

Pohjois-Karjalan maakuntakaavan 3. vaihe

Maakuntakaavaselostus

Pohjois-Karjalan
MAAKUNTALIITTO

Julkaisu 165 2014

Julkaisu 165 2014

Pohjois-Karjalan maakuntakaavan 3. vaihe

Maakuntakaavaselostus

Pohjois-Karjalan maakuntaliitto
Joensuu 2014

Pohjois-Karjalan maakuntakaavan 3. vaihe

Maakuntakaavaselostus

Muut maakuntakaavan 3. vaiheeseen liittyvät julkaisut

- Liite 1 Valtakunnallisesti ja maakunnallisesti merkittävät rakennetut kulttuuriympäristöt Pohjois-Karjalassa
- Liite 2 Natura-arviointi

Painosmäärä 400

Pohjois-Karjalan maakuntaliitto

Pielisjoen linna, Siltakatu 2
80100 JOENSUU

Puhelin 013 337 4700
Faksi 013 267 4730
kirjaamo@pohjois-karjala.fi
www.pohjois-karjala.fi

Taitto Laura Jussila

Kuvat Kansi
Hanne Lohilahti (ylä, ala oikea)
Freeimages.com (ala vasen)
Keijo Penttinen (keski)

Rauno Jussila 10-11, 18, 96-97
Hanne Lohilahti 14, 16, 32, 37, 52-53, 73
Freeimages.com 21, 24
Keijo Penttinen 43, 49
Oona Lohilahti 55, 74, 76, 85-88, 93

Painopaikka Kopijyvä Oy 2014

Julkaisu on saatavana myös internetistä:
www.pohjois-karjala.fi/julkaisut

ISBN 978-952-6623-12-2 (koko teos,nid.)
ISBN 978-952-6623-14-6 (maakuntakaavaselostus, nid.)
ISBN 978-952-6623-16-0 (Liite 1, PFD)
ISSN 1795-5610

ISBN 978-952-6623-13-9 (koko teos, PFD)
ISBN 978-952-6623-15-3 (maakuntakaavaselostus, PDF)
ISBN 978-952-6623-17-7 (Liite 2, PFD)

Sisältö

1	Lähtökohdat.....	5
1.1	Kaavajärjestelmä.....	5
1.1.1	Voimassa olevat maakuntakaavat.....	5
1.2	Maankäyttö- ja rakennuslaki.....	6
1.3	Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet (VAT).....	6
1.4	Pohjois-Karjalan strategia 2030 -maakuntasuunnitelma.....	6
1.5	Muut suunnitelmat ja ohjelmat.....	7
1.6	Väestö- ja työpaikkakehitys.....	7
1.7	Kuntien yleiskaavat.....	7
1.8	Muut maakuntakaava-alueet.....	7
1.9	Osallistumis- ja arviointisuunnitelma (OAS).....	8
2	Maakuntakaavan suunnitteluprosessi.....	9
2.1	Työn valmistelu ja organisointi.....	9
2.1.1	Aikataulu.....	9
2.1.2	Valmisteluorganisaatio.....	11
3	Maakuntakaavan sisältö.....	12
3.1	Luonnonvarat ja luontoarvot.....	12
3.1.1	Kalliokiviainesten otto.....	12
3.1.2	Soran ja rakennuskivien ottoalueet.....	15
3.1.3	Arvokkaat kallioalueet.....	17
3.2	Erytistoimintojen alueet.....	19
3.2.1	Tuulivoimaloiden alueet.....	19
3.2.2	Kaivosalueet sekä potentiaaliset malmien ja teollisuusmineraalien esiintymisalueet.....	23
3.2.3	Varuskuntien ja ampuma-alueiden suoja- ja melualueet.....	25
3.2.4	Monitoimikeskus.....	27
3.3	Yhteysverkot.....	28
3.3.1	Rautatieliikenne, Ilomantsin rata.....	28
3.4	Kulttuuriympäristöt.....	29
3.4.1	Rakennettu kulttuuriympäristö.....	31
3.4.2	Arvokkaat maisema-alueet.....	35
3.4.3	Perinnemaisemat.....	38
3.4.4	Kiinteät muinaisjäännökset.....	38
3.4.5	Sotahistorialliset kohteet.....	40
3.5	Matkailu ja reitistöt.....	41
3.5.1	Matkailun ja virkistyksen vetovoima-alueet.....	41
3.5.2	Matkailualueet ja -kohteet.....	42
3.5.3	Reitistöt.....	44
3.6	Muutokset maakuntakaavan 1. ja 2. vaiheisiin.....	50
3.6.1	Erytistoimintojen alueet.....	50
3.6.2	Kulttuuriympäristöt.....	50
3.6.3	Matkailu ja reitistöt.....	50
3.6.4	Luonnonsuojelualueet.....	51

4	Vaikutusten arviointi.....	54
4.1	Maakuntakaavan kokonaisvaikutukset.....	54
4.1.1	Kokonaisvaikutusten yhteenveto.....	55
4.2	Vaikutukset maankäyttöluokittain.....	56
4.2.1	Kalliokiviaineisten otto.....	56
4.2.2	Soran ja rakennuskivien ottoalueet.....	57
4.2.3	Arvokkaat kallioalueet.....	58
4.2.4	Tuulivoimaloiden alueet.....	58
4.2.5	Kaivosalueet ja potentiaaliset malmien ja teollisuusmineraalien esiintymisalueet.....	60
4.2.6	Varuskuntien ja ampuma-alueiden suoja- ja melualueet.....	61
4.2.7	Monitoimikeskus.....	61
4.2.8	Rautatieliikenne, Ilomantsin rata.....	62
4.2.9	Kulttuuriympäristöt.....	62
4.2.10	Matkailu ja reitistöt.....	63
4.3	Vaikutukset Natura 2000 -verkostoon.....	64
5	Valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden huomioon ottaminen....	66
6	Maakuntakaavan toteuttaminen.....	68
7	Maakuntakaavan oikeusvaikutukset.....	69
8	Taustaselvityksiä.....	71
8.1	Luonnonvarat ja luontoarvot.....	71
8.2	Eriyistoimintojen alueet.....	71
8.3	Yhteysverkot.....	71
8.4	Kulttuuriympäristöt.....	71
8.5	Matkailu ja reitistöt.....	72
9	Ehdotusvaiheen palaute.....	74
9.1	Kunnat.....	74
9.2	Viranomaiset.....	75
9.3	Yrityksen, yhteisöt, järjestöt.....	80
9.4	Maakunnan ulkopuoliset.....	91
9.5	Muistutukset.....	92
	Liitteet.....	98

1 Lähtökohdat

1.1 Kaavajärjestelmä

Alueidenkäyttöä ja rakentamista ohjataan maankäytön suunnittelulla. Maankäytön suunnittelujärjestelmään kuuluvat valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet, jotka hyväksyy valtioneuvosto; maakuntakaava, jonka hyväksyy maakuntavaltuusto ja vahvistaa ympäristöministeriö sekä kunnassa laadittavat ja hyväksyttävät yleiskaava ja asemakaava.

Kunnat voivat laatia myös yhteisen yleiskaavan, jonka hyväksyy jokin yhteinen toimielin. Kuntien yhteisen yleiskaavan vahvistaa ympäristöministeriö.

Maakuntakaava ja yleiskaava ovat yleispiirteisiä kaavoja, jotka ohjaavat yksityiskohtaisempien kaavojen laatimista ja voivat ohjata myös suoraan rakentamista ja muuta maankäyttöä.

1.1.1 Voimassa olevat maakuntakaavat

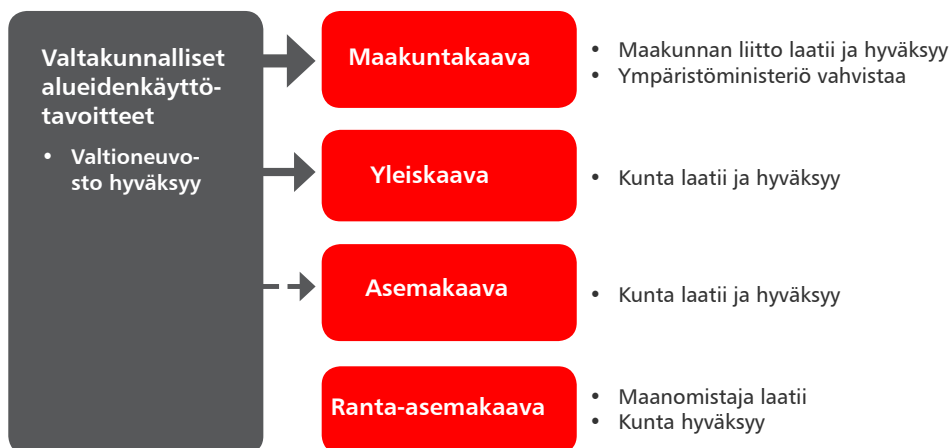
Pohjois-Karjalan ensimmäinen maakäyttö- ja rakennuslain mukainen maakuntakaava hyväksyttiin maakuntavaltuustossa 21.11.2005 ja vahvistettiin valtioneuvostossa 20.12.2007. Maakuntakaavassa käsiteltiin:

- » Palvelukeskusverkko
- » Ylimaakunnalliset kehittämisvyöhykkeet
- » Kehittämisen kohdealueet
- » Yhteysverkot
- » Taajamatoimintojen alueet
- » Keskustatoimintojen alueet
- » Vähittäiskaupan suuryksiköt

- » Palvelujen- ja hallinnonalueet
- » Teollisuus- ja työpaikka-alueet
- » Kyläalueet
- » Rakennettu kulttuuriympäristö, kulttuurimaisemat ja muinaisjäännekohteet
- » Pohjavesi- ja harjualueet
- » Jätehuolto, energiahuolto, kaivosalueet, puolustusvoimien ja rajavartioston alueet sekä moottorirata-alueet
- » Luonnonsuojelulailta suojellut alueet, Natura 2000 -verkosto, valtakunnalliset suojeleohjelma-alueet sekä seutukaavoissa olevat suojelealueet
- » Suurvesistöt sekä koillinen luontovyöhyke
- » Virkistys- ja matkailualueet ja -kohteet sekä reitistöt

Maakuntakaavan 2. vaihe hyväksyttiin maakuntavaltuustossa 4.5.2009 ja vahvistettiin ympäristöministeriössä 10.6.2010. Maakuntakaavassa käsiteltiin:

- » Maakunnallisia soran ja rakennuskivien otto-alueita
- » Maakunnallisesti arvokkaita harjualueita
- » Valtakunnallisesti arvokkaita moreenialueita
- » Maakunnallisia turvetuotantoalueita
- » Maakunnallisesti arvokkaita suoalueita
- » Varuskuntien (Onttola, Kontioranta) ampumaratojen ja ampuma-alueiden melualueita
- » Seudullisia ampumaratoja ja niiden melualueita
- » Uutta 400 kV:n sähkölinjaa Kontiolahti – Huutokoski
- » 110 kV:n muunto- ja kytkinasemia
- » Esihistoriallisia kohteita
- » Edellisistä aiheutuvia muutoksia maakuntakaavan 1. vaiheeseen

Kuva 1

Maankäyttö- ja rakennuslain mukainen kaavoitusjärjestelmä

1.2 Maankäyttö- ja rakennuslaki

Maankäyttö- ja rakennuslaissa on annettu kaikille kaavamuodoille yhteiset suunnittelun tavoitteet. Lisäksi jokaiselle kaavatasolle on esitetty omat **sisältövaatimukset**, jotka maakuntakaavan osalta ovat:

1. maakunnan tarkoituksenmukainen alue- ja yhdyskuntarakenne
2. **alueiden käytön ekologinen kestävyys**
3. ympäristön ja talouden kannalta kestävä liikenteen ja teknisen huollon järjestelyt
4. vesi- ja maa-ainesvarojen kestävä käyttö
5. **maakunnan elinkeinoelämän toimintaedellytykset**
6. **maiseman, luonnonarvojen ja kulttuuriperinnön vaaliminen** sekä
7. virkistykseen soveltuvien alueiden riittävyys

Lisäksi luonnonsuojelulain mukaisten luonnonsuojeluohjelmien ja -päätösten sekä maisema-aluetta koskevien perustamispäätösten tulee olla ohjeena kaavaa laadittaessa. (MRL 28.2 §)

Maakuntakaavalla on myös yhteys EU:n uuden ohjelmakauden rakennerahasto-ohjelmiin. Erityisesti Itä-Suomen EAKR-ohjelmalla on monia vaikutuksia mm. ympäristöön.

1.3 Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet (VAT)

Valtioneuvosto on päättänyt **valtakunnallisista alueidenkäyttötavoitteista ja niiden tarkistamisesta**. Maankäyttö- ja rakennuslain mukaan tavoitteiden toteutumista tulee edistää maakunnan suunnittelussa, maakuntakaavoituksessa ja kuntien kaavoituksessa sekä valtion viranomaisten toiminnassa. Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet päätyvät käytäntöön pääasiassa kaavoituksen kautta. Maakuntakaavoilla on tässä keskeinen rooli. Niiden avulla tavoitteet konkretisoidaan maakunnallisiksi ja seudullisiksi alueidenkäytön ratkaisuiksi, jotka ohjaavat vuorostaan kuntakaavoitusta.

Valtioneuvoston päätöksessä valtakunnallisia alueidenkäyttötavoitteita on käsitelty seuraavasti:

1. Toimiva aluerakenne
2. Eheytyvä yhdyskuntarakenne ja **elinympäristön laatu**
3. **Kulttuuri- ja luonnonperintö, virkistyskäyttö ja luonnonvarat**
4. Toimivat yhteysverkostot ja **energiahuolto**
5. Helsingin seudun erityiskysymykset
6. Luonto- ja kulttuuriympäristöinä erityiset aluekokonaisuudet (näihin kuuluu Vuoksen vesistöalue)

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet on jaettu yleistavoitteisiin ja erityistavoitteisiin. **Yleistavoitteita** tulee ottaa huomioon maakuntakaavoituksessa ja muussa maakunnan suunnittelussa, yleiskaavoituksessa sekä valtion viranomaistoiminnassa. **Erityistavoitteita** koskevat kaikkea kaavoitusta, mikäli tavoitetta ei ole erityisesti kohdennettu koskemaan vain tiettyä kaavatasoa. Suuri osa erityistavoitteista koskee maakuntakaavoitusta.

1.4 Pohjois-Karjalan strategia 2030 -maakuntasuunnitelma

Maakunnan kehittäminen ja suunnittelu perustuvat maakuntasuunnitelmaan, joka on strateginen kehittämissuunnitelma. Maakuntasuunnitelman tavoitteet täsmentyvät maakuntaohjelmassa, jossa esitetään keskeiset toimenpiteet ja hankkeet maakunnan strategialinjausten toteuttamiseksi.

Pohjois-Karjalan 1. maakuntasuunnitelma on hyväksytty maakuntavaltuustossa syksyllä 2005 ja se linjaa maakunnan pitkän tähtäyksen strategista kehittämistä vuoteen 2025. Maakuntasuunnitelmaa tarkistetaan valtuustokausittain. Suunnitelman tarkistus hyväksyttiin maakuntavaltuustossa 14.6.2010.

Pohjois-Karjalan edellinen maakuntaohjelma on laadittu vuosille 2007 - 2010. Uusi maakuntaohjelma vuosille 2011–2014 hyväksyttiin maakuntavaltuustossa 14.6.2010. Maakuntaohjelman rahoitustarpeet esitetään vuosittain tehtävässä toteuttamissuunnitelmassa (TOTSU).

Maakuntakaavan laadinnan pohjana olevat maakunnalliset tavoitteet on määritetty maakuntasuunnitelmassa. Valmisteilla olevan maakuntasuunnitelman väestötavoite vuodelle 2030 on 162 500 asukasta ja työpaikkatavoite 62 500 työpaikkaa.

Sen strategiset kehittämislinjat ovat:

1. Kansainvälisesti kilpailukykyinen yritystoiminta
2. Osaamisen ja työllisyyden vahvistaminen
3. Hyvinvoiva ja turvallinen maakunta
4. Kestävä aluerakenne ja saavutettavuus

joihin liittyvät kehittämisteemat ovat:

1. Tulevaisuuden kasvualat
2. Luonnonvarojen uusi aika
3. Valttikorttina Venäjä
4. Nuoret tulevaisuuden tekijöinä

1.5 Muut suunnitelmat ja ohjelmat

Suunnittelussa huomioon otettuja muita suunnitelmia tai ohjelmia ovat:

- » POKAT 2014 - Pohjois-Karjalan maakuntaohjelma 2011 - 2014
- » EU:n rakennerahastokauden ohjelmat 2007 - 2013
- » Karelia ENPI CBC-ohjelma
- » ESDP / Euroopan aluesuunnittelun ja aluekehityksen suuntaviivat 1999
- » Natura 2000-verkosto ja valtakunnalliset suoje-
luohjelmat
- » Seudulliset strategiat
- » Kaivannaistrategia
- » Pohjois-Karjalan ilmasto- ja energiaohjelma
2020
- » Vuoksen vesienhoitoalueen vesienhoitosuun-
nitelma vuoteen 2015
- » Itä-Suomen jätesuunnitelma 2016
- » Itä-Suomen bioenergiaohjelma 2020
- » Pohjois-Karjalan metsäohjelma 2015
- » Pohjois-Karjalan liikennejärjestelmäsuunnitel-
ma, Päivitys 2010
- » Pohjois-Karjalan matkailustrategia 2007 - 2013

1.6 Väestö- ja työpaikka- kehitys

Taulukko 1 Väestö- ja työpaikkatavoitteet vuoteen 2030

JOENSUUN SEUTUKUNTA	2005	2010	2015	2020	2025	2030
Väestö 31.12.	115 998	117 396	118 190	119 242	120 900	120 900
Työpaikat	44 699	44 000	45 900	47 200	47 750	48 100
PIELISEN KARJALAN SEUTUKUNTA *)	2005	2010	2015	2020	2025	2 030
Väestö 31.12.	31 578	29 242	27 053	25 875	24 996	24 400
Työpaikat	10 029	9 600	9 500	8 850	8 500	8 400
KESKI- KARJALAN SEUTUKUNTA	2005	2010	2015	2020	2025	2 030
Väestö 31.12.	20 746	19 228	18 507	17 883	17 450	17 200
Työpaikat	7 188	6 650	6 700	6 300	6 100	6 000
POHJOIS- KARJALA	2005	2010	2015	2020	2025	2 030
Väestö 31.12.	168 322	165 866	163 750	163 000	162 500	162 500
Työpaikat	61 916	60 250	62 100	62 350	64 500	62 500

*) lukuihin sisältyy Juuan kunta

1.7 Kuntien yleiskaavat

Pohjois-Karjalassa on voimassa yksi maankäyttö- ja rakennuslain 46 §:n mukainen kuntien yhteinen yleis-
kaava, joka käsittää Joensuun ja Outokummun kau-
pungit sekä Kontiolahden, Liperin ja Polvijärven kun-
nat. Yleiskaava vahvistettiin ympäristöministeriössä
29.12.2009.

Rakennuslain mukaisesti vahvistettuja oikeusvaikut-
teisia yleiskaavoja on voimassa 27, joista 12 on ran-
taosayleiskaavoja. Maankäyttö- ja rakennuslain mu-
kaisesti vahvistettuja osayleiskaavoja on 64, joista
rantaosayleiskaavoja 34.

1.8 Muut maakuntakaava- alueet

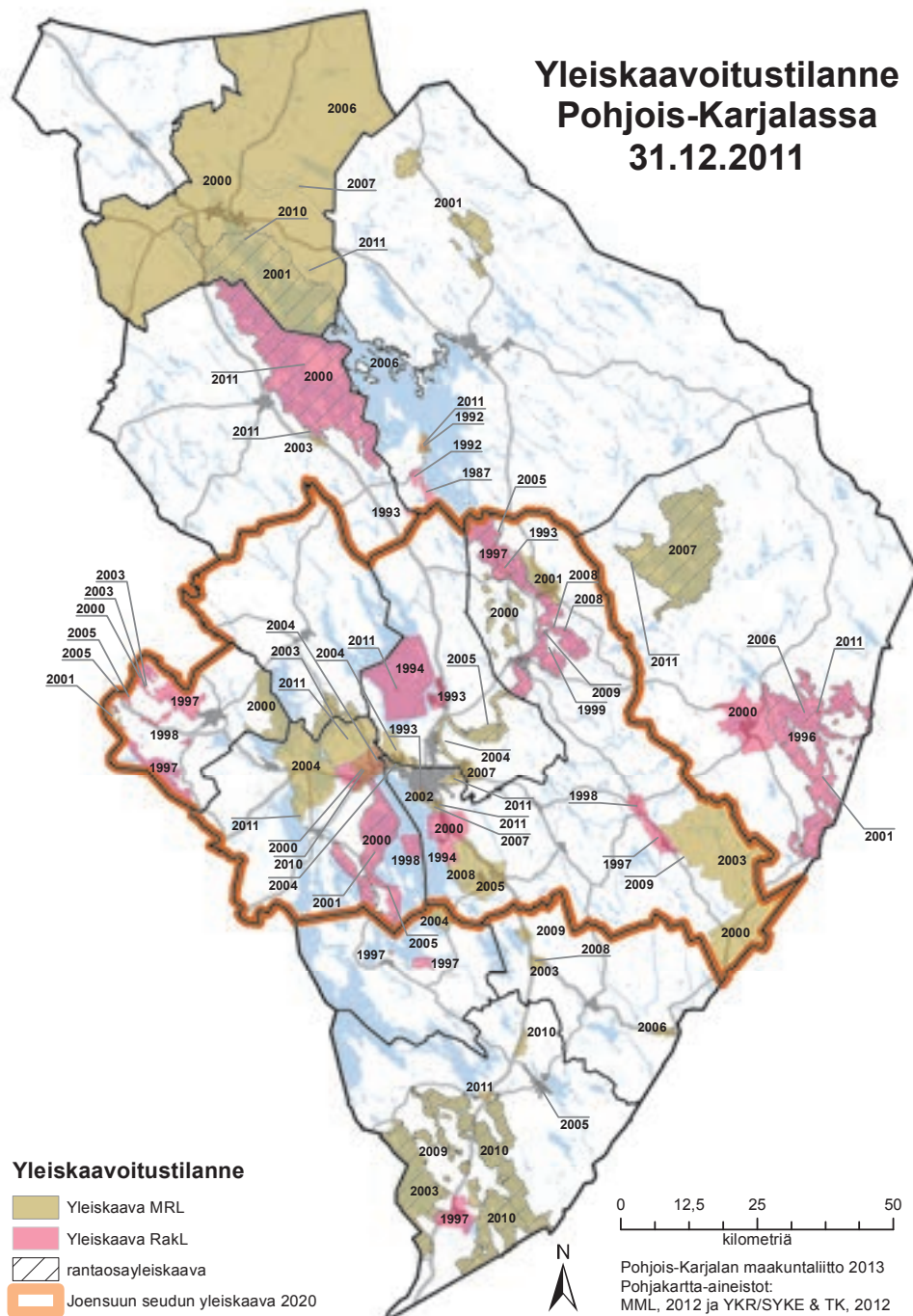
Pohjois-Karjalaan rajoittuvat Etelä-Karjalan, Ete-
lä-Savon, Pohjois-Savon ja Kainuun maakuntakaava-
alueet. Etelä-Karjalassa on voimassa Etelä-Kar-
jalan maakuntakaava (vahvistettu YM 21.12.2011),
Etelä-Savossa Etelä-Savon maakuntakaava (vah-
vistettu 4.10.2010 / KHO 19.8.2011), Kainuussa
Kainuun maakuntakaava (vahvistettu 29.4.2009 /
KHO 13.10.2009) ja Pohjois-Savossa Pohjois-Kar-

jalan maakunta-alueeseen rajoittuen Pohjois-Savon maakuntakaava (vahvistettu YM 7.12.2011/muutoksenhaku KHO:ssa). Etelä-Karjalassa on laadittavana kaupallisiin palveluihin, matkailuun, elinkeinoin ja liikennejärjestelmään painottuva vaihekaava, Etelä-Savossa tuulivoimaan, Pohjois-Savossa tuulivoimaan sekä kauppaan kohdistuvat vaihekaavat.

1.9 Osallistumis- ja arviointisuunnitelma (OAS)

Maakuntahallitus hyväksyi 20.12.2010 maakuntakaavan 3. vaiheen osallistumis- ja arviointisuunnitelman.

OAS on suunnitelma maakuntakaavan osallistumis- ja vuorovaikutusmenettelystä sekä vaikutusten arvioinnista. Sen tarkoituksena on antaa maakuntakaavan asianosaisille ja siitä kiinnostuneille tahoille tietoa kaavoituksen etenemisestä ja vaikutusmahdollisuuksista kaavoituksen eri vaiheissa. Osallistumis- ja arviointisuunnitelma oli julkisesti nähtävillä 17.5.–24.6.2010 ja siitä pyydettiin lausunnot. Lausunтовaiheen aikana järjestettiin sidosryhmien, viranomaisten, Pohjois-Karjalan ELY-keskuksen sekä seutujen ja joidenkin kuntien kanssa neuvotteluja lausunтовaiheen jälkeen järjestettiin 11.11.2010 maankäyttö- ja rakennuslain 66 §:n ja -asetuksen 11 §:n mukainen aloitusvaiheen viranomaisneuvottelu.

Kuva 2 Yleiskaavoitustilanne Pohjois-Karjalassa 31.12.2011

2 Maakuntakaavan suunnitteluprosessi

2.1 Työn valmistelu ja organisointi

2.1.1 Aikataulu

Maakuntakaavan laadinta etenee vaiheittain, johon sisältyvät aloitus-, tavoite-, luonnos-, ehdotus-, hyväksymis- ja vahvistamisvaiheet, joiden jälkeen siirrytään seurantavaiheeseen, jossa seurataan ja edistetään kaavan tavoitteiden toteutumista ja siihen kohdistuvia muutostarpeita.

Aloituspvaihe

- » Pohjois-Karjalan maakuntahallitus päätti 21.4.2010 käynnistää maakuntakaavan 3. vaiheen.
- » Maakuntahallitus hyväksyi luonnoksen osallistumis- ja arviointisuunnitelmaksi 21.4.2010
- » Kaavan vireilletulosta ilmoittaminen ja osallis-

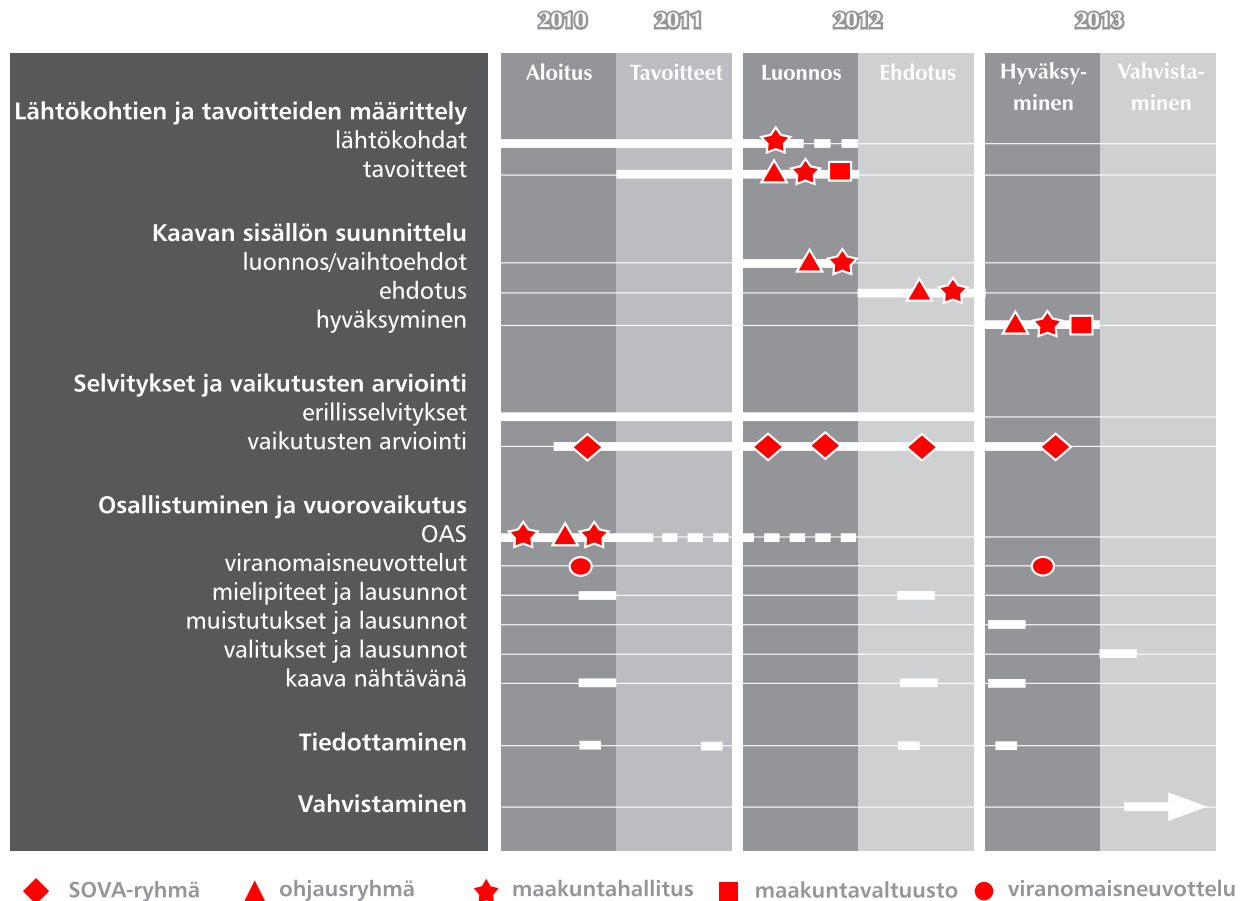
tumis- ja arviointisuunnitelman (OAS) luonnos olivat nähtävänä 17.5.–24.6.2010

- » Maankäyttö- ja rakennuslain 66 §:n mukainen viranomaisneuvottelu pidettiin 11.11.2010
- » Maakuntahallitus hyväksyi OAS:n 20.12.2010

Tavoitevaihe

- » Kuntaryhmä 2.2.2012, ohjausryhmä 3.2.2012 ja SOVA-ryhmä 8.2.2012
- » Maakuntahallitus kävi evästyskeskustelun maakuntakaavan 3. vaiheen lähtökohdista ja tavoitteista 20.2.2012
- » Maakuntavaltuusto kävi evästyskeskustelun maakuntakaavan 3. vaiheen lähtökohdista ja tavoitteista 26.3.2012
- » Maakuntahallitus hyväksyi maakuntakaavan 3. vaiheen lähtökohdat ja tavoitteet 18.6.2012

Maakuntakaavan 3. vaiheen aikataulu 2010–2013

Kuva 3

Maakuntakaavan 3. vaiheen aikataulu

Luonnosvaihe

- » Työneuvottelu YM:n edustajan kanssa 4.5.2012
- » SOVA-ryhmä 5.5.2012, kuntaryhmä 12.5.2012 ja ohjausryhmä 14.5.2012
- » Maakuntahallitus hyväksyi maakuntakaavan 3. vaiheen luonnoksen 18.6.2012 asetettavaksi nähtäville
- » Luonnos nähtävillä: 27.8.–28.9.2012, saatiin 50 lausuntoa ja 18 mielipidettä
- » Kuntatilaisuudet (14 kpl) 29.8.–25.9.2012 välisenä aikana
- » Sidosryhmäneuvottelu 30.8.2012
- » Neuvottelu ELY-keskuksen kanssa 16.11.2012
- » Lausuntojen ja mielipiteiden vastineiden hyväksyminen 25.1.2013

Ehdotusvaihe

- » Työneuvottelu YM:n edustajien kanssa 16.1.2013
- » Kuntaryhmä 21.1.2013, ohjausryhmä 21.1.2013 ja SOVA-ryhmä 23.1.2013
- » Maakuntahallituksen käsittely ehdotuksen nähtäville panosta ja lausuntojen pyytämisestä 25.1.2013

- » Ehdotus nähtävillä 11.2.–15.3.2013, saatiin 46 lausuntoa ja 17 muistutusta
- » Järjestettiin yleisötilaisuus Ilomantsissa 11.4.2013 Sonkajan tuulivoimaloiden alueesta
- » Järjestettiin yleisötilaisuus Lieksassa 15.4.2013 Lakkavaaran-Julkuvaaran tuulivoimaloiden alueesta
- » MKH:n evästyskeskustelu palautteesta 20.4.2013

Hyväksymisvaihe

- » Viranomaisneuvottelu 8.5.2013
- » Kuntaryhmä 13.5.2013, ohjausryhmä 13.5.2013 ja SOVA-ryhmä 16.5.2013
- » Maakuntahallitus hyväksyi maakuntakaavaehdotuksen ja teki esityksen maakuntavaltuustolle maakuntakaavan hyväksymisestä 20.5.2013
- » Maakuntavaltuusto hyväksyi maakuntakaavaehdotuksen ja päätti saattaa kaavan ympäristöministeriön vahvistettavaksi 3.6.2013

Vahvistamisvaihe

- » Maakuntahallitus saattoi maakuntakaavan ympäristöministeriön vahvistettavaksi 17.6.2013
- » Ympäristöministeriö vahvisti maakuntakaavan 5.3.2014

2.1.2 Valmisteluorganisaatio

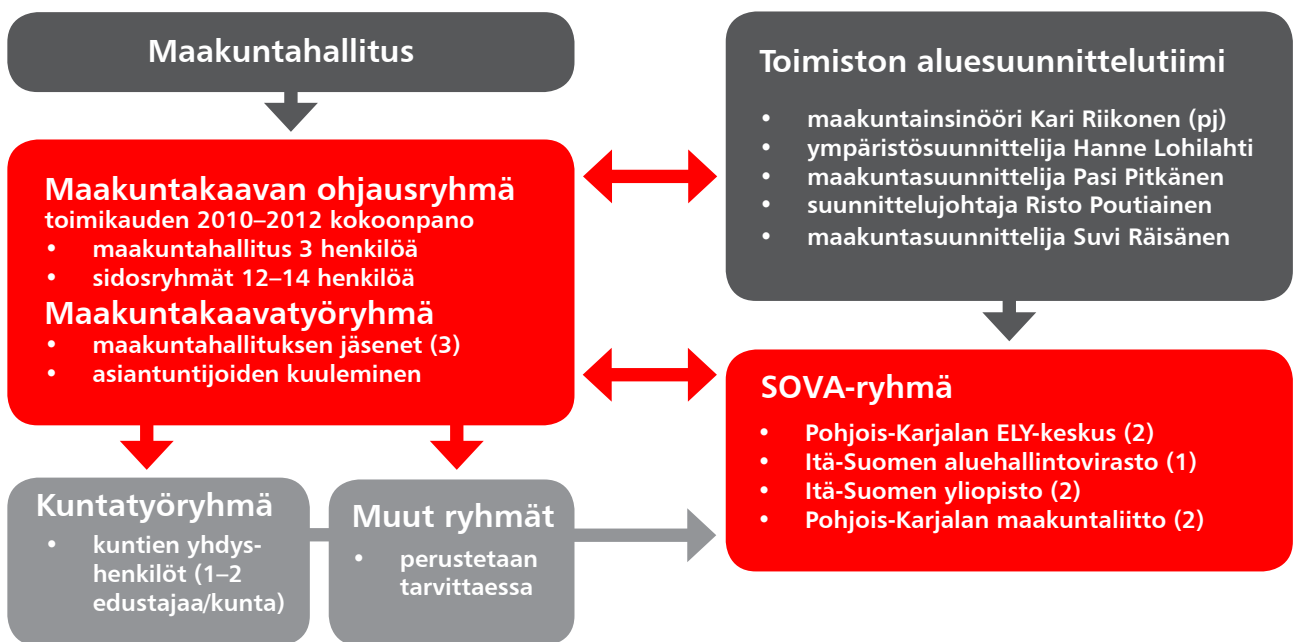
Maakuntakaavan täydennyksen laadinnasta on vastannut Pohjois-Karjalan maakuntaliiton aluesuunnittelutiimi. Kaavan valmistelusta on vastannut maakuntainsinööri.

Maakuntakaavatyötä ohjasi maakuntahallituksen nimeämä eri sidosryhmiä edustava ohjausryhmä. Tarvittaessa ryhmien kokouksiin on kutsuttu kuultaviksi asiantuntijoita eri organisaatioista. Kaavan valmistelussa aluesuunnitteluryhmällä on ollut tukenaan oh-

jausryhmän maakuntahallituksen jäsenistä koostuva seurantaryhmä. Ohjausryhmän apuna on ollut SOVA-ryhmä (maakunnallinen suunnitelmien ja ohjelmien vaikutustenarviointiryhmä) ja muita mahdollisia työryhmiä, joita on nimetty tarpeen mukaan.

Seurantaryhmän ovat muodostaneet maakuntahallituksen nimeämät jäsenet Ari Alsio (pj), Juha Hämäläinen (vpj) ja Asko Mustonen. Valmisteltaessa maakuntakaavaehdotusta Ari Alsion sijaisena on toiminut Markus Hirvonen ja puheenjohtajana on toiminut Juha Hämäläinen.

Maakuntakaavan 3. vaiheen valmisteluorganisaatio

Kuva 4

Kaaviokuva maakuntakaavan täydennyksen organisoimisesta

3 Maakuntakaavan sisältö

Maakuntakaavan 3. vaihe täydentää maakuntakaavan 1. ja 2. vaiheita ja koskee pääosin niitä maankäyttömuotoja, joita ei ole aikaisemmin käsitelty. Maakuntakaava käsittää koko maakunnan alueen, johon kuuluvat Joensuun, Kiteen, Lieksan, Outokummun ja Nurmeksien kaupungit ja Ilomantsin, Juuan, Kontiolahden, Liperin, Polvijärven, Rääkkylän, Tohmajärven ja Valtimon kunnat.

Maakuntakaavan 3. vaiheessa käsitellään **uusina maankäyttömuotoina:**

- » Kalliokiviainesten otto
- » Arvokkaat kallioalueet
- » Teollisuusmineraalien ja malmien esiintymisalueet
- » Sotahistorialliset kohteet
- » Tuulivoimaloiden alueet
- » Monitoimikeskus
- » Puolustusvoimien ja rajavartiolaitoksen harjoitus- ja ampuma-alueiden suojavyöhykealueet

Täydennyksinä tai tarkistuksina maakuntakaavan 1. ja 2. vaiheisiin:

- » Soran- ja rakennuskivien ottoalueet
- » Kulttuuriympäristöt: rakennettu kulttuuriympäristö, maakunnallisesti arvokkaat maisema-alueet ja kiinteät muinaisjäännökset
- » Matkailualueet ja -kohteet
- » Matkailun ja virkistyksen vetovoima-alueet
- » Ohjeelliset ulkoilu-, vesiretkeily- ja moottori- ja kulkureitit
- » Kaivosalueet
- » Puolustusvoimien ja rajavartiolaitoksen varasto-, harjoitus- ja ampuma-alueet ja niihin liittyvät ampumamelualueet
- » Rajavyöhykealue
- » Rautatiealueet (Ilomantsin rata)
- » Muut tarkistukset maakuntakaavan 1. ja 2. vaiheisiin (mm. erityistoimintojen alueiden ja luonnonsuojelualueiden tarkistuksia)

Lisäksi **informatiivisessa tarkoituksessa** esitetään (maakuntakaavan liiteaineistona, ei vahvistu oikeusvaikutteiseksi):

- » Perinnemaisemat
- » Pyöräilyreitit

3.1 Luonnonvarat ja luontoarvot

3.1.1 Kalliokiviainesten otto

Maakuntakaavatilanne

Maa-ainestenottoa käsiteltiin laajemmin maakuntakaavan 2. vaiheessa. Siinä osoitettiin n. 2 200 ha soran- ja n. 300 ha rakennuskiviainestenottoalueita. Kalliokiviainekset olivat mukana maakuntakaavan 2. vaiheen luonnoskäsitelyssä, mutta siitä luovuttiin ja niiden käsittely siirrettiin maakuntakaavan 3. vaiheeseen, koska valtakunnallisesti arvokkaiden kallioalueiden selvitystyö ei ollut vielä valmis maakuntakaavatyön aikana.

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet

Valtakunnallisten alueidenkäytön tavoitteiden mukaan alueidenkäytöllä edistetään luonnonvarojen kestävää hyödyntämistä siten, että turvataan luonnonvarojen saatavuus myös tuleville sukupolville. Alueiden käytössä ja sen suunnittelussa otetaan huomioon luonnonvarojen sijainti ja hyödyntämismahdollisuudet.

Maakuntakaavoituksessa on otettava huomioon käyttökelpoiset kiviainesvarat sekä niiden kulutus ja kulustarve pitkällä aikavälillä sekä sovitettava yhteen kiviaineshuolto- ja suojelutarpeet. Kiviainesten ottoon osoitettavien alueiden on perustuttava arviointiin, jossa selvitetään alueiden luonto- ja maisema-arvot sekä toisaalta soveltuvuus vesi- ja kiviaineshuoltoon. Alueiden käytössä on otettava huomioon pohja- ja pintavesien suojelutarve ja käyttötarpeet. Pohjavesien pilaantumisen ja muuttumisriskejä aiheuttavat laitokset ja toiminnot on sijoitettava riittävän etäälle niistä pohjavesialueista, jotka ovat vedenhankinnan kannalta tärkeitä ja soveltuvat vedenhankintaan.

Nykytilanne

Kalliokiviainesten ottomäärät ovat tarkastelujaksolla 2000 - 2009 jääneet Pohjois-Karjalassa varsin vähäisiksi verrattuna muiden kiviainesten käyttöön. Vain noin 5,5 % käytetyistä kiviaineksista on lähtöisin kalliosta. Tämä johtuu siitä, että maakunnassa on ollut soravaroja melko runsaasti käytettävissä lähellä suurimpia käyttökohteita ja kalliokiviaineksiin ei ole tarvittu turvautua. Suurimmat kalliokiviainesten ottomäärät ovat olleet Lieksassa ja Nurmeksessa, joissa vastavasti muut kiviainesvarat ovat niukat. Vähäisimmät ottomäärät ovat olleet Kesälähdellä ja Kiteellä, joista tarkastelujaksolla on otettu kalliokiviaineksiä yhteensä vain n. 2 036 k-m³.

Taulukko 2 Kalliokiviainesten kokonaisotto määrät 2000–2009 (k-m³)

Vuosi	Kalliokiviainesten ottomäärät	Maaperän kiviaines	Kalliokiviaineksen osuus (%)
2000	220 811	1 354 042	14
2001	56 988	1 364 257	4
2002	46 707	1 279 263	4
2003	36 120	1 591 661	2
2004	95 081	1 725 927	5
2005	138 599	1 724 968	7
2006	69 971	2 142 683	3
2007	63 021	2 142 683	3
2008	102 330	2 247 562	4
2009	142 271	1 167 343	11
Yhteensä	971 899	16 740 389	5,5

Suurin osa kiviaineksesta käytetään teiden, katujen ja rautateiden rakentamiseen. Talonrakennukseen käytetään n. 15 % kaikesta jalostetusta kiviaineksestä. Kiviaineksille on otettu käyttöön enenevässä määrin laatuvaatimuksia, joita säädellään EU-standardeilla ja kansallisilla määräyksillä. Tämä on jo johtanut ja johtaa enenevässä määrin kallioaineksen käyttöön. Harjuainesvarannot ovat ehtymässä monissa paikoin valtakunnan alueella kuten myös osissa Pohjois-Karjalan maakuntaa. Erityisesti niukkasoraisten kuntien keskustajamien lähellä käytettävissä olevat soravarat ovat lähivuosina loppumassa. Kalliokiviaineksen korvaava käyttö betoniteollisuudessa on perinteistä laadukasta harjuainesta kalliimpaa ja laadukkaiden betonituotteiden tuotanto kallioaineksista edellyttää joka tapauksessa harjuaineksen (hiekan) sekoittamista kalliomurskeeseen. Tämän vuoksi raaka-ainevarojen kestävä käyttö edellyttäisi jäljellä olevien soravarojen käyttämistä ensisijaisesti betoniteollisuuden tarpeisiin. Kalliokiviainesten käyttöä voidaan edistää osoittamalla laadukkaita kalliokiviainesten otto- ja läheltä käyttökohteita. Käyttöön otetut laatustandardit ovat myös omiaan lisäämään kallioaineksen käyttöä mm. tienrakennuskohteissa.

Taulukko 3 Kulutussektoreitten ilmoittamat käyttömäärät v. 2010 ja ennuste vuosille 2020 ja 2030 (k-m³)

Kulutussektori	Kulutus 2010	Kulutusennuste 2020	Kulutusennuste 2030
Maantiet	34 400	69 500	115 000
Metsätiet	11 750	12 925	12 925
Rautatiet	360	720	720
Kuntainfra	16 870	44 610	62 290
Talonrakennus	11 580	22 800	33 850
Salaojitus	5 700	6 840	7 410
Yhteensä	80 660	157 395	232 195

Pohjavesien suojelun ja kiviaineshuollon yhteensovittaminen eli ns. POSKI-projekti on toteutettu koko maakunnan alueelta. Tulokset on koottu alueellisiin raportteihin, jotka ovat valmistuneet Iloimansin seudulta 2001, Pielisen Karjalan seudulta 2001, Joensuu seudulta 2002, Outokummun seudulta 2003 ja Keski-Karjalan seudulta 2005. Pohjois-Karjalan alueelle on tehty kattava kalliokiviainesten inventointi vuosina 2006 ja 2010. Inventoinnin on tehnyt Geologian tutkimuskeskus Pohjois-Karjalan maakuntaliiton toimeksiannosta. Ensimmäiseen inventointiin sisältyivät koko maakunta Kolin lähialuetta lukuun ottamatta. Kolin aluetta koskeva inventointi tehtiin vastaavalla tavalla 2. vaiheessa vuonna 2009.

POSKI-projektissa kalliokiviainesten selvitys on perustunut pääasiassa kallioperäkartoituksen, rakennuskivi-inventoinnin ja muiden alueilla tehtyjen kiviainetutkimusten tietoihin. Siinä esitetyt kohteet sijaitsevat tiestön varressa ja valinnassa on huomioitu myös asutuksen sijainti ja maisemalliset tekijät.

Kalliokiviainesten kulutuksesta ja tulevaisuuden tarpeista vuoteen 2030 Geologian tutkimuskeskus teki erillisen selvityksen vuonna 2011 Pohjois-Karjalan maakuntaliiton toimeksiannosta.

Suunnitteluperiaatteet ja tavoitteet

Maa-ainestenottoa säädellään ensisijaisesti maa-ainelain nojalla. Kiviainesvarojen kestävä käyttöä koskevan sisältövaatimuksen mukainen ajantasainen maakuntakaava on tukena maa-ainelain mukaisessa lupaharkinnassa ja lain muussa soveltamisessa. Alueen osoittaminen maakuntakaavassa maa-ainesten ottoalueeksi on osoitus siitä, ettei maa-ainesten ottamisesta todennäköisesti aiheutuisi maa-ainelain 3 §:ssä kiellettyjä seurauksia. Kaikkia maa-ainesten ottoalueita ei ole tarkoituksenmukaista merkitä maakuntakaavaan. Lähtökohtana niiden osoittamiselle on ollut seudullinen tai maakunnallinen merkittävyys.

Koska kuljetus muodostaa usein noin puolet käyttökohteeseen tuodun aineksen hinnasta, markkinoiden (kilpailun) toimivuus edellyttää useita toimijoita ja käytännössä myös useita ottoalueita mahdollisimman läheltä käyttökohteita. Maakuntakaavassa kalliokiviainesten osoittamisen ensisijaisina tavoitteina on ollut:

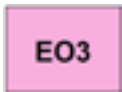
- » osoittaa eri puolilta maakuntaa tutkitut alueet kallioainesten otolle niin, että ehtyville soravarannoille on kohtuullisen kuljetusetäisyyden päässä riittävän laadukasta korvaavaa materiaalia
- » turvataan inventoitujen ja laatuvaatimusten täyttävien kalliokiviainesten hyödyntämismahdollisuudet osoittamalla kohteiden sijainti maakuntakaavassa

Maakuntakaavassa osoitetaan 30 kpl seudullisesti tai maakunnallisesti merkittävää kalliokiviainesten ottoaluetta (EO3), joiden pinta-ala on 437 ha. Alle viiden hehtaarin kokoisia kalliokiviainesten ottoalueita on 15, jotka esitetään kohdemerkinnällä (eo3).

Maakuntakaavan 1. vaiheen mukaisella A-alueelle osoitetaan Joensuun kaupunkiseudun kiviaineshuol- lon kannalta tärkeä kalliokiviainesten ottoalue. Alueel- le on myönnetty maa-ainelain mukainen lupa. Otto- toiminta tulee jatkumaan vielä noin 10 vuoden ajan.

Sen päätyttyä alue tulee palautumaan maakunta- kaavan pääkäyttötarkoituksen mukaiseen käyttöön. Ottotoiminta vaikuttaa merkittävästi sen lähialueen ottotoiminnan aikaiseen maankäyttöön toiminnasta aiheutuvien haittojen vuoksi. Ottotoiminnan merkittä- vyyden ja taajamatoimintojen toteuttamisen ajoittami- sen kannalta sen osoittaminen maakuntakaavassa on perusteltua. Alue osoitetaan sen erityisominaisuutta kuvaavalla osa-aluemerkinnällä (eo-3), jonka aset- tamat reunaehdot tulee ottaa huomioon lähialueen toteutuksessa.

Maakuntakaavamerkinnot ja -määräykset

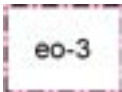
Kalliokiviainesten ottoalue (EO3, eo3)

Aluemerkinnällä osoitetaan vähintään seudullista merkitystä omaavia kalliokiviainesten ottoalueita. Kohdemerkinnällä osoitetaan alle 5 hehtaarin alueet.

Suunnittelumääräys

Kiviainesten otto tulee sovittaa alueen luonto-, kulttuuri- ja ympäristöarvoihin. Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa tulee selvittää kiviainesten oton tarkoituksenmukainen eteneminen ja alueelle soveltuva maisemointi.

Kalliokiviainesten ottoalue (eo-3)

Osa-aluemerkinnällä osoitetaan taajamatoimintojen alueella olevaa käytöstä poistuvaa seudullisesti merkittävää kalliokiviainestenottoaluetta, jonka tarkoituksena on ottotoimin- nan aikana rakentamisen ohjaaminen ottotoiminnasta aiheutuvien haittavaikutusten ulko- puolelle ja alueen maisemointi taajamatoimintaan soveltuvaksi.

Suunnittelumääräys

Kiviainesten otto tulee sovittaa alueen pääkäyttötarkoituksen mukaiseen toimintaan ja sen luonto-, kulttuuri- ja ympäristöarvoihin. Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa tulee selvit- tää kiviainesten oton tarkoituksenmukainen eteneminen ja alueen maisemointi taajamatoi- minnoille soveltuvaksi.

3.1.2 Soran ja rakennuskivien ottoalueet

Maakuntakaavatilanne

Soran ja rakennuskivien ottoalueita käsiteltiin maakuntakaavan 2. vaiheessa. Maakuntakaavassa osoitettiin soranottoalueita EO1 67 kpl/1 207 ha, soranoton osa-alueita eo1 4 kpl/ 282 ha, rakennuskivien ottoalueita 8 kpl/254 ha sekä rakennuskivikohteita eo2 9 kpl. Maakuntakaavan vahvistamisen yhteydessä jäivät vahvistamatta Lieksan Huosiolampi-Pahavaara (EO1) ja Kiteen Koivikonkangas (EO1-p) soranottoalueet sekä Ilomantsin Koidanvaara-livanankankaan (EO2) rakennuskiviainesten ottoalue. **Tässä maakuntakaavassa käsitellään vain näitä vahvistamattomiksi jääneitä alueita. Muilta osin soran ja rakennuskivien ottoalueet jäävät voimaan maakuntakaavan 2. vaiheen mukaisina.**

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet

Valtakunnallisissa alueidenkäyttötavoitteissa edistetään luonnonvarojen kestävää hyödyntämistä turvaamalla luonnonvarojen saatavuus myös tuleville sukupolville. Alueiden käytössä ja sen suunnittelussa tulee ottaa huomioon luonnonvarojen sijainti ja hyödyntämismahdollisuudet.

Maakuntakaavoituksessa on otettava huomioon käyttökelpoiset kiviainesvarat sekä niiden kulutus ja kulu tarve pitkällä aikavälillä. Kiviainesten ottoon osoitettavien alueiden on perustuttava arviointiin, jossa selvitetään alueiden luonto- ja maisema-arvot sekä toisaalta soveltuvuus vesi- ja kiviaineshuoltoon. Alueiden käytössä on otettava huomioon pohja- ja pintavesien suojelutarve ja käyttötarpeet.

Nykytilanne

Kiteen Koivikonkankaan soranottoaluetta on käsitelty Puhos - Lepikko osayleiskaavassa, jossa asia on ratkaistu ottaen huomioon mm. kulttuuriympäristöön ja maisemaan kohdistuvat vaikutukset. Lieksan Huosiolampi-Pahavaara alueella on GTK:n ylläpitämän Kitti - Kiviainestilinpidon mukaan neljä voimassa olevaa aineidenottolupaa ja 8 päättynyttä lupaa. Luvat keskityvät Huosiolammen ja Pahavaaran alueilla. Alue on todettu maakunnallisesti toteutetussa Poski -projektissa hiekka- ja soraesiintymäksi, josta maa-aineksia voidaan ensisijaisesti ottaa. Ilomantsin Koidanvaara -livanankankaan alueella on yksi voimassa oleva rakennuskiviainesten ottolupa sekä päättynyt soranottolupa. Lupa-alueet sijaitsevat alueen pohjoisosassa Venäjän rajan tuntumassa.

Pohjavesien suojelun ja kiviaineshuollon yhteensovittaminen eli ns. POSKI-projekti on toteutettu koko maakunnan alueelta. Tulokset on koottu alueellisiin

raportteihin, jotka ovat valmistuneet Ilomantsin seudulta 2001, Pielisen Karjalan seudulta 2001, Joensuu seudulta 2002, Outokummun seudulta 2003 ja Keski-Karjalan seudulta 2005. Vuosina 1996–1999 toteutti Geologian tutkimuskeskus (GTK) maakuntaliit-tojen, alueen kuntien, Finnvera Oyj:n ja GTK:n rahoit-taman, mittavan rakennuskivien etsintätutkimuksen. Tulokset on koottu raporteiksi ja suurin osa löydetyis-tä kohteista on näkyvillä Geologian tutkimuskeskuk-sen internetsivuilla <http://stone.gtk.fi/>. Pohjois-Kar-jalan ELY-keskuksen toimesta on tehty tarkempia maastonselvityksiä Huosiolampi-Pahavaara alueen osalta ottotoimintaan soveltuvista alueista. Ilomant-sin Koidanvaaran alueella on tehty erillinen Mus-tan kiven inventointi, jossa yhteydessä on suoritettu ympäristökatselmus.

Suunnitteluperiaatteet ja tavoitteet

Kiviainesten ottoa säädellään ensisijaisesti maa-ainelain nojalla. Kiviainesvarojen kestävää käyttöä koskevan sisältövaatimuksen mukainen ajantasai-nen maakuntakaava on tukena maa-ainelain mu-kaisessa lupaharkinnassa ja lain muussa sovelta-misessa. Alueen osoittaminen maakuntakaavassa suojelualueeksi ilmentää varsin todennäköisesti myös maa-ainelain 3 §:ssä suojattujen arvojen olemassa-oloa. Toisaalta alueen osoittaminen maakuntakaavas-sa maa-ainesten ottoalueeksi on osoitus siitä, ettei maa-ainesten ottamisesta todennäköisesti aiheutuisi maa-ainelain 3 §:ssä kiellettyjä seurauksia. Kaikkia maa-ainesten ottoalueita ei ole tarkoituksenmukais-ta merkitä maakuntakaavaan. Lähtökohtana niiden osoittamiselle on ollut seudullinen tai maakunnalli-nen merkittävyys. Maakuntakaavan tärkeimpinä ta-voitteina on:

- » päivittää maakuntakaavan 2. vaiheessa vahvis-tamatta jääneet maakuntakaavan tavoitteiden mukaisiksi ottaen huomioon alueen laajuus ja muu alueidenkäyttö
- » varata runsaasti harjuainesta omaaville alueille nykykulutukseen nähden runsaat reservit be-toniteollisuuden ja muita tarpeita ajatellen tur-vaamaan alueella laadukas raaka-ainereservi kasvavaakin tuotantoa varten sekä
- » turvata inventoitujen rakennuskivikohteiden hyödyntämismahdollisuudet osoittamalla koh-teiden sijainti maakuntakaavassa

Kiteen Koivikonkankaan alueen osalta on hyödynnetty osayleiskaavatyössä tehtyä aineistoa. Alueelta on selvitetty aineistenoton edellytykset ja tehty erillinen luonto- ja maisemaselvitys. Selvityksen mukaan esi-tetylle ottoalueelle ei kohdistu erityisiä luonto- tai mai-sema-arvoja. Osoitettu soranottoalue ei sisälly tai si-vua Puhoksen ja Koivikkokankaan valtakunnallisesti arvokasta kulttuurimaisemaa. Soranottoalue sijaitsee

tärkeällä tai vedenhankintaan soveltuvalla pohjavesi-alueella, mistä johtuen alueeseen on sisällytetty erityinen suunnittelumääräys.

Lieksan Huosiolampi–Pahavaaran soranottoalue ja Ilomantsin Koidanvaara–Ivanankankaan alueet esitettiin laajoina kokonaisuuksina, joiden sisään jäi merkittävä määrä ainestenottoon soveltumattomia ja muita alueita. Tässä yhteydessä kohdennetaan Huosiovaara–Pahavaara -alueen ottoalueet siten, että ottotoiminta sijoittuu ainestenottoon hyvin soveltuville alueille, niin ettei siitä aiheudu erityistä haittaa luonnonympäristölle. Koidanvaara–Ivanankankaan ottotoimintaan osoitetut alueet perustuvat alueelle tehtyyn

Mustankiven inventointiin. Inventoinnin yhteydessä on ympäristökatselmukseen perustuen kartoitettu alueiden luonto-, maisema- ja geologiset arvot.

Maakuntakaavassa esitettyjä soranottoalueita on 5 kpl, joiden yhteinen pinta-ala on 153 ha. Rakennuskiven ottoalueita on osoitettu 6 kpl, joiden pinta-ala on 359 ha. Maa-ainesten ottoalueiden teemakartta ja kohdeluettelo ovat liitteessä 1.1.

Merkintätapa ja suunnittelumääräys esitetään yhtenäisyyden vuoksi saman sisältöisenä, kuin vahvistetussa maakuntakaavan 2. vaiheessa on käytetty.

Maakuntakaavamerkinnot ja -määräykset

EO1

Soranottoalue (EO1, EO1-p)

Merkinnällä osoitetaan vähintään seudullista merkitystä omaavia soranotto-alueita, joista on selvitetty luonnonsuojelun tavoitteiden, pohjaveden hankinnan ja maa-ainesten ottotoiminnan yhteensopivuus.

Suunnittelumääräys

Alueen käytön suunnittelussa tulee ottaa huomioon ympäröivän harjualueen maisemalliset arvot ja harjumuodostuman luonteenomaiset piirteet, ympäröivä vesi- ja kulttuurimaisema sekä luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeät kohteet. Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa tulee selvittää soranoton tarkoituksenmukainen eteneminen ja alueelle soveltuva maisemointi ja jälkikäyttö.

Lisämerkinnällä -p osoitetuilla alueilla on otettava huomioon pohjavesien suojeleminen ja huolehdittava maaperäolosuhteista riippuen riittävän suojakerroksen jättämisestä ainestenoton alarajan ja pohjaveden pinnan ylärajan väliin siten, ettei haitallisia aineita pääse pohjaveteen.

EO2

Rakennuskiviainesten ottoalue (EO2)

Aluemerkinällä osoitetaan vähintään seudullista merkitystä omaavia rakennuskiviainesten ottoalueita.

Suunnittelumääräys

Kiviainesten otto tulee sovittaa alueen luonto-, kulttuuri- ja ympäristöarvoihin. Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa tulee selvittää kiviainestenoton tarkoituksenmukainen eteneminen ja alueelle soveltuva maisemointi.

3.1.3 Arvokkaat kallioalueet

Maakuntakaavatilanne

Suomen ympäristökeskuksen ja ympäristöministeriön valtakunnallinen arvokkaiden kallioalueiden inventoinnin raportoinnin keskeneräisyyden takia arvokkaiden kallioalueiden ja vastaavasti kalliokiviaineksen ottoalueiden käsittely siirrettiin maakuntakaavan 2. vaiheesta 3. vaiheeseen.

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet

Alueidenkäytöllä edistetään luonnonvarojen kestävää hyödyntämistä siten, että turvataan luonnonvarojen saatavuus myös tuleville sukupolville. Alueiden käytössä ja sen suunnittelussa otetaan huomioon luonnonvarojen sijainti ja hyödyntämismahdollisuudet.

Erityistavoitteiden mukaan maakuntakaavoituksessa on otettava huomioon käyttökelpoiset kiviainesvarat sekä niiden kulutus ja kulutustarve pitkällä aikavälillä sekä sovittava yhteen kiviaineshuoltoja suojelutarpeet. Kiviainesten ottoon osoitettavien alueiden on perustuttava arviointiin, jossa selvitetään alueiden luonto- ja maisema-arvot sekä toisaalta soveltuvuus vesi- ja kiviaineshuoltoon.

Nykytila

Pohjois-Karjalan kallioperä jakaantuu kahteen eri-ikäiseen alueeseen. Alueen itäinen ja pohjoinen osa kuuluu, Itä-Suomen arkeiseen kallioperään (graniitti-gneissialuetta), joka on iältään yli 2 500 miljoonaa vuotta vanha. Alueen läntinen osa puolestaan kuuluu karjalaiseen liuskejaksoon, joka on iältään 2 500–1 800 miljoonaa vuotta vanha. Sen itäreunalla kulkee melko yhtenäinen kvartsiittijakso, joka on paljastunut esimerkiksi Kolin seudulla. Itäiselle alueelle on ominaista loiva topografia, sitä vastoin läntinen osa on topografialtaan jyrkempi. Itä-Suomen arkeinen kallioperä on herättänyt maailmalla kiinnostusta ja nousut kansainvälisesti merkittäväksi tutkimusaiheeksi.

Kallioista saatavan kiviaineksen käyttö on nopeasti kasvanut ja sen tarve luonnonsoraa korvaavana materiaalina tulee lisääntymään myös tulevaisuudessa. Kallioiden taloudellisen hyödyntämisen lisääntyessä on maamme kallioalueiden luonto- ja maisema-arvojen inventointi nähty kiireelliseksi tehtäväksi.

Pohjavesien suojelun ja kiviaineshuollon yhteensovittaminen eli POSKI -projektin tavoitteena oli tuottaa perustiedot sora- ja kallioalueiden suojelullisista arvoista, niiden kiviaineksen määrästä ja laadusta sekä soveltuvuudesta vedenhankintaan ja kiviaineshuoltoon. POSKI -projektissa esitettiin luonnon- ja maisemansuojelua kannalta arvokkaita kallioalueita pääasiassa aikaisempien tutkimusten ja selvitys-

ten perusteella. POSKI-projektissa tuotettu aineisto täydentää ympäristöministeriön ja Suomen ympäristökeskuksen luonnon- ja maisemansuojelun kannalta arvokkaiden kallioalueiden inventointia maakunnallisesti arvokkaiden kallioalueiden osalta.

Ympäristöministeriö käynnisti vuonna 1987 tutkimushankkeen, jossa kehitettiin menetelmiä luonnon- ja maisemansuojelullisesti arvokkaiden kallioalueiden inventointiin maassamme. Suomen ympäristökeskuksen ja ympäristöministeriön toteuttamalla kallioalueiden inventoinnilla selvitettiin luonnon- ja maisemansuojelun kannalta valtakunnallisesti arvokkaat kallioalueet, jotka maa-aineslain (555/1981) tai luonnonsuojelulain (1096/1996) nojalla eivät sovellu kalliomurskaus- ja maa-ainesotto toimintaan. Inventoinnissa kiinnitettiin erityistä huomiota kallioalueen geologisiin, biologisiin ja maisemallisiin arvoihin.

Luonnon- ja maisemansuojelun kannalta arvokkaiden kallioalueiden inventoinnin maastotyöt toteutettiin Pohjois-Karjalassa pääosin vuosien 2002–2004 aikana. Inventoitujen kallioalueiden rajauksiin tehtiin maastokäyntien perusteella vielä tarkistuksia ja täydennyksiä vuosina 2008–2009. Työn tulokset on julkaistu raportissa Luonnon- ja maisemansuojelun kannalta arvokkaat kallioalueet Pohjois-Karjalassa (Husa, J. & Teeriaho, J. 2012. Suomen ympäristö 21/2012).

Suunnitteluperiaatteet ja tavoitteet

Kalliokiviaineksen ottamista säätelee maa-aineslaki (MAL 551/1981), jonka tavoitteena on ohjata kiviainesten ottamista niin, että maiseman ja luonnonarvot voidaan turvata kestävä kehityksen periaatteiden mukaisesti. Ajantasainen maakuntakaava tukee maa-aineslain mukaista lupaharkintaa ja lain muuta soveltamista sekä toimii kiviaineshuollon alueellisena yleissuunnitelmana ja yhtenä tausta-aineistona muun aineiston ohella. Maakuntakaavassa maa-ainesten ottamiseen soveltuviksi osoitettujen alueiden rajaukset ovat yleispiirteisiä. Kiviaineksen laatua koskevat tiedot sekä hankkeen ympäristövaikutukset muun muassa asutukseen, luontoon ja maisemakuvaan selvitetään tarkemmin lupahakemusvaiheessa.

Maakuntakaavassa valtakunnallisesti ja maakunnallisesti arvokkaiden kallioalueiden osoittamisen ensisijaisen tavoitteena on ollut niiden luonteenomaisten geologisten, geomorfologisten, biologisten ja maisemallisten piirteiden sekä virkistys- ja muiden erityisarvojen säilyttäminen. Maakuntakaavaan merkityt arvokkaat kallioalueet perustuvat Suomen ympäristökeskuksen 2012 julkaisemaan selvitykseen Pohjois-Karjalan luonnon ja maisemansuojelun kannalta arvokkaista kallioista. Selvityksen tarkoituksena on arvottaa ja rajata sellaiset kallioalueet, joiden geologi-

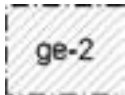
set, biologiset ja maisemalliset arvot ovat maa-aineslain (555/1981) tarkoittamalla tavalla valtakunnallisesti merkittäviä. Selvitys kuuluu osana ympäristöministeriön toimesta vuonna 1989 aloitettua kallioalueiden valtakunnallista inventointia. Inventointi ei ole suojeleohjelma eikä sillä ole suoraan lakiin perustuvia oikeusvaikutuksia. Inventointi on tietopohja ja tausta-aineisto alueidenkäytön suunnittelussa sekä sovellettaessa maa-aineslain säännöksiä mikäli selvityksen tarkoittamille alueille haetaan maa-ainesten ottamislupia tai alueille on suunnitteilla rakentamista.

Kiviainesten ottoa ei ratkaista maakuntakaavalla, vaan sitä säädellään ensisijaisesti maa-aineslain nojalla. Kiviainesvarojen kestäväää käyttöä koskevan sisältövaatimuksen mukainen ajantasainen maakuntakaava on tukena maa-aineslain mukaisessa lupaharkinnassa ja lain muussa soveltamisessa. Alueen osoittaminen maakuntakaavassa arvokkaaksi kallioalueeksi ilmentää varsin todennäköisesti myös maa-aineslain 3 §:ssä esiin tuotujen arvojen olemassa oloa. Näitä ovat kaunis maisemakuva, luonnon merkittävät kauneusarvot tai erikoiset luonnonesiintymät sekä tärkeät vedenhankintakäyttöön soveltuvat pohjavesialueet.

Maakuntakaavatasolla esitettyjen arvokkaiden kallioaluemerkintöjen osalta ei aiheudu maanomistajille kohtuutonta haittaa. Erityisominaisuutta osoittavalla ge-2 -osa-aluemerkinnällä ei rajoiteta alueiden normaalia maa- ja metsätalouskäyttöä eikä normaalia lupamenettelyn mukaista rakentamista. Maakuntakaavassa osoitetuista arvokkaiden kallioalueiden osa-aluevarauksista ei siis aiheudu esim. metsänhoidollisia rajoituksia. Myös aineidenotto tavanomaista kotitarvekäyttöä varten on mahdollista.

Maakuntakaavan 3 vaiheessa osoitetaan valtakunnallisesti arvokkaita kallioalueita 58 kpl/3 292 ha osa-aluemerkinnällä ja 6 kpl kohdemerkinnällä. Maakunnallisesti arvokkaita kallioalueita osoitetaan 50 kpl/3 487 ha osa-aluemerkinnällä ja 2 kpl kohdemerkinnällä. Alueet kuuluvat Poski-hankkeen arvoluokkaan 2–3, jossa 2 tarkoittaa valtakunnallisesti arvokasta ja 3 maakunnallisesti arvokasta aluetta. Pohjois-Karjalan arvokkaat kallioalueet on esitetty liitteenä 2.2 olevassa teemakartassa ja kohdeluettelossa. Arvokkaat kallioalueet rajauksineen on maakuntakaavassa osoitettu 3.1.2013 Pohjois-Karjalan ELY-keskukselta saadun aineiston mukaisina.

Maakuntakaavamerkinntät ja -määräykset

Arvokas kallioalue (ge-2)

Osa-aluemerkinnällä osoitetaan geologian ja luonnonarvojen kannalta vähintään maakunnallisesti arvokkaita kallioalueita, joilla saattaa olla maa-aineslain 3 §:n tarkoittamia ominaisuuksia ja niistä kiviainesten otolle aiheutuvia rajoituksia. Kohdemerkinnällä osoitetaan alle 5 hehtaarin alueet.

Suunnittelumääräys

Alueen käytön suunnittelussa on otettava huomioon alueen geologiset ja geomorfologiset ominaispiirteet sekä biologiset ja maisemalliset arvot.

3.2 Erityistoimintojen alueet

3.2.1 Tuulivoimaloiden alueet

Maakuntakaavatilanne

Tuulivoimaa ei ole käsitelty aiemmin lainkaan Pohjois-Karjalassa maakuntakaavoissa eikä muissa-kaan kaavoissa. Maakuntakaavatasolla tarkastellaan maankäyttöllisiä edellytyksiä teollisen mittakaavan tuulivoimatuotannolle. Toisin sanoen esitetyt maakuntakaavatarkastelut eivät koske lainkaan pienen kokoluokan tuulivoiman tuotantoa, jolle voi löytyä edellytyksiä eri puolilta maakuntaa.

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet sisältävät useita tuulivoimatuotantoon suoraan tai välillisesti liittyviä tavoitteita. Eheytyvän yhdyskuntarakenteen ja elinympäristön laadun erityistavoitteiden kohdalla on kirjattu: ”Alueidenkäytössä tulee edistää energian säästämistä sekä uusiutuvien energialähteiden ja kaukolämmön käyttöönottoa.”

Toimivien yhteysverkostojen ja energiahuollon yleis- tavoitteessa on lisäksi maininta: ”Alueidenkäytössä turvataan energiahuollon valtakunnalliset tarpeet ja edistetään uusiutuvien energialähteiden hyödyntämismahdollisuuksia.”

Ennen kaikkea valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet sisältävät kuitenkin suoraan tuulivoimatuotannon maakuntakaavallisen käsittelyn tavoitteen: ”Maakuntakaavoituksessa on osoitettava tuulivoiman hyödyntämiseen parhaiten soveltuvat alueet. Tuulivoimalat on sijoitettava ensisijaisesti keskitetysti useamman voimalan yksiköihin.”

Huomionarvoista on myös se, että tuulivoimarakentamista suoraan tai välillisesti koskevien tavoitteiden lisäksi tuulivoima-alueiden suunnittelussa on luonnollisesti otettava huomioon myös muut alueidenkäytön tavoitteet, esimerkkinä kulttuuriympäristöjä ja maisemaa koskevat tavoitteet.

Valtakunnallisissa alueidenkäyttötavoitteissa on Vuoksen vesistöalueelle annettu omat yleistavoitteet, jonka mukaan muun muassa ”Vuoksen vesistöalueella ohjataan... rakentamista ja muuta maankäyttöä siten, että järviluonnon, maiseman ja kulttuuriperinnön arvot säilyvät”.

Nykytilanne

Vuoden 2012 lopussa Suomessa oli yhteensä 163 tuulivoimalaa, joiden yhteenlaskettu teho oli noin 288 MW. Valtioneuvoston pitkän aikavälin ilmasto- ja energiastrategian mukainen tavoite on saavuttaa Suomes-

sa vuoteen 2020 mennessä 2000 MW tuulivoimatuotannon teho eli käytännössä kymmenkertaistaa Suomen tuulivoimalatuotanto. Tuulivoimalahankkeita on kuitenkin huomattavassa määrin vireillä, valtaosa rannikolle ja sisämaahan, mutta myös merelle. Kaikkiaan suunnitelluissa hankkeissa (noin 8900 MW) on tuulivoimakapasiteettia yli 4-kertainen määrä vuoden 2020 tavoitteeseen nähden.

Pohjois-Karjalassa ei ole toistaiseksi tuulivoimatuotantoa isossa mittakaavassa lainkaan. Sen sijaan alustavia eri toimijoiden tekemiä suunnitelmia teollisen mittakaavan tuulivoimapuistoista on ollut vireillä muun muassa Ilomantsin, Juuan ja Lieksan suunnalla. Pohjois-Karjalan ilmasto- ja energiaohjelmassa on asetettu tavoitteeksi tuottaa tuulivoimalla 150 GWh energiaa vuonna 2020. Käytännössä tavoite tarkoittaa noin 20–25 kpl suuren kokoluokan tuulivoimalan (a 3 MW) rakentamista maakuntaan. Lisäksi Itä-Suomen bioenergiaohjelmassa on asetettu tavoitteeksi, että vuoteen 2020 mennessä 1 % alueen loppuenergian kulutuksesta eli noin 500 GWh on tuulivoimaa.

Suunnitteluperiaatteet ja tavoitteet

Tuulivoimalan rakentaminen edellyttää aina joko rakennuslupaa tai toimenpidelupaa. Käytännössä tuulivoimalat rinnastetaan useimmiten rakennuslupaa edellyttäviin rakennuksiin. Toimenpideluvalla on mahdollista toteuttaa lähinnä yksityistä kotitarvekäyttöä palvelevia pientuulivoimaloita. Tuulivoimarakentamiseen sovelletaan pääsääntöisesti samoja säännöksiä kuin muuhunkin rakentamiseen. Suurten tuulivoimaloiden toteutuksen tulee lähtökohtaisesti perustua maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999, MRL) mukaiseen kaavoitukseen, jossa määritellään tuulivoimarakentamiseen soveltuvat alueet. Asemakaava-alueilla rakennusluvan tehtävänä on varmistaa että tuulivoimala on asemakaavan mukainen. Rakennusluvan myöntäminen tuulivoimalalle voi perustua myös suoraan rakentamista ohjaavaan MRL 77a§ mukaiseen yleiskaavaan. Asemakaava-alueiden ulkopuolella on rakennuslupaa ratkaistaessa otettava huomioon myös maakuntakaavasta tai yleiskaavasta johtuvat rakentamisrajoitukset. Lisäksi rakennusluvan myöntäminen voi edellyttää suunnittelutarveratkaisua tai poikkeamispäätöstä.

Huomionarvoista on, että teollisen kokoluokan tuulivoimaloita ei tule toteuttaa pelkällä rakennusluvalla vaan toteutuksen tulisi aina perustua kaavoitukseen tai suunnittelutarveratkaisuun. Suunnittelutarveratkaisun ja tuulivoimarakentamista suoraan ohjaavan yleiskaavan tai asemakaavan välistä rajaa vedettäessä tuulivoimaloiden lukumäärää tärkeämpi arviointiperuste on tuulivoimapuiston sijainti ja suhde ympäröiviin alueisiin. Suuntaa-antavasti voidaan todeta, että

pelkästään suunnittelutarveratkaisun perusteella voidaan toteuttaa yksittäisiä voimaloita vain sellaisissa tapauksissa kun alueilla ei ole merkittävää alueidenkäytön yhteensovittamisen tarvetta. Kaikissa muissa tapauksissa edellytetään kaavoitusta. Mikäli alue on osoitettu tuulivoimaloiden alueeksi yleispiirteisessä kaavassa (eli yleiskaavassa tai maakuntakaavassa) niin suunnittelutarveratkaisulla voidaan lähtökohtaisesti myöntää yksittäisiä voimaloita myös yhteensovittamista tarvitseville ns. herkille alueille.

Lisätietoa tuulivoimarakentamisen kaavoituksesta ja lupamenettelyistä löytyy ympäristöministeriön vuonna 2012 julkaisemasta oppaasta ”Tuulivoimarakentamisen suunnittelu”. Oppaaseen on koottu laajasti myös ohjeistusta tuulivoimarakentamisen keskeisistä vaikutuksista (esimerkiksi maisema, ääni ja välkevaikutukset) sekä niiden selvittämistä. Opas löytyy: <http://www.ymparisto.fi/download.asp?contentid=138870&lan=fi>

Pohjois-Karjalan maakuntakaavan tavoitteena on käydä keskustelu tuulivoimapuistojen rakentamisesta maakunnassa ja osoittaa edellytyksiltään parhaat maakunnallisesti merkittävät tuulivoimala-alueet, joille on mahdollista sijoittaa useita tuulivoimaloita. Maakuntakaavan vahvistumisen jälkeen maakunnallisen kokoluokan tuulivoimala-alueita eli tuulivoimapuistoja on mahdollista sijoittaa vain maakuntakaavassa osoitetuille alueille.

Maakuntakaavassa esitettävät tuulivoimala-alueet ovat valikoituneet kaikkiaan noin 40 tarkemmin tarkastellusta alueesta. Alueiden valinnan kriteereinä ovat olleet erityisesti seuraavat:

- » Tuulisuus ja korkeusolosuhteet (Suomen Tuuliatlas 2009, Paakkari & Pitkänen 2011)
- » Rakennettu ympäristö (asutus, sähköverkko ja tiestö) (Tuulivoimalaohje, Liikenneviraston ohjeita 8/2012, Paakkari & Pitkänen 2011)
- » Voimassa olevat kaavat (Paakkari & Pitkänen 2011)
- » Suojelualueet ja Natura-alueet (Paakkari & Pitkänen 2011)
- » Linnusto ja eläimistö (Lindblom 2013, Paakkari & Pitkänen 2011)
- » Kulttuuriympäristöt ja maisema (Laitinen 2012, Paakkari 23.5.2012, Paakkari 27.12.2012, Paakkari & Pitkänen 2011, Tuovinen 2012)
- » Lentoturvallisuus (Paakkari & Pitkänen 2011)
- » Viestiliikenne ml. vaikutukset puolustusvoimien tutkajärjestelmille (Paakkari & Pitkänen 2011)
- » Elinkeinotoiminta (maa- ja metsätalous) (Paakkari & Pitkänen 2011)
- » Matkailu ja virkistys (Paakkari & Pitkänen 2011)

Lisäksi esitetyille alueille on teetetty konsultilla teknistaloudelliset selvitykset, jossa yhteydessä on tehty kannattavuuslaskelmat sekä tuulivoimaloiden sijoitussuunnitelmat.

Pohjois-Karjalan maakuntakaavan maakunnallisilla tuulivoimapuistoilla tarkoitetaan lähtökohtaisesti vähintään kahdeksan (8) suuren kokoluokan voimalan (a ≥ 2 MW) muodostamia tuulivoimala-alueita. Kuitenkin luonnon- ja kulttuuriympäristön kannalta arvokkaiden alueiden välittömässä läheisyydessä sekä kokonaisuutena Keski-Karjalan seutukunnan alueella maakunnallisilla tuulivoimapuistoilla tarkoitetaan jo vähintään viiden (5) suuren kokoluokan voimalan (a ≥ 2 MW) muodostamia tuulivoimala-alueita. Kaikki näitä edellytyksiä pienemmät tuulivoimapuistot eivät edellytä maakuntakaavamerkintää, vaan ne voidaan tutkia ja osoittaa suoraan yksityiskohtaisemman suunnittelun kautta kuntatasolla.

Tuulivoimapuistojen rakentaminen luonnon- ja kulttuuriympäristön kannalta arvokkaille alueille ei ole pääsääntöisesti lainkaan mahdollista. Sen sijaan alueiden välittömässä läheisyydessä suunniteltava tuulipuistojen rakentaminen voi joissakin tapauksissa tulla kyseeseen. Luonnon- ja kulttuuriympäristön kannalta arvokkailla alueilla tarkoitetaan maakuntakaavan mukaisia luonnonsuojelualueita (SL -alueet), Natura-verkoston kuuluvia alueita (nat), arvokkaita maisema-alueita (ma/mv, ma/mm) sekä rakennetun kulttuuriympäristön alueita (ma/kv, ma/km). Keski-Karjalan seutukunnan merkittävyys tuulivoimatuotannon suunnittelun ohjaamisessa perustuu erityisesti alueen herkkyyteen valtakunnallisesti merkittävän lintujen muuton/muuttoreittien kannalta (Lindblom 2013). Maakuntakaavakäsittelyä edellyttävien tuulivoimapuistojen kokorajat eri alueille on havainnollistettu kuvassa 5.

Maakuntakaavassa osoitetaan tuulivoimaloiden alueena (tv) kaikkiaan 12 aluekokonaisuutta, joiden yhteenlaskettu pinta-ala on noin 155 km². Alueet vaihtelevat pinta-alaisesti 468–2751 ha välillä. Kaikkiaan alueet mahdollistavat teoreettisesti noin 299 voimalaa, joista noin puolet eli 157 voimalaa sijoittuu kolmelle laaja-alaiselle tuulivoimapuistoalueelle Juuassa ja Valtimolla. On huomioitava, että kaikkien esitettyjen tuulivoimaloiden alueiden päämaankäyttöluokka on kuitenkin muu kuin tuulivoimaenergian tuotanto, yleisimmin maa- ja metsätalous.

Alueet on esitetty liitteessä 1.3. Seuraavassa alueet luettelona:

KUNTA	ALUE	PINTA-ALA (ha)	VOIMALOIDEN LKM MAKSIMI (arvio)
Joensuu	Laajanvaara	468	12
Juuka	Juuanvaara	694	12
Juuka	Suuri Piilovaara - Rontsa	1994	47
Juuka	Panjavaara	2283	>60
Kontiolahti	Ilvesvaara	846	15
Lieksa	Katajavaara	1013	19
Lieksa	Lakkavaara-Julkuvaara	1176	>20
Lieksa/Nurmes	Konnanvaara	693	8
Nurmes	Tetrivaara	979	12
Nurmes	Pyykorpi	679	15
Nurmes/Juuka	Tynnyrivaara	2751	29
Valtimo	Pukaronmäki	1897	> 50
YHTEENSÄ		15 473	299

Maakunnallisesti merkittävät tuulivoimaloiden sijoittamiseen soveltuvat alueet eli tuulivoimapuistot merkitään kaavassa osa-aluemerkinnällä tv (Tuulivoi-

maloiden alue). Kaikkia tv-alueita koskee yhteinen suunnittelumääräys. Juuan Juuanvaaralle on lisäksi annettu erityinen suunnittelumääräys.

Maakuntakaavamerkinntät ja -määräykset

Tuulivoimaloiden alue (tv, tv-1)

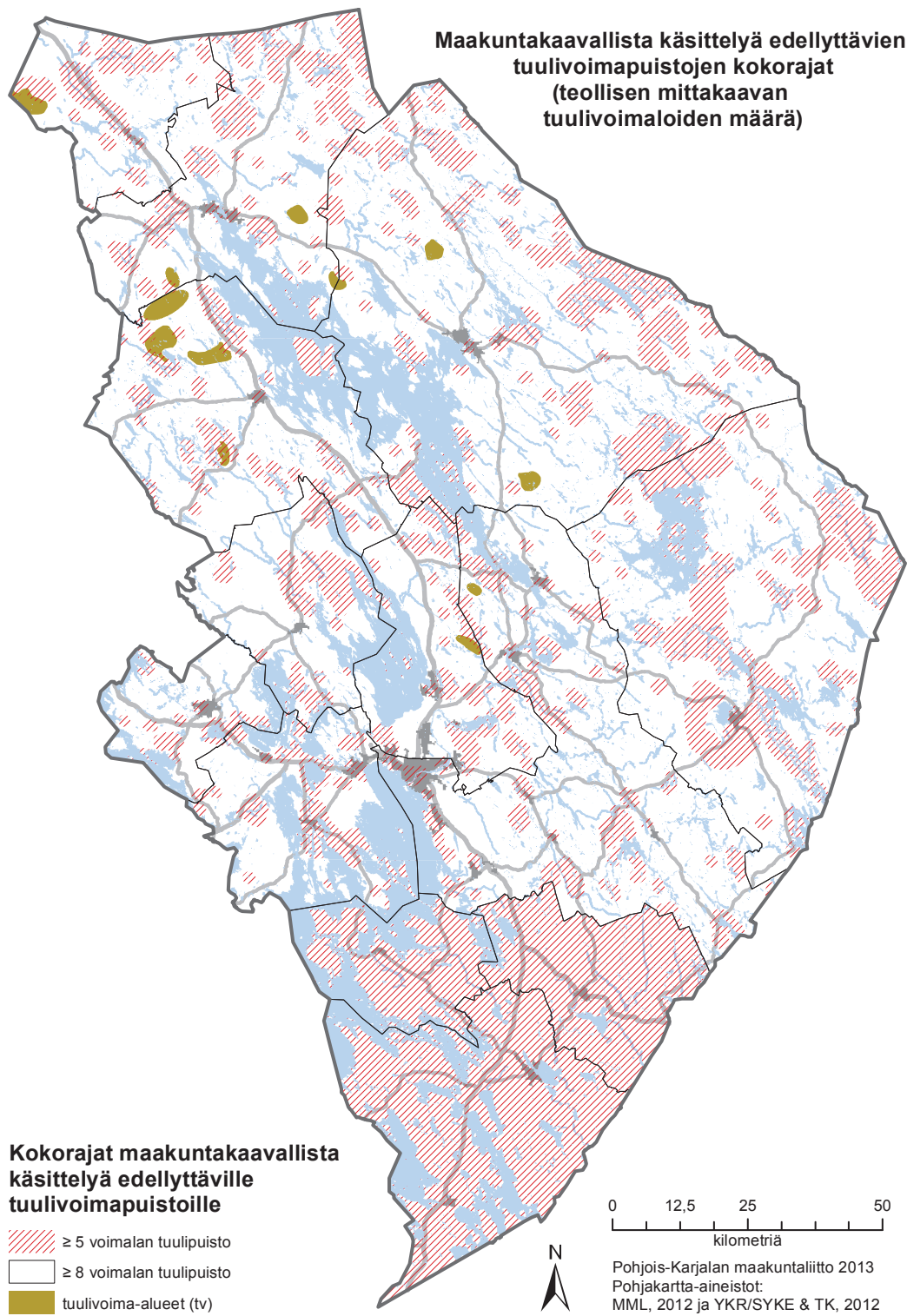
Merkinnällä osoitetaan maakunnallisesti merkittävät tuulivoimaloiden sijoittamiseen soveltuvat alueet eli tuulivoimapuistot. Tuulivoimapuistojen laajuus sekä toteuttamisedellytykset selvitetään ja määritellään yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa. Tuulivoimapuistoilla tarkoitetaan lähtökohtaisesti vähintään kahdeksan (8) sekä luonnon- ja kulttuuriympäristön kannalta arvokkaiden alueiden välittömässä läheisyydessä ja koko Keski-Karjalan alueella vähintään viiden (5) suuren kokoluokan voimalan ($a \geq 2$ MW) muodostamia tuulivoimala-alueita.

Suunnittelumääräys

Suunnittelussa on kiinnitettävä huomioita tuulivoimapuistojen ympäristövaikutuksiin, erityisesti maisema- ja meluvaikutuksiin. Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa tulee ottaa huomioon puolustusvoimien tutkajärjestelmistä ja lentoliikenteen turvallisuusvaateista johtuvat rajoitteet.

Lisämerkinnällä -1 osoitetun tuulivoimapuiston (Juuanvaara, Juuka) yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa tulee ottaa huomioon Juuanvaaran valtakunnallisesti arvokas kallioalue sisältäen maisemalliset, biologiset ja geologiset arvot.

Kuva 5

Maakuntakaavallista käsittelyä edellyttävien tuulipuistojen kokorajat

3.2.2 Kaivosalueet sekä potentiaaliset malmien ja teollisuusmineraalien esiintymisalueet

Maakuntakaavatilanne

Kaivosalueita käsiteltiin laajemmin maakuntakaavan 1. vaiheessa. Maakuntakaavassa osoitettiin toiminnassa olevat kaivospiirit, joiden yhteinen pinta-ala on 907 ha. Tämän jälkeen on otettu käyttöön uusia kaivosalueita ja aikaisemmin osoitettujen alueiden osalta on tapahtunut kaivosalueiden laajennuksia. Potentiaalisia malmien ja teollisuusmineraalien esiintymisalueita ei ole aikaisemmin käsitelty maakuntakaavassa. **Maakuntakaavan 1. vaiheessa käsitellyt kaivosalueet (EK) jäävät sellaisenaan voimaan, ellei niitä ole erikseen tässä kaavassa esitetty kumottavaksi.**

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet

Valtakunnallisten alueidenkäytön tavoitteiden mukaan alueidenkäytöllä edistetään elinkeinoelämän toimintaedellytyksiä varaamalla riittävät alueet elinkeinotoiminnalle. Alueidenkäytöllä edistetään luonnonvarojen kestävää hyödyntämistä siten, että turvataan luonnonvarojen saatavuus myös tuleville sukupolville. Alueiden käytössä ja sen suunnittelussa otetaan huomioon luonnonvarojen sijainti ja hyödyntämismahdollisuudet. Toisaalta alueidenkäytössä kiinnitetään erityistä huomiota ihmisten terveydelle aiheutuvien haittojen ja riskien ennalta ehkäisemiseen ja olemassa olevien haittojen poistamiseen.

Nykytilanne

Pohjois-Karjalassa on mineraaleiltaan rikas kallioperä. Kaivostoiminnalla on täällä pitkät perinteet. Kaivostoiminta on otettu yhdeksi maakunnan kehittämisen painopisteeksi. Pohjois-Karjalassa on vuoden 2013 alussa TEM:n ylläpitämän kaivosrekisterin mukaan 24 kaivospiiriä, joiden yhteinen pinta-ala on n. 1 945 ha (tiedot haettu Kaivosrekisterin karttapalvelusta 1.2.2013 tilanteen mukaisesti). Kaivospiirien suuri lukumäärä johtuu siitä, että yhtenäinen kaivosalue voi muodostua useammasta eri kaivospiiristä. Laajimmat kaivospiirit ovat Outokummussa, Polvijärvellä, Ilomantsissa ja Juuassa. Osalla kaivospiireistä ei ole aktiivista kaivostoimintaa. Tärkeimmät Pohjois-Karjalassa louhittavat metalliset malmit ovat kupari, sinkki, nikkeli ja kulta. Viime vuosina uraanipitoinen mineraali on noussut yhdeksi tutkituksi malmiiksi. Teollisuusmineraaleista tärkeimmät ovat talkki ja kalkkikivi.

Osana Pohjois-Karjalan maakuntasuunnitelmaa on laadittu ”Kaivannaistoiminta Pohjois-Karjalan aluekehityksessä - Strategiset valinnat 2010-2014” strategia, joka on maakunnallinen tahdonilmaus siitä, miten

kaivannaisalaa tulee kehittää. Strategiassa asetetaan mm. kehittämisen tavoitteet ja painopisteet sekä kehittämistoimet. Geologian tutkimuskeskus teki Pohjois-Karjalan maakuntaliiton toimeksiannosta vuonna 2011 potentiaalisten malmien ja teollistenmineraalien esiintymisalueista erillisen selvityksen. Selvityksessä on tuotu esille vyöhykkeittäin alueita, joilla malmien tai mineraalien hyödyntämismahdollisuudet ovat olemassa. Työ- ja elinkeinoministeriö ylläpitää valtakunnallista kaivosrekisteriä, johon on koottu mm. voimassa olevat kaivospiirit ja hakemukset kaivospiirien perustamiseksi.

Suunnitteluperiaatteet ja tavoitteet

Kaivostoimintaa säädellään ensisijaisesti kaivoslailla ja -asetuksella sekä ympäristösuojelulla ja -asetuksella. Ennen kaivostoiminnan aloittamista tarvitaan kaivosoikeuden lisäksi ympäristölupa, jonka yhteydessä selvitetään kaivostoiminnan aiheuttamat ympäristövaikutukset. Merkittävien ympäristövaikutusten kyseessä ollessa, ennen luvan myöntämistä voidaan edellyttää ympäristövaikutusten arviointimenettelyä (YVA).

Kaivostoimintaa voidaan ohjata myös kaavoituksella. Kaivoslain mukaan kaivostoiminnan tulee perustua maankäyttö- ja rakennuslain mukaiseen oikeusvaikutteeseen kaavaan taikka kaivostoiminnan vaikutukset huomioon ottaen asian tulee olla muutoin riittävästi selvitetty yhteistyössä kunnan, maakunnan liiton ja elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen kanssa.

Kaivostoiminta on suhdanneherkkää teollisuuden alaa. Viime vuosina maailmanmarkkinahintojen hyvästä kehityksestä johtuen on käynnistetty uusia kaivoksia ja vanhoja otettu uudelleen käyttöön. Malmin ja mineraalin etsintään on myös panostettu entistä enemmän. Erityisesti kiinnostus kultaan ja muihin perusmalmeihin on Pohjois-Karjalassa lisääntynyt.

Kaivostoiminta on paikkaan sidottua ja se palvelee läheisesti paikallista ja alueen taloutta. Malmin ja mineraalin rikastus ja jalostus tapahtuvat usein muualla. Pienempien louhimoiden yhteydessä ei ole kannattavaa jalostaa raaka-aineita paikanpäällä, vaan ne viedään suurempiin yksiköihin jalostettaviksi. Pohjois-Karjalassa merkittävää raaka-aineiden jalostustoimintaa tapahtuu Juuassa ja Ilomantsissa.

Kaivostoiminta on luonteeltaan sellaista, että sen sijainti asutuksen tai muun melulle ja pölylle arann toiminnan läheisyydessä on ongelmallinen. Myös läheisyydessä oleville vesistöille ja pohjavesille voi aiheutua haittaa. Toiminnan sijoittamisessa pitää ottaa huomioon näistä aiheutuvat haitat.

Maakuntakaavassa tarkistetaan kaivosalueiden rajaukset vastaamaan nykyistä tilannetta. Malmipotentiaalisina alueina osoitetaan alueita, joille on jo haettu kaivoslupaa. Alueet sijaitsevat siten, ettei niistä aiheudu ristiriitaa olevalle tai suunnitellulle muulle maankäytölle. Tavoitteena on turvata malmien ja mineraalien ottotoiminta niillä alueilla, joilla on tutkusti hyödynnettävissä olevia malmi- ja mineraalivarjoja sekä tulevaisuudessa hyödynnettävissä olevat malmi- ja mineraalivarat alueilla, jotka eivät ole ristiriidassa muun maankäytön kanssa. Esitetyillä kaivosalueilla on voimassa olevat kaivosluvut, joiden yhteydessä on selvitetty myös Natura -vaikutukset niitten alueitten osalta, kun se on ollut tarpeen. Malmien ja teollisuusmineraalien esiintymisalueiksi esitetyistä alueista yhdellä alueella on voimassa oleva ympäristölupa (Karnukka, lupa myönnetty 8.2.2013). Pienialaisia paikallista merkitystä omaavia kaivosalueita ei ole tarkoituksenmukaista esittää maakuntakaavassa.

Kaavassa on esitetty kaivosalueiden laajennuksina neljä aluetta ja uusina kaivosalueina 8 aluetta, joiden

yhteinen pinta-ala on 992 ha (liite 1.4). Juomasuon vuolukivialueen kaivostoiminta Juuassa on päättynyt ja alue poistetaan maakuntakaavasta. Poistuvan alueen pinta-ala on n. 3 ha. Malmin tai teollisuusmineraalien esiintymisalueita on osoitettu 6 kpl, joiden yhteinen pinta-ala on 385 ha.

Kaivosalueet on voimassa olevassa maakuntakaavan 1. vaiheessa osoitettu "Kaivosalueet" (EK) merkinnällä. Näiltä osin merkintätapaa ei ole muutettu aluerajauksen tarkistuksen ja uusien kaivosalueiden osalta. Potentiaaliset malmien ja teollisuusmineraalien esiintymisalueet esitetään niiden erityisomaisuuksia kuvaavalla osa-aluemerkinnällä. Rajauksen sisälle voi jäädä myös muita maankäyttömuotoja, jotka kaivostoinnin kannalta eivät muodostu esteeksi.

Kaivosalueiden merkintätapa ja suunnittelumääräys esitetään yhtenäisyyden vuoksi saman sisältöisenä, kuin vahvistetussa maakuntakaavan 1. vaiheessa on käytetty.

Maakuntakaavamerkinnot ja -määräykset

EK

Kaivosalueet (EK)

Merkinnällä osoitetaan kaivospiirialueita, joilla on kaivostoimintaa tai joilla kaivostoinnin edellytykset on selvitetty. Alueella on voimassa MRL:n 33 §:n mukainen rakentamisrajoitus.

Suunnittelumääräys

Alueiden käytön suunnittelussa tulee erityisesti ottaa huomioon ympäröivä vesi- ja kulttuurimaisema sekä toiminnan aiheuttamat vesistö- ja muut luontovaikutukset sekä tuotannon aikana että sen päätyttyä.

ek1

Malmien tai teollisuusmineraalien esiintymisalue (ek1)

Osa-aluemerkinnällä osoitetaan alueita, joilla on osoitettu olevan malmi- tai teollisuusmineraaliesiintymiä. Osa-alueet ovat potentiaalisia kaivostoinnin käynnistämisen kannalta.

Suunnittelumääräys

Alueiden käytön suunnittelussa on huolehdittava siitä, että kaivostoinnin yhteisvaikutukset tulee riittävässä määrin selvitettyä sekä erityisesti ottaa huomioon ympäröivä maise- ja vesistövaikutukset.

3.2.3 Varuskuntien ja ampuma-alueiden suoja- ja melualueet

Maakuntakaavatilanne

Puolustusvoimien ja rajavartioston alueita käsiteltiin maakuntakaavan 1. vaiheessa. Käsittelyyn sisältyi myös rajavyyhykelain mukainen rajavyyhyke. Maakuntakaavassa osoitettiin varuskunta-, varasto- ja ampuma-alueet yhteensä n. 5 470 ha ja rajavyyhyke n. 347 km². Varuskuntien harjoitus- ja ampuma-alueita ja seudullisia ampumaratoja sekä niiden melualueita käsiteltiin maakuntakaavan 2. vaiheessa. Varuskuntien ampuma- ja harjoitusalueita sekä ampumarata-alueita maakuntakaavassa on osoitettu 8 kpl, joista 4 on pelkästään harrastustoimintaan käytettäviä ampumaratoja. Em. alueiden ympärille on osoitettu melualueet. **Maakuntakaavan 1. ja 2. vaiheissa osoitetut alueet jäävät edelleen voimaan sellaisenaan.**

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet

Alueidenkäytössä on ehkäistävä melusta aiheutuvaa haittaa ja pyrittävä vähentämään jo olemassa olevia haittoja. Uusia asuinalueita tai muita melulle herkkiä toimintoja ei tule sijoittaa melualueille varmistamatta riittävää meluntorjuntaa.

Alueidenkäytön suunnittelussa on otettava huomioon maanpuolustuksen ja rajavalvonnan tarpeet ja turvattu riittävät alueelliset edellytykset varuskunnille, ampuma- ja harjoitusalueille, varikkotoiminnalle sekä muille maanpuolustuksen ja rajavalvonnan toimintamahdollisuuksille.

Maakuntakaavoituksessa on otettava huomioon pohja- ja pintavesien suojelutarve ja käyttötarpeet. Pohjavesien pilaantumis- ja muuttamisriskejä aiheuttavat laitokset ja toiminnot on sijoitettava riittävän etäälle niistä pohjavesialueista, jotka ovat vedenhankinnan kannalta tärkeitä ja soveltuvat vedenhankintaan.

Nykytilanne

Pohjois-Karjalassa sijaitsevat Kontiorannan ja Onttolan varuskunnat sekä niille kuuluvat harjoitusalueet Ilomantsin Hiienvaarassa ja Nurmeksen Sotinpuruolla.

Puolustusvoimien ja rajavartioston alueet on osoitettu maakuntakaavassa EP-merkinnällä ja rajavyyhyke er1-merkinnällä. Maakuntakaavan 2. vaiheen yhteydessä Itä-Suomen Sotilasläänin esikunta esitti puolustusvoimien erityisaluemerkintöiksi EP- ja EAH- (lähiharjoitusalue) aluevarausmerkintöjä, ea- (ampumarata-alue) kohdemerkintänä sekä melualue osa-aluemerkintänä. Maakuntakaavan 1. vaiheessa käytettyihin merkintöihin nähden muutos koskee Sotinpuron ja Hiienvaaran harjoitus- ja am-

puma-alueita, jotka on merkitty maakuntakaavassa EP-merkinnällä.

Maakuntakaavan melualueerajaukset perustuivat ennen laadintavaihetta tai sen aikana tehtyihin meluselvityksiin. Sotinpuron ampuma-alueen osalta meluselvitykset tarkentuivat aivan kaavan viimeistelyvaiheessa ja niitä ei voitu enää huomioida maakuntakaavassa. Muilta osin uusia meluselvityksiä ei ole tehty eikä aluerajausten tarkistamisiin ole akuuttia tarvetta.

Sotinpuron alueen melu muodostuu erilaisten räjähteiden ja raskaiden aseiden käytöstä. Lisäksi alueella käytetään pienikaliberisten aseiden ammuksia sekä erilaisia pienempiä ampumatarvikkeita. Alueella on ollut toimintaa n. 300 vuorokautta/vuosi. Pienikaliberisilla aseilla ammutaan n. 80 % käyttövuorokausista ja raskailla aseilla n. 50 %. Toiminta alueella tulee vähenemään Pohjois-Karjalan Prikaatin toiminnan lakatessa.

Rajavyyhyke on esitetty maakuntakaavan 1. vaiheen voimassa olleen valtioneuvoston asetuksen mukaisesti. Sen jälkeen asetusta on muutettu 25.8.2005 ja 22.11.2009. Lisäksi rajavartiolaitos on omilla päätöksillä tehnyt joitakin tarkennuksia rajavyyhykkeen rajauksiin. Rajavyyhykeasetuksen muutokset kohdistuvat Pohjois-Karjalassa Kiteen kaupunkiin, Tohmajärven kuntaan, Joensuun kaupunkiin, Ilomantsin kuntaan ja Lieksan kaupunkiin.

Rajavyyhyke on esitetty osa-alueena, johon sisältyi myös muita toimintoja. Rajavyyhyke muuttuu useassa paikassa, joten yhtenäisen selkeän merkinnän aikaansaamiseksi nykyinen osa-alue on tarkoituksenmukaista kumota ja muodostaa uusi alue.

Maakuntakaavassa ei ole aikaisemmin esitetty ampuma-alueiden suoja-alueita. Niiden tarkoituksena on turvata Hiienvaaran ja Sotinpuron harjoitusalueiden yhteydessä olevien räjähdetarastojen turvallinen käyttö ja säilyminen nykyisessä käytössä siten, että räjähdetarastointia haittaavaa tai rajoittavaa muuta alueiden käyttöä ei ohjata vaara-alueelle.

Sotinpuron ampuma- ja harjoitusaluetta koskeva uusin ampumameluselvitys on Maavoimien Esikunnan Huolto-osaston teettämä ”Sotinpuron ampuma- ja harjoitusalue, Ympäristömeluselvitys, 22.12.2008”. Selvityksen on tehnyt Ramboll. Rajavyyhykkeen takaraja on määritetty valtioneuvoston asetuksessa rajavyyhykkeestä ja rajavyyhykkeen takarajasta annettussa valtioneuvoston asetuksessa sekä sen muutoksissa.

Suunnitteluperiaatteet ja tavoitteet

Sotinpuron ampuma- ja harjoitusalue on pääosin maa- ja metsätalousvaltaisella alueella. Alue rajoittuu lännessä Natura 2000 alueeseen. Sen läheisyydessä ovat virkistysalue (V) ja maa- ja metsätalousalue, jolla on erityisiä ympäristöarvoja sekä arvokas geologinen muodostuma tai maa-aineslain tarkoittama kaunis maisema (MY-hs). Nykyinen melualue menee hieman päällekkäin Natura 2000 alueen kanssa. Maakuntakaavan 2. vaiheen vaikutusten arvioinnin yhteydessä on todettu, ettei ampumamelu todennäköisesti merkittävästi heikennä Raesärkän Natura-alueen luonnonarvoja. Melualueen laajetessa hieman lisää Natura -alueelle, asia tulee arvioida näiltä osin uudelleen. Myös Raesärkän virkistysalueen osalta tulee huomioida melualueen laajentuminen.

Maakuntakaavan tavoitteina on:

- » turvata Hiienvaaran ja Sotinpuron alueiden käyttö tulevaisuudessa nykyiseen toimintaan
- » yhtenäistää puolustusvoimien ja rajavartioston ampuma- ja harjoitusalueiden merkintätapa
- » saattaa ajantasalle Sotinpuron melualueen rajaus
- » saattaa rajavyöhykkeen takaraja ajantasalle

Sotinpuron melualueen laajennus perustuu alueelle tehtyihin melumallinnuksiin ja -mittauksiin, joiden perustana on alueella tapahtuva toiminta. Melumallinnus kuvaa keskimääräistä melua koko päivälle klo 7-22 tasoitettuna, huomioituna +9 dB impulssimaisuuskorjaus. Alueelle osoitetaan melualueen laajennuksina alueet, joiden raskaiden aseiden ja räjähteiden melu ylittää 55 dB L_{Aeq} tason.

Rajavyöhykkeen muutokset perustuvat sisäasiainministeriön asetuksen rajavyöhykkeestä ja rajavyöhykkeen takarajasta annettuun asetukseen ja sen nojalla rajavartiolaitoksen tekemiin tarkennuksiin. Pääosin rajavyöhykkeen takaraja siirtyy lähemmäs valtakunnanrajaa, mutta joissakin kohdin rajavyöhyke laajenee nykyisestään. Uuden rajavyöhykkeen pinta-ala on noin 310 km².

Hiienvaaran ja Sotinpuron ampuma- ja harjoitusalueiden merkinnän muutos on tekninen ja yhtenäistää puolustusvoimien ja rajavartioston alueiden esitystavan maakuntakaavoissa. Sotinpuron melualueen laajentaminen perustuu tehtyyn meluselvitykseen. Ampuma- ja harjoitusalueet vaikuttavat lähiympäristön toimintaan ja maankäyttöön ampumamelun ja mahdollisten haitta-aineiden vuoksi. Maakuntakaavassa Sotinpuron melualue laajenee n. 1 500 ha.

Maakuntakaavassa esitetään Hiienvaaran ja Sotinpuron harjoitusalueiden yhteydessä oleville räjähdetarasteille suojavyöhykkeet. Alueilla suoritetaan kovanosanammuntoja ja käytetään sekä varastoidaan räjähteitä. Suoja-alueiden tarkoituksena on suojata ympäröivää yhteiskuntaa mahdollisen räjähdysnettomuuden varalta. Näiden kahden suojavyöhykkeen yhteispinta-ala on n. 1 414 ha (liite 1.5).

Ampumamelualueiden merkintätapa ja suunnittelumääräys esitetään yhtenäisyyden vuoksi saman sisältöisenä, kuin vahvistetussa maakuntakaavan 2. vaiheessa on käytetty.

Maakuntakaavamerkinnot ja -määräykset

Ampumamelualue (me-1)

Osa-aluemerkinnällä osoitetaan alueet, joiden melutaso ylittää L_{Aeq} 55 dB:n ohjearvot.

Suunnittelumääräys

Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa tulee ottaa huomioon melusta annetut ohjearvot. Alueelle ei tule suunnitella sijoitettavaksi uusia asuinalueita, sairaaloita yms. laitoksia tai muita sellaisia toimintoja, jotka ovat herkkiä melulle.

Puolustusvoimien ja rajavartioston ampuma- ja harjoitusalue (EAH)

Merkinnällä osoitetaan puolustusvoimien ja rajavartioston käytössä olevat ampuma- ja harjoitusalueet. Alueella liikkuminen on rajoitettua. Alueella on voimassa MRL:n 33 §:n mukainen rakentamisrajoitus.

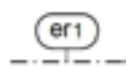

Suojavyöhyke (sv)

Osa-aluemerkinnällä osoitetaan räjähdetarasteiden suojavyöhyke, jolla alueen käyttöä on rajoitettava läheisen vaara-alueen tai muun ympäristöönsä käyttörajoituksia aiheuttavan kohteen vuoksi.

Suunnittelumääräys

Suojavyöhykkeelle ei saa sijoittaa asumista, palveluja tai työpaikkoja.

Rajavyöhykealue (er1)

Osa-aluemerkinnällä osoitetaan rajavyöhykkeestä ja rajavyöhykkeen takarajasta annetussa laissa (578/2005) säädetty rajavyöhyke.

3.2.4 Monitoimikeskus

Maakuntakaavatilanne

Maakuntakaavan 3. vaiheessa uutena erityistoimintojen alueena osoitetaan Itä-Suomen monitoimikeskus Kiteen AIMO. Kiteen AIMO on monipuolinen harrastus- ja matkailukeskus, joka tarjoaa harrastamis- ja yrittämismahdollisuuksia ammuntaan, autourheiluun, hevosurheiluun, koiraharrastukseen, lentoharrastukseen, moottorikelkkailuun ja moottoripyöräilyyn.

Aluevarausmerkintä on uusi, mutta se sisältää kuitenkin myös sellaisia toimintoja, joita on käsitelty jo aiemmin maakuntakaavassa. Kiteen Tolosenmäessä sijaitseva Kiteen lentokenttä on osoitettu maakuntakaavan 1. vaiheessa lentopaikka-kohdemerkinnällä. Lentokentän yhteydessä oleva ajoharjoittelurata on maakuntakaavan 1. vaiheessa osoitettu moottorirata-kohdemerkinnällä (e1). Samoin Kiteen Tolosenmäessä sijaitseva ampumarata on maakuntakaavan 2. vaiheessa osoitettu seudullisesti merkittävänä ampumaratana kohdemerkinnällä (ea) ja sen ympärille on osoitettu ampumamelualue (me-2).

Maakuntakaavan 3. vaiheen yhteydessä kumotaan edellä mainituista varauksista ainoastaan moottorirata-kohdemerkintä e1. Sen sijaan lentopaikka- ja ampumarata-kohdemerkinnät säilyvät informatiivisina merkintöinä huolimatta siitä, että myös ko. toiminnot sisältyvät uuden aluevarausmerkinnän kokonaisuuteen.

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet sisältävät melusta johtuvien haittojen ehkäisyä ja vähentämistä koskevan erityistavoitteen: ”Alueiden käytössä on ehkäistävä melusta aiheutuvaa haittaa ja pyrittävä vä-

hentämään jo olemassa olevia haittoja. Uusia asuinalueita tai muita melulle herkkiä toimintoja ei tule sijoittaa melualueille ilman, että riittävä meluntorjunta varmistetaan.”

Nykytilanne

Kiteen Tolosenmäessä sijaitseva reilun 300 ha suuruinen aluekokonaisuus käsittää muun muassa lentokentän, kartingradan ja jokamiesluokka- /rallicrossradan. Alueella on lisäksi moottoripyöräily- ja moottorikelkkailutoimintaa, ammuntaa, hevostutustusta ja koiraharrastustoimintaa. Lentokenttä toimii Kiteen monitoimikeskuksen sydämenä. Lentokenttä ei ole tällä hetkellä kaupallisessa käytössä, joten 1500 metrin asfaltoitu kiitotie tarjoaa puitteet harrasteilmailulle ja kilpailutoiminnalle. Parasta aikaa Itä-Suomen monitoimikeskuksen alueelle on vireillä 7 km pituinen ralisprint/harjoituserikoiskoeradon rakentaminen, ampumaratojen ja paintball-alueen rakentaminen sekä alueen toimijat ja liiketoiminnot kokoavan monitoimirakennuksen suunnittelu.

Suunnitteluperiaatteet ja tavoitteet

Maakuntakaavan tavoitteena on turvata kokonaisuutena Itä-Suomen monitoimikeskus Kiteen AIMOn edelleen kehittäminen. Alueen monet toiminnot aiheuttavat melua, joten alueen kehittäminen edellyttää keskeisesti melun vaikutusten seuraamista ja pyrkimystä haitalliseksi koetun melun vähentämiseen. Alueella sijaitsee jo melua aiheuttavia toimintoja ja samoin alue sijaitsee etäällä taajamista ja kyläalueista, joten muutos nykyiseen tilanteeseen ei tule melun osalta olemaan suuri. Alue rajautuu lännessä rautatiehen, ja muilta reunoiltaan pääosin suoalueisiin. Alue osoitetaan laaja-alaisuutensa ja monimuotoisten toimintojensa vuoksi aluevarausmerkinnällä.

Maakuntakaavamerkinnot ja -määräykset

E2

Monitoimikeskus E2

Merkinnällä osoitetaan monitoimikeskus, joka on monipuolinen harrastus- ja matkailutoimintojen aluekokonaisuus.

Suunnittelumääräys

Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on otettava huomioon toimintojen yhteisvaikutukset ja eri toimintojen yhteensovittaminen. Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on lisäksi otettava huomioon toimintojen aiheuttama meluvaikutus sekä kokonaisuutena pyrittävä ehkäisemään melusta aiheutuvaa haittaa.

3.3 Yhteysverkot

3.3.1 Rautatieliikenne, Ilomantsin rata

Maakuntakaavatilanne

Yhteysverkkoja käsiteltiin maakuntakaavan 1. vaiheessa. Maakuntakaavassa esitettiin maakunnallista ja seudullista merkitystä omaavat tieliikenteen, rautatieliikenteen, vesiliikenteen ja lentoliikenteen aluevaraukset sekä rajanylityspaikat. Maakuntakaavan vahvistamisen yhteydessä valtioneuvosto jätti vahvistamatta Joensuu - Ilomantsi rataosalla pääraataa koskevan merkinnän. Samalla valtioneuvosto jätti vahvistamatta 16.5.1988 vahvistetun seutukaavan kumoamisen siltä osin, kuin se koskee rataosuutta Joensuu-Ilomantsi. Ko. rataosuus on osoitettu yhdys- ja sivurataa koskevalla merkinnällä (yr/sr). Vahvistamatta jättämisen seurauksena Joensuu-Ilomantsi radan alkuosalla n. 34 km ei ole voimassa olevaa maakuntakaavaa. **Maakuntakaavan 1. vaiheessa käsitellyt liikennealueita koskevat varaukset jäävät voimaan sellaisenaan.**

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet

Yleistavoitteissa liikennejärjestelmiä suunnitellaan ja kehitetään kokonaisuuksina, jotka käsittävät eri liikennemuodot ja palvelevat sekä asutusta että elinkeinoelämän toimintaedellytyksiä. Liikennejärjestelmä ja alueidenkäyttö sovitetaan yhteen siten, että vähennetään henkilöautoliikenteen tarvetta ja parannetaan ympäristöä vähän kuormittavien liikennemuotojen käyttöedellytyksiä. Erityistä huomiota kiinnitetään lisäksi liikenneturvallisuuden parantamiseen. Tarvittaviin liikenneyhteyksiin varaudutaan kehittämällä ensisijaisesti olemassa olevia pääliikenneyhteyksiä ja verkostoja.

Erityistavoitteissa alueidenkäytössä on turvattava olemassa olevien valtakunnallisesti merkittävien ratojen, maanteiden ja vesiväylien jatkuvuus ja kehittämismahdollisuudet sekä valtakunnallisesti merkittävien satamien ja lentoasemien sekä rajanylityspaikkojen kehittämismahdollisuudet. Alueidenkäytössä on edistettävä matka- ja kuljetusketjujen toimivuutta ja turvattava edellytykset julkiselle liikenteelle sekä eri liikennemuotojen yhteistyön kehittämiselle. Alueidenkäytön suunnittelussa on varattava riittävät alueet tavara- ja henkilöliikenteen terminaalien ja matkakeskusten toimintaa ja kehittämistä varten.

Nykytilanne

Joensuu-Ilomantsi -radan pituus on 69 km. Rata toimii tavaraliikenteen ratana. Vuotuiset kuljetukset ovat

olleet 200 000–300 000 tn. Viime vuosina ne ovat olleet hieman alhaisemmat. Puutavaran kuormauspaikat ovat Heinävaarassa, Koverossa ja Ilomantsissa. Rata on peruskorjattu vuonna 2010 Joensuun ja Heinävaaran välillä. Heinävaara - Ilomantsi väli on edelleen huonokuntoinen. Radalla sallittu akselipaino on Joensuu - Heinävaara välillä 225 kN ja Heinävaara - Ilomantsi välillä 200 kN. Vastaavasti nopeudet ovat alle 60-80 km/t ja alle 60 km/t. Vanhimmalla rataosalla ratarakenteet ovat yli 30 vuotta vanhat. Rata luetaan valtakunnallisesti kuuluvan ns. vähäliikenteisiin ratoihin.

Pohjois-Karjalan liikennejärjestelmäsuunnitelma valmistui vuonna 2010 ja siihen liittyen tehtiin tarkempi suunnitelma Ilomantsin kunnan alueelta. Vuonna 2004 valmistui ratahallintokeskuksen toimesta ”Vähäliikenteisten ratojen vaikutusarvio” ja ”Raakapuun terminaali- ja kuormauspaikkaverkon kehittäminen” v. 2009. Vuonna 2005 valmistui vähäliikenteisten ratojen edunvalvontaryhmän toimesta ”Vähäliikenteisten ratojen tulevaisuus selvitys”. Liikenneviraston toimesta on laadittu ”Rataverkon raakapuun terminaali- ja kuormauspaikkaverkon kehittäminen”, joka valmistui vuonna 2011.

Suunnitteluperiaatteet ja tavoitteet

Joensuu-Ilomantsi -rata on toiminut tavaraliikenteen ratana jo vuosikymmeniä. Myös jatkossa se palvelee pääosin raakapuun kuljetuksia. Rata on edelleen tärkeä tavaraliikenteen kannalta. Kaivostoiminnan avautuminen Ilomantsissa ei ole toistaiseksi lisännyt kuljetuksia rataverkolla. Valtakunnallisissa selvityksissä ei ole nähty kuljetusmäärien kasvua rataosalla. Vähäliikenteisten ratojen vaikutusarvio raportissa on arvioitu kuljetusmäärien kasvavan vuoteen 2020 n. 300 000 tonniin vuodessa. Pääratoina maakuntakaavassa tarkoitetaan tärkeimpiä kansainvälisen liikenteen rataosia, valtakunnan osakeskuksia ja merkittäviä maakunta- ja kaupunkikeskuksia yhdistäviä rataosia sekä merkittävimpiin satamiin johtavia ratoja. Yhdys-/sivuratoja ovat pääratona yhdistävät radat, teollisuuslaitosten radat ja kaupunkiseutua palvelevat henkilöliikenteelle tarkoitettut radat.

Joensuu-Ilomantsi -rata on vanha rata. Tarkoitus ei ole esittää siihen uusia ratalinjauksia. Tärkeintä on turvata sen säilyminen liikenneitävässä kunnossa, mikä tarkoittaa rataosan osalta perusparantamista ja ylläpitoa liikennetarpeita vastaavassa kunnossa. Radalla on merkitystä radan vaikutusalueen kilpailukykyyn säilymisen ja teollisuuden tuotannon ja raaka-ainesten saannin turvaamisessa kilpailukykyiseen hintaan.

Maakuntakaavamerkinnot ja -määräykset

Sivurata ja liikennepaikka

Alueella on voimassa MRL 33 §:n mukainen rakentamisrajoitus.

3.4 Kulttuuriympäristöt

Maakuntakaavatilanne

Kulttuuriympäristöjä on käsitelty vahvistetussa maakuntakaavan 1. vaiheessa. Kulttuuriympäristön tai maiseman vaalimisen kannalta tärkeitä alueita (ma) on osoitettu yhteensä 103 kpl, yhteensä 88 250 ha. Näistä valtakunnallisesti arvokkaita alueita (ma-1) on 41 kpl, yhteensä 34 117 ha ja maakunnallisesti arvokkaita (ma-2) 62 kpl, yhteensä 54 133 ha. Edellä mainittujen osa-aluemerkintöjen lisäksi kaavan 1. vaiheessa on osoitettu 24 kulttuurihistoriallisesti arvokasta kohdetta (ma) ja 28 rakennussuojelukohdetta (sr). Kiinteitä muinaisjäänkösiä on 1. ja 2. vaiheessa esitetty yhteensä 1 141 kohdetta.

Päivitystarve maakuntakaavan 1. vaiheen ma-merkintöihin syntyi valtakunnallisesti merkittävien rakennettujen kulttuuriympäristöjen inventoinnin ja maakunnallisesti arvokkaiden maisema-alueiden tarkistuksen seurauksena. Rakennetun kulttuuriympäristön kohteita ja sotahistoriallisia kohteita ei ole käsitelty aikaisemmissa kaavavaiheissa erillisenä maankäyttöluokana lainkaan ajantasaisen tiedon puutteen vuoksi.

Maakuntakaavan 1. vaiheessa on vahvistetut rakennussuojelukohdeet jäävät voimaan, ja maakuntakaavan 3. vaiheessa rakennussuojelukohdeita täydennetään uusilla kohteilla. Kiinteiden muinaisjäänkösten tiedot päivitetään vastaamaan muinaisjäänkösterekisterin ajantasaista tietoa. Lisäksi informatiivisessa tarkoituksessa esitetään perinnemaisemat maakuntakaavan liiteaineistona, joka ei vahvistu oikeusvaikutteiseksi.

Maakuntakaavan 3. vaiheessa kumotaan 1. vaiheessa vahvistetut ma-, ma-1 ja ma-2 merkinnät lukuunottamatta ma-1 -merkinnällä osoitettuja valtakunnallisesti arvokkaita maisema-alueita (13 kpl, 26 161 ha). Rakennettuja kulttuuriympäristöjä ja maakunnallisesti arvokkaita maisema-alueita on tarkasteltu maakuntakaavan 3. vaiheessa uudelleen inventointitietojen tarkentumisen ja uusien inventointihjeiden myötä. Maakuntakaavan 1. vaiheen kumottavat ma-, ma-1 ja ma-2 -merkinnät korvataan 3. vaiheessa ma/kv-, ma/km- tai ma/mm -merkinnöillä niissä tapauksissa, kun 1. vaiheen merkinnän perusteena olleet kulttuuriympäristöjen ja maisema-alueiden arvot ovat säilyneet. Osa maakuntakaavan 1. vaiheessa ma-, ma-1 - ja

ma-2 -merkinnöillä osoitetuista kohteista ja alueista on maakuntakaavan 3. vaiheessa käytettävissä olleiden uusien arvotustietojen ja -perusteiden vuoksi menettänyt maakuntakaavaan ottamisen perusteena olleen arvonsa, joten ko. kohteita ei enää maakuntakaavan 3. vaiheessa osoiteta. Maakuntakaavan 1. vaiheen rakennussuojelukohdeet (sr) jäävät voimaan ja 3. vaiheessa mukaan tulevat uudet rakennussuojelukohdeet osoitetaan sr-1 -merkinnällä.

Kaikki maakuntakaavan 1. ja 2. vaiheen kumoutuvat merkinnät on esitetty kaavaselostuksen erillisenä liitteenä 4 olevalla kumoutuvat maakuntakaavamerkinnot -kartalla. Vertailu maakuntakaavan 1. ja 3. vaiheen kulttuuriympäristömerkinnöistä (voimaan jäävät, muuttuneet ja kumottavat merkinnät) on esitetty liitteessä 1.19 olevassa taulukossa.

Kaavaselostuksen liitteenä 3 olevaan selvitykseen ”Valtakunnallisesti ja maakunnallisesti merkittävät rakennetut kulttuuriympäristöt Pohjois-Karjalassa” (Pohjois-Karjalan maakuntaliitto, 2013) on koottu kaikki maakuntakaavan 1. ja 3. vaiheen valtakunnallisesti ja maakunnallisesti merkittävät rakennetut kulttuuriympäristöt (ma/kv ja ma/km) sekä rakennussuojelukohdeet (sr ja sr-1).

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet

Kulttuuriympäristön osalta valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet sekä VAT Vuoksi ohjaavat suunnittelun tavoitteita ja periaatteita. Kulttuuriympäristöä koskevan yleistavoitteen mukaan alueidenkäytöllä edistetään kansallisen kulttuuriympäristön ja rakennusperinnön sekä niiden alueellisesti vaihtelevan luonteen säilymistä. Erylistavoitteiden mukaan alueidenkäytössä on varmistettava, että valtakunnallisesti merkittävät kulttuuriympäristöjen ja luonnonperinnön arvot säilyvät.

Viranomaisten laatimat valtakunnalliset inventoinnit otetaan huomioon alueidenkäytön suunnittelun lähtökohtina ja sovitetaan yhteen muiden valtakunnallisten tavoitteiden sekä maakunnallisten ja paikallisten tavoitteiden kanssa. Kulttuuriympäristöä koskevia valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden mukai-

sia valtakunnallisia inventointeja ovat valtioneuvoston päätöksen (22.12.2009) mukaan seuraavat: valtakunnallisesti merkittävät rakennetut kulttuuriympäristöt 2009 (Museovirasto, www.rky.fi), valtakunnallisesti arvokkaat maisema-alueet (Ympäristöministeriö, ympäristönsuojeluosasto, mietintö 66/1992) sekä muinaisjäänösrekisteri (Museovirasto, <http://kulttuuriymparisto.nba>).

Luonto- ja kulttuuriympäristöinä erityisiä aluekokonaisuuksia koskevien yleistavoitteiden mukaan Vuoksen vesistöalueella ohjataan matkailua, vesistöjen virkistyskäyttöä ja vesiliikennettä sekä rakentamista ja muuta maankäyttöä siten, että järviluonnon, maiseman ja kulttuuriperinnön erityispiirteet säilyvät.

Vuoksen alueella on kulttuuriperintöä pitkältä ajalta ja monista kulttuurin kehitysvaiheista. Usein ovat luonto ja kulttuuri yhdistyneet Vuoksen alueella ja luonnon alueita on hyödynnetty liikkumista, asumista ja elinkeinoja varten. Kulttuuriperinnön erityispiirteet liittyvät maa- ja vesialueille, luonnon- ja kulttuuriympäristöön, jopa henkiseen ilmapiiriin ja toimintatapoihin alueella.

Vuoksen vesistöalueen ympäristön erityispiirteisiin kuuluvat eri aikojen vesillä liikkumisen reitit ja paikat, asuminen ja toimiminen veden äärellä. Alueelle ominaiset asutusmuodot ovat pitkäaikaisen asumiskulttuurin kehityksen tuloksia. Myös talouden perinteissä on monia liittymäkohtia itse Vuoksen vesistöön, sen reitteihin ja rantoihin. Oman erityisen osansa Vuoksen vesistöalueen kulttuuriperintöä muodostaa vedenalainen kulttuuriperintö, josta on tietoa toistaiseksi vain vähän, koska sen systemaattinen inventointi puuttuu kokonaan. Vuoksen alueelta tunnetaan vedenalaisia muinaisjäänöksiä vain satunnaisesti. Koska alueella on paljon liikenneväylinä käytettyjä järviä ja jokia, on todennäköistä, että vedenalaisia muinaisjäänöksiä on huomattavasti nykyisin tunnettua enemmän.

Vuoksen vesistöalueen maiseman erityispiirteitä ovat mm. rantaviivan runsaus, luonnontilaiset vapaat rannat, maiseman avoimuus ja erityiset maisema-aluekokonaisuudet. Kulttuuriperintöön liittyviä erityispiirteitä ovat mm. asutus veden äärellä, rantaviljelmät, kalastuspaikat, uitto, vesiliikenne, satamat ja kanaavat, teollisuus sekä huvilakulttuuri.

Nykytila

Kulttuuriympäristö ilmentää kulttuurin vaiheita sekä ihmisen ja luonnon vuorovaikutusta. Se on ihmisen rakentamalla, käyttämällä ja viljelemällä muuttamaa ympäristöä. Maakuntakaavan 3. vaiheessa käsiteltävät kulttuuriympäristön osa-alueet on jaettu rakennettuun kulttuuriympäristöön, arvokkaisiin maisema-alueisiin, kiinteisiin muinaisjäänöksiin ja sotahistoriallisiin koh-

teisiin. Lisäksi informatiivisena liiteaineistona esitetään perinnemaisemat.

Maakuntakaavan 1. vaiheen taustaselvityksenä laadittu Pohjois-Karjalan kulttuuriympäristöt -julkaisu (Pohjois-Karjalan liitto 2004) on kokonaisuus maakunnan kulttuuriympäristöstä. Julkaisu on toiminut maakuntakaavan 3. vaiheen kulttuuriympäristöteeman päivittämisen lähtökohtana. Taustamateriaalina käytettiin myös kulttuuriympäristön hoito-ohjelmia, joita on laadittu kahdeksaan kuntaan (Eno, Kontiolahdi, Kitee, Kiihtelysvaara, Kesälahti, Tohmajärvi, Rääkkylä ja Valtimo).

Kulttuuriympäristön hoidon ja suojelun lähtökohtana ovat nykyinen lainsäädäntömme sekä kansainväliset sopimukset ja suositukset. Peruste kulttuuriympäristön huomioimiselle säädetään perustuslaissa. Sen mukaan vastuu luonnosta ja sen monimuotoisuudesta, ympäristöstä ja kulttuuriperinnöstä kuuluu kaikille.

Tietoisuus ja arvostus kulttuuriympäristöihin sisältyvistä arvoista ovat edellytys kulttuuriympäristöjen säilymiselle. Kulttuuriympäristön vaaliminen ja suojelu perustuvat lainsäädännön ohella luontevaan käyttöön ja jatkuvaan hoitoon. Tämän takia elinvoimainen ja asuttu maaseutu ovat paras tae maaseudun kulttuurimaiseman säilymiseksi.

Suunnitteluperiaatteet ja tavoitteet

Maakuntakaavan tehtävänä on osoittaa valtakunnallisesti ja maakunnallisesti merkittävät kulttuuriympäristöt ja ohjata alueidenkäyttöä siten, että kulttuuriympäristöä koskevat tavoitteet saavutetaan. Kaavan yhtenä tehtävänä on lisäksi kulttuuriympäristön tunnettuuden ja maakunnallisen yhteistyön lisääminen vuorovaikutteisen kaavaprosessin kautta. Kaavaprosessin aikana laaditut selvitykset tuottavat tietoa kulttuuriympäristöjen ominaisluonteista ja erityispiirteistä, arvoista ja merkityksistä. Selvityksiä voidaan käyttää hyväksi kuntakaavoituksessa ja alueellisessa kehittämisessä.

Maakuntakaavassa valtakunnallisesti ja maakunnallisesti arvokkaan kulttuuriympäristön osoittamisen tavoitteena on:

- » maakunnan kulttuurisen monimuotoisuuden, historiallisten kerrostumien ja kulttuuriympäristöön liittyvien luonnonarvojen ja luonnon monimuotoisuuden säilyttäminen ja kehittäminen kestävä kehityksen periaatteiden mukaisesti
- » viihtyisän elinympäristön ja alueen vetovoimaisuuden tukeminen
- » kulttuuriympäristöön tukeutuvan aluekehityksen ja elinkeinoelämän toimintaedellytysten edistäminen

Kulttuuriympäristöä koskevat maakuntakaavamerkin-
nät jakautuvat osa-alue- ja kohdemerkintöihin. Kult-
tuuriympäristön erityisominaisuudet ohjaavat ja aset-
tavat tietyt reunaehtot suunnittelulle, mutta ne eivät
estä alueiden tai kohteiden monipuolista käyttöä ja
kehittämistä. Alueiden rajaukset määritetään kunta-
kaavoituksessa tapauskohtaisesti, kuitenkin siten, et-
teivät maakuntakaavan keskeiset tavoitteet ja kohtei-
den arvot vaarannu.

Ma/kv-, ma/km- ja ma/mm -osa-alue- tai kohdemer-
kintä antaa tietoa kulttuuriympäristön ja maiseman
erityispiirteistä ja on luonteeltaan informatiivinen.
Sm-kohdemerkinnällä osoitetaan lain suojaamat mui-
naisjäännökset ja sr-1 -kohdemerkinnällä kirkkolain
ja ortodoksisesta kirkosta annetun lain mukaan suo-
jellut kohteet. Lisäksi ma/s -kohdemerkinnällä osoi-
tetaan valtakunnallisesti merkittäviä II maailmanso-
dan aikaisia kohteita.

3.4.1 Rakennettu kulttuuriympäristö

Nykytila

Pohjois-Karjalalle tyypillistä ja omaleimaista kulttu-
uriympäristöä ovat ortodoksisen kulttuuriin liittyvät
rakenteet ja runonlauluperinteeseen liittyvät paikat ja
muistot. Myös sotahistoriallisten kohteiden ja metsä-
talouden harjoittamiseen liittyvien rakenteiden ja ra-
kennusten säilyttämisessä ja esiin tuomisessa Poh-
jois-Karjalalla on erityisvastuunsa.

Pohjois-Karjalan rakennetun kulttuuriympäristön ar-
vokkaimpia kohteita ovat Museoviraston laatiman
inventoinnin mukaiset valtakunnallisesti merkittävät
rakennetut kulttuuriympäristöt (RKY 2009, www.rky.
fi), joita on maakunnassa nimetty yhteensä 58 aluet-
ta. RKY-inventointi on valtioneuvoston päätöksellä
(22.12.2009) otettu maankäyttö- ja rakennuslakiin pe-
rustuvien valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden
tarkoittamaksi inventoinniksi rakennetun kulttuuriym-
päristön osalta 1.1.2010 alkaen. RKY-inventoinnin
tavoitteena on ollut esittää alueellisesti, ajallisesti ja
kohdetyypeittäin monipuolinen kokonaiskuva maam-
me rakennetun ympäristön historiasta ja kehityksestä.

Pohjois-Karjalassa on kerätty tietoa rakennusperin-
nöstä jo 1980-luvulta lähtien Pohjois-Karjalan mu-
seon ja kuntien toimesta. Suurin yhtenäinen inven-
tointityö tehtiin Pohjois-Karjalan ympäristökeskuksen
koordinoiman Rakennusperintö kunniaan -hankkeen
puitteissa 2000-luvun alussa. Maakuntakaavassa
osoitetaan maakunnallisin tai seudullisin perustein
inventoidut, kulttuuriiperinnön vaalimisen kannalta ar-
vokkaat alueet ja kohteet. Rakennusperintöinventoin-

nin päivitys- ja arvottamistyö palvelee osaltaan myös
kuntien kaavoitustyötä.

Vuosina 2008–2011 maakuntaliitto toteutti yhteistyös-
sä Pohjois-Karjalan ELY-keskuksen ja kuntien kanssa
Pohjois-Karjalan rakennusperintöinventoinnin päivi-
tyksen ja kohteiden arvottamisen. Hankkeen keskei-
senä tavoitteena oli tuottaa tietoa maakunnallisesti
merkittävästä, maakunnan ominaisuusluonnetta ja eri-
tyispiirteitä ilmentävästä, rakennetusta kulttuuriym-
päristöstä. Hanke toteutettiin seutukunnittain ja siihen
osallistuivat maakuntaliiton ja ELY-keskuksen lisäksi
myös alueen kunnat.

Pohjois-Karjalan taajamat kokivat perusteellisen muu-
toksen 1960–1980 -luvulla, jolloin vanhaa rakennus-
kantaa hävisi paljon. Ainoastaan Joensuun keskus-
tassa, Nurmeksessa, Outokummussa ja Juuassa tätä
historiallista rakennuskantaa on säilynyt suuremmas-
sa määrin.

Joensuun ruutukaavakeskusta on Pohjois-Karja-
lan selkeästi kaupunkimaisiin alue. Siellä on säilynyt
eniten eri vuosikymmeniltä rakennuksia, jotka muo-
dostavat maakunnallisesti merkittävimmän raken-
netun kulttuuriympäristön. Ruutukaava-alueita ovat
suunnitelleet monet Suomen eturivin yhdyskunta- ja
rakennussuunnittelijat.

Puu-Nurmes on rakennettu ensimmäisen, 1879 laa-
ditun asemakaavan mukaan ja uudisrakentamisesta
huolimatta puista rakennuskantaa on alueella säilynyt
runsaasti. Outokummun vanha kuparikaivosalue on
esimerkki teollisuushistoriallisesti arvokkaasta maam-
me suurteollisen kaivostoiminnan alusta. Puu-Juuka
on yhtenäisenä säilynyt puutaloalue Juuan nykyisen
taajaman vieressä.

Suunnitteluperiaatteet ja tavoitteet

Maankäyttö- ja rakennuslaki muodostaa rakennuspe-
rinnön suojelun ja vaalimisen hoidon perustan. Raken-
nusperinnön suojelemisesta annettu laki (498/2010)
on maankäyttö- ja rakennuslakia täydentävä erityis-
laki, jota käytetään pääsääntöisesti kaava-alueiden
ulkopuolella. Kaavoitetulla alueella tai alueella, jol-
le on päätetty laatia kaava, rakennetun kulttuuriym-
päristön suojelu toteutetaan ensisijaisesti maankäyt-
tö- ja rakennuslain keinoin eli asemakaavoituksella.

Kirkkolain (1054/1993) mukaan evankelis-luterilainen
kirkollinen rakennus, joka on rakennettu ennen vuotta
1917 on suojelunalainen. Kirkollisia rakennuksia ovat
kirkot ja kellotapulit, siunaus- ja hautakappelit sekä
hautausmaalla olevat niihin rinnastettavat rakennuk-
set. Ortodoksisesta kirkosta annetun lain (985/2006)

mukaan kaikki ennen vuotta 1917 rakennetut ortodoksiset kirkot ja rukoushuoneet ovat suojelunalaisia.

Maakunnan laajasta rakennetun kulttuuriympäristön inventointiaineistosta on valittu maakunnallisesti merkittävät kohteet. Rakennusperintökohteiden arvotus-työ on tehty laaja-alaisena yhteistyönä Pohjois-Karjalan maakuntaliiton, Pohjois-Karjalan ELY-keskuksen ja Pohjois-Karjalan kuntien asiantuntijoiden kanssa. Arvotukseen on osallistunut myös Pohjois-Karjalan Safan ja joiltakin osin Museoviraston asiantuntijoita.

Maakunnallisesti arvokkaiden rakennusperintökohteiden ja -alueiden verkostoon on valittu kohteet niin ajallisen kuin eri rakennustyyppien edustavuuden mukaan. Kohteiden ja alueiden kirjo vaihtelee sisältäen mm. kyläkeskuksia, omakotitaloalueita, teollisuusympäristöjä, maatilojen pihapiirejä, kouluja, pappiloita, kirkkoja ja työväen asuntoalueita. Näin valituista maakunnallisesti arvokkaista rakennusperintökohteista muodostuu kokonaiskuva maakuntamme rakennetusta historiasta. Maakunnallisilla rakennusperintökohteilla ja -alueilla on merkitystä useamman kunnan alueella. Maakunnallisiksi kohteiksi ja -alueiksi on valittu 1950-luvulla rakennettuja ja sitä vanhempia rakennuksia. Tämä sen takia, ettei inventointitietoja ole ollut käytettävissä 1960-luvun ja sitä nuoremmissa kohteista. Maakunnallisina rakennetun kulttuuriympäristön kohteina on lisäksi esitetty kaikki vuotta 1960 vanhemmat ortodoksiset rukoushuoneet eli tsasounat.

Pohjois-Karjalan rakennussuojelukohteiden kokonaisuutta tarkasteltaessa on otettava huomioon, että maakuntakaavan 1. vaiheessa vahvistetut 28 rakennussuojelukohdetta (sr-.kohdemerkintä) jäävät voimaan. Kyseessä on rakennusperinnön suojelemisesta annetun lain (aikaisemmin rakennussuojelulain) ja maankäyttö- ja rakennuslain nojalla suojellut tai suojeltavaksi tarkoitetut alueet tai kohteet tai valtion omistamien rakennusten suojelusta annetulla asetuksella (480/1985) suojellut alueet tai kohteet. Nämä on esitetty taulukossa 4.

Maakuntakaavamerkintä välittää tiedon valtakunnallisesti tai maakunnallisesti arvokkaasta kulttuuriympäristöstä kuntakaavoitukseen ja muuhun yksityiskohtaiseen suunnitteluun ja päätöksentekoon. Valtakunnallisesti merkittävät rakennetut kulttuuriympäristöt edustavat maamme kehitysvaiheita ja ovat historian kuvastajia. Kyse on sekä perinteen säilyttämisestä että alueiden kehittämisestä niiden ominaisuutensa ja erityispiirteitä vahvistavalla ja niihin sopeuttavalla tavalla. On tärkeää, ettei näillä alueilla tapahdu muutoksia tai rakentamista, joka on olennaisesti ristiriidassa niiden kulttuuriympäristöarvojen kanssa. Tavoitteena on valtakunnallisesti merkittävien rakennettujen kulttuuriympäristöjen rakenteen, kylä- ja kaupunkikuvan sekä alueilla jo olevien rakennusten ja ympäristön säilymisen turvaaminen sekä mahdollisen täydennysrakentamisen ja muiden muutosten sopeuttaminen kulttuuriympäristöön ominaisuutensa ja erityispiirteisiin. Säilyttämisen ja muutosten laajuus ja sisältö ratkaistaan kaavoituksen kautta Eri-tyisesti laaja-alaisissa kohteissa aluerajauksen sisällä olevien yksittäisten rakennusten tai ympäristön osien säilyttämistarve arvioidaan tapauskohtaisesti.

Valtakunnallisesti ja maakunnallisesti merkittävien rakennetun kulttuuriympäristöalueiden kohdalla ma/kv- tai ma/km-merkintä ei välttämättä tarkoita alueen kaikkien rakennusten suojelutarvetta. Rakennetun kulttuuriympäristön kohteiden ominaispiirteiden huomioon ottaminen tarkentuu alemman tason kaavoituksen ja muun yksityiskohtaisemman suunnittelun yhteydessä. Laajoissa kulttuuriympäristöissä suojelu ei siis koske jokaista rajauksen sisäpuolella olevaa rakennusta, vaan kohdistuu alueen historiallisten ominaispiirteiden vaalimiseen. Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa alueen säilyttäminen tulee olla kaavoituksen lähtökohtana ja pääsääntönä tulee olla alueen vanhan rakennuskannan vaaliminen. Maakuntakaavaa alemman tason kaavoituksen yhteydessä voidaan antaa suojelumääräyksiä ja harkita täydennysrakentamisen ja korvaavan uudisrakentamisen mahdollisuuksia. Rakennusmääräykset ja rakennusoikeus perustuvat kunnan voimassa olevaan kaavoitukseen.

Kunta	Kohde	Suojeluperuste
Eno	Uimaharjun rautatieasema	(MV/YM) RHK VARA
Ilomantsi	Hoskon kämppäkartano	RakSA 480/1985
Ilomantsi	Mekrijärven tutkimusasema	RakSA 480/1985
Ilomantsi	Sissolan pirtti	RakSA 480/1985
Ilomantsi	Ilomantsin nimismiehen virka-asunto	MV/RH varjelu
Joensuu	Pielisjoen linna	RakSA 480/1985
Joensuu	Joensuun kaupungintalo	(MV/YM) VARA
Joensuu	Joensuun rautatieasema	MV RHK
Juuka	Vikilän talot/Vikilän taloryhmä	RakSL
Kesälahti	Mäntyniemen hovi	(MV/YM) VARA SK79
Kitee	Entinen Kiteen Osuuskaupan liikerakennus/ Kiteen Osuuskaupan funktionaalinen liikerakennus	RakSL
Kitee	Kiteen maatalousoppilaitos ja koulutila	MV/RH varjelu
Kitee	Tikan pihapiiri	SK79
Kontiolahti	Kontioniemen sairaala	83/2004
Lieksa	Kuikkaniemen kalamaja/Kuikkaniemen kalasauna	RakSA 485/1985
Lieksa	Lieksan ent. aluemetsänhoitajan virkatalo/ Lieksan aluemetsänhoitajan virkatalo	RakSA 485/1985
Lieksa	Laklajärven metsäkämpäyhdykskunta	MV/MH varjelu
Lieksa	Nimismiehen virka-asunto/Lieksan nimismiehen virka-asunto	MV/MH varjelu
Lieksa	Hovila	83/2004
Lieksa	Lieksan rautatieasema	(MV/YM)
Lieksa	Pielisen museo	(MV/YM) VARA
Liperi	Siikasalmen ent. maatalousoppilaitos/Siikasalmen päärakennus	RakSL
Liperi	Viinijärven rautatieasema	(MV/YM) RHK
Nurmes	Entinen Esson huoltoasema/Esson huoltamorakennus	RakSL

MV = Museovirasto, YM = ympäristöministeriö, RH = Rakennushallitus

RHK = Ratahallintokeskus, MH = Metsähallitus

(MV/YM) = Rakennettu kulttuuriympäristö, Museovirasto ja ympäristöministeriö 1993

VARA = Museoviraston VARA-tietokannan luonnos 2001

83/2004 = Pohjois-Karjalan kulttuuriympäristöt 2004

SK79 = Pohjois-Karjalan seutukaava I vaihe, 30/1979

RakSL = Rakennussuojelulaki

RakSA = Rakennussuojeluasetus

Maakuntakaavan 3. vaiheessa osoitetaan sr-1 -kohdemerkinnällä kirkkolain ja ortodoksisesta kirkosta annetun lain mukaan suojellut kohteet. Maakuntakaavan 3. vaiheessa rakennussuojelukohdemerkinnällä osoitetaan yhteensä 25 rakennusta, jotka on esitetty taulukossa 5 ja liitteessä 1.6.

Maakuntakaavan 3. vaiheessa osoitetaan ma/kv -osa-aluemerkinnällä 58 kpl, yhteensä 8 704 hehtaaria valtakunnallisesti merkittäviä rakennetun kulttuuriympäristön alueita, ma/kv -kohdemerkinnällä yksi valtakunnallisesti merkittävä rakennetun kulttuuriympäristön kohde ja ma/kv -viivamerkinnällä

(3 km) yksi kulttuurihistorian ja maiseman kannalta valtakunnallisesti merkittävä tie. Valtakunnallisesti merkittävät rakennetut kulttuuriympäristöt (RKY) on osoitettu maakuntakaavan yleisperiaatteesta poiketen osa-aluemerkinnällä, vaikka niiden pinta-ala olisi pienempi kuin 5 hehtaaria, koska niistä on olemassa tarkat aluerajaukset ja ne on otettu maakuntakaavaan suoraan Museoviraston RKY-aineiston mukaisena.

Rakennetun kulttuuriympäristön kohteiden osoittamisessa pääperiaatteena on, että RKY-alueilta ei nosteta erikseen kohdemerkinnöillä esille muita yksittäisiä rakennuksia kuin rakennussuojelukohteet, jotka

Kunta	Kohde	Suojeluperuste
Ilomantsi	Ilomantsin kirkko ja kellotapuli	Kirkkolaki (1054/1993)
Ilomantsi	Ilomantsin ortodoksinen kirkko (Profeetta Elian kirkko)	Laki ortodoksisesta kirkosta (985/2006)
Ilomantsi	Hattuvaaran tsasouna (Pyhien apostolien Pietarin ja Paavalin tsasouna)	Laki ortodoksisesta kirkosta (985/2006)
Joensuu	Enon kirkko	Kirkkolaki (1054/1993)
Joensuu	Joensuun kirkko	Kirkkolaki (1054/1993)
Joensuu	Joensuun ortodoksinen kirkko (Pyhän Nikolaoksen kirkko)	Laki ortodoksisesta kirkosta (985/2006)
Joensuu	Kiihtelysvaaran kirkko	Kirkkolaki (1054/1993)
Joensuu	Sonkajanrannan ortodoksinen kirkko (Pyhän Hannan kirkko)	Laki ortodoksisesta kirkosta (985/2006)
Joensuu	Tuupovaaran kirkko	Kirkkolaki (1054/1993)
Joensuu	Utran kirkko	Kirkkolaki (1054/1993)
Juuka	Juuan kirkko ja kellotapuli	Kirkkolaki (1054/1993)
Kitee	Kesälahden tapuli	Kirkkolaki (1054/1993)
Kitee	Kiteen kirkko	Kirkkolaki (1054/1993)
Kontiolahti	Kontiolahden kirkko	Kirkkolaki (1054/1993)
Lieksa	Pielisjärven tapuli	Kirkkolaki (1054/1993)
Lieksa	Viekijärven kirkko	Kirkkolaki (1054/1993)
Liperi	Liperin kirkko	Kirkkolaki (1054/1993)
Liperi	Viinijärven ortodoksinen kirkko (Jumalansynnyttäjän Tihviniläisen ikonin kirkko)	Laki ortodoksisesta kirkosta (985/2006)
Nurmes	Nurmeksen kirkko	Kirkkolaki (1054/1993)
Outokumpu	Kuusjärven kirkko	Kirkkolaki (1054/1993)
Polvijärvi	Polvijärven kirkko	Kirkkolaki (1054/1993)
Polvijärvi	Polvijärven ortodoksinen kirkko (Pyhän Johannes Kastajan kirkko)	Laki ortodoksisesta kirkosta (985/2006)
Rääkkylä	Rääkkylän kirkko	Kirkkolaki (1054/1993)
Tohmajärvi	Tohmajärven kirkko	Kirkkolaki (1054/1993)
Valtimo	Valtimon kirkko	Kirkkolaki (1054/1993)

on suojeltu erityislakien perusteella (maakuntakaavan 3. vaiheessa kirkkolaki ja laki ortodoksisesta kirkosta, sr-1 -kohteet).

Maakunnallisesti merkittäviä rakennetun kulttuuriympäristön alueita osoitetaan ma/km -osa-aluemerkinnöillä 14 kpl, yhteensä 950 hehtaaria, maakunnallisesti merkittäviä rakennetun kulttuuriympäristön kohteita ma/km -kohdemerkinnöillä (alle 5 hehtaarin kokoiset alueet) 227 kpl ja ma/km -viivamerkinnällä (28 km) kaksi kulttuurihistorian ja maiseman kannalta maakunnallisesti merkittävää tietä.

Maakuntakaavaan merkittyjen rakennetun kulttuuriympäristön kohteiden huomioon otettavat omi-

naispiirteet on kuvattu kaavaselostuksen liitteenä 3 olevassa selvityksessä ”Valtakunnallisesti ja maakunnallisesti merkittävät rakennetut kulttuuriympäristöt Pohjois-Karjalassa” (Pohjois-Karjalan maakuntaliitto, 2013). Selvityksessä olevat valtakunnallisesti merkittävien kohteiden tiedot on koottu Museoviraston tekemästä inventoinnista ”Valtakunnallisesti merkittävät rakennetut kulttuuriympäristöt” (RKY 2009, www.rky.fi). Pohjois-Karjalan rakennetun kulttuuriympäristön kohteiden kokonaisuus on esitetty liitteenä 2.7 olevassa teemakartassa ja kohdeluettelossa. Lisäksi liitteenä 3 olevaan selvitykseen sisältyy kartat, joissa on esitetty rakennetun kulttuuriympäristön kohteet numeroituneen tarkemmissa taajama-alueiden kartoissa niiltä alueilta, joissa merkintöjä on paljon.

Maakuntakaavamerkinnot ja -määräykset

Valtakunnallisesti merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö (ma/kv)

Osa-aluemerkinnällä osoitetaan valtakunnallisesti arvokas kulttuurihistoriallinen rakennettu kulttuuriympäristö (RKY 2009).

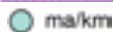
Suunnittelumääräys

Alueen suunnittelussa on otettava huomioon kulttuurihistoriallisen rakennetun ympäristön kokonaisuus ja ominaispiirteet sekä turvattava merkittävien kulttuurihistoriallisten ja maisemallisten arvojen säilyminen.

Maakunnallisesti merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö (ma/km)

Osa-aluemerkinnällä osoitetaan maakunnallisesti arvokas kulttuurihistoriallinen rakennettu kulttuuriympäristö. Kohdemerkinnällä osoitetaan alle 5 hehtaarin kokoiset alueet.

Suunnittelumääräys

Alueen suunnittelussa on otettava huomioon kulttuurihistoriallisen rakennetun ympäristön kokonaisuus, ominaispiirteet ja identiteetti ja vaalittava kaavaselostuksen erillisessä liitteessä 1 "Valtakunnallisesti ja maakunnallisesti merkittävät rakennetut kulttuuriympäristöt Pohjois-Karjalassa" (Pohjois-Karjalan maakuntaliitto, 2013) olevissa kohdekuvauksissa selostettujen kulttuuriarvojen säilymistä.

Rakennussuojelukohde (sr-1)

Kohdemerkinnällä osoitetaan kirkkolain ja ortodoksisesta kirkosta annetun lain mukaan suojellut kohteet.

Suunnittelumääräys

Alueen suunnittelussa ja käytössä on otettava huomioon kulttuuriympäristön kokonaisuus ja erityispiirteet sekä edistettävä niiden säilymistä.

Rakentamismääräys

Alueen rakentaminen tulee sopeuttaa alueen kulttuuriperintöön ja erityispiirteisiin.

Kulttuurihistorian ja maiseman kannalta valtakunnallisesti merkittävä tie (ma/kv)

Kulttuurihistorian ja maiseman kannalta maakunnallisesti merkittävä tie (ma/km)

3.4.2 Arvokkaat maisema-alueet

Nykytila

Pohjois-Karjalan luonnon maisemakuvaa hallitsevat vesistöjen runsaus, vaara-alueet, metsät ja suot. Maisema-alueityöryhmän mietinnössä (Ympäristöministeriö 1993a ja 1993 b) maa on jaettu tärkeimpien maisemaa luonnehtivien tekijöiden perusteella maisemamaakuntiin. Tämän luokittelun mukaan maakunnan eteläosat kuuluvat itäiseen Järvi-Suomeen, pohjoisin osa on Vaara-Karjalan maisemamaakuntaan ja läntisin osa (Outokumpu, Liperi) Pohjois-Savon järvisuuteen.

Valtioneuvoston periaatepäätöksen (1995) mukaiset valtakunnallisesti arvokkaat maisema-alueet ovat edustavimpia maaseudun kulttuurimaisemia. Alueiden valinnassa on otettu huomioon kulttuuri-elementtien ohella luonto ja maisemakuva. Pohjois-Karjalassa on maisema-alueityöryhmän (Ympäristöministeriö 1993a ja 1993b) nimeämiä valtakunnallisesti arvokkaita maisema-alueita 13 kpl.

Ympäristöministeriö julkaisi vuonna 1993 luettelon Suomen 27 kansallismaisemasta, jotka ilmentävät maamme eri osien edustavimpia luonnon- ja kulttuuriympäristöjä. Tähän luetteloon sisältyvät Pohjois-Karjalasta Koli ja Pohjois-Karjalan vaarakylät. Hallinnollista merkitystä kansallismaisemilla ei ole.

Ympäristöministeriö on käynnistänyt valtakunnallisten maisema-alueiden päivitys- ja täydennysinventoinnin. Inventoinnin päätavoitteena on tarkistaa aluevalikoima, arvoluokka sekä rajaukset vastaamaan uudistuneita maisemanhoidon toteuttamis- ja ohjausjärjestelmiä. Näitä ovat muun muassa maankäyttö- ja rakennuslaki, valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet, eurooppalainen maisemayleissopimus, luonnonsoijelu- ja maatalouden ympäristötuki.

Vuonna 1995 nimetyt ja vahvistetut maakuntakaavan 1. vaiheessa olevat aluerajaukset ovat voimassa kunnes uudet alueet on nimetty ja vahvistettu valtio-

neuvoston päätöksellä. Pohjois-Karjalan maakunta-kaavan 1. vaiheessa vahvistetut valtakunnallisesti arvokkaita maisema-alueita koskevat merkinnät (ma-1, 13 kpl, 26 161 ha) ja rajaukset jäävät siis sellaisinaan voimaan. Valtakunnallisesti arvokkaat maisema-alueet Pohjois-Karjalassa on esitetty taulukossa 6.

Pohjois-Karjalan maakunnallisesti arvokkaiden maisema-alueiden arvotuksen ja kohdevalikoiman tarkistus (2007–2011) on tehty valtakunnallisesti arvokkaiden maisema-alueinventointiohjeiden mukaisesti ottaen huomioon maakunnan kulttuurimaiseman erityispiirteet. Maakunnallisesti arvokkaat kulttuuriympäristöt ovat perinteisessä asussa säilyneitä, elinvoimaisia, luonnoltaan, kulttuuriperinnöltään ja identiteetti-arvoltaan monipuolisia maaseudun kulttuurimaisemia. Pohjois-Karjalan maisema-alueiden erityispiirteitä ovat mm. vaarakarjalainen viljelymaisema ja järvenlaskuympäristöt.

Suunnitteluperiaatteet ja tavoitteet

Suomi hyväksyi vuonna 2005 Eurooppalaisen maisemayleissopimuksen, joka edellyttää, että maisemien arvo olennaisena osana ihmisen kulttuuri- ja luonnonympäristöä tunnustetaan lainsäädännössä. Maisemanäkökohdat on otettava huomioon niissä toimenpiteissä, joilla voi olla vaikutusta maisemaan. Lisäksi on otettava käyttöön menettelytapoja, joiden avulla kansalaiset ja viranomaiset voivat osallistua maisemapoliittikan määrittämiseen ja toteuttamiseen.

Maankäyttö- ja rakennuslaki on keskeinen maakuntakaavoitusta kulttuuriympäristöjen osalta ohjaava laki. Myös useat muut lait, kuten luonnonsuojelulaki, maa-aineslaki, vesilaki ja maantielaki ohjaavat

kulttuuriympäristöjen käsittelyä maakuntakaavoissa. Myös maa- ja metsätaloutta koskevalla lainsäädännöllä on vaikutusta maisemansuojeluun.

Luonnonsuojelulain (1096/1996) mukaan voidaan luonnon- tai kulttuurimaiseman kauneuden, historiallisten ominaispiirteiden tai siihen liittyvien muiden erityisten arvojen säilyttämiseksi tai hoitamiseksi perustaa maisema-alue. Luonnonsuojelulain mukaisia maisema-alueita ei toistaiseksi ole perustettu Pohjois-Karjalaan.

Maa-aineslain (555/1981) nojalla myönnettävän maa-ainesten ottamisluvan edellytyksenä on mm., ettei ottamistoiminnasta aiheudu kauniin maisemakuvan turmeltumista. Alueilla, joilla on voimassa asemakaava tai oikeusvaikutteinen yleiskaava on lisäksi katsottava, ettei ottaminen turmele kaupunki- tai maisemakuvaa. Maa- ja kiviainesten ottoa ei tulisi maakuntakaavassa ohjata kulttuurihistoriallisesti tai maisemallisesti arvokkaille alueille ja niiden osoittaminen edellyttää aina ottamisen maisemavaikutusten riittävää selvittämistä.

Maakuntakaavan maisema-alueiden osa-aluemerkinnät osoittavat kulttuuriympäristön ja maiseman erityisominaisuuksia. Maakuntakaavamerkintä välittää tiedon maakunnallisesti arvokkaasta maisemasta kuntakaavoitukseen ja muuhun yksityiskohtaiseen suunnitteluun ja päätöksentekoon. Erityisarvot tulee huomioida ja sovittaa yhteen erilaisten maankäyttöintressien kanssa erityislainsäädännön kautta.

Maakunnallisesti arvokasta maisema-aluetta osoittava osa-aluemerkintä on luonteeltaan informatiivinen, eikä siitä aiheudu suoranaisia maanomistajiin koh-

Taulukko 6 Maisema-aluetyöryhmän nimeämät, valtioneuvoston vuonna 1995 vahvistamat valtakunnallisesti arvokkaat maisema-alueet Pohjois-Karjalassa

Nimi	Kunta	Maisemamaakunta/seutu	Pinta-ala (ha)
1. Heinävaara-Selkie	Joensuu, Kontiolahti	Vaara-Karjala	1 144
2. Huhtilampi	Joensuu	Vaara-Karjala	374
3. Karhunpää	Valtimo, Nurmes	Vaara-Karjala	1 121
4. Kirvesvaara-Hakovaara	Ilomantsi	Vaara-Karjala	538
5. Kiteenlahti	Kitee	Itäinen Järvi-Suomi/Laatokan Karjala	1 497
6. Koli	Kontiolahti, Lieksa, Joensuu	Vaara-Karjala	14 892
7. Onkamo	Tohmajärvi	Itäinen Järvi-Suomi/Pohjois-Karjalan järvisseutu	676
8. Rasimäki	Valtimo	Vaara-Karjala	955
9. Saario	Tohmajärvi	Itäinen Järvi-Suomi	1 135
10. Sonkaja	Ilomantsi	Vaara-Karjala	628
11. Totkunniemi	Kitee	Itäinen Järvi-Suomi/Laatokan Karjala	553
12. Ylikylä	Nurmes	Vaara-Karjala	1 365
13. Ylä-Valtimo	Valtimo	Vaara-Karjala	1 283

distuvia oikeusvaikutuksia. Tämä periaate ohjaa siis maisema-aluemerkintöjä koskevan suunnittelumääräyksen soveltamista. Maakunnallisesti arvokkailla maisema-alueilla ei aiheudu rajoituksia metsätaloudelle, eikä peltojen maankäyttömuodon muutokseksi katsota esimerkiksi energiakasvien viljelyä tai metsäpuiden siemenviljelyä.

Valtakunnallisesti arvokkaiden maisema-alueiden päivitysinventointi on meneillään. Sen on määrä valmistua vuoden 2015 loppuun mennessä. Inventoinnissa on keskitytty maaseutumaisemiin ja maisemanähtävyyksiin ja esimerkiksi kaupunkimaisemat ovat jääneet tarkastelun ulkopuolelle, joten kunta-kaavoituksessa tulee kiinnittää erityistä huomiota kaupunkimaisemiin.

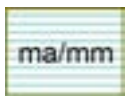
Vuonna 1995 vahvistetut aluerajaukset ovat voimassa kunnes uudet alueet on vahvistettu valtioneuvoston päätöksellä. Näin ollen Pohjois-Karjalan maakuntakaavan 1. vaiheessa vahvistetut valtakunnallisesti arvokkaat maisema-alueet (ma-1 osa-aluemerkintä,

13 kpl, yhteensä 26 161 ha) entisine rajauksineen jäävät voimaan. Maisema-alueiden päivitysinventoinnin mukaiset, valtakunnallisesti arvokkaiksi maisema-alueiksi esitettävät alueet jätetään pois maakuntakaavan 3. vaiheesta ja käsitellään maakuntakaavan seuraavissa vaiheissa, kun valtioneuvosto on vahvistanut ko. alueet.

Maiseman vaalimisen kannalta maakunnallisesti tärkeät alueet otetaan maakuntakaavan 3. vaiheeseen vuonna 2012 tehdyn päivitysinventoinnin mukaisin tiedoin ja rajauksin sekä osoitetaan ma/mm -osa-aluemerkinnällä. Liitteenä 2.8 olevassa teemakartassa ja kohdeluettelossa on esitetty maakunnallisesti ja valtakunnallisesti arvokkaiden maisema-alueiden kokonaisuus Pohjois-Karjalassa.

Maakuntakaavan 3. vaiheessa osoitetaan ma/mm -osa-aluemerkinnällä maiseman vaalimisen kannalta maakunnallisesti tärkeitä alueita (ma/mm) yhteensä 52 kpl, joiden yhteinen pinta-ala on 51 804 ha.

Maakuntakaavamerkinnot ja -määräykset

Maiseman vaalimisen kannalta maakunnallisesti tärkeä alue (ma/mm)

Osa-aluemerkinnällä osoitetaan maakunnallisesti merkittävät maisema-alueet.

Suunnittelumääräys

Alueen suunnittelussa ja käytössä on otettava huomioon arvokkaan maisema-alueen kokonaisuus, ominaispiirteet ja maisema-arvot sekä turvattava ja edistettävä niiden säilymistä.

3.4.3 Perinnemaisemat

Perinnemaisemat ovat perinteisten elinkeinojen ja maankäyttötapojen (niitto, laidunnus ja kaskeaminen) muovaamia ympäristöjä. Niihin liittyy maisemallisia ja biologisia arvoja sekä vanhaan maankäyttöön liittyviä rakenteita, kuten latoja ja erilaisia aitoja. Perinnemaisemat ovat myös merkittävä osa kansamme historiaa, kulttuuria ja identiteettiä. Erilaisia perinnemaisematyyppejä ovat kaskimetsät, metsälaitumet, niityt ja kedot. Ne ovat kulttuurivaikuttavia luontotyyppisiä, joilla esiintyy arvokasta ja uhanalaista kasvillisuutta ja eliölajistoa.

Suomen ympäristökeskuksen perinnemaisemainventoinnin mukaan Suomessa oli inventoinnin päätyttyä 3 694 arvokasta perinnemaisemaa, joista Pohjois-Karjalassa sijaitsee 197 aluetta (454 ha). Näistä valtakunnallisiksi alueiksi arvotettiin 14, maakunnallisiksi 36 ja paikallisiksi kohteiksi 147. Hoidon piirissä näistä oli 1990-luvun lopulla vielä noin 70 % (Grönlund ym. 1998).

Valtakunnallisen perinnemaisemainventoinnin jälkeen maakunnan perinnemaisemien hoitotilanne on heikentynyt entisestään. Pohjois-Karjalan perinnebiotooppien hoito-ohjelman (Keski-Karhu 2009) tarkoituksena oli selvittää Pohjois-Karjalan perinnebiotooppien nykytila, hoidon tarve ja kiireellisyys. Tavoitteeksi asetettiin arvokkaiden perinnemaisemien säilyttäminen hoidon piirissä, uusien kohteiden saaminen hoidon piiriin sekä uusien hoitajatahojen mukaan saaminen. Hoito-ohjelman mukaan valtakunnallisen inventoinnin kohteista hoidon piirissä oli vuonna 2009 enää noin puolet niiden pinta-alasta.

Perinnemaisemien romahdusmainen väheneminen ja niiden laadun heikkeneminen on ollut tärkein syy maatalousympäristöjen eliölajien uhanalaistumiseen. Maamme uhanalaisista lajeista 23 % elää perinneympäristöissä ja muissa ihmisen muuttamissa ympäristöissä. Perinnemaisemien yhteydessä esiintyvistä luontotyypeistä peräti 93 % on uhanalaisia (Raunio ym. 2008). Perinnemaisemat eivät säily ilman aktiivista hoitoa. Maatalouden muutosten seurauksena aktiivitulojen ja laiduntavan karjan määrä vähenee ja yhä useammat luonnonlaitumet ja muut avoimet elinympäristöt uhkaavat jäädä hoidotta ja kasvaa umpeen. Myös maankäytön muutokset, kuten niittyjen metsitys, avohakkuut ja rakentaminen ovat koituneet monen perinnemaiseman kohtaloksi. Myös perinnemaisemien väärien hoitomenetelmien takia niityt, metsälaitumet ja hakamaat ovat vähentyneet.

Perinnemaisemien hoitotyöryhmä määritteli alueellisesti ympäristökeskuksille erityisvastuutyypit, joiden hoi-

toa tulisi erityisesti edistää kullakin alueella. Erityisvastuutyypit määräytyivät perinnebiotooppien esiintymisrunsauden ja alueellisen jakautumisen mukaan. Pohjois-Karjalan perinnemaisemien erityisvastuutyypit ovat niityt, ahot, kaskimetsät ja haat (Kempainen & Lehtomaa 2009).

Perinnemaisemat esitetään informatiivisessa tarkoituksessa maakuntakaavan liiteaineistona, joka ei vahvistu oikeusvaikutteiseksi. Liitekartalla esitettävällä perinnemaisema-aineistolla halutaan tuoda esille perinnemaisemakohteista muodostuva maakunnallinen kokonaisuus. Perinnemaisemat on esitetty 13.10.2012 Pohjois-Karjalan ELY-keskukselta saadun aineiston mukaisina. Valtakunnallisesti arvokkaita perinnemaisema-alueita tai -kohteita on 17 kpl, yhteensä 115 ha ja maakunnallisesti arvokkaita perinnemaisema-alueita tai -kohteita 66 kpl, yhteensä 341 ha. Liitteenä 2.9 olevassa teemakartassa ja kohdeluettelossa on esitetty valtakunnallisesti ja maakunnallisesti arvokkaiden perinnemaisemien kokonaisuus Pohjois-Karjalassa.

3.4.4 Kiinteät muinaisjäännökset

Nykytila

Muinaisjäännökset ovat muistoja maamme aikaisemmasta asutuksesta ja historiasta ja ne toimivat ainoana olemassa olevana lähdeaineistona esihistorialliselta ajalta. Ne kertovat elämisestä, asumisesta, liikkumisesta, elinkeinojen ja uskonnon harjoittamisesta sekä kuolleiden hautaamisesta. Kulttuurimaisemassa ne muodostavat vanhimman ajoitettavan elementin ja lähtökohdan maiseman eri osa-alueita tarkasteltaessa. Kiinteät muinaisjäännökset jaetaan esihistoriallisiin, historiallisen ajan ja vedenalaisiin muinaisjäännöksiin. 1. maailmansotaan liittyvät jäännökset ja kaikki sitä vanhemmat jäännökset ovat kiinteitä muinaisjäännöksiä. Vedenalaisia muinaisjäännöksiä ovat sellaiset laivojen ja veneiden hylät ja hyllyn osat, joiden voidaan olettaa uponneen yli sata vuotta sitten sekä muut vanhat ihmisen toiminnan vedenalaiset jäänteet ja ihmiset tekemät vedenalaiset rakenteet. Vedenalaiset muinaisjäännökset kertovat Suomen aiemmasta asutuksesta ja historiasta. Pohjois-Karjalan alueelta tunnetaan joitakin vedenalaislöytöjä, mutta ei kiinteinä vedenalaisina muinaisjäännöksinä pidettäviä kohteita. Pohjois-Karjalaan kuuluu kuitenkin runsaasti vesialueita ja vesireittejä, jotka ovat olleet tärkeitä kulkuväyliä esihistoriallisista ajoista asti. Voidaan pitää varmana, että maakunnassa on löytymättömiä vedenalaisia muinaisjäännöksiä. Vedenalaisinventointeja on syytä tehdä yksityiskohtaisemman maankäytön suunnittelun ja vesirakennushankkeiden valmistelun yhteydessä.

Museoviraston ylläpitämästä muinaisjäännösrekisteristä löytyy yksityiskohtaiset tiedot Suomen kiinteistä, muinaismuistolain rauhoittamista muinaisjäännöksistä. Pohjois-Karjalan osalta muinaisjäännösrekisterin tiedot pohjautuvat suurelta osin Pohjois-Karjalan museon vuosina 2002–2006 toteuttamaan koko maakunnan esihistoriallisten kohteiden inventointeihin. Niihin ei sisällynyt historiallisen ajan muinaisjäännöksiä, joten niistä puuttuvat esimerkiksi 1. maailmansodan aikaiset ja vanhemmat puolustusvarustukset, ruukit ja kulkuväylät. Muinaismuistolain rauhoitus koskee kuitenkin myös ennestään tuntemattomia kiinteitä muinaisjäännöksiä.

Pohjois-Karjalassa on toteutettu vuosina 2001–2006 usean EU-rahoitteisen projektin aikana kattavia arkeologisia inventointeja. Arkeologiset inventoinnit ovat tärkeitä totuudenmukaisen kokonaiskuvan saamiseksi Pohjois-Karjalan esihistoriasta. Digitaaliset arkeologiset tietokannat ovat avuksi myös maankäytön suunnittelussa. Muinaisjäännösten esittäminen maakuntakaavassa edesauttaa niiden suojelua välittämällä tiedot maankäytön suunnittelijoille ja viranomaisille. Yleisen edun mukaista on, että kaava antaa oikean kuvan maankäytön mahdollisuuksista. Ajantasainen tieto maakunnan arkeologiasta mahdollistaa myös esihistorian hyödyntämisen matkailuelinkeinossa.

Suunnitteluperiaatteet ja tavoitteet

Muinaismuistolaki (295/1963) rauhoittaa automaattisesti ilman erillistä hallinnollista päätöstä kiinteät muinaisjäännökset ja kieltää sellaiset toimenpiteet, jotka saattavat olla vaaraksi muinaisjäännöksen säilymiselle. Rauhoitus koskee sekä tunnettuja että niitä muinaisjäännöksiä, joita ei ole vielä löydetty. Laki koskee niin esihistoriallisia kuin historiallisiakin kohteita. Museovirasto vastaa kiinteiden muinaisjäännösten suojelusta.

Muinaismuistolain mukaan ennen maankäyttöhankkeen (esim. rakentaminen tai maa-ainestenotto) tai kaavoituksen aloittamista on selvitettävä, onko suunnittelualueella kiinteitä muinaisjäännöksiä. Mikäli mm. kalliokiviainesten ja soran ottamisalueella saattaa olla muinaisjäännöksiä, museoviranomaisen lausunto on tarpeen. Lain mukaan yleisen tai suu-

rehkon yksityisen työhankkeen toteuttajan on rahoitettava hankkeen aiheuttamat tutkimukset. Mikäli maata kaivettaessa löytyy kiinteä muinaisjäännös, laki määrää keskeyttämään työn ja ilmoittamaan asiasta museoviranomaisille.

Kiinteitä muinaisjäännöksiä on vahvistetuissa maakuntakaavoissa esitetty yhteensä 1 141 kohdetta. Maakuntakaavan 3. vaiheessa kumotaan kaikki 1. ja 2. vaiheissa kiinteinä muinaisjäännösinä osoitetut kohteet ja esitetään kaikki muinaismuistolaila rauhoitetut kiinteät muinaisjäännökset, jotka sisältyvät Museoviraston muinaisjäännösrekisteriin. Muinaisjäännöksiä koskevat tiedot on aina tarkennettava muussa kaavoituksessa ja maankäytössä ja kohdetta koskevista suunnitelmista tulee pyytää museoviranomaisen lausunto. Paikkatietoaineistot voi ladata Museoviraston latauspalvelusta: http://www.nba.fi/tietopalvelut/tietojarjestelmat/kympariston_tietojarjestelma/aineistojen_lataaminen

Kiinteiden muinaisjäännösten suuresta määrästä johtuen niitä ei esitetä varsinaisella kaavakartalla, vaan kiinteät muinaisjäännökset esitetään kaavaselostuksen erillisenä liitteenä 3 olevalla kiinteät muinaisjäännökset -kartalla. Tästä on maininta myös kiinteitä muinaisjäännöksiä koskevan kaavamerkinnän yhteydessä. Näin meneteltynä kiinteät muinaismuistot esittävä liitekartta tulee kaavan vahvistamisvaiheessa oikeusvaikutteiseksi.

Arkeologisten inventointien myötä tulee uusia kohteita jatkuvasti esille. Kiinteiden muinaisjäännösten osalta maakuntakaavaa tullaan päivittämään muinaisjäännösrekisterin täydentyessä tulevien maakuntakaavapäivitysten yhteydessä.

Maakuntakaavan 3. vaiheessa osoitetaan muinaismuistolain nojalla rauhoitettuja muinaisjäännöskohteita (sm) 1 238 kpl. Tarkemmat kohdekohtaiset tiedot ja kartat muinaisjäännöskohteista löytyvät Museoviraston muinaisjäännösrekisteristä (<http://kulttuuriymparisto.nba.fi>). Tiedot maakuntakaavaan on otettu muinaisjäännösrekisteristä 22.4.2013 tilanteen mukaisesti.

Maakuntakaavamerkinnät ja -määräykset

Kiinteä muinaisjäännös (sm)

Kohdemerkinnällä osoitetaan muinaismuistolain (295/1963) rauhoittamat kiinteät muinaisjäännökset. Kiinteät muinaisjäännökset on osoitettu kaavaselostuksen erillisenä liitteenä 3 olevalla kartalla.

Suojelumääräys

Kohteen kaivaminen, peittäminen, muuttaminen, vahingoittaminen, poistaminen ja muu siihen kajoaminen on kielletty.

3.4.5 Sotahistorialliset kohteet

Nykytila

Oman merkittävän erillisen kulttuuriympäristöryhmän muodostavat viime sotien ajalta säilyneet sotahistorialliset kohteet. Itäisen sijainnin takia Pohjois-Karjalassa on runsaasti sotahistoriallisia kohteita ja näiden kohteiden säilyttämisestä maakunnalla on oma kansallinen vastuunsa.

Ensimmäisen maailmansodan edellä Venäjä valmistautui Saksan maihinnousuun rakentamalla kaksi puolustuslinjaa. Niiden pohjoiset jatkeet ulottuivat Pohjois-Karjalan alueelle: itäisemmät Enosta Jakokosken kautta Kontiolahdelle ja Joensuuhun sekä läntisimmät Valtimolle.

Pohjois-Karjalassa sijaitsevista I maailmansodan aikaisista linnoitteista on tehty maakunnallinen sotahistoriallinen selvitys (Kankainen 1999). Museovirasto tulee varmentamaan ko. tiedot ja tallentaa ne sitä mukaa muinaisjäännösrekisteriin. Maakuntakaavaa tullaan päivittämään I maailmansodan aikaisten kohteiden osalta muinaisjäännösrekisterin täydentyessä tulevien maakuntakaavapäivitysten yhteydessä.

Suomen itärajan turvaamiseksi vuosina 1940–1944 rakennettiin linnoitusketju, Salpalinja. Salpalinjaa voidaan pitää Suomen suurimpana rakennustyömaana ja se käsittää noin 1 200 km pitkän linnoitusketjun Suomenlahdelta Sallaan. Salpalinjan linnoituslaitteet voidaan jakaa niiden rakennustavan ja -materiaalien perusteella kahteen pääryhmään, kenttä- ja kesto-linnoitteisiin. Kenttälinoitteet ovat luonteeltaan tilapäisiä ja tukimateriaaleina on käytetty lähinnä hirsiiä, puuriukuja tai vitsasmattoja. Kenttälinoitteisiin kuuluvia linnoituslaitteita ovat mm. taistelu- ja yhdyshautat, puu- ja maarakenteiset tulasemat sekä majoituskorsut. Kestolinnoitteiden rakennusmateriaaleina on käytetty betonia ja terästä. Kestolinnoitteiksi lasetaan mm. teräsbetoniset korsut, kallioluolarakenteet ja teräspesäkkeet.

Museoviraston Salpalinjan linnoitteiden inventoinnin (2009–2012) tarkoituksena oli luoda kokonaiskuva toisen maailmansodan aikaisen Salpalinjan puolustusketjusta sekä selvittää linnoitteiden tarkka sijainti ja nykyinen kunto (Lagerstedt 2012). Inventoinnin tuloksena saatiin Salpalinjasta entistä tarkempaa paikkatietoa maankäytön suunnittelijoiden tarpeisiin. Inventointia tehtäessä jouduttiin tekemään kohteiden priorisointia, minkä takia selvitystä joudutaan vielä täydentämään. Suurimmat puutteet inventoinnissa ovat mm. Ilomantsin ja Joensuun Tuupovaaran alueilla. Salpalinja-selvitys toimii Pohjois-Karjalan maakuntakaavan 3. vaiheen selvitysaineistona ja aineiston

täydentyessä tietoja täydennetään tulevien maakuntakaavapäivitysten yhteydessä.

Nykyisin Salpalinjaa hallinnoi valtiovarainministeriö ja Senaatti-kiinteistöt huolehtii käytännössä linnoituslaitteista. Salpalinjan kohteita on valittu valtakunnallisesti merkittävien rakennettujen kulttuuriympäristöjen (RKY) kohdeluetteloon. Pohjois-Karjalassa RKY-kohdeluetteloon kuuluvat mm. Joensuun Marjalan kunnostetut rakenteet ja Ilomantsin Sonkajan kiviesteet. Myös Lieksassa on Viisikon, **Änäkäisen** ja Puuruun kunnostettuja etuasemakohteita.

Suunnitteluperiaatteet ja tavoitteet

Ensimmäisen maailmansodan aikaiset kenttälinoitteet ovat ilman erillisiä toimenpiteitä muinaismuistolain (295/1963) rauhoittamia kiinteitä muinaisjäännöksiä. Toisen maailmansodan aikaiset sotahistorialliset kohteet eivät toistaiseksi ole muinaismuistolain määrittelemiä muinaisjäännöksiä, mutta ne on otettava huomioon maankäytössä niiden historiallisen merkityksen vuoksi. Salpalinjan linnoitteet ja muut toisen maailmansodan kohteet on tallennettu Museoviraston ylläpitämään muinaisjäännösrekisteriin statuksella ”muu kulttuuriperintökohde”.

Puolustusvoimille tulee varata oikeudet linnoitteiden käyttöön. Toimenpiteistä, jotka kohdistuvat maakuntakaavassa esitettyihin II maailmansodan aikaisiin kohteisiin, tulee pyytää lausunto museoviranomaiselta ja Pohjois-Karjalan ELY-keskukselta.

Tiedot Pohjois-Karjalan sotahistoriallisista kohteista on saatu Museoviraston muinaisjäännösrekisteristä (<http://kulttuuriymparisto.nba.fi>). Sotahistoriallisten kohteiden inventointityö Pohjois-Karjalassa jatkuu Museoviraston toimesta ja mm. Ilomantsin sotahistoriallisten hankkeiden puitteissa. Täydentyvä aineisto on käytettävissä maakuntakaavan seuraavia vaihteita varten.

Kaavamerkinnällä ma/s osoitetaan yleisohjeen mukaan sellaisia alueita, joilla ympäristö säilytetään. Alueiden pääkäyttötarkoitus ei ole suojelu, mutta alueen kulttuuriympäristöarvojen säilyttäminen edellyttää yksityiskohtaisemmalta kaavoitukselta aktiivista ohjausta.

Maakuntakaavan 3. vaiheessa osoitetaan sotahistoriallisina kohteina II maailmansodan aikaisia kohteita (ma/s) yhteensä 96 kpl. Tiedot maakuntakaavaan otettu muinaisjäännösrekisteristä 22.4.2013 tilanteen mukaisesti. Liitteenä 1.11 olevassa teemakartassa ja kohdeluettelossa on esitetty II maailmansodan aikaiset kohteet Pohjois-Karjalassa.

Maakuntakaavamerkinnot ja -määräykset

Valtakunnallisesti merkittävä II maailmansodan aikainen kohde (ma/s)
Kohdemerkinnällä osoitetaan valtakunnallisesti arvokkaita Salpalinjan ja muita toisen maailmansodan linnoitteisiin kuuluvia puolustusvarustuksia.

Suunnittelumääräys

Alueen suunnittelussa tulee ottaa huomioon varustusten historialliset erityispiirteet.

3.5 Matkailu ja reitistöt

3.5.1 Matkailun ja virkistyksen vetovoima-alueet

Maakuntakaavatilanne

Maakuntakaavan 1. vaiheessa on esitetty kehittämissperiaatemerkinnällä viisi matkailun ja virkistyksen vetovoima-alueita (mv):

1. Kolin-Ahmoavaaran-Vuonislahden-Ahvenisen alue (mv-1)
2. Ruunaan-Lieksanjoen alue (mv-2)
3. Jaamankankaan-Huhmarin-Höytiäisen alue (mv-3)
4. Bomban-Hyvärilän-Saramon-Peurajärven-Mujejärven alue (mv-4)
5. Ilomantsin-Petkeljärven-Putkelanharjun-Möhkön alue (mv-5)

Matkailumerkintöjen päivityksessä kaikki entiset vetovoima-alueet säilyvät. Kokonaisuutta täydentämään osoitetaan kaksi uutta kehittämissperiaatemerkintää.

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet

Valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden mukaan maakunnan suunnittelussa on osoitettava matkailun kehittämiselle riittävät alueet. Alueidenkäytön suunnittelun on myös tuettava matkailukeskusten ja -alueiden verkottumista sekä vapaa-ajan käytön vyöhykkeiden kehittämistä niin, että muodostuu toimivia palvelukokonaisuuksia. Ensisijaisesti on kehitettävä olemassa olevia matkailukeskuksia ja alueita. Lisäksi viitataan siihen, että erityisesti harvaan asutulla maaseudulla ja taantuvilla alueilla kiinnitetään alueidenkäytössä huomiota elinkeinotoiminnan ja muun toimintapohjan monipuolistamiseen. Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet Vuoksen vesistöalueella puolestaan velvoittavat ohjaamaan mm. matkailua siten, että järviluonnon, maiseman ja kulttuuriperinnön erityispiirteet säilyvät.

Nykytilanne

Matkailumerkintöjen päivityksen myötä Puruveden rannoilta poistuu kolme matkailukohdemerkintää. Alueella kuitenkin katsotaan olevan potentiaalia nimenomaan luontomatkailun näkökulmasta ja siksi kummottujen kohdemerkintöjen tilalle esitetään kehittämissperiaatemerkintää. Merkintää tukee myös se, että kyseinen pieni alue Pohjois-Karjalasta kuuluu maisemamaakuntajaossa Suur-Saimaan seutuun. Aiemmin vahvistetuista kehittämissperiaatemerkinnöistä neljä sijaitsee Vaara-Karjalassa ja yksi Pohjois-Karjalan järvisuudulla.

Kokonaisuutta täydentämään on otettu myös Joensuun kantakaupungin rannat -alue, jossa yhdistyvät hienolla tavalla sekä luontoarvot että (teollinen) kulttuurihistoria. Maakuntakeskuksen ytimessä sijaitsevalla alueella on tärkeä merkitys paikallisten virkistysalueena, mutta myös matkailun näkökulmasta joki rantoiheen yhdessä kulttuuriympäristön kanssa muodostaa erittäin vetovoimaisen kokonaisuuden.

Suunnitteluperiaatteet ja tavoitteet

Matkailun ja virkistyksen vetovoima-alueina nostetaan esiin matkailun ja virkistyksen aluekokonaisuuksia, jotka tukeutuvat olemassa oleviin matkailupalveluihin ja vetovoimatekijöissään monipuoliseen luonnonympäristöön. Joensuun kantakaupungin ranta-vyöhykkeessä keskeinen vetovoimatekijä on myös kulttuuriympäristö. Kehittämissperiaatemerkinnällä pyritään siihen, että alueille muodostuu olemassa oleviin matkailukeskuksiin tukeutuva verkosto (ohjelmopalvelut, reitit, virkistysalueet), joka palvelee matkailun tarpeita. Myös muiden alueidenkäyttötavoitteiden tulee tukea matkailuun ja virkistystoimintaan perustuvia kehittämismahdollisuuksia.

Maakuntakaavamerkinnot ja -määräykset

Matkailun ja virkistyksen vetovoima-alue (mv-6, mv-7)

Merkinillä osoitetaan arvokkaan luonnonympäristön, matkailun ja virkistyksen kannalta valtakunnallisesti ja osin kansainvälisesti merkittäviä kehitettäviä aluekokonaisuuksia.

mv-6 Suur-Saimaan luontomatkailualue

Alueen kehittäminen perustuu Puruveden vesistöön ja sen ympärillä sijaitseviin lukuisiin matkailupalveluihin.

Kehittämissuositus

Aluetta kehitetään Puruveden ja laajemmin Kiteen matkailupalveluihin, luontoon, kalastusmatkailuun ja erilaisiin tapahtumiin perustuvana vetovoimaisena kehittämisalueena.

mv-7 Joensuun kantakaupungin ranta-alue

Alueen kehittäminen perustuu Joensuun kantakaupungin rantavyöhykkeen matkailun ja virkistyksen sekä luonto- ja kulttuuriympäristön muodostamaan erityiseen kokonaisuuteen kaupungin ytimessä.

Kehittämissuositus

Aluetta kehitetään Joensuun ranta-alueen monipuolisiin virkistys- ja matkailumahdollisuuksiin, rakennettuun kulttuuriympäristöön, historiallisiin ominaispiirteisiin ja luonto- ja kulttuuriympäristöarvoihin sekä kaupunkimaiseen ympäristöön tukeutuvana vetovoimaisena kehittämisalueena.

3.5.2 Matkailualueet ja -kohteet

Maakuntakaavatilanne

Matkailualueet ja -kohteet käsiteltiin kokonaisuutena maakuntakaavan 1. vaiheessa. Matkailupalvelujen alueita (RM) on siinä osoitettu viisi kappaletta ja matkailupalvelujen kohteita (rm) 14 kappaletta. Lisäksi Ukko-Kolin alue on esitetty RM -kohteena. Nyt päivitettäessä tätä maankäyttömuotoa kaikki maakuntakaavan 1. vaiheen matkailupalvelujen alumerkinnot säilyvät, sen sijaan neljä matkailukohdemerkintää (rm) kumotaan. Lisäksi Kolikeskuksen ja Huhmarin matkailupalvelujen alueista kumotaan pieniä osia sen mukaisesti kun siellä on toteutettu uusia luonnonsuojelualueita (SL).

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet

Valtakunnallisissa alueidenkäyttötavoitteissa on useita kannanottoja matkailuun liittyen. Niiden mukaan maakunnan suunnittelussa on osoitettava matkailun kehittämiselle riittävät alueet. Alueidenkäytön suunnittelun on myös tuettava matkailukeskusten ja -alueiden verkottumista sekä vapaa-ajan käytön vyöhykkeiden kehittämistä niin, että muodostuu toimivia palvelukokonaisuuksia. Ensisijaisesti on kehitettävä olemassa olevia matkailukeskuksia ja alueita. Lisäksi viitataan siihen, että erityisesti harvaan asutulla maaseudulla ja taantuvilla alueilla kiinnitetään alueidenkäytössä huomiota elinkeinotoiminnan ja muun toimintapohjan monipuolistamiseen. Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet Vuoksen vesistöalueella puolestaan velvoittavat ohjaamaan mm. matkailua siten, että järviluonnon, maiseman ja kulttuuriperinnön erityispiirteet säilyvät.

Nykytilanne

Tilastokeskuksen toimipaikkatilaston mukaan Pohjois-Karjalassa oli vuosina 2006–2009 majoitustoimintaa harjoittavia yrityksiä 97 kappaletta ja niiden liikevaihto yhteensä oli 37 452 000 euroa. Ohjelmapalveluja ja muita aktiviteetteja tarjoavia yrityksiä oli puolestaan 35 kappaletta ja niiden liikevaihto oli 5 177 000 euroa.

Pohjois-Karjalan merkittävimpinä matkailukeskuksina toimivat edelleen maakuntakaavan 1. vaiheessa RM-alueina osoitetut Koli Lieksassa, Bomba-Hyvärilän alue Nurmeksessa, Huhmari Polvijärvellä ja Pajarinhovi Kiteellä. Lisäksi on tärkeää muistaa, että matkailua palvelevat myös alueet, joita ei ole suoraan osoitettu matkailumerkinnoilla. Tutkimusten mukaan luontomatkailu on yksi matkailun nopeimmin kasvavia osa-alueita. Vuonna 2001 Metsähallituksen kansallispuistojen käyntimäärä yhteensä oli 851 800 ja vuonna 2011 se oli jo yli kaksinkertainen (2 086 500). Luvut eivät kerro koko totuutta luontomatkailun volyymistä, mutta ovat kuitenkin hyvin suuntaa-antavia, sillä suurin osa luontomatkailusta keskittyy kansallispuistoihin tai niiden välittömään läheisyyteen. Käyntikertojen määrät ovat kasvaneet nopeimmin Pohjois-Suomessa varsinkin matkailukeskusten läheisyydessä. Korkeat käyntimäärät ovat yhteydessä runsaaseen palvelutarjontaan sekä kansallispuistojen rajojen sisäpuolella että ympäröivillä alueilla. Tutkimuksissa onkin todettu, että luontomatkailija arvostaa paitsi rauhaa ja hiljaisuutta, myös palveluvarustusta,

kuten reitistöjä ja muita palvelurakenteita. Reitistömerkinnät tukevat siis olennaisesti matkailumerkintöjä ja siksi ne päivitetään tässä maakuntakaavan kolmannessa vaiheessa samanaikaisesti.

Suunnitteluperiaatteet ja tavoitteet

Matkailupalvelujen aluevarausmerkinnällä (RM) osoitetaan maakunnallisesti ja valtakunnallisesti merkittävimmät matkailukeskusten ydinalueet. Matkailupalvelujen kohdemerkinnällä (rm) puolestaan osoitetaan vähintään seudullisesti merkittäviä matkailupalvelujen olemassa olevia tai suunniteltuja kohteita sekä kehittämishankkeita.

Matkailun osalta valtakunnalliset alueidenkäyttötaoiteet sekä VAT Vuoksi yhdessä Pohjois-Karjalan matkailustrategian kanssa linjaavat suunnittelun tavoitteita ja periaatteita. Matkailustrategian mukaan matkailu voi olla maakunnan toivonkipinä. Suomen matkailun vetovoimaisimmat tekijät, luminen talvi ja

kesäinen järvimaisema, ovat hyvin edustettuina maakunnassamme. Strategiassa mainitaan myös, että matkailun kehittyminen kannattavaksi elinkeinoksi vaatii riittävää keskittynyttä majoitusmassaa. Maakuntakaavan tehtävänä onkin turvata alueidenkäyttöön liittyvät toimintaedellytykset mm. elinvoimaiselle matkailuelinkeinolle. Korkeatasoisten matkailupalvelujen luominen Pohjois-Karjalaan on tärkeää, koska etenkin kasvava venäläinen turismi hakee palveluja ja tämä tukee kielitaitoisen matkailukoulutuksen asemaa maakunnassamme.

Matkailumerkintöjen päivityksessä pyrittiin painottamaan sitä, että uudet merkinnät muodostuisivat pikemminkin toiminnallisista ryppäistä kuin yksittäisistä toimijoista. Taulukossa 7 on kootusti esitetty maakuntakaavan kolmanteen vaiheeseen esitettävät uudet matkailumerkinnät ja niiden varausperusteet. Teemakartta aiheesta on esitetty liitteessä 1.12.

Taulukko 7 Uudet matkailualueet ja -kohteet

Nimi	Kunta	Merkintä	Varausperuste
Koli Cultura -luontomatkailu- ja kulttuurikeskus	Lieksa	rm-2 (kohde)	Koli Cultura -luontomatkailu- ja kulttuurikeskus on suunnitteilla oleva, ympäristövastuullisesti toteutettava luontomatkailu- ja kulttuurikeskus, jonka suunnittelussa otetaan huomioon arvo- ja ympäristö mm. materiaali- ja energiatarkoituksissa ja maisemasuunnittelussa. Koli Culturen alue sijaitsee Kolin kansallispuiston ulkopuolella, valtakunnallisesti arvokkaan Kolin maisema-alueen sisällä.
Pajarinhovin alueen laajennus	Kitee	RM (alue)	Laajennetaan entinen RM-alue käsittämään myös Palausniemen mökkikylä.
Jurttivaara	Nurmes	rm (kohde)	Aikaisemmin toiminnassa ollut hiihtokeskus, jonne on suunnitteilla matkailua palvelevaa rakentamista.
Neitikoski	Lieksa	rm (kohde)	Monipuolisia luontomatkailupalveluja Ruunaan alueella.
Vuonislahti	Lieksa	rm (kohde)	Monipuolisia matkailupalveluja Vuonislahden alueella.
Kivikeskus	Juuka	rm (kohde)	Verkottunut kivialan osaamiskeskittymä, johon liittyy matkailutoimintaa (myös kivi- ja taidenäyttely).
Outokummun Erä- ja luontokeskus	Outokumpu	rm (kohde)	Koko perheen luontomatkailukohde, josta löytyy leirikeskus, leirintäalue, kahdentoista järven melontareitti, virkistyskalastusalue, luontopolkuja ja lasten kalakeidas.
Petkeljärvi-Möhkö	Ilomantsi	rm-1 (kohde)	Monipuolinen luonto- ja kulttuurimatkailutarjonta.
Meijerinranta	Kitee	rm-1 (kohde)	Suunnitteilla matkailua palvelevaa rakentamista.

Maakuntakaavamerkinnot ja -määräykset

Matkailupalvelujen alue (RM)

Matkailupalvelujen aluevarausmerkinnällä osoitetaan maakunnallisesti ja valtakunnallisesti merkittävien matkailukeskusten ydinalueita, joihin sijoittuu hotellitason rakentamista ja muita matkailupalveluita.

Suunnittelumääräys

Alueen yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa tulee kiinnittää huomiota matkailullisesti vetovoimaisen keskuksen muodostamiseen sekä ottaa huomioon eri toimintojen ja rakentamisen sopeuttaminen ympäristöön.

Matkailupalvelujen kohde (rm, rm-1, rm-2)

Matkailupalvelujen kohdemerkinnällä osoitetaan vähintään seudullisesti merkittäviä matkailupalvelujen olemassa olevia tai suunniteltuja kohteita sekä kehittämishankkeita.

Suunnittelumääräys

Alueen yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa tulee kiinnittää huomiota matkailullisesti vetovoimaisen keskuksen muodostamiseen sekä ottaa huomioon eri toimintojen ja rakentamisen sopeuttaminen ympäristöön.

Lisämerkinnällä -1 osoitetun matkailupalvelujen kohteen (Petkeljärvi-Möhkö, Ilomantsi ja Meijerinranta, Kitee) yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa tulee erityisesti kiinnittää huomiota alueen maisema- ja kulttuuriarvojen säilymiseen.

Lisämerkinnällä -2 osoitetun matkailupalvelujen kohteen yksityiskohtaisemman suunnittelun lähtökohtana tulee olla alueen maisema- ja kulttuuriarvojen säilyminen, erityisesti valtakunnallisesti arvokas Kolin maisema-alue.

3.5.3 Reitistöt

Maakuntakaavatilanne

Maakuntakaavan 1. vaiheessa on osoitettu ulkoilureittejä 810 kilometriä, melontareittejä 525 kilometriä ja moottorikelkkareittejä 1 683 kilometriä. Pohjois-Karjalassa on siis runsaasti erilaisia virkistyskäyttöön tarkoitettuja reitistöjä. Ongelmaksi on noussut niiden hoitotason vaihtelevuus ja pysyvän ylläpidon järjestäminen. Pohjois-Karjalan reitistökokonaisuutta tarkastellaan maakuntakaavan 3. vaiheessa uudelleen periaatteena vähemmän mutta laadukkaampia reittejä, mikä on reitistökehittämisen valtakunnallinenkin suuntaus.

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet

Reitistöihin liittyen valtakunnallisissa alueidenkäyttötavoitteissa todetaan, että maakuntakaavoituksessa on luotava alueidenkäyttölliset edellytykset ylikunnallisesti merkittävien virkistyskäytön reitistöjen ja verkostojen muodostamiselle.

Nykytilanne

Reitistötarkastelun taustatietojen kokoamiseksi toteutettiin Reiteistä traileiksi-Karjalan kierros luontomatkailun suuntaajana -hankkeessa internet-pohjainen virkistysreittien käyttäjäkysely, joka painottui maakunnallisen reitistön kesäaikaiseen käyttöön (Härkönen, Joonas. Pohjois-Karjalan ulkoilureitistön kävijäkysely. Pohjois-Karjalan ammattikorkeakoulu, 2012). Loppuvuodesta 2011 toteutettuun kyselyyn saatiin 300 vastausta ja sen perusteella määriteltiin Pohjois-Karjalan

kärkireitit ja reitistöjen kehittämistarpeet käyttäjänäkökulmasta. Kyselyn lisäksi Reiteistä traileiksi -hankkeessa tehty muu kehittämis- ja sidosryhmäyhteistyö on antanut taustatietoa ulkoilu-, vesiretkeily- ja moottorikelkkailureittien maakunnallisen runkoreitistön ja sen kehittämistavoitteiden määrittelyyn. Muita reitistöihin liittyvä taustaselvityksiä ovat Luontomatkailun mallimaakunta -esiselvitystyö (Vuorjoki, Katri. Pohjois-Karjalan maakuntaliitto, 2008) ja Luonnosta elinvoimaa-Ulkoilureitteihin tukeutuvan luonnon virkistyskäytön ominaispiirteet ja luontomatkailun alueloudelliset vaikutukset Pohjois-Karjalassa (Koskinen, Keijo. Alue- ja kuntatutkimuskeskus, Spatia, 2009).

Ulkoilureitit

Pohjois-Karjalassa on ulkoilureittejä yhteensä 1 265 kilometriä. Niistä noin 500 kilometriä on Metsähallituksen ylläpitämiä, loput ovat pääasiassa kuntien hoitamia. Pohjois-Karjalan ulkoilureittiverkoston perustana ovat valtion omistamat ja Metsähallituksen ylläpitämät Kolin, Patvinsuon ja Petkeljärven kansallispuistot sekä Ruunaan retkeilyalue, jotka ovat maakunnan vetovoimaisimpia luontomatkailukohteita. Näitä kohteita täydentävät Peurajärven virkistysalue ja Mujejärven virkistysalue. Pohjois-Karjalan maakunnallisesti ja valtakunnallisesti merkittävät ulkoilureitit on esitetty taulukossa 8. Maakuntakaavassa ei siis osoiteta kaikkia maakunnan reittejä.

Nimi	Kunta	Pituus (km)
Karhunpolku	Lieksa	152
Susitaival	Ilomantsi, Lieksa	92
Kolin polku	Kontiolahti, Joensuu, Lieksa	55
Herajärven kierros	Joensuu, Kontiolahti, Lieksa	57
Jaaman kierros	Joensuu, Kontiolahti	48
Saramon jotos	Nurmes	46
Oravan taival	Joensuu	45
Paimenpojan polku	Joensuu	34
Jänispolku	Tohmajärvi	31
Taitajan taival	Ilomantsi	30
Kaltimon kierto	Joensuu	29
Talonpojan taival	Valtimo	28
Ala-Koitaajoen erä- ja retkeilyreitti	Joensuu, Ilomantsi	25
UKK-reitti	Valtimo	23
Tapion taival	Ilomantsi	19
Rajanpolku	Ilomantsi	14
Pirhun kierto	Ilomantsi	14
Ketunlenkki (Reposuo)	Lieksa	13
Käränkälämmen ulkoilureitti	Lieksa	7
Yhteensä		762

Pääosa Pohjois-Karjalan ulkoilureittikokonaisuudesta muodostuu pitkistä, yksisuuntaisista runkoreiteistä. Niitä täydentävät lyhyemmät, lähinnä päiväretkeilyyn sopivat reitit, joista osa toimii yhdysreitteinä pitkien reittien välillä. Osa pitkistä ulkoilureiteistä toimii myös maastopyöräilyreitteinä.

Ulkoilureittien käytössä on jatkunut selvä suuntaus, että pitkien reittien sijaan ihmiset käyttävät entistä enemmän päivän-parin vaellusmahdollisuuksia tarjoavia reittejä, erityisesti ympyräreittejä. Pohjois-Karjalan tärkeimmät lyhyet reitit sijoittuvat suurelta osin kansallispuistojen sekä retkeily- ja virkistysalueiden yhteyteen. Maakuntakaavan eri vaiheissa ne osoitettu erilaisin suojeluun, maisemaan ja virkistykseen liittyvin alue- ja kohdevarauksin, joten lyhyitä reittejä ei ole tarpeen osoittaa erikseen reittimerkinnöillä.

Maakuntakaavan 1. vaiheessa osoitettu Karjalan kierros -reitistökokonaisuus on toteutettu pääosin 1990-luvulla. Sen tarkoituksena on ollut muodostaa Pielisen ympäri kiertävä ulkoilureittien, suojelu- ja virkistysalueiden sekä majoitus- ja ohjelmopalvelujen verkosto. Osa Karjalan kierros -reitistökokonaisuuteen kuuluneista reiteistä on kuitenkin jäänyt vähäiselle käytölle, sen myötä huollon puutteessa rapistunut ja joiltakin osin lakkautettu, joten reitistökokonaisuuden alkuperäinen tarkoitus ei enää toteudu. Näin ollen

maakunnallista reitistökokonaisuutta on maakuntakaavan 3. vaiheessa tarkasteltu uudelleen.

Vesiretkeilyreitit

Vesiretkeilyreitit ovat melonta- ja soutu- ja vesiretkeilyyn soveltuvia joki- ja järvi- ja järvireittejä. Pohjois-Karjalassa on lukuisia vesiretkeilyreiteiksi sopivia jokivesistöjä sekä järvistä ja jokivesistöistä muodostuvia vesistöreittejä. Maakunnassa vesiretkeilyreittejä on yhteensä 910 kilometriä. Pohjois-Karjalan maakunnallisesti ja valtakunnallisesti merkittävät vesiretkeilyreitit on esitetty taulukossa 9. Pohjois-Karjalan vesiretkeilyreitistöjen kokonaisuudessa on mukana jo osittain toteutettu, kesällä 2013 valmistuva Pohjois-Karjalan vesiretkeilyreitti, joka kulkee maakunnan jokia ja järvi- ja järvireittejä pitkin pohjoisesta etelään Valtimolta Kiteelle. Pohjois-Karjalan vesiretkeilyreitit tarkoituksena on tarjota mahdollisuuksia melonnan ja soudun perustaitojen harjoitteluun sekä luontoon, kulttuuriin ja historiaan tutustumiseen. Pitkän maakunnallisen vesiretkeilyreitit yhteydessä on lyhyempiä vesiluonto-, vesiopettelu- ja vesisuunnistusratoja, jotka liittyvät kiinteästi ratojen lähialueilla toimivien yritysten palvelutarjontaan.

Moottorikelkkailureitit

Pohjois-Karjalassa on 2 040 kilometriä moottorikelkkailu-urastoa, josta maauraa on 1 570 kilometriä ja

Nimi	Kunta	Pituus (km)
Pohjois-Karjalan vesiretkeilyreitti	Nurmes, Juuka, Lieksa, Joensuu, Kontiolahti, Liperi, Rääkkylä, Kitee	380
Jänisjoki	Joensuu, Tohmajärvi	100
Koitajoki	Ilomantsi	90
Lieksanjoki (ml. Ruunaan koskireitti)	Lieksa	90
Vaikkojoki	Juuka	30
Jongunjoki	Lieksa	50
Haapajoki	Ilomantsi	40
Valtimonjoki	Nurmes, Valtimo	40
Saramonjoki	Nurmes	40
Vaikkojoki	Juuka	30
Häänijoen erämelontareitti	Lieksa	20
Yhteensä		910

merkittävä jääuraa 470 kilometriä. Osa maakunnallisesta urastosta kuuluu valtakunnalliseen moottorikelkkailun tavoiteverkostoon, joka perustuu ympäristöministeriön laatimaan Moottorikelkkaväylien tavoiteverkko -raporttiin (Ympäristöministeriö 3/2009). Pohjois-Karjalan moottorikelkkailu-uria ja -reittejä hallinnoi ja ylläpitää pääosin Pohjois-Karjalan virkistysreitistöyhdistys ry, joka on kuntien, kelkkakerhojen ja yritysten yhteenliittymä. Moottorikelkkailu-urien ylläpito rahoitetaan kelkkailijoilta perittävillä uralupamaksuilla ja yhdistyksen kuntajäsenten maksamilla markkinointimaksuilla.

Pohjois-Karjalan moottorikelkkailu-urat perustuvat pääosin maanomistajien kanssa vapaaehtoisperiaatteella tehtyihin käyttöoikeussopimuksiin, vain noin 30 kilometrin osalta on tehty virallinen reittitoimitus. Moottorikelkkailu-urat on suunniteltu siten, että ne tukeutuvat olemassa oleviin majoitus-, ravitsemus-, huoltoasema- ja kauppapalveluihin. Moottorikelkkailu-urien linjauksessa on otettu huomioon myös se, että kansallispuistot ja suojelualueet pyritään jättämään rauhallisiksi, erämaisiksi alueiksi.

Osalla moottorikelkkailu-urista on käyttöä myös koiravaljakkoajossa. Maakunnalliseen moottorikelkkailu-urastoon liittyy keskeisesti uutena erityistoimintojen alueena maakuntakaavan 3. vaiheeseen esitettävä Itä-Suomen monitoimikeskus Kiteen AIMO, joka on mm. moottoriurheilumahdollisuuksia tarjoava harrastus- ja matkailukeskus.

Pyöräilyreitit

Pohjois-Karjalassa on pyöräilyreittejä n. 2 400 kilometriä. Pyöräilyreitiverkostoon kuuluu kansainvälisiä,

maakunnallisia ja paikallisia pyöräilyreittejä. Pohjois-Karjalan kautta on linjattu Euroopan laajuiseen pyörämatkailureittiverkostoon kuuluva EuroVelo 13 -reitti eli Iron Curtain Trail. EuroVelo 13 -reitistä on saatavilla kartta ja reittiseloste, mutta reittiä ei ole vielä merkitty maastoon omilla opasteillaan, vaan se kulkee pääosin valtakunnallisia pyörämatkailureittejä pitkin.

Pohjois-Karjalan kautta kulkee kymmenen valtakunnallista pyörämatkailureittiä. Reitit kulkevat läpi Suomen ja ne on linjattu siten, että niiden varrella on erilaisia palveluita, nähtävyyksiä, kulttuurikohteita ja luontokohteita. Myös tärkeimmät kansallispuistot ja maisema-alueet ovat valtakunnallisten pyörämatkailureittien varrella.

Pyöräilyreitit kulkevat jo olemassa olevan tieverkoston yleisillä teillä ja kevyenliikenteen väylillä. Valtakunnalliset pyörämatkailureitit on merkitty maastoon ruskeapohjaisilla polkupyörämerkeillä ja reitin numerolla. Reitit on julkaistu Karttakeskuksen Pyöräily-GT-kartoilla.

Maakunnan sisäisiä pyöräilyreittejä ovat Pielisen kierto, Höytiäisen kierto, Pyhäselän kierto, Jaaman kierros sekä Karhunpolun maastopyöräilyreitti. Kansainvälisten ja valtakunnallisten pitkien reittien lisäksi tarjotaan lyhyempiä rengasreittejä, sillä perusolettamuksena on, että suurimmalle osalle paikallisista harrastajista ja myös turisteista kiinnostavimpia ovat rengasreitit, jotka ovat hyvällä peruskunnolla poljettavissa päivässä. Reittien linjauksessa on otettu huomioon maakunnan kulttuuriympäristöt, niin että reitit kulkevat niiden kautta tai läheisyydestä, sillä Poh-

Nimi	Kunta	Pituus (km)
Valtakunnalliset pyörämatkailureitit, 10 kpl	Koko Pohjois-Karjalan alue	1 390
EuroVelo 13 (Iron Curtain Trail)	Lieksa, Iloanta, Joensuu, Tohmajärvi, Kitee	340
Pielisen kierto	Joensuu, Lieksa, Juuka, Nurmes	230
Höytiäisen kierto	Joensuu, Liperi, Polvijärvi, Kontiolahti	140
Karhunpolun maastopyöräilyreitti	Lieksa	130
Pyhäselän kierto	Joensuu, Liperi, Rääkkylä	120
Jaaman kierros	Joensuu, Kontiolahti	50
Yhteensä		2 400

jois-Karjalassa on upeita maisema-alueita ja -teitä, jotka pitäisi saada valjastettu tällaisen ekologisen matkailun käyttöön.

Pyöräilyreitit esitetään informatiivisessa tarkoituksessa maakuntakaavan liiteaineistossa, jolla ei ole oikeusvaikutuksia. Pohjois-Karjalan pyöräilyreitit on esitetty taulukossa 10 ja liitteessä 1.13.

Suunnitteluperiaatteet ja tavoitteet

Maakuntakaavan 3. vaiheessa osoitetaan maakunnallisesti tai valtakunnallisesti merkittävät ohjeelliset ulkoilu-, vesiretkely- ja moottorikelkkailureitit. Maakuntakaavan 1. vaiheessa käsitellyt melontareittejä tarkastellaan maakuntakaavan 3. vaiheessa maakunnallisena vesiretkelyreitistönä. Lisäksi informatiivisessa tarkoituksessa esitetään pyöräilyreitit maakuntakaavan liiteaineistona, joka ei vahvistu oikeusvaikutteiseksi.

Ohjeellisella merkinnällä osoitetaan sekä jo olemassa olevat että kehitettävät reitti yhteydet. Reitistöverkostoa on ulkoilu- ja moottorikelkkailureittien osalta merkittävästi karsittu maakuntakaavan 1. vaiheeseen verrattuna. On kuitenkin tärkeä huomata, että vaikka ohjeellinen reittimerkintä poistuisi maakuntakaavasta, se ei automaattisesti tarkoita reitin lakkauttamista. Reittejä tai niiden osia voidaan edelleen ylläpitää paikallisina reitteinä (esim. UKK-reitin paikallisiksi reiteiksi soveltuvat osuudet).

Reittien osalta tulee ottaa huomioon, että reittimerkinnällä on osoitettu vain ohjeellinen yhteystarve. Reittien tarkan sijainnin määrittely ja muu yksityiskohtaisempi suunnittelu tapahtuu alemman tason kaavoituksen tai reittejä perustettaessa tehtävän reittisuunnittelun yhteydessä, jolloin otetaan huomioon mm. maa- ja metsätalouden, matkailun ja virkistyskäytön tarpeet sekä reittien ympäristövaikutukset. Uusien moottorikelkkailureittien yhteystarpeita on mahdollisuuksien

mukaan ohjattu siten, että niiden sijoittaminen mm. voimajohtolinjojen johtokaduille ja muille jo olemassa oleville väylille on mahdollista.

Reitit voidaan perustaa joko suoraan maanomistajien kanssa tehtävillä sopimuksilla tai virallisilla reittitoimituksilla (ulkoilureitin osalta ulkoilulain ja moottorikelkkailureitin osalta maastoliikennelain mukaisella menettelyllä). Maakuntakaavassa käytetään sanaa reitti kaikkien reittimuotojen kohdalla riippumatta siitä, miten ne on muodostettu tai tullaan muodostamaan. Näin ollen maakunnallisesta moottorikelkkailu-urastostakin käytetään reitti-nimitystä, vaikka suurimmalta osalta kyseessä ei ole maastoliikennelain mukaisella reittitoimituksella perustettu virallinen reitti.

Reitistöjen pysyvyyden varmistaminen on keskeistä sekä niiden kehittämisen että matkailu- ja virkistyskäytön kannalta. Pohjois-Karjalan reitistöt on perustettu pääosin maanomistajien kanssa tehtyjen kirjallisten, vapaaehtoisten käyttöoikeussopimusten nojalla. Maakuntakaavalla luodaan edellytyksiä reittien perustamiselle, mutta siinä ei oteta kantaa niiden toteuttamiseen, kuten reittien perustamisen menettelyyn tai korvauskysymyksiin. Maakuntakaavassa ei oteta kantaa myöskään reittien ylläpitoon, joka on reittien haltijoiden asia.

Ulkoilu-, melonta- ja moottorikelkkailureittien osalta maakuntakaavan 3. vaiheessa tehdään ohjeellisten reittimerkintöjen tarkistaminen. Käytännössä kaikki maakuntakaavan 1. vaiheen reittimerkinnät kumotaan ja tilalle osoitetaan osittain tarkemmin digitoidut runkoreitit. Maakuntakaavan 3. vaiheessa osoitetaan ulkoilureittejä 778 kilometriä, vesiretkelyreittejä 899 km ja moottorikelkkailureittejä 1 501 kilometriä.

Reitistöjen osalta keskeisenä tavoitteena on maakunnallisen runkoreitistöverkoston muodostaminen. Liitteissä 1.14-16 on esitetty jokaisen reitistömuodon osalta erikseen sekä kumottavat reitit että maakun-

takaavan 3. vaiheessa osoitettavat uudet reittilinjat. Suunnittelun tavoitteena on ollut, että reitit yhdistävät eri puolilla maakuntaa sijaitsevat virkistys-, ulkoilu-, luonnonsuojelu- ja kansallispuistoalueet maakunnalliseksi verkostoksi. Reitit on linjattu siten, että ne tukeutuvat suurimpiin matkailukeskuksiin ja muihin palvelukeskittyymiin.

Maakuntakaavassa ei ole osoitettu erikseen mönkijä-, koiravaljakko-, ratsastus- tai maastopyöräilyreittejä. Vaikka niiden käyttäjäkunnat ovat vielä pienehköjä, ne tulee ottaa huomioon ulkoilu- ja moottorikelkkailureittien monikäyttöisyyttä suunniteltaessa. Suunnittelullisin keinoin on mahdollista lisätä reittien soveltuvuutta eri käyttömuotojen tarpeisiin sekä edistää reittien ympärivuotista käyttöä. Kehittämistarpeita ovat nykyisen reitistön monikäyttöisyyden lisääminen ja reittitarjonnan laajentaminen uusiin harrastusmuotoihin, jolloin reitistön eri osuuksilla olisi mahdollista harrastaa mm. patikointia, erävaellusta, sauvakävelyä, melontaa, pyöräilyä, maastopyöräilyä, ratsastusta, hiihtoreikelyä, lumikenkäilyä ja koiravaljakkoajoa.

Virkistyskäyttäjien kannalta keskeisiä reittien kehittämistarpeita ovat tarve saada lisää lyhyitä rengasreittejä, taajamien läheisiä luontopolkuja ja maastopyöräilyreittejä. Reittien käyttäjät osoittavat kasvavaa kiinnostusta multiaktiiviteettireitteihin, eli kahden tai kolmen lajin yhdistelemisen mahdollistaviin reitteihin. Suosituimpia aktiiviteettien yhdistelmiä ovat vaellus, melonta ja pyöräily.

Ulkoilureitit

Maakuntakaavan 3. vaiheessa osoitetaan vähintään maakunnallisesti merkittävät ohjeelliset ulkoilureitit. Maakuntakaavassa osoitettu ulkoilureittien yleispiirteinen linjaus perustuu pääosin olemassa oleviin reitteihin. Käränkälammen ulkoilureitti (7 km) Lieksassa on meneillään olevan investointihankkeen kohteena. Maakunnallisen ulkoilureitistön kehittämisen kannalta tärkeä puuttuva reittiyhteys on merkitty Ilomantsissa Taitajan taipaleen ja Susitaipaleen välille Mekrijärveltä Lehtovaaraan (17 km), jolla saadaan muodostettua uusi rengasreitti.

Maakuntakaavan 3. vaiheessa poistuvia, ohjeellisin reittimerkinnöin maakuntakaavan 1. vaiheessa osoitettuja ulkoilureittejä ovat Patvinpolku (Ilomantsi ja Joensuu, 80 km), UKK-reitti (Lieksa, Juuka, Nurmes ja Valtimo, 210 km) ja osa Saramon jotoksesta (Nurmes, Peurajärveltä Kourukosken ja Saramon kautta Mujejärvelle kulkeva osuus, 50 km). Nämä ulkoilureitit ovat sellaisia, jotka niitä ylläpitäneet kunnat ovat lakkauttaneet tai joiden ylläpidosta on muuten suu- relta osin luovuttu.

Euroopan kaukovaellusreitti E10:n aikaisempi linjaus tukeutui UKK-reittiin, Patvinpolkuun ja Koivujen polkuun, jotka ovat nyt joiltakin osuuksiltaan lakkautettu. Pohjois-Karjalassa E10 -kaukovaellusreit- tin säilyttäminen edellyttää reitin uutta linjausta, joka tukeutuu maakunnan itäosan reitteihin. Esitetty uusi reittilinjaus on Valtimo kk/Puukari (Talonpojan Taival)–Hiidenportin kansallispuisto–Peurajärven virkistys- alue–Mujejärven virkistysalue–Aittokoski (Koivujen polku)–Aittokoski (Karhunpolku)–Ruunaa (Koskikierros)–Patvinsuon kansallispuisto (Suomun kierto)–Patvinsuon kansallispuisto–Möhkö (Susitaival)–Petkeljärven kansallispuisto (Rajan polku)–Parpeinvaara (Taitajan Taival). Vaihtoehtoisena reittinä Ruunaalta on yhteys Joensuuhun Ruunaa–Lieksa–Koli (Hera- järven kierros ja Kolinpolku)–Joensuu (Jaaman kierros), jossa Lieksa–Koli -yhteysväliin sisältyy kesäisin autolauttayhteys ja talvisin jäätieyhteys.

Vesiretkeilyreitit

Maakuntakaavan 3. vaiheessa osoitetaan vähintään maakunnallisesti merkittävät ohjeelliset vesiretkeilyreitit. Vesiretkeilyreittien osalta suunnitteluperiaatteena on ollut osoittaa pääosin koko kauden melonta- ja soutukelpoiset ja palvelurakenteeltaan hyvät kehittymisedellytykset omaavat joki- ja järvi- vesistöt. Maakuntakaavan 3. vaiheessa poistuvia, ohjeellisin reittimerkinnöin aikaisemmin osoitettuja vesiretkeilyreittejä ovat Saramojoen kaksi sivuhaaraa (Palojoen melontareitti 17 km ja Mehtojoen melontareitti 8 km). Niiden matkailullinen merkitys on muuttunut vähäiseksi reittiä tukeneiden palveluiden häviämisen vuoksi ja reitit ovat melontakelpoisia lähinnä tulvien aikaan. Uutena vesiretkeilyreittinä osoitetaan Pohjois-Karjalan vesiretkeilyreitti (n. 380 km).

Moottorikelkkailureitit

Moottorikelkkailureiteistä on osoitettu ohjeellisesti vähintään maakunnallinen moottorikelkkailun runkoreitistö, joka on valtaosin jo olemassa olevaa reitistöä ja joka yhdistää kuntakeskukset, maakunnan suurimmat talvimatkailukeskukset ja muut moottorikelkkailun kannalta tärkeät palvelukeskittymät. Lisäksi on osoitettu yhteydet maakunnan ulkopuolelle. Maakuntakaavan ohjeelliset moottorikelkkailureittimerkinnät perustuvat Ympäristöministeriön laatimassa ”Moottorikelkkaväylien tavoiteverkko” -raportissa (YMra 3/2009) esitettyihin suunnitteluperiaatteisiin ja valtakunnalliseen moottorikelkkailun tavoiteverkkoon. Maakuntakaavan 3. vaiheessa ei ole enää osoitettu paikallisen tason moottorikelkkailureittejä, joita voidaan kuitenkin edelleen ylläpitää.

Tärkeimpiä tavoitteellisen moottorikelkkailun runkoreitistön toteutumatta olevia osuuksia ovat Polvijär-

vi–Koli–Juuka -väli, Jukajärvi–Mönni -väli, Liperi–Heinävesi -väli sekä Jaamankangas–Onttola -väli. Polvijärvi–Koli– Juuka -välille osoitettu uusi moottorikelkkailureitti on linjattu suurelta osin voimajohdolinjan johtokadulle. Maakuntakaavan 1. vaiheen moottorikelkkailureitistöön verrattuna on uutena yli-maakunnallisena reittilinjakausena osoitettu vuonna 2012 toteutettu Saramosta Kuhmon rajalle Kainuuseen menevä yhteys.

Valtakunnallista moottorikelkkailun tavoiteverkon linjausta Pohjois-Karjalan osalta on muutettu siten, että se kulkee Joensuusta Polvijärven kautta Koiille ja edelleen Pielisen länsipuolta Juukaan ja Nurmekseen. Näin valtakunnallisen reittilinjakausen varrelle saadaan paremmin moottorikelkkailun kannalta tär-

keät palvelukeskittymät kuin entistä Pielisen itäpuolista, Ilomantsin ja Lieksan kautta kulkenutta linjausta noudatellen. Tavoitteena on myös saada moottorikelkkailureittejä mahdollisimman paljon pois jäältä ja jättää maakunnan itäosaan rauhallisia alueita.

Maakuntakaavassa esitetyt ohjeelliset moottorikelkkailureitit voidaan nykyisin perustaa joko maanomistajien kanssa tehtävillä vapaaehtoisilla käyttöoikeussopimuksilla tai maastoliikennelain mukaisesti lainvoimaisen reittisuunnitelman perusteella joko reititöimityksellä tai maanomistajan ja reitin pitäjän välisellä kirjallisella sopimuksella. Maastoliikennelain suunnitteilla oleva uudistus tuonee joitakin muutoksia tähän.

Maakuntakaavamerkinnot ja -määräykset

Ohjeellinen ulkoilureitti

Merkinnällä osoitetaan maakunnallisesti tai valtakunnallisesti merkittävät ohjeelliset ulkoilureitit.

Ohjeellinen vesiretkeilyreitti

Merkinnällä osoitetaan maakunnallisesti tai valtakunnallisesti merkittävät melontaan ja soutuun soveltuvat ohjeelliset vesiretkeilyreitit.

Ohjeellinen moottorikelkkailureitti

Merkinnällä osoitetaan maakunnallisesti tai valtakunnallisesti merkittävät ohjeelliset moottorikelkkailureitit.

Suunnittelumääräys

Moottorikelkkailureitit tulee ohjata kulkemaan siten, että niistä aiheutuu mahdollisimman vähän haittaa asutukselle, elinkeinoille ja luonnonympäristölle. Yksityiskohtaisempi suunnittelu tulee tehdä yhteistyössä maanomistajien ja viranomaisten kanssa. Suunnittelussa tulee lisäksi ottaa huomioon ympäristövaikutukset.

3.6. Muutokset maakunta-kaavan 1. ja 2. vaiheisiin

3.6.1 Erityistoimintojen alueet

Valtioneuvoston 20.12.2007 vahvistamassa maakuntakaavassa käsiteltiin kaivosalueita ja rajavyöhykettä. Maakuntakaavan päivityksen yhteydessä saatetaan kaivosalueet ajan tasalle. Silloin voimassa olevista kaivosalueista on poistunut Juomasuon vuolukivikavos Juuan kunnassa ja se voidaan poistaa tarpeettomana merkintänä myös maakuntakaavasta. Alue muuttuu ”valkoiseksi alueeksi” eli normaaliksi maa- ja metsätalousalueeksi, johon ei sisälly erityisiä seudullisia tai maakunnallisia alueidenkäytön tarpeita.

Rajavyöhykkeestä ja rajavyöhykkeen takarajasta annettu asetus on muuttunut maakuntakaavan 1. vaiheen vahvistumisen jälkeen. Sen seurauksena rajavyöhyke on kaventunut Kiteen ja Lieksan kaupunkien sekä Tohmajärven ja Ilomantsin kuntien alueilla. Suurimmat muutokset ovat tapahtuneet Lieksan ja Ilomantsin alueilla. Rajavyöhykkeestä pois jäävillä alueilla poistuvat liikkumista ja muuta luvanvaraista toimintaa koskevat rajoitukset.

Kiteellä Tolosenmäessä ollaan kehittämässä Kiteen lentokentän ja moottorirata-alueen ympärille monipuolista harrastus- ja matkailukeskusta. Monitoimikeskus aluevarausmerkintä on uusi, mutta se sisältää kuitenkin myös sellaisia toimintoja, joita on käsitelty jo aiemmin maakuntakaavassa. Nyt käsiteltävän maakuntakaavan yhteydessä kumotaan tarpeettomana maakuntakaavan 1. vaiheen moottorirata kohdemerkintä e1. Sen sijaan maakuntakaavan 1. vaiheen lentopaikka ja maakuntakaavan 2. vaiheen ampumarata kohdemerkinnät säilytetään edelleen informatiivisina merkintöinä huolimatta siitä, että myös ko. toiminnot sisältyvät monitoimikeskus alueen kokonaisuuteen.

3.6.2 Kulttuuriympäristöt

Maakuntakaavan 1. vaiheessa vahvistetuista kulttuuriympäristön ja maiseman vaalimisen kannalta tärkeistä alueista kumotaan 91 kpl ma -osa-aluemerkintöjä ja kaikki kohdemerkinnät (24 kpl). Sen sijaan valtakunnallisesti arvokkaita maisema-alueita koskevat ma-1 -osa-aluemerkinnät (13 kpl, 26 161 ha) säilyvät.

Kaikki maakuntakaavan 1. vaiheessa vahvistetut kiinteitä muinaisjäännöksiä koskevat sm-kohdemerkinnät (466 kpl) ja maakuntakaavan 2. vaiheessa vahvistetut kiinteitä muinaisjäännöksiä koskevat sm-kohdemerkinnät (628 kpl) kumotaan.

Vertailu maakuntakaavan 1. ja 3. vaiheen kulttuuriympäristömerkinnöistä (voimaan jäävät, muuttuneet ja kumottavat merkinnät) on esitetty liitteessä 1.19 olevassa taulukossa.

3.6.3 Matkailu ja reitistöt

Matkailumerkinnöissä on pyritty painottamaan toiminnallisia kokonaisuuksia yksittäisten kohteiden/yritysten sijaan. Suunnitteluperiaatteen mukaisesti maakuntakaavan 1. vaiheesta on kumottu neljä rm-kohdetta: Kuuttijoki-Kinnasjärvi, Karjalan lomakeskus, Karjalan kievari ja Ruokkeen lomakylä (taulukko 12). Kolmen viimeksi mainitun matkailukohteen tilalle on kuitenkin tullut mv-kehittämisperiaatemarkintä, joka tukeutuu myös Suomen maisemamaakuntajakoon. Kyseinen pieni alue kuuluu Suur-Saimaan maisema-alueeseen, kun taas maakuntakaavan 1. vaiheessa osoitetut kehittämisperiaatemarkinnat kohdistuvat Vaara-Karjalaan ja Pohjois-Karjalan järvisuudulle. Uudelle mv-alueelle on myös jo suunnitteilla matkailua palvelevaa rakentamista ainakin Lomarastin tilalle ja Tervahaudanniemeen. Kuuttijoki-

Taulukko 11 Maakuntakaavan 1. ja 2. vaiheeseen tehtävät erityistoimintojen alueiden muutokset

Kunta	Alue	Uusi merkintä	Pinta-ala (ha)	Vanha merkintä	Pinta-ala (ha)	Maakuntakaavavaihe
Ilomantsi, Joensuu, Kitee, Lieksa, Tohmajärvi	rajavyöhykealue	er1	30 985	er1	34 704	1.
Juuka	Juomasuo, kaivosalue	merkintä poistuu	3	EK	3	1.
Kitee	Itä-Suomen monitoimikeskus Kiteen AIMO	E2	387	e1	kohdemerkintä	1.
Ilomantsi	Hiienvaaran ampuma- ja harjoitusalue	EAH	1 120	EP	1 120	1.
Nurmes	Sotinpuron ampuma- ja harjoitusalue	EAH	3 382	EP	3 382	1.
Outokumpu	Viurusuo	SL	362	se	378	2.

Taulukko 12 Kumoutuvat matkailu- ja reitistömerkinnät

Kunta	Alue	Uusi merkintä	Pinta-ala (ha)	Vanha merkintä	Pinta-ala (ha)	Maakunta-kaavavaihe
Ilomantsi, Joensuu, Kitee, Lieksa, Tohmajärvi	rajavyöhykealue	er1	30 985	er1	34 704	1.
	Juuka	Juomasuo, kaivosalue	merkintä poistuu	3	EK	3
Kitee	Itä-Suomen monitoimi-keskus Kiteen AIMO	E2	387	e1	kohde-merkintä	1.
Ilomantsi	Hiienvaaran ampuma- ja harjoitusalue	EAH	1 120	EP	1 120	1.
Nurmes	Sotinpuron ampuma- ja harjoitusalue	EAH	3 382	EP	3 382	1.
Outokumpu	Viurusuo	SL	362	se	378	2.

ki-Kinnasjärvi poistetaan matkailukohteiden joukosta kokonaan, koska siellä ei oleteta kehittyvän maakunnallisesti merkittävää matkailutoimintaa.

Reitistömerkinnät kumotaan kokonaan. Kumoutuvat reitit on osoitettu liitteissä 1.14-16. Kumoutuvien reitien päällä on esitetty myös maakuntakaavan 3. vaiheessa osoitettu uusi runkoreitistö, että on helpompi vertailla mitä muutoksia reitistöihin on tehty.

3.6.4 Luonnonsuojelualueet

Luonnonsuojelualueet on käsitelty maakuntakaavan 1. vaiheessa, jossa suojelualueina on osoitettu Pohjois-Karjalan seutukaavan 1. vaiheen (vahvistettu 19.7.1979) ja Joensuun seudun seutukaavan (vahvistettu 5.10.1993) suojelualueet. Alueilla on todettu ympäristökeskuksen kanssa käytyjen neuvottelujen perusteella olevan vielä olevan maakunnallisia suojelualueita. Alueiden suojelualueet on selvitetty raportissa "Pohjois-Karjalan luonnonympäristö" (Pohjois-Karjalan seutukaavaliitto A 10, 1974, Joensuu).

Maakuntakaavan 2. vaiheessa on käsitelty geologian ja maiseman suojelun kannalta maakunnallista merkitystä omaavia harjualueita. Alueiden peruste on sama kuin maakuntakaavan 1. vaiheessa osoitetuilla geologian ja maiseman suojelun kannalta maakunnallisesti merkittävillä MY- ja S-alueilla. Koska maakuntakaavan ohjausvaikutuksen ja tasavertaisuuden vuoksi on tarkoituksenmukaista osoittaa samaa asiaa tarkoittavat alueet yhtenäisellä merkinnällä ja maakuntakaavamääräyksellä, kumottiin maakuntakaavan 1. vaiheen MY-alueet ja S-alueet ja korvattiin ne ge-1, MU/ge-1, ge-2, V/ge-1 -merkinnöillä ja niihin liittyvillä suunnittelumääräyksillä sekä soiden kohdalla SL ja V/luo-1 -merkinnöillä suunnittelumääräyksineen.

Maakuntakaavan 3. vaiheessa on käyty läpi maakuntakaavan 1. vaiheen maakunnalliset suojelualueet ja -kohteet, joita ei käsitelty 2. vaiheessa. Tarkastelun tarkoituksena on ollut yhdenmukaistaa 1. vaiheen suojelumerkinnät vastaamaan 2. vaiheen suojelumerkintöjä. Tarkastelun perusteella seitsemän maakunnallisen suojelualueen, yhteensä 356 ha (S) merkintä muutetaan SL-aluemerkinnäksi ja maakuntakaavan 1. vaiheen S-merkintä kumotaan. Suojelualueiden rajaukset on tarkistettu vastaamaan mahdollisia yleiskaavamerkintöjä.

Tämän lisäksi myös 1. vaiheessa esitetyt maakunnallisten suojelukohteiden (s) suojelualueet on tarkistettu maastokäynnein ja tehty tarvittavat tarkistukset. Kohdemerkinnöillä on osoitettu mm. lintuluotoja. Tarkastelun perusteella 12 maakunnallisen suojelukohteen (s) merkintä muutetaan SL-kohdemerkinnäksi ja maakuntakaavan 1. vaiheen s-kohdemerkintä kumotaan sekä yhden maakunnallisen suojelukohteen (s) merkintä muutetaan SL-aluemerkinnäksi (Ruopausluoto-kohde muuttuu Alusveden selkäludot ja saaret -alueeksi, 194 ha) ja maakuntakaavan 1. vaiheen S-kohdemerkintä kumotaan.

Maakuntakaavan 1. vaiheen suojelumerkintöjen päivityksiä on tehty niin, että maakuntakaavan 3. vaiheessa osoitetaan SL-aluemerkinnällä luonnonsuojelualueita yhteensä 8 kpl ja 550 ha sekä SL-kohdemerkinnällä 12 kpl. Taulukossa 13 on esitetty maakuntakaavan 1. vaiheeseen tehdyt suojelualueiden muutokset.

Muutosten lisäksi osa 1. ja 2. vaiheiden aluevarauksista kumoutuu uusien luonnonsuojelualueiden alta (taulukko 14). Kaikki maakuntakaavan 1. ja 2. vaiheen kumoutuvat merkinnät on esitetty kaavaselostuksen erillisenä liitteenä 4 olevalla "Kumoutuvat maakunta-kaavamerkinnät" -kartalla.

Kunta	Nimi	Uusi merkintä	Pinta-ala (ha)	Vanha merkintä (maakuntakaavan 1. vaihe)
Joensuu	Alusveden selkäluodot ja saaret (aiemmin Ruoppausluoto)	SL (alue)	194	s (kohde)
Joensuu	Karjalanlahden luodot (aiemmin Karjalahden luodot)	SL (kohde)	alle 5 ha	s (kohde)
Joensuu	Loitimon lahdet	SL (alue)	40	S (alue)
Joensuu	Loitimon lahdet	SL (alue)	28	S (alue)
Joensuu	Papinsaari	SL (kohde)	alle 5 ha	s (kohde)
Joensuu	Sintsonlampi	SL (alue)	42	S (alue)
Joensuu	Sotisaari (aiemmin Sotsaari)	SL (kohde)	alle 5 ha	s (kohde)
Juuka	Vellikosken putaat	SL (alue)	9	S (alue)
Kitee	Härkölampi	SL (alue)	18	S (alue)
Kitee	Pajarinmäki	SL (kohde)	alle 5 ha	s (kohde)
Kontiolahti	Aittolammen dyynit	SL (alue)	25	S (alue)
Kontiolahti	Kaiskun kalliot	SL (kohde)	alle 5 ha	s (kohde)
Kontiolahti	Puolimatkankalliot	SL (kohde)	alle 5 ha	s (kohde)
Kontiolahti	Tarmanluodot	SL (kohde)	alle 5 ha	s (kohde)
Liperi	Pajuluodot	SL (kohde)	alle 5 ha	s (kohde)
Liperi	Pumisko (aiemmin Putisko)	SL (kohde)	alle 5 ha	s (kohde)
Liperi	Tuiskavanluoto	SL (kohde)	alle 5 ha	s (kohde)
Liperi	Tölkäänlahden kalliot	SL (kohde)	alle 5 ha	s (kohde)
Nurmes	Kohisevankoski	SL (kohde)	alle 5 ha	s (kohde)
Valtimo	Kalliokoski	SL (kohde)	alle 5 ha	s (kohde)

Maakuntakaavan 3. vaiheessa osoitetaan valtion maille Metsähallituksen laatiman Itä-Suomen luonnonvarasuunnitelman ja METSO-ohjelman mukaisia suojelualueita SL-aluemerkinnällä 35 kpl ja 1 957 ha ja SL-kohdemerkinnällä yhteensä 34 kpl. Näiden osalta on Metsähallitukselta saatu päivitetty paikkatietoaineisto 7.1.2013.

Maakuntakaavan 1. vaiheessa on osoitettu SL-merkinnällä luonnonsuojelulain nojalla suojeltuja yksityisiä luonnonsuojelualueita yhteensä 68 kpl ja 1 209 ha. Tiedot on päivitetty tiedot vastaamaan nykytilannetta (Pohjois-Karjalan ELY-keskukselta saatu päivitetty paikkatietoaineisto 10.10.2012). Maakuntakaavan 3.

vaiheessa osoitetaan luonnonsuojelulain nojalla suojeltuja yksityisiä luonnonsuojelualueita SL-aluemerkinnällä yhteensä 125 kpl ja 1 669 ha sekä SL-kohdemerkinnällä yhteensä 340 kpl.

Maakuntakaavan 2. vaiheessa Outokummun Viurusuo osoitettiin selvitysalueeksi. Vuoden 2012 aikana Vapo Oy ja ympäristöministeriö ovat tehneet sopimuksen alueen myynnistä valtiolle suojelualueeksi. Tämän vuoksi maakuntakaavan 3. vaiheessa Viurusuo (362 ha) osoitetaan luonnonsuojelualueeksi (SL-merkintä) ja 2. vaiheessa vahvistettu selvitysaluemerkintä (se) kumotaan. Luonnonsuojelualueet ja -kohteet esitetään liitteissä 1.17 ja 1.18.

Taulukko 14 Luonnonsuojelualueiden (SL) kumoamat aluevaraukset

Kunta	Kumoutuva merkintä			Uusi merkintä		
	Merk	Nimi	ha	Merk	Nimi	ha
Joensuu	A	Uimaharju	1	SL	Ikosensuon luonnonsuojelualue	8
Joensuu	A	Joensuun keskustaajama	6	SL	Karhunmäki	6
Joensuu	A	Joensuun keskustaajama	6	SL	Karhunmäki	6
Liperi	A	Joensuun keskustaajama	5	SL	Ylämyllyn ratapiha	5
Lieksa	EO2	Kalliovaara	13	SL	Kalliovaaran luonnonsuojelualue	18
Liperi	MY-hs	Iso-Juurikan-Leveävaaran alue	16	SL	Iso-Juurikka	16
Ilomantsi	MY-hs	Putkelanharju	10	SL	Sikosaaren luonnonsuojelualue	10
Kontiolahti	MY-hs	Pöllövaara-Kruunukangas	9	SL	Betlehemin luonnonsuojelualue	9
Lieksa	RM	Kolikeskuksen alue	0,05	SL	Isohiekan hiekkaranta	6
Lieksa	RM	Kolikeskuksen alue	2	SL	Kärjäkallion luonnonsuojelualue	22
Lieksa	RM	Kolikeskuksen alue	7	SL	Kärängänsuon luonnonsuojelualue	7
Polvijärvi	RM	Huhmarin lomakeskus	15	SL	Huhmarisvaaran luonnonsuojelualue	15

Maakuntakaavamerkinntät ja -määräykset

Luonnonsuojelualue (SL)

Merkinnällä osoitetaan luonnonsuojelulain nojalla suojeltuja tai suojeltavaksi tarkoitettuja alueita, jotka ovat valtakunnallisesti, maakunnallisesti tai seudullisesti merkittäviä. Alueilla on voimassa MRL:n 33 §:n mukainen rakentamisrajoitus

Luonnonsuojelukohde (SL)

Merkinnällä osoitetaan luonnonsuojelulain nojalla suojeltuja tai suojeltavaksi tarkoitettuja alueita, jotka ovat valtakunnallisesti, maakunnallisesti tai seudullisesti merkittäviä. Alueilla on voimassa MRL:n 33 §:n mukainen rakentamisrajoitus. Kohdemerkinnällä osoitetaan alle 5 hehtaarin kokoiset alueet.

Suojelumääräys

Alueilla ei saa suorittaa sellaisia toimenpiteitä, jotka saattavat vaarantaa alueen suojeluarvoja. Suojelumääräys on voimassa, kunnes alue on muodostettu luonnonsuojelulain mukaiseksi luonnonsuojelualueeksi, kuitenkin enintään 5 vuotta kaavan voimaan tulosta.

4 Vaikutusten arviointi

Maankäyttö- ja rakennuslain 9 §:n mukaan kaavan tulee perustua riittäviin tutkimuksiin ja selvityksiin, ja niiden avulla on voitava arvioida kaavan toteuttamisen merkittävät välilliset ja välittömät vaikutukset.

Vaikutukset tulee arvioida maankäyttö- ja rakennusasetuksen 1 § mukaisen ryhmittelyn mukaisesti. Tällöin tulee arvioida maakuntakaavan toteuttamisen merkittävät välittömät ja välilliset vaikutukset:

- » alue- ja yhdyskuntarakenteeseen
- » liikenteeseen
- » yhdyskunta- ja energiatalouteen
- » luontoon ja luonnonvaroihin
- » maisemaan, kaupunkikuvaan, kulttuuriperintöön ja rakennettuun ympäristöön
- » ihmisten elinoloihin ja elinympäristöön
- » muut vaikutukset

Kaavaa laadittaessa on tarpeellisessa määrin selvitettävä suunnitelman ja tarkasteltavien vaihtoehtojen toteuttamisen ympäristövaikutukset, mukaan lukien yhdyskuntataloudelliset, sosiaaliset, kulttuuriset ja muut vaikutukset. Selvitykset on tehtävä koko siltä alueelta, jolla kaavalla voidaan arvioida olevan olennaisia vaikutuksia.

Maakuntakaavan vaikutusten arviointi on tehtävä siinä laajuudessa kuin maakuntakaava yleispiirteisenä suunnitelmassa edellyttää. Maakuntakaavan vaikutuksia tulee arvioida keskittyen merkittäviin vaikutuksiin. Vaikutusten merkittävyyttä on pohdittava kunkin alueenkäyttömuodon kannalta ja suhteessa eri osallisryhmiin.

Maakuntakaavan vaikutusten arviointiin on koko kaavaprosessin ajan osallistunut suunnitelmien ja ohjelmien vaikutusten arviointia varten koottu maakunnallinen SOVA-ryhmä, jossa on edustajat maakuntaliiton lisäksi Itä-Suomen aluehallintovirastosta, Pohjois-Karjalan ELY-keskuksesta ja Itä-Suomen yliopistosta. SOVA-ryhmä on antanut kommentteja kaavaprosessin eri vaiheissa ja seurannut, miten ne on otettu huomioon maakuntakaavan sisällössä.

4.1 Maakuntakaavan kokonaisvaikutukset

Maakuntakaavan kokonaisvaikutusten arvioinnissa esitetään koko kaavan erilaisten vaikutusten arviointi yhdessä. Arvioinnilla pyritään esittämään merkittävimmät kaavasta aiheutuvat vaikutukset.

Tarkasteltaessa maakuntakaavan kokonaisvaikutuksia suhteessa ympäristön nykytilaan, yhdeksi merkittävimmäksi vaikutukseksi nousevat luonnonvarojen lisääntyvästä käytöstä ympäristöön kohdistuvat vaikutukset. Maakuntakaavan merkittävimmät negatiiviset ympäristövaikutukset liittyvät luonnonvarojen, kuten kalliokiviainesten, maa-ainesten ja malmien, käytön lisääntymiseen. Luonnonvarojen intensiivinen käyttö ja erityisesti kaivostoiminta muuttaa paikallisesti luonnon monimuotoisuutta. Kaivostoiminta kuluttaa uusiutumattomia luonnonvaroja ja energiantensiivisenä alana sillä on negatiivisia ilmastovaikutuksia. Erityisesti kaivostoiminta heikentää asuin- ja elinympäristön viihtyisyyttä ja terveellisyyttä kaivosten lähialueilla sekä vähentävät luonnossa liikkumisen ja virkistyskäytön mahdollisuuksia. Tuulivoiman haitalliset vaikutukset liittyvät erityisesti ympärillä olevaan maisemaan sekä melukysymyksiin. Tuulivoimalat näkyvät useiden kilometrien, joissakin tapauksissa jopa kymmenien kilometrien päähän. Meluvaikutukset kohdistuvat voimaloiden lähialueelle, useimmiten alle kilometrin etäisyydelle voimalasta.

Maakuntakaavan kaikkia negatiivisia vaikutuksia voidaan vähentää erityisesti suunnittelun keinoin. Esimerkkinä kalliokiviaineisten otossa ja tuulivoimala-alueiden sijoittelussa on huomioitu etäisyydet asutukseen. Toisaalta esimerkiksi maankäyttöluokkien yleisellä ohjauksella ja riittävällä selvitystasolla pyritään ohjaamaan muu maankäyttö esimerkiksi kulttuuriympäristöjen tai luonnonarvojen kannalta vähemmän haitallisille alueille. Tästä voidaan esimerkkinä mainita tuulivoimalarakentamisen maisemavaikutusten vähentäminen.

Maakuntakaavan käsittelyssä olevilla maankäyttömuodoilla on samalla kuitenkin myös monia positiivisia ympäristöllisiä vaikutuksia. Kaivostoiminnan positiiviset työllisyys- ja aluetalousvaikutukset edistävät ihmisten hyvinvointia ja antavat vireyttä aluetalouteen. Kulttuuriympäristön oikeanlaisella säilyttämisellä sekä matkailualueiden ja reitistöjen kehittämisellä on merkittäviä positiivisia sosiaalisia vaikutuksia. Kulttuuriympäristöön sekä matkailualueisiin ja reitistöihin liittyvien maakuntakaavamerkintöjen tavoitteena on tukea elinympäristön viihtyisyyttä ja alueen vetovoimaisuutta. Toisaalta merkinnöillä voidaan edistää kulttuuriympäristöön tukeutuvan aluekehityksen ja erityisesti matkailuelinkeinon toimintaedellytyksiä. Tuulivoiman rakentamista voidaan pitää myös yhte-

nä merkittävänä positiivisena ympäristövaikutuksena. Tuulivoima on osa hajautettua, uusiutuvaa energiantuotantoa ja sen käytön lisäämisellä voidaan vähentää fossiilisten polttoaineiden käyttöä ja kasvihuonekaasupäästöjä. Tuulivoiman rakentaminen tulee tätä kautta myös Pohjois-Karjalan ilmastotavoitteiden saavuttamista. Huomionarvoista on myös se, että positiiviset aluetaloudelliset vaikutukset kohdistuvat erityisesti maaseutualueille, jossa on usein haasteellisempaa löytää uusia ansaintamahdollisuuksia.

4.1.1 Kokonaisvaikutusten yhteenveto

Maakuntakaavan kokonaisvaikutuksilla tarkoitetaan kaavaratkaisujen vaikutuksesta yhdessä tiettyihin vaikutusten arvioinnin kohteena oleviin kokonaisuuksiin, esimerkiksi luontoon ja luonnonvarat liittyen taulukon 13 mukaisesti. Arvioitaessa erityyppisiä vaikutuksia yhdessä voidaan muodostaa kokonaiskuva kaavan kaikista merkittävistä ratkaisuista ja päästään tarkastelemaan sitä, miten vaikutukset kytkeytyvät toisiinsa. Näin saadaan selville myös kaavaratkaisujen kokonaisvaikutukset silloin, kun ne vaikuttavat eri suuntiin.

Maakuntakaavan kokonaisvaikutukset alue- ja yhdyskuntarakenteeseen ovat jossakin määrin negatiiviset. Negatiivisia vaikutuksia aiheutuu luonnonvarojen hyödyntämisestä, kuten kalliokiviainesten, soran ja rakennuskivien otosta sekä kaivosalueista. Vaikutukset ovat lähinnä melun huomioon ottamisesta aiheutuvia rajoituksia alue- ja yhdyskuntarakenteeseen, kuten asutuksen sijoittamiseen.

Maakuntakaavan kokonaisvaikutukset liikenteeseen ovat neutraalit tai jossakin määrin negatiiviset. Useilla kaavassa käsitellyillä maankäyttömuodoilla ei ole vaikutuksia liikenteeseen. Luonnonvarojen hyödyntämisestä aiheutuu erityisesti raskaan liikenteen lisääntymistä.

Yhdyskunta- ja energiatalouteen kaavalla on vähäisiä positiivisia kokonaisvaikutuksia. Erityisesti tuulivoimaloiden rakentamisesta aiheutuu merkittäviä positiivisia vaikutuksia aluetalouteen ja energiantuotantoon.

Maakuntakaavan kokonaisvaikutukset luontoon ja luonnonvaroihin ovat vähäisessä määrin negatiiviset. Luonnonvarojen hyödyntäminen (kalliokiviainesten, soran ja rakennuskivien otto, kaivosalueet ja potentiaaliset malmien ja teollisuusmineraalien esiintymisalueet) muuttaa pysyvästi luontoa ja aiheuttaa ympäristön pilaantumisriskiä ja luonnonvarojen vähenemistä. Myös luonnon virkistysarvot voivat heikentyä. Tuulivoimalla voi olla haitallisia linnustovaikutuksia, vaikka sillä ei ole muuten erityisen haitallisia vaikutuksia luonnonympäristöön.

Maakuntakaavan kokonaisvaikutukset maisemaan, kaupunkikuvaan, kulttuuriympäristöön ja rakennettuun ympäristöön ovat vähäisessä määrin negatiiviset. Luonnonvarojen hyödyntäminen (kalliokiviainesten, soran ja rakennuskivien otto, kaivosalueet ja potentiaaliset malmien ja teollisuusmineraalien esiintymisalueet) muuttaa pysyvästi alueen maisemakuvaa ja kulttuuriperintöä ja vaikuttaa lähialueen rakentamiseen sekä ulkoilu- ja virkistysmahdollisuuksiin. Maakuntakaavan 3. vaiheeseen on otettu laajasti mukaan kulttuuriympäristöteema, jolla on kokonaisuutena positiivisia vaikutuksia maisemaan, kaupunkikuvaan, kulttuuriperintöön ja rakennettuun kulttuuriympäristöön sekä ihmisten elinoloihin ja elinympäristöön.

Ihmisten elinoloihin ja elinympäristöön maakuntakaavalla on toisaalta negatiivisia ja toisaalta positiivisia vaikutuksia, jotka kokonaisvaikutuksissa kompensoivat toisiaan. Luonnonvarojen hyödyntämisellä ja tuulivoimalla on negatiivisia vaikutuksia, kun taas kulttuuriympäristöllä on merkittäviä positiivisia vaikutuksia.

Maakuntakaavan muut kokonaisvaikutukset ovat merkittävästi positiiviset. Luonnonvarojen hyödyntäminen edistää elinkeinotoimintaa ja lisää työllisyys- ja yrittäjämahdollisuuksia etenkin maaseudulla. Suojeluun, matkailuun ja virkistyskäyttöön liittyvät maankäyttömuodot lisäävät luonto- ja virkistysarvoja, harrastusmahdollisuuksia ja matkailun kehittämismahdollisuuksia sekä lisäävät alueen vetovoimaa.

Maakuntakaavan kokonaisvaikutusten yhteenveto on esitetty taulukossa 15.

MAAKUNTAKAAVAN VAIKUTUKSET	Vaikutukset alue- ja yhdyskuntarakenteeseen	Vaikutukset liikenteeseen	Vaikutukset yhdyskunta- ja energiatalouteen	Vaikutukset luontoon ja luonnonvaroihin	Vaikutukset maisemaan, kaupunkikuvaan, kulttuuriympäristöön ja rakennettuun ympäristöön	Vaikutukset ihmisten elinoloihin ja elinympäristöön	Muut vaikutukset
Kalliokiviainestenotto	-	-	+/-	-	-	+/-	+
Soran ja rakennuskivien ottoalueet	-	-	+/-	-	-	+/-	+
Kaivosalueet ja potentiaaliset malmien ja teollisuusmineraalien esiintymisalueet	-	--	+/-	--	-	-	++
Arvokkaat kallioalueet	0	0	-	0	0	+/0	+/-
Kulttuuriympäristöt	+/-	0	0	0	++	++	++/-
Tuulivoima	-	-/0	++	+	-	-	+/-
Matkailu ja reitistöt	+	0	0	-	0	++	++
Varuskuntien ja ampuma-alueiden suoja- ja melualueet	-	0	0	0	0	+/-	+
Monitoimikeskus	0	-	+	+/-	0	-	+
Ilomantsin rata	+	+	+	+	0	-	+

Suorat vaikutukset:

- - merkittävät negatiiviset vaikutukset
- vähäiset negatiiviset vaikutukset
- 0 neutraalit vaikutukset

- ++ merkittävät positiiviset vaikutukset
- + vähäiset positiiviset vaikutukset

4.2 Vaikutukset maankäyttöluokittain

4.2.1 Kalliokiviaineisten otto

Vaikutukset alue- ja yhdyskuntarakenteeseen

- » Kalliokiviainesten ottoalueitten sijoittamista ohjaa maaperän geologia.
- » Ensisijaisesti on pyritty hyödyntämään jo käytössä olevat ottoalueet.
- » Alueet on pyritty sijoittamaan kohtuulliselle etäisyydelle tärkeistä kulutuskohteista.
- » Kallioainesten louhiminen ja käsitteleminen (lastaus ja murskaaminen) aiheuttaa melua perinteistä harjuaineksen käsittelyä enemmän. Kallioainesten ottoalueiden sijoittamisessa on otettu huomioon tarve suurempaan suojaetäisyyteen.
- » Alueilla ei ole merkittävää vaikutusta nykyiseen yhdyskuntarakenteeseen.

Vaikutukset liikenteeseen

- » Raskas ajoneuvoliikenne lisääntyy niillä teillä, joiden kautta kiviainekset kuljetetaan.

- » Liikenteen painopiste ajoittuu kesäaikaan, jolloin kiviainesten kulutus on vilkkaimmillaan.
- » Suurimmat vaikutukset kohdistuvat Joensuun kaupunkiseudulle, jossa kalliokiviainesten käyttö on suurinta.
- » Kalliokiviainesten ottoalueiden sijoittelulla mahdollisimman lähelle suurimpia käyttökohteita on minimoitu liikenteestä aiheutuvia päästöjä ja raskaan liikenteen aiheuttamaa muuta haittaa.
- » Huonosti kantavilla sorateilla kuljetukset voivat aiheuttaa teiden rakenteiden parantamisen.

Vaikutukset yhdyskunta- ja energiatalouteen

- » Ottotoimintaan käytettävän maan arvo nousee.
- » Kuljetuskustannukset säilyvät kohtuullisina.

Vaikutukset luontoon ja luonnonvaroihin

- » Maa- ja kallioperä muuttuvat pysyvästi.
- » Ottoalueilla tai sen läheisyydessä olevien pohjavesien pilaantumisriski kasvaa. Paikallisesti/alueellisesti luonnonvarat vähenevät.
- » Kallioalueiden virkistys ja muut erityisarvot vähentyvät ja ekologisista käytäviä katkeaa. Vaikutukset ovat paikallisia.

Vaikutukset maisemaan, kaupunkikuvaan, kulttuuriperintöön ja rakennettuun ympäristöön

- » Maisemakuva ja alueen kulttuuriperintö muuttuvat pysyvästi.
- » Lähialueen rakentamisen sekä ulkoilu- ja virkistysmahdollisuudet heikentyvät.

Vaikutukset ihmisten elinoloihin ja elinympäristöön

- » Lähialueiden pöly, melu, värinä ja liikennehaitat heikentävät viihtyisyyttä ja asuinympäristön laatua.
- » Lähialueen virkistys- ja ulkoilumahdollisuudet ja elinympäristön laatu huonontuvat.
- » Liikenneturvallisuus huonontuu raskaan liikenteen lisääntyessä.

Muut vaikutukset

- » Maaseudun ansiomahdollisuudet parantuvat ja elinkeinorakenne monipuolistuu.
- » Elinkeinotoiminta vilkastuu ja tuo taloudellista hyötyä alueelle.
- » Työllistymismahdollisuudet parantuvat.
- » Lisää ansiomahdollisuuksia maaseutuelinkeinon tukena kone- ja autoyrittäjille
- » Kerrannaisvaikutukset heijastuvat myös muille lähialueen elinkeinotoimijoille.

4.2.2 Soran ja rakennuskivien ottoalueet

Vaikutukset alue- ja yhdyskuntarakenteeseen

- » Rakennuskivien ottotoiminta kohdistuu yhteen ja soranotto kahteen alueeseen.
- » Ensisijaisesti on pyritty hyödyntämään jo käytössä olevat alueet, osoitetuilla alueilla on jo ottotoimintaa.
- » Soranottoalueet sijaitsevat kohtuullisella etäisyydellä tärkeimmistä kulutuskohteista.
- » Rakennuskiviainesten ottoalueiden sijoittamista ohjaa maaperän geologia.
- » Uusia ottoalueita ei ole sijoitettu asutuksen tai muiden melulle ja pölylle herkkien toimintojen läheisyyteen.
- » Alueilla ei ole merkittävää vaikutusta nykyiseen yhdyskuntarakenteeseen.

Vaikutukset liikenteeseen

- » Raskas ajoneuvoliikenne lisääntyy niillä teillä, joiden kautta kuljetetaan soraa tai kiviaineksia.
- » Liikenteen painopiste ajoittuu kesäaikaan, jolloin kiviainesten kulutus on vilkkaimmillaan.

- » Ottoalueitten sijoittamisella mahdollisimman lähelle suurimpia käyttökohteita on minimoitu liikenteestä aiheutuvia päästöjä ja raskaan liikenteen aiheuttamaa muuta haittaa.
- » Huonosti kantavilla sorateilla kuljetukset voivat aiheuttaa teiden rakenteiden parantamisen.

Vaikutukset yhdyskunta- ja energiatalouteen

- » Ottotoimintaan käytettävän maan arvo nousee.
- » Kuljetuskustannukset säilyvät kohtuullisina.

Vaikutukset luontoon ja luonnonvaroihin

- » Maa- kallioperäperä muuttuvat pysyvästi.
- » Ottoalueilla tai sen läheisyydessä olevien pohjavesien pilaantumisen riski kasvaa. Riskiä on pienennetty suunnittelumääräyksellä.
- » Paikallisesti/alueellisesti luonnonvarat vähenevät.
- » Harju- ja kallioalueiden virkistys ja muut erityisarvot heikentyvät ja ekologisia käytäviä katkeaa. Vaikutukset ovat paikallisia.

Vaikutukset maisemaan, kaupunkikuvaan, kulttuuriperintöön ja rakennettuun ympäristöön

- » Maisemakuva ja alueen kulttuuriperintö muuttuvat pysyvästi.
- » Lähialueen rakentamisen sekä ulkoilu- ja virkistysmahdollisuudet heikentyvät.
- » Kiteen Koivikkokankaan soranottoalueella ei ole vaikutuksia valtakunnallisesti merkittävään rakennetun kulttuuriympäristön kohteeseen (Puhoksen historiallinen teollisuusympäristö), koska alueet eivät välittömästi liity toisiinsa.

Vaikutukset ihmisten elinoloihin ja elinympäristöön

- » Lähialueiden pöly, melu ja liikennehaitat lisääntyvät jonkin verran ottotoiminnan laajentuessa (Kiteen Koivikkokangas).
- » Lähialueen virkistys- ja ulkoilumahdollisuudet ja elinympäristön laatu heikentyvät ottotoiminnan laajentuessa (Kiteen Koivikkokangas).
- » Liikenneturvallisuus heikentyy liikenteen lisääntyessä.

Muut vaikutukset

- » Maaseudun ansiomahdollisuudet parantuvat ja elinkeinorakenne monipuolistuu.
- » Elinkeinotoiminta vilkastuu ja tuo taloudellista hyötyä alueelle.
- » Työllistymismahdollisuudet parantuvat.
- » Lisää ansiomahdollisuuksia maaseutuelinkeinon tukena kone- ja autoyrittäjille

4.2.3 Arvokkaat kallioalueet

Vaikutukset alue- ja yhdyskuntarakenteeseen

- » Arvokkaat kallioalueet sijaitsevat pääosin kaukana taajamista, eikä niillä ole merkittävää vaikutusta alue- ja yhdyskuntarakentamiseen. Maakuntakaavamerkinnot eivät aiheuta muutoksia tämänhetkiseen tilanteeseen.

Vaikutukset liikenteeseen

- » Alueilla ei ole merkittäviä suoria vaikutuksia liikenteeseen.

Vaikutukset yhdyskunta- ja energiatalouteen

- » Arvokkaat kallioalueet asettavat suunnittelulle reunaehdoja ja voivat ohjata esim. liikenneväylien rakentamista.
- » Välillisesti alueet voivat aiheuttaa lisäkustannuksia kiviaineshuoltoon, jos käytettävä kiviaines joudutaan kuljettamaan huomattavasti kauempaa.

Vaikutukset luontoon ja luonnonvaroihin

- » Alueet turvaavat kallioalueiden luonteenomaisten geologisten, geomorfologisten, biologisten ja maisemallisten piirteiden sekä virkistys- ja muiden erityisarvojen säilyttämistä.
- » Alueiden säilyttämisellä on positiivinen vaikutus ekologisten käytävien säilyttämisessä.
- » Arvokkaiden kallioalueiden säilymisellä otto toiminnan ulkopuolella on positiivinen vaikutus kestävään kiviaineshuoltoon.

Vaikutukset maisemaan, kaupunkikuvaaan, kulttuuriperintöön ja rakennettuun ympäristöön

- » Alueilla turvataan maisemakuvan, alueisiin liittyvän kulttuuriperinnön säilyminen nykyisellään.
- » Alueet vaikuttavat muiden toimintojen sijoittamiseen.

Vaikutukset ihmisten elinoloihin ja elinympäristöön

- » Alueiden ulkoilu ja virkistysmahdollisuudet säilyvät.

Muut vaikutukset

- » Alueet vähentävät ottotoiminnasta saatavaa taloudellista hyötyä.
- » Alueilla on positiivista taloudellista vaikutusta vapaaehtoisen suojeluohjelman (METSO-ohjelma) kautta maanomistajille.
- » Virkistys- ja luontoarvojen säilyminen parantaa

vat alueen vetovoimaisuutta ja luontomatkailun kehittämismahdollisuuksia sekä alueiden muuta taloudellista hyödyntämistä.

4.2.4 Tuulivoimaloiden alueet

Vaikutukset alue- ja yhdyskuntarakenteeseen

- » Tuulivoimatuotantoa ohjataan ensisijassa kauemmaksi asutuksesta, kuitenkin ensi sijassa tuulisille paikoille ja voimajohtoverkkojen läheisyyteen. Auerakenteessa yhteensovittamisen haasteita voi aiheutua erityisesti asutuksen ja tuulivoimatuotannon välille. Pohjois-Karjalassa taajamien ulkopuolella sijaitseva haja-asutus, sekä pysyvä että loma-asutus, on yksi tuulivoimatuotantoalueita merkittävästi rajaava tekijä. Näin erityisesti vaarakyläiden ja ranta-alueiden läheisyydessä, joihin asutus on vuosisatojen ja viimeisten vuosikymmenien aikana keskittynyt ja jotka ovat samalla potentiaalisimpia paikkoja tuulivoimatuotannolle.
- » Tuulivoimaloiden rakentuminen tapahtuu yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa, jossa yhteydessä tulee selvittää kantaverkon vastaanottokapasiteetti. Esitettyjen tuulivoimapuistojen lähteminen toteutukseen edellyttäisi monella alueella kantaverkon vahvistamistarpeita. Tarkemmat kantaverkon samoin kuin muunkin sähköverkon liittymissuunnitelmat ja verkon kehittämissuunnitelmat tapahtuvat joka tapauksessa hankekohtaisessa suunnittelussa.

Vaikutukset liikenteeseen

- » Tuulivoimalla voi olla vaikutuksia lentoliikenteeseen. Suuremmat tuulivoimalat tarvitsevat aina lentoesteluvan, jota haetaan liikenteen turvallisuusvirastolta.
- » Ei merkittäviä suoria vaikutuksia maantie- ja rautatieliikenteeseen muuten kuin suoraan tiealueen tai suoja-alueen osalta. Tuulivoiman tuotannon ohjaamisessa on otettava huomioon liikenneviraston toukokuussa 2012 antama ohje (1816/065/2012) tuulivoimaloiden etäisyyksistä maanteihin ja rautateihin sekä vesiväyliä koskeva ohjeistus.

Vaikutukset yhdyskunta- ja energiatalouteen

- » Tuulivoima uusiutuvana energialähteenä on osa energiantuotannon järjestelmää ja tulevaisuudessa entistä merkittävämpi osa hajautettua energiantuotantoa.
- » Tuulivoimatuotannolla on taloudellista merkitystä kiinteistöverojen maksun myötä kunnille. Positiivisia yhdyskuntataloudellisia vaikutuksia

voidaan todeta muun muassa voimaloiden rakentamisen, osien valmistuksen ja voimalan ylläpidon kautta aluetalouteen. Luonnollisesti tuulivoiman omistajat odottavat saavansa voittoa investoinnilleen energian myymisen kautta.

Vaikutukset luontoon ja luonnonvaroihin

- » Tuulivoimatuotannolla ei ole erityisiä haitallisia vaikutuksia laajemmin luonnonympäristöön. Tuulivoimalat voivat sijaita periaatteessa metsänkin keskellä ja ne eivät varaa suuria maa-aloja ympäriltään, Rakentamisvaiheessa voidaan joissakin tapauksissa joutua rakentamaan uusia teitä ja muokkaamaan lähiympäristöä enemmän.
- » Juuan Juuanvaaran tuulivoimaloiden alue (tv-1) on osittain päällekkäinen valtakunnallisesti arvokkaiden kallioalueiden eli Juuanvaaran ja Luulaminvaaran kanssa. Molemmat kallioalueet on luokiteltu 4 = arvokas kallioalue (luokitus 1-7). Erityisesti kallioalueiden maisemalliset kriteerit korostuvat (hyvin merkittävä) arvioinnissa. Geologis-geomorfologiset ja biologis-ekologiset ominaisuudet ovat merkittäviä tai vähemmän merkittäviä. Tuulivoimaloiden alueen toteuttamisella ei tehtyjen selvitysten perusteella arvioida olevan merkittäviä vaikutuksia arvokkaille kallioalueille.
- » Luonnonsuojelualueet ja Natura-alueet poisulkevat lähtökohtaisesti tuulivoimatuotannon rakentamisen, koska rakentamisessa ja ylläpidossa vaaditaan tuulivoimaloiden lisäksi muun muassa teiden rakentamista ja voimajohtojen rakentamista.
- » Tuulivoimalla voi sen sijaan olla erilaisia haitallisia linnustovaikutuksia. Pohjois-Karjala sijaitsee arktisten lintujen muuton, petolintumuuton ja vaelluslintujen liikehännän kannalta aralla alueella, joten linnustovaikutukset korostuvat alueella.
- » Lepakkotietämys Pohjois-Karjalasta on tällä hetkellä varsin puutteellista. Muutamilla alueilla (Kolvananuuro, Patvinsuo) on tehty kartoituksia, samoin muutamien kaavojen yhteydessä Joensuussa (Karhunmäki) ja Kiteellä (Meijeriranta). Maakuntakaavatasolla pitäydytään niissä tiedoissa, joita lepakoista on kerätty tai ylipäättään tiedetään Pohjois-Karjalassa.
- » Tuulivoimatuotannolla on uusiutuvana auringosta lähtöisin olevana energiamuotona puhtaan energian status ja korvatesaamalla uusiutumattomilla luonnonvaroilla tuotettua sähköä tuulivoimalla voidaan nähdä olevan positiivisia vaikutuksia ympäristöön.

Vaikutukset maisemaan, kaupunkivaan, kulttuuriperintöön ja rakennettuun ympäristöön

- » Tuulivoimatuotannolla voi olla merkittäviäkin maisemavaikutuksia. Tämän johdosta maisemavaikutukset tulee kaavoitusvaiheessa arvioida ja pyrkiä ohjaamaan rakentaminen sellaisille alueille, joissa syntyy mahdollisimman vähän haittaa maisemalle ja kulttuuriympäristölle.
- » Emilia Weckmanin (2006) laatimassa selvityksessä ”Tuulivoimalat ja maisema” todetaan yleistä, että selkeällä ja kuivalla säällä tuulivoimaloista erottaa 5–10 kilometrin säteellä roottorin lavat, joiden näkyvyyttä pyörimisliike vielä korostaa. 15–20 kilometrin säteellä lapoja ei voi enää havaita paljaalla silmällä. Tornin erottuu ihanteellisissa oloissa 20–30 kilometrin päähän. Tällä perusteella esitettyjen tuulivoimala-alueiden maisemavaikutuksia on tarkasteltu näkyvyysanalyysin 20 km säteellä sekä kuvasovitteilla valituilta näkymäalueilta.
- » Valtakunnallisesti ja maakunnallisesti arvokkaat maisema-alueet ja rakennetun kulttuuriympäristön alueet tulee ottaa huomioon suunnittelussa. Näille alueille ei lähtökohtaisesti tule ohjata tuulivoimarakentamista lainkaan. Tapauskohtaisesti ja hyvin perusteltuna rakentaminen maakunnallisesti merkittävillä alueille voi kuitenkin olla mahdollista. Maakuntakaavan esitetyt alueet sijaitsevat pääsääntöisesti vähintään kilometrin etäisyydellä arvokkaista maisema-alueista ja arvokkaista rakennetun kulttuuriympäristön alueista. Ainoastaan Lieksan/Nurmeksen Konnaanvaaran tuulipuistoalue ja Juuan Panjavaara sijaitsevat lähimmillään alle 1 km etäisyydellä valtakunnallisesti arvokkaista rakennetun kulttuuriympäristön alueista.
- » Muutamista esitetyistä tuulivoimaloiden alueista (Nurmeksen Pyykorpi, Juuan/Nurmeksen Tynnyrivaara, Juuan Suuri-Piilovaara-Rontsa) aiheutuu kulttuuriympäristökohteisiin maisemallisia vaikutuksia, jotka eivät esitetyin aluerajauksin kuitenkaan ole niin huomattavia, että kulttuuriympäristöarvot vaarantuisivat merkittävästi. Nurmeksen Pyykorven ja Tynnyrivaaran sekä Juuan Suuren Piilovaaran tuulivoima-alueet sijaitsevat lähimmillään noin 2-4 km etäisyydellä maakunnallisesti arvokkaasta Vuokon maisema-alueesta. Alueiden lyhimpiä etäisyydet maakunnallisesti arvokkaasta rakennetun kulttuuriympäristön kohteesta (Keski-Vuokon kyläkeskus sisältäen 4 kohdetta) vaihtelevat puolestaan Suuren Piilovaaran noin 4 km ja Pyykorven noin 11 km välillä.

Vaikutukset ihmisten elinoloihin ja elinympäristöön

- » Tuulivoimatuotannolla voi olla melun ja välkkeen osalta merkittäviäkin paikallisesti koettuja vaikutuksia lähiympäristöön. Näitä haitallisia vaikutuksia voidaan estää huolellisella suunnittelulla ja paikalliset mukaan ottavalla suunnittelulla. Maakuntakaavarakaisissa on lähdetty siitä, että tuulivoimapuistoilla tulee olla etäisyyttä lähimpään asuinrakennukseen tai loma-asuinrakennukseen vähintään 0,5 km ja taajama- ja kyläalueisiin vähintään 1 km. Muutamien esitettyjen alueiden sisällä voi olla yksittäisiä asuin- tai lomarakennuksia.
- » Ympäristöministeriön ”Tuulivoimaloiden suunnittelu” -oppaassa kuvataan tuulivoimaloiden ääntä ja meluvaikutuksia. Erityisesti tuulivoimaloiden matalataajuinen ääni etenee laajalle alueelle eikä juuri vaimene ilmakehässä. Erityisesti matalataajuisesta melusta on havaittu aiheutuvan haittaa ihmisten hyvinvoinnille. Tuulivoimarakentamisen suunnittelua varten oppaaseen on kirjattu tuulivoimarakentamisen ulkomelutason suunnitteluohjeavot päiväajalla 45 dB tai 40 dB ja yöajalla 40 dB tai 35 dB alueiden käytöstä riippuen. Ohjeavot löytyvät kokonaisuudessaan oppaasta: <http://www.ymparisto.fi/download.asp?contentid=138870&lan=fi>

Muut vaikutukset

- » Tuulivoimalla voi olla haitallisia vaikutuksia puolustusvoimien toimintaan ja erityisesti ilmaluonnon tutkajärjestelmiin. Tuulivoimahankkeen vaikutukset tutkiin ja muihin Puolustusvoimien toimintoihin (radioyhteydet) tulee myös selvittää hyvissä ajoin hanketta suunnitellessa. Hankkeiden tulee pyytää puolustusvoimilta lausunto, jossa yhteydessä puolustusvoimat arvioi hankkeen vaikutukset toimintoihinsa ja tarvittaessa edellyttää lisäselvitysten tekemistä vaikutusten selvittämiseksi erityisesti puolustusvoimien tutkille ja kiinteälle linkkiverkolle.

4.2.5 Kaivosalueet ja potentiaaliset malmien ja teollisuusmineraalien esiintymisalueet

Vaikutukset alue- ja yhdyskuntarakenteeseen

- » Malmien ja mineraalien sijainti on riippuvainen maaperän geologiasta. Pääosa kaivosalueista sijaitsee jo louhinnan piirissä olevilla alueilla, joiden osalta tilanne ei muutu oleellisesti nykyisestä.

- » Kaivoksista aiheutuvien haittojen vuoksi (melu, pöly, värinä) niitä ei voida sijoittaa välittömästi asutuksen tain muulle toiminnan haitoista herkkien toimintojen läheisyyteen.
- » Alueilla ei ole merkittävää vaikutusta nykyiseen yhdyskuntarakenteeseen.

Vaikutukset liikenteeseen

- » Raskas ajoneuvoliikenne lisääntyy.
- » Suurimmat rasitukset kohdistuvat alemmalle tieverkon osalle.
- » Liikenneturvallisuus tulee korostetusti ottaa huomioon.

Vaikutukset yhdyskunta- ja energiatalouteen

- » Kaivostoimintaan käytettävän maan arvo nousee.
- » Lähialueen maanarvo säilyy maa- ja metsätalousalueena

Vaikutukset luontoon ja luonnonvaroihin

- » Muuttaa pysyvästi maa- ja kallioperää.
- » Ottoalueilla tai sen läheisyydessä olevien pohjavesien pilaantumiskasvaa. Paikallisesti/alueellisesti luonnonvarat vähenevät.
- » Vähentää louhittavien alueiden virkistys- ja muita erityisarvoja ja katkaisee ekologisia käytäviä.

Vaikutukset maisemaan, kaupunkivaan, kulttuuriperintöön ja rakennettuun ympäristöön

- » Muuttaa pysyvästi maisemakuvaa ja alueen kulttuuriperintöä.
- » Vaikuttaa lähialueen rakentamiseen ja ulkoilu- ja virkistysmahdollisuuksiin.

Vaikutukset ihmisten elinoloihin ja elinympäristöön

- » Lähialueiden pöly, melu, värinä ja liikennehaitat heikentävät viihtyisyyttä ja asuin ympäristön laatua.
- » Lähialueen virkistys- ja ulkoilumahdollisuudet ja elinympäristön laatu huonontuvat.
- » Liikenneturvallisuus huonontuu raskaan liikenteen lisääntyessä.

Muut vaikutukset

- » Vilkastuttaa elinkeinoelämää ja tuo taloudellista hyötyä alueelle.
- » Lisäävät ansiomahdollisuuksia ja parantavat työllisyyttä.
- » Parantaa maa-alueiden hyödyntämismahdollisuuksia.

4.2.6 Varuskuntien ja ampuma-alueiden suoja- ja melualueet

Vaikutukset alue- ja yhdyskuntarakenteeseen

- » Melualue laajenee nykyisestä.
- » Rajaa lähialueen maankäyttöä, alueelle ei voida sijoittaa melulle herkkiä toimintoja.
- » Tarkasteltava melualue kohdistuu yhden ampuma-alueen osa-alueelle.
- » Kohdealueella ei ole merkittävää vaikutusta nykyiseen alue- tai yhdyskuntarakenteeseen.
- » Rajavyöhykkeen kaventaminen laajentaa vapaata rakentamisen aluetta.

Vaikutukset liikenteeseen

- » Tarkistuksilla ei ole vaikutusta nykyiseen tilanteeseen.

Vaikutukset yhdyskunta- ja energiatalouteen

- » Turvaa harjoitusalueen toiminnan säilymisen.

Vaikutukset luontoon ja luonnonvaroihin

- » Vaikutukset kokonaisuuteen ovat vähäiset, ei oleellista muutosta nykyiseen tilanteeseen.
- » Vaikutukset ovat paikallisia.
- » Melualue laajenee hieman Natura-alueelle

Vaikutukset maisemaan, kaupunkikuvaan, kulttuuriperintöön ja rakennettuun ympäristöön

- » Ei vaikutuksia nykyiseen tilanteeseen.

Vaikutukset ihmisten elinoloihin ja elinympäristöön

- » Alueella ei ole asutusta.
- » Melualue rajoittaa alueella liikkumista ja oleskelua.
- » Sotinpuron ampuma-alueen melualue sivuaa Raesärkän seudullista virkistysaluetta.
- » Rajavyöhykkeen kaventaminen lisää vapaan liikkumisen aluetta.

Muut vaikutukset

- » Turvaa puolustusvoimien toimintaedellytyksiä sekä lakisääteisten ampumakokeiden suorituksen.

4.2.7 Monitoimikeskus

Vaikutukset alue- ja yhdyskuntarakenteeseen

- » Kohdealueella ei ole merkittävää vaikutusta nykyiseen alue- tai yhdyskuntarakenteeseen. Alue rajautuu lännessä rautatiehen, muilta osin pääsääntöisesti suoalueisiin.
- » Rajaa lähialueen maankäyttöä, alueelle tai sen välittömään läheisyyteen ei voida sijoittaa melulle herkkiä toimintoja. Maankäytöllisesti ympäröivät alueet ovat pääosin suoalueita, joten se ei aiheuta ongelmaa.

Vaikutukset liikenteeseen

- » Monitoimikeskuksen kehittymisen myötä liikennemäärät alueella tulevat lisääntymään.

Vaikutukset yhdyskunta- ja energiatalouteen

- » Turvaa melua aiheuttavien toimintojen (mm. lentokenttä, ampumarata, moottorirata) säilymistä ja toisaalta niiden kehittämisedellytykset Keski-Karjalassa.

Vaikutukset luontoon ja luonnonvaroihin

- » Vaikutukset kokonaisuuteen ovat vähäiset, ei oleellista muutosta nykyiseen tilanteeseen.
- » Vaikutukset ovat paikallisia.
- » Melua aiheuttavien toimintojen keskittäminen tietyille monitoimikeskuksen alueelle vähentää vaikutuksia muilla alueilla.

Vaikutukset maisemaan, kaupunkikuvaan, kulttuuriperintöön ja rakennettuun ympäristöön

- » Ei merkittäviä vaikutuksia nykyiseen tilanteeseen.

Vaikutukset ihmisten elinoloihin ja elinympäristöön

- » Alueella harrastetaan melua aiheuttavaa toimintaa.
- » Alue sijaitsee kuitenkin kaukana taajamista ja kylistä. Myös pysyvä asutus sijaitsee kauempana alueesta. Lähin yksittäinen asuinrakennus sijaitsee noin 1 km–1,5 km alueesta, joten alueen meluvaikutukset voidaan nähdä vähäisinä ihmisten elinympäristöön.

Muut vaikutukset

- » Alue turvaa ilmailuharrastuksen ja moottoriturheilutoiminnan sekä monia muita harrastetoimintoja yhdellä alueella. Ampumaratojen rakentamisen myötä alue voi jatkossa turvata myös lakisääteisten ampumakokeiden suorituksen Keski-Karjalassa.

4.2.8 Rautatieliikenne, Ilomantsin rata

Vaikutukset alue- ja yhdyskuntarakenteeseen

- » Radan sijainti pysyy nykyisellään.
- » Lisää radan vaikutuspiirissä olevien alueiden kiinnostavuutta asumiseen ja elinkeinotoimintojen sijoittumiseen.
- » Tukee maakunnan alueidenkäyttöä ja koko maakunnan, erityisesti maan itäisimmän osan kehittämistä.

Vaikutukset liikenteeseen

- » Parantaa liikennejärjestelmän toimivuutta.
- » Junaliikenne lisääntyy.
- » Tieverkon kuormitus vähenee.

Vaikutukset yhdyskunta- ja energiatalouteen

- » Vähentää rataverkon kunnossapitokustannuksia.
- » Pienentää tarpeita tieverkon perusparantamiseen.

Vaikutukset luontoon ja luonnonvaroihin

- » Liikenteen päästöt vähenevät.

Vaikutukset maisemaan, kaupunkikuvaa, kulttuuriperintöön ja rakennettuun ympäristöön

- » Ei oleellista vaikutusta nykyiseen tilanteeseen.

Vaikutukset ihmisten elinoloihin ja elinympäristöön

- » Lisääntyvä liikenne aiheuttaa melu- ja tärinähaittoja lähialueen asukkaille.

Muut vaikutukset

- » Vahvistaa elinkeinoelämän toimintaedellytyksiä.
- » Lisää ansiomahdollisuuksia ja parantaa työllisyyttä.
- » Vilkastuttaa elinkeinoelämää ja tuo taloudellista hyötyä alueelle.
- » Lisää ansiomahdollisuuksia maaseutualueilla.
- » Tuo kerrannaisvaikutuksia myös muille lähi-alueen elinkeinotoimijoille.

4.2.9 Kulttuuriympäristöt

Maakuntakaavan kulttuuriympäristömerkintöjen tarkoituksena on tunnistaa arvokkaiden alueiden ja kohteiden arvot ja turvata niiden säilyminen tulevaisuudessa. Merkinnät luovat edellytyksiä omaleimaisten alueiden säilymiselle ja kehittymiselle sekä edelleen vahvistavat maakunnan identiteettiä.

Kulttuuriympäristön tai maiseman vaalimisen kannalta tärkeät alueet vaikuttavat myönteisesti monimuotoiseen maaseutuyrittämiseen. Alueet ja kohteet tukevat maatalouden ja matkailuelinkeinon toiminta- ja kehittämisedellytyksiä. Ne tukevat myös maataloudelle tärkeän ympäristötukijärjestelmän ja sen erityistukien tarpeellisuutta ja kehittämistä.

Vaikutukset alue- ja yhdyskuntarakenteeseen

- » Arvokkaat maisema-alueet muodostavat maisema-alueina avoimia tiloja ja ehkäisevät liian tiiviin rakenteen syntymistä. Erityisesti kasvavien taajama-alueiden läheisillä alueilla voi niille kohdistua keskenään ristiriitaisia maankäyttötavoitteita. Maisema-alueiden reunoilla muuhun maankäyttöön kohdistuu maisemakuvaan ja rakennustapaan liittyviä erityisvaatimuksia.

Vaikutukset liikenteeseen

- » Ei merkittäviä suoria vaikutuksia liikenteeseen.

Vaikutukset yhdyskunta- ja energiatalouteen

- » Maakuntakaavoituksessa ja muussa maakunnallisessa kehittämisessä kulttuuriympäristö on paitsi matkailun, myös asumisen ja elinkeinoelämän kannalta tärkeää infrastruktuuria.
- » Arvokkaat kohteet ja alueet asettavat suunnittelulle reunaehdoja ja voivat ohjata liikenneväylien rakentamista.

Vaikutukset luontoon ja luonnonvaroihin

- » Perinnemaisema-alueet ylläpitävät luonnon monimuotoisuutta ja tukevat perinnebiotooppien säilymistä.
- » Rakennetun kulttuuriympäristön merkinnät ylläpitävät ja siirtävät tuleville sukupolville maakunnalle tyypillistä, ajallisesti monikerroksellista kulttuuriperintöä.

Vaikutukset maisemaan, kaupunkikuvaa, kulttuuriperintöön ja rakennettuun ympäristöön

- » Kulttuuriympäristöarvojen tunnistaminen ja kohteiden ja alueiden esittäminen maakunta-

kaavassa edistää kulttuuriympäristöarvojen säilymistä tuleville sukupolville.

- » Vaikutukset rakennetun ympäristön tilaan ovat myönteiset. Alueet edistävät mahdollisuuksia käyttää ja kunnostaa olemassa olevaa rakennuskantaa. Myös rakennuskannan uusiokäyttö voi lisääntyä.

Vaikutukset ihmisten elinoloihin ja elinympäristöön

- » Kulttuuriympäristö on tärkeä osa ympäristön viihtyisyyttä sekä alueen vetovoimaisuutta ja identiteettiä.

Muut vaikutukset

- » Kulttuuriympäristöllä on painava merkityksensä osana maakuntien kehittämistä, mukaan lukien asumisviihtyvyyden ja elinkeinopolitiikka. Tämän vuoksi se kannattaa ottaa mukaan kaikkeen maakunnalliseen suunnitteluun.
- » Maakunnille kulttuuriympäristö voi olla myönteisen mielikuvan rakentaja ja viihtyisien toimintaympäristöjen vetonaula. Alueiden markkinoinnissa kulttuuriympäristö voi olla juuri se, millä muista myönteisesti erotutaan.
- » Kulttuuriympäristöllä on välillinen mutta selkeä taloudellinen arvo. Siihen tehdyt investoinnit voivat maksaa itsensä moninkertaisesti takaisin.
- » Negatiiviset taloudelliset vaikutukset kohdistuvat ensisijaisesti maapohjan ja rakennuksien omistajiin.

4.2.10 Matkailu ja reitistöt

Vaikutukset alue- ja yhdyskuntarakenteeseen

- » Maakuntakaavan matkailu- ja reitistömerkinnät ovat oleellinen osa toimivaa yhdyskuntarakennetta. Ne turvaavat osaltaan paikallisten laadukkaan elinympäristön, mutta palvelevat myös Pohjois-Karjalan matkailun myönteistä kehitystä.

Vaikutukset liikenteeseen

- » Mahdollisesti lisääntyvä matkailu voi lisätä liikennemääriä jossain määrin. Maakuntakaavan ulkoilu-, melonta- ja pyöräilyreitistömerkinnät tukevat kuitenkin lihasvoimin tapahtuvan liikkumisen edellytyksiä. Kasvava ekologinen tietoisuus suosii tätä trendiä.

Vaikutukset yhdyskunta- ja energiatalouteen

- » Reitistöt tukevat matkailuelinkeinoja, mutta toisaalta niiden perustaminen ja ylläpito

aiheuttavat taloudellisia kustannuksia. On kuitenkin hyvä muistaa, että ulkoilulla on merkittäviä terveysvaikutuksia, joten reitistöihin käytetyt eurot voivat merkitä merkittäviä säästöjä terveysmenoissa. Lisäksi matkailuelinkeinon toimintaedellytysten turvaaminen edistää alueiden tasapainoisempaa kehitystä, koska monet Pohjois-Karjalan matkailukohteet sijaitsevat taajamien ulkopuolella.

Vaikutukset luontoon ja luonnonvaroihin

- » Reitistöverkosto vaikuttaa luontoon sekä kulluttavasti että säästävästi. Reittipohjat lisäävät kulutusta reiteillä ja niiden läheisyydessä, mutta toisaalta niiden avulla voidaan ohjata kulutuksen suuntautumista mahdollisimman kestäville alueille kiertäen merkittävimmät ja herkimmat luontokohteet.
- » Moottorikelkkailureiteillä on negatiivisia vaikutuksia luontoon (melun haittavaikutukset luonnonrauhalle)

Vaikutukset maisemaan, kaupunkikuvaan, kulttuuriperintöön ja rakennettuun maisemaan

- » Matkailukohteiden rakentaminen luonnollisesti muuttaa maisemaa, mutta rakentaminenkin voidaan tehdä tyylillä alueen ominaispiirteitä ja perinteitä kunnioittaen.
- » Koli Cultura -hankkeella on toteutuessaan maisemallisia vaikutuksia valtakunnallisesti arvokkaaseen Kolin maisema-alueeseen, mutta niitä voidaan pienentää suunnittelullisin keinoin. Arvio Koli Culturin maisemavaikutuksista perustuu asian kokonaisarviointiin, jossa tausta-aineistona on käytetty maisema-alueyöryhmän mietinnössä ”Arvokkaat maisema-alueet” esitettyä kuvausta Kolin valtakunnallisesti arvokkaasta maisema-alueesta ja sen maisemakuvasta, luonnonpiirteistä ja kulttuuripiirteistä sekä Kolin keskusta-alueen osayleiskaavan laatimisen yhteydessä tehtyjä selvityksiä (mm. maisemaselvitys ja Kolin keskusta-alueen näkyvyystarkastelut Ukko-Koilta ja Akka-Koilta) ja Koli Cultura -hankkeen suunnittelussa tuotettuja selvityksiä (mm. 3D-animaatio suunnittelusta luonto- ja kulttuurimatkailukeskuksesta ja sen sijoittumisesta alueelle). Purnulammen rannoilla uusi rakentaminen näkyy selvästi Akka-Koilta sekä Jerontieltä. Purnulammen ja Akka-Kolin välisellä alueella rakentaminen jää Akka-Koilta katsottuna metsän peittoon. Muuten muutokset maisemassa rajoittuvat lähimaisemaan rakentamiseen osoitetuilla alueilla. Suunniteltu uusi rakentaminen ei näy Ukko-Koilta katsottuna.

Vaikutukset elinoloihin ja elinympäristöön

- » Reitistöt lisäävät asuin- ja elinympäristöjen viihtyisyyttä ja monipuolisuutta. Toimiva ja helposti saavutettavissa oleva reitistöverkosto lisää ulkoilua, jolla on puolestaan merkittäviä vaikutuksia kansanterveydelle. Se ennaltaehkäisee ja hoitaa fyysisiä, psyykkisiä ja sosiaalisia ongelmia. Suomen Ladun mukaan liian vähäinen liikunta aiheuttaa 300-400 miljoonan euron vuotuiset kulut sairauspoissaoloina ja sosiaali- ja terveystoimintoina. Mielekkäät olosuhteet ovat lähtökohta ulkoilun ja liikunnan lisääntymiselle, joten niihin kannattaa panostaa
- » Moottorikelkkailureiteillä on paikallisia ja lyhytaikaisia melusta aiheutuvia haittavaikutuksia asutukselle

4.3 Vaikutukset Natura 2000 -verkostoon

Maakuntakaava on luonnonsuojelulain 65 §:n tarkoittama suunnitelma, jonka valmistelussa ja päätöksenteossa on varmistettava, ettei niitä luonnonarvoja, joiden vuoksi tietty alue on sisällytetty Natura 2000 -verkostoon, merkittävästi heikennetä. Arviointivelvollisuus syntyy, mikäli hanke tarkasteltuna joko yksin tai yhdessä muiden Natura-alueeseen vaikuttavien hankkeiden kanssa todennäköisesti merkittävästi heikentää alueen valintaperusteena olevia luonnonarvoja.

Natura-arviointi on kaksivaiheinen. Tarveharkinnassa selvitetään, aiheutuuko alueelle todennäköisesti merkittäviä haitallisia vaikutuksia. Jos niitä ei aiheudu, Natura-arviointi on tarpeeton. Jos merkittäviä haitallisia vaikutuksia todennäköisesti aiheutuu, tehdään luontotyyppi- ja lajikohtainen Natura-arviointi, jossa selvitetään yksityiskohtaisemmin luontotyypeille ja lajeille aiheutuvia vaikutuksia. Luonnonsuojelulain 66 §:n mukaan kaavaa ei voida hyväksyä tai vahvistaa, mikäli arviointi osoittaa luontoarvojen merkittävästi heikentyvän.

Pohjois-Karjalassa on yhteensä 128 Natura 2000 -aluetta, joiden yhteenlaskettu pinta-ala on 115 999 ha. Kaikki Natura 2000 -alueet on osoitettu valtioneuvoston 20.12.2007 vahvistamassa maakuntakaavan 1. vaiheessa.

Maakuntakaavan 3. vaiheessa on teetetty lain mukainen Natura-arvioinnin tarveharkinta ja sen perusteella varsinainen Natura-arviointi TOIMI-ympäristöalan asiantuntijaosuuskunnalla. Raportit Natura-arvioinnin tarveharkinnasta ja Natura-arvioinnista ovat kaavaselostuksen liitteenä 4.

Pohjois-Karjalan maakuntakaavan 3. vaiheen Natura 2000 -verkoston vaikutusten tarveharkinta tehtiin paikkatietopohjaisena tarkasteluna, jossa arvioitiin heikentävätkö Pohjois-Karjalan maakuntakaavan 3. vaiheessa osoitettavat maankäyttömuodot todennäköisesti merkittävästi niitä luontoarvoja, joiden suojelemiseksi kukin Natura-alue on sisällytetty Natura 2000 -verkostoon. Varsinainen Natura-arviointi tehtiin niistä kohteista, joissa suunniteltu toiminta todennäköisesti heikentäisi Natura-alueen luonto-arvoja tai joissa toimien vaikutus on epäselvä. Lisäksi maakuntakaavaratkaisuja tarkennettiin luonnosvaiheesta ja vaikutusten arvioinnista saadun palautteen sekä Natura-arvioinnin tarveharkinnan perusteella rajaamalla alueita niin, että mahdollisia vaikutuksia Natura-alueisiin saadaan pienennettyä.

Natura-arvioinnin tarkoituksena on arvioida suunniteltujen toimintojen vaikutusten merkittävyyttä kolmella tasolla: lajitaso, luontotyyppitaso ja Natura-alue kokonaisuutena. Arviossa tarkastellaan myös vaikutusten lieventämismahdollisuuksia ja tarpeen mukaan vaihtoehtoisia tapoja suunniteltujen toimien toteuttamiseksi

Natura-arvioinnin tarveharkinnan perusteella varsinainen Natura-arviointi tehtiin seuraavista maankäyttöluokista ja niiden vaikutuksista Natura 2000 -verkoston kohteisiin:

- » tuulivoimaloiden alueet; Sonkajan, Panjavaaran ja Suuri Piilovaara-Rontsan tuulivoimaloiden alueet
- » ohjeelliset ulkoilu-, vesiretkely- ja moottorikelkkailureitit: uusina reitteinä maakuntakaavaan merkityistä reiteistä ne osuudet, jotka on osoitettu kulkemaan Natura-alueen kautta

Joihinkin Natura-arvioinnin tarveharkintaan tehtäessä käytettävissä olleisiin tietoihin on kaavatyon edistyesä tullut muutoksia ja näin ollen Natura-tarveharkinnan perusteet ovat joiltakin osin muuttuneet varsinaisen Natura-arvioinnin laatimisvaiheessa. Repovaaran tuulivoimaloiden alueen nimi on muutettu Sonkajaksi. Panjavaaran ja Suuri Piilovaara-Rontsan tuulivoimaloiden alueiden osalta rajauksia tarkistettiin Natura-tarveharkinnan jälkeen niin, että tuulivoimaloiden alueet uudelleen rajattuina sijaitsevat Natura-alueiden ulkopuolella.

Ulkoilu- ja moottorikelkkailureitistöille on tehty Natura-arvioinnin tarveharkinta maakuntakaavan 1. vaiheessa ja todettu niiden osalta, että varsinaista Natura-arviointia ei tarvita. Näin ollen maakuntakaavan 3. vaiheessa Natura-arviointi on tarpeen vain osoitettavien uusien ohjeellisten reittiosuuksien osalta.

Maakuntakaavan 3. vaiheessa osoitettavilla kaivos-alueilla sekä malmien ja mineraalien esiintymisalueilla on voimassa olevat ympäristöluvut, joiden yhteydessä on tehty Natura-arviointi (asia tarkistettu Pohjois-Karjalan ELY-keskuksesta). Näin ollen maakuntakaavaa varten ei ollut tarvetta tehdä uutta Natura-arviointia.

Joensuun rantapuistovyöhykkeen kym-alue (kulttuuriympäristön, virkistys- ja matkailun kehittämissen kohdealue) on muutettu matkailun ja virkistysvetovoima-alueeksi (Joensuun kantakaupungin ranta-alue), mutta tämä muutos ei vaikuta alueella olevan Noljakanmäen Natura 2000 -alueen Natura-arvioinnin tarveharkintaan. Pyöräilyreitit ja perinmaisemat esitetään maakuntakaavan liiteaineistossa informatiivisessa tarkoituksessa (eivät vahvistu oikeusvaikutteisiksi). Valtakunnallisesti merkittävä maisema-alueet on jätetty pois maakuntakaavan 3. vaiheen tarkastelusta.

Natura-arvioinnin perusteella maakuntakaavatasolla tarkasteltuna maakuntakaavan 3. vaiheessa suunnitelluista toiminnoista ei aiheudu merkittävää haittaa Natura-alueiden suojelun perusteena oleville luontoarvoille. Niiden toimintojen kohdalla, joista merkittävää vähäisempää haittaa voi aiheutua, on Natura-arvioinnin raportissa esitetty erilaisia seurantatoimenpiteitä ja lieventämismahdollisuuksia.

Natura-arvioinnin valmistumisen jälkeen (tammikuu 2013) maakuntakaavaan on tehty joitakin muutoksia. Muutosten perusteina olivat nähtävillä olleesta kaavaehdotuksesta saatu palaute sekä erilaiset käydyt neuvottelut. Myös joitakin lisäselvityksiä on laadittu Natura-arvioinnin valmistumisen jälkeen. Seuraavassa on kuvattu ne muutokset ja lisäselvitykset, jotka tavalla tai toisella liittyvät Natura-arvioinnin kohteena olleisiin alueisiin tai kohteisiin.

Keskeisimmät muutokset Natura-arviointiin liittyen ovat olleet Sonkajan tuulivoimaloiden alueen poistaminen kokonaan maakuntakaavasta sekä ohjeellisen moottorikelkkailureittimerkinnän muuttaminen siten, että se ei kulje Natura-alueiden läpi (saari Pielisellä ja vanhojen metsien alue Nurmeksessa). Sonkajan tuulivoimaloiden alueesta tuli 67 paikallisen asukkaalle allekirjoittama lausunto, jossa vastustettiin tuulivoimaloiden aluumerkintää. Myös muutamilta muilta lausunnon antajilta tuli kriittistä palautetta Sonkajan aluetta kohtaan. Sonkajassa pidettiin paikallisille asukkaille yleisötilaisuus 11.4.2013. Sonkajan (luonnoksessa Repovaaran) tuulivoimaloiden alueen merkinnästä luovuttiin kokonaan, koska edes rajausmuutoksilla ei ollut mahdollista saada aikaan hyväksyttävää rat-

kaisua tuulivoimaloiden alueen sovittamiseksi yhteen alueen luonto- ja kulttuuriympäristöarvojen sekä paikallisten asukkaiden esittämien näkökulmien kanssa. Kaavaehdotuksessa esitettyä ohjeellista moottorikelkkailureittimerkintää muutettiin siten, että reittilinjaus ei mene Kolin kansallispuistoon kuuluvan Hupelinsaaren läpi eikä Paistinvaaran vanhat metsät -Natura-alueen Paistinvaaran osa-alueen kautta.

Lisäselvityksiä on teetetty maakunnalliseen linnustselvitykseen: ”Lindblom, Kari (2013). Pohjois-Karjalan potentiaaliset tuulipuistoalueet – Linnuston ja elinympäristöarvojen huomiointi kohdealueiden valinnassa”. Kari Lindblom on täydentänyt selvitystä Juuan Panjavaaran linnustoarvojen kohdekuvauksella. Juuan Panjavaara ei ollut mukana alkuperäisessä linnustselvityksessä, koska se tuli uutena alueena mukaan maakuntakaavaan loppuvuodesta 2012. Selvityksessä on todettu, että pesimälinnuston osalta kohteella ja sen välittömässä vaikutuspiirissä on merkittäviä linnustoarvoja. Sen sijaan muuttolinnuston osalta kohteella on vain pienimittakaavaisia linnustoarvoja. Panjavaaran soveltuvuus tuulivoimarakentamiseen on luokiteltu 4:ksi (=tiedossa selkeitä linnustollisia rajoitteita) asteikolla 1 - 5. Lisäksi selvityksessä suositellaan, että Panjavaaran alueelle tehdään sen mahdollisesti edetessä toteuttamsvaiheeseen linnustollisia lisäselvityksiä. Alue on linnuston osalta elinympäristöarvoiltaan selkeästi merkittävä kohde. Juuan Panjavaaran osalta tehty linnustselvitys ei tuonut esille mitään sellaista, minkä vuoksi Natura-arviointia olisi tarpeen tarkistaa.

Kaiken kaikkiaan tehdyt muutokset ovat olleet sellaisia osa-alueiden rajausten ja reittilinjausten muutoksia, että ne ovat pienentäneet Natura-arvioinnissa esille tulleiden merkittävää vähäisempien haittojen mahdollisuutta. Muilta osin Natura-arvioinnin kohteet ja alueet ovat pysyneet ennallaan ja niiden osalta voidaan pitäytyä Natura-arvioinnissa sellaisenaan.

Natura-arvioinnista on pyydetty luonnonsuojelulain 65 §:n mukaiset lausunnot Pohjois-Karjalan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksesta ja Metsähallitukselta (niiden luonnonsuojelun alueiden osalta, jotka ovat sen hallinnassa). Molemmat lausunnot on saatu 31.5.2013 (lausunnot kokonaisuudessaan ovat kaavaselostuksen Natura-arviointia koskevassa erillisessä liitteessä 2). Pohjois-Karjalan maakuntakaavan 3. vaihe Natura-arviointi on siitä annettujen lausuntojen perusteella riittävä ja asianmukainen sen arvioimiseksi, heikentääkö suunnitelma merkittävästi niitä luonnonarvoja, joiden perusteella tarkastellut Natura-alueet on hyväksytyt Natura 2000 -verkostoon.

5 Valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden huomioon ottaminen

VAT

Pohjois-Karjalan maakuntakaavan täydennys
(3. vaihe)

Toimiva aluerakenne

Erityistavoitteet

Alueidenkäytön suunnittelussa on otettava huomioon maanpuolustuksen ja rajavalvonnan tarpeet ja turvattava riittävät alueelliset edellytykset varuskunnille, ampuma- ja harjoitusalueille, varikkotoiminnalle sekä muille maanpuolustuksen ja rajavalvonnan toimintamahdollisuuksille. Samalla on huomioitava muun yhdyskuntarakenteen, elinympäristön laadun ja ympäristöarvojen asetamat vaatimukset.

Pohjois-Karjalan Prikaatin ja Pohjois-Karjalan rajavartioston toimintaedellytysten turvaamiseksi ampumaratojen ja harjoitusalueiden melualueet päivitetään. Ampuma- ja harjoitusalueille on osoitettu suoja-alueet. Rajavyöhykkeen takaraja on tarkistettu vastaamaan voimassa olevan rajavyöhykkeestä ja rajavyöhykkeen takarajasta annettua asetusta.

Eheytyvä yhdyskuntarakenne ja elinympäristön laatu

Yleistavoitteet

Alueidenkäytössä kiinnitetään erityistä huomiota ihmisten terveydelle aiheutuvien haittojen ja riskien ennalta ehkäisemiseen ja olemassa olevien haittojen poistamiseen.

Ks. perusteet erityistavoitteille.

Erityistavoitteet

Haitallisia terveysvaikutuksia tai onnettomuusriskiä aiheuttavien toimintojen ja vaikutuksille herkkien toimintojen välille on jätettävä riittävän suuri etäisyys.

Maakuntakaavassa on tarkistettu Sotinpuron melualueen rajausta vastaamaan viimeisintä melumittausselvityksen antamaa tulosta. Rajauksen tarkoituksena on ennalta ehkäistä melusta aiheutuvien haittojen syntymistä.

Alueiden käytössä on ehkäistävä melusta, tärinästä ja ilman epäpuhtauksista aiheutuvaa haittaa pyrittävä vähentämään jo olemassa olevia haittoja. Uusia asuinalueita tai melulle herkkiä toimintoja ei tule sijoittaa melualueille varmistamatta riittävää meluntorjuntaa.

Ampuma-alueille on osoitettu suoja-alueet, joiden tarkoituksena turvata henkilö- ja aineellisten vahinkojen syntyminen.

Uudet soranottoalueet on sijoitettu siten, että asutuksen väliin jää > 100 m:n suojavyöhyke. Kalliokiviainesten ottoalueiden osalta suojavyöhyke on 300 m. Suurin osa osoitetuista alueista sijaitsee siten, että ottotoiminnan ja asutuksen väliin jää yli 500 m:n suojavyöhyke.

Esitetyillä kaivosalueilla on kaivoslain mukaiset kaivosluvat, jossa yhteydessä on myös selvitetty ja esitetty suojaavat toimenpiteet haittavaikutusten ehkäisemiseksi. Kaavassa esitetyt malmien- ja mineraalien esiintymisalueille on haettu kaivoslupaa. Kaivolupahakemukseen sisältyy selvitys toiminnan ympäristö- tai muista vaikutuksista tai selvitys luonnonsuojelulain 65 § :ssä tarkoitettua arvioinnista ja ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain mukainen ympäristövaikutusten arviointiselostus.

Tuulivoima-alueet on sijoitettu siten, että suunnittelussa on huomioitu vähintään 500 metrin etäisyys pysyvään tai loma-asutukseen. Yksittäisiä asuttuja rakennuksia voi edelleen olla alueiden sisällä. Esitetyt tuulivoima-alueet on lähtökohtaisesti kuitenkin ohjattu pois asuttujen alueiden läheisyydestä.

Kulttuuri- ja luonnonperintö, virkistyskäyttö ja luonnonvarat

Yleistavoitteet

Alueidenkäytöllä edistetään kansallisen kulttuuriympäristön ja rakennusperinnön sekä niiden alueellisesti vaihtelevan luonteen säilymistä

Maakuntakaavassa päivitetään maakunnallisesti arvokkaat maisema-alueet ja kiinteät muinaismuistot sekä käsitellään uusina asioina rakennettu kulttuuriympäristö ja sotahistorialliset kohteet.

Alueidenkäytöllä edistetään elollisen ja elottoman luonnon kannalta arvokkaiden ja herkkien alueiden monimuotoisuuden säilymistä.

Alueidenkäytöllä edistetään elollisen ja elottoman luonnon kannalta arvokkaiden ja herkkien alueiden monimuotoisuuden säilymistä.

Maakuntakaavassa osoitetaan maakunnallisesti arvokkaat kallioalueet. Kallioalueet ovat osittain myös suosittuja virkistys- ja ulkoilualueita ja tukevat alueen luontomatkailun kehittämistä.

Alueidenkäytöllä edistetään luonnon virkistyskäyttöä sekä luonto- ja kulttuurimatkailua parantamalla moninaiskäytön edellytyksiä.

Alueidenkäytöllä edistetään luonnonvarojen kestävää hyödyntämistä siten, että turvataan saatavuus myös tuleville sukupolville sekä sovittaa yhteen kiviaineshuolto ja suojelutarpeet.

Erityistavoitteet

Alueidenkäytössä on varmistettava, että valtakunnallisesti merkittävät kulttuuri- ja luonnonperinnön arvot säilyvät

Maakuntakaavoituksessa on otettava huomioon käyttökelpoiset kiviainesvarat sekä niiden kulutus ja kulutustarve pitkällä aikavälillä

Maakuntakaavassa päivitetään ulkoilu-, vesiretkely- ja moottorikelkkailureitit sekä matkailualueet ja -kohteet. Uusina asioina täydennetään virkistys- ja matkailun kehittämisen alueita Joensuun seudulla ja Keski-Karjalassa.

Maakuntakaavassa esitetyt kalliokiviainesten ottoalueet ja soran- ja rakennuskiviainesten ottoalueiden täydennykset riittävät pitkälle tulevaisuuteen. Pohjois-Karjalassa on käyttöön nähden suuret sora- ja kalliokiviainesvarat.

Maakuntakaavassa päivitetään muinaisjäännösalueet vastaamaan tiedossa olevaa tilannetta sekä päivitetään valtakunnallisesti arvokkaat maisema-alueet.

Maakuntakaavassa on osoitettu kohtuulliselle etäisyydelle käyttökohteista nykykulutukseen nähden riittävät kalliokiviainesvarat sekä täydennetty soran- ja rakennuskivien ottoalueita vastaamaan eri alueiden tarpeita.

Toimivat yhteysverkot ja energiahuolto

Yleistavoitteet

Tarvittaviin liikenneyhteyksiin varaudutaan kehittämällä ensisijaisesti olemassa olevia pääliikenneyhteyksiä ja verkostoja.

Alueidenkäytössä turvataan energiahuollon valtakunnalliset tarpeet ja edistetään uusiutuvien energialähteiden hyödyntämismahdollisuuksia.

Maakuntakaavassa on päivitetty puuttuva ratayhteys. Ratayhteys säilyy nykyisellä paikalla.

Maakuntakaavassa on osoitettu alueet tuulivoimapuistoille, jotka edistävät uusiutuvan energian käyttöä sähköhuollossa.

Erityistavoitteet

Maakuntakaavoituksessa on osoitettava tuulivoiman hyödyntämiseen parhaiten soveltuvat alueet.

Maakuntakaavassa on osoitettu alueet tuulivoimapuistoille, jotka edistävät uusiutuvan energian käyttöä sähköhuollossa.

Luonto- ja kulttuuriympäristönä erityiset aluekokonaisuudet (Vuoksen alue)

Yleistavoitteet

Alueidenkäytöllä edistetään Vuoksen vesistöalueen säilymistä luonto- ja kulttuuriarvojen kannalta erityisen merkittävänä aluekokonaisuutena.

Samalla varmistetaan että, asumisen ja elinkeinotoiminnan harjoittamisen edellytykset säilyvät.

Alueiden erityispiirteet tunnistetaan ja alueidenkäyttö sovitetaan mahdollisimman tasapainoisesti yhteen poikkeuksellisten luonnonolojen, luonnon kestokyvyn ja kulttuuriarvojen turvaamiseksi.

Samalla tuetaan luonnonoloihin sopeutuneiden kylä- ja kulttuuriympäristöjen säilymistä ehyinä.

Vuoksen vesistöalueella ohjataan matkailua, vesistöjen virkistyskäyttöä ja vesiliikennettä sekä rakentamista ja muuta maakäyttöä siten, että järviluonnon, maiseman ja kulttuuriympäristön erityispiirteet säilyvät.

Tässä maakuntakaavassa on osoitettu Joensuun kaupungin ranta-alueelle matkailun ja virkistysalue. Em. alue muodostaa merkittävän kehittävän kokonaisuuden, jonka arvot perustuvat alueen kulttuuriympäristön, virkistys- ja matkailun kehittämispotentiaaliin. Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa korostuvat alueidenkäytöllisten edellytysten luominen kulttuuriympäristöön liittyvälle matkailulle ja muulle elinkeinotoiminnalle sekä virkistyskäytön edistäminen.

Puruveden ranta-alueelle on osoitettu myös matkailun- ja virkistysalue, jolla tarkoitetaan Suur-Saimaan luontomatkailualueita. Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa korostuvat matkailun kehittäminen luontoarvot huomioon ottaen. Tuulivoima-alueiden maakuntakaavallisen tarkastelun raja-arvoksi on määritelty Keski-Karjalan alueella mahdollisten vesistömaisemavaikutusten (VAT Vuoksi) ja linnustovaikutusten vuoksi vähintään viiden voimalan kokonaisuudet. Muualla maakunnassa raja-arvona on vähintään kahdeksan voimalan kokonaisuudet.

6 Maakuntakaavan toteuttaminen

Maakuntakaava on luonteeltaan yleispiirteinen maankäytön suunnitelma, ei toteuttamissuunnitelma. Kaavan yleispiirteisyydestä johtuen sen aluevarausten ja kehittämisperiaatteiden toteutus tapahtuu pääsääntöisesti yksityiskohtaisempien suunnitelmien kautta. Viranomaisten on suunnitellessaan alueiden käyttöä koskevia toimenpiteitä ja päättäessään niiden toteuttamisesta otettava maakuntakaava huomioon, pyrittävä edistämään sen toteuttamista ja katsottava, ettei toimenpiteillä vaikeuteta kaavan toteuttamista.

Toteuttamisvastuu

Maakuntakaavan toteuttamisen vastuujako jakautuu pääasiassa valtion ja alueen kuntien kesken. Valtakunnalliset aluetarpeet, kuten yleiset tiet, ratalinjat, laajojen suojeluohjelmien alueet ym., kuuluvat valtion viranomaisten toteutettavaksi. Toteuttaminen edellyttää yleensä jonkin erityislain soveltamista. Maakuntakaavan toisena toteuttajana valtion ohella ovat alueen kunnat. Kuntien toteuttamisvastuu konkretisoituu kuntakaavoituksen yhteydessä. Kuntakaavoituksen ja kuntien yhteisten hankkeiden, kuten vesi- ja viemäriverkostot, jätehuolto jne., yhteydessä määritellään toteuttamisvastuut.

Maakuntakaavan hyväksyminen ja vahvistaminen ei tuo vielä muutoksia alueiden käyttöön ilman toteutustoimenpiteitä. Esimerkiksi maakuntakaavan virkistysalueilla ei ole jokamiehenoikeuksia laajempia oikeuksia ilman virkistysalueen toteutusta eli virkistysalueen hankkimista kyseessä olevan viranomaisen hallintaan.

Maankäyttö- ja rakennuslain 99.2 §:n mukaan ympäristöministeriö voi antaa kaavaa toteuttavalle viranomaiselle oikeuden lunastaa maakuntakaavassa valtion, seudun, kuntayhtymän tai kunnan väestön yhteisiin tarpeisiin osoitetun alueen. Tämän mukaisesti maakuntakaavan toteuttajaksi voidaan katsoa joko valtion, seudun, kuntayhtymän tai kunnan viranomaiset. Maakuntakaava voi oikeuttaa alueen lunastamiseen, mutta maankäyttö- ja rakennuslaki ei velvoita lunastamiseen. Maakuntakaavassa osoitetut alueet voivat tulla lunastuksen kohteeksi myös erityislainsäädännön kuten esimerkiksi luonnonsuojelulain perusteella.

Lisäksi ympäristöministeriö voi yleisen tarpeen vaatiessa myöntää kunnalle luvan lunastaa alue, joka tarvitaan yhdyskuntarakentamiseen ja siihen liittyviin järjestelyihin tai muutoin kunnan suunnitelmallista kehittämistä varten jo ennen alueen kaavoittamista (MRL

99.1 §). Tämä lunastusmahdollisuus voi toteutua siten myös jo ennen lainvoimaista maakuntakaavaa. Maakuntakaavan toteuttajana voi olla myös muita kuin viranomaisosapuolia, esimerkiksi yksityisoikeudellisia yhteisöjä kuten asukas- tai kyläyhdistyksiä. Muilla toteuttajilla ei kuitenkaan ole lunastusoikeutta, vaan aluevaraukset toteutuvat niiden oikeuksien puitteissa, joita kaava kullekin osoittaa.

Maakuntakaavaan sisältyy aluevarauksia, jotka toteutuvat vasta pitkän ajan kuluttua. Tällaisten hankkeiden ja suunnitelmien toteuttamistapaa ja toteuttajaa ei aina tiedetä. Viimeaikainen kehitys on osoittanut valtion virastojen liikelaitostamisineen ja toimintojen yksityistämisineen, että toteuttamisvastuu eri sektorien välillä voi muuttua.

Suhde muun lainsäädännön mukaiseen päätöksentekoon

Maakuntakaava on otettava huomioon suunniteltaessa ja päätettäessä ympäristön käytöstä myös muun kuin maankäyttö- ja rakennuslain mukaisessa toiminnassa. Tässä suhteessa keskeisimpiä lakeja ovat ympäristönsuojelulaki, rakennussuojelulaki, luonnonsuojelulaki, tielait, vesilaki, metsälaki, maa-aineslaki, kaivoslaki ja jätelaki.

Se, missä määrin maakuntakaava on otettava huomioon erityislainsäädännön mukaisessa päätöksenteossa, määräytyy kyseisen lainsäädännön harkintavallan suuruudesta. Mitä suuremman harkintavallan erityislaki antaa, sitä enemmän maakuntakaava on otettava huomioon. Harkintavalta voi monissa tapauksissa olla kuitenkin hyvin pieni.

Viranomaisten on sopeutettava maakunnallista alueiden käyttöä koskevat ratkaisut maakuntakaavaan. Maakuntakaava voi myös olla peruste haettaessa muutosta erityislain nojalla tehtyyn päätökseen. Erityisesti on huomattava, että viranomaisvaikutuksen johdosta viranomaisten on suunnitellessaan omaa toimintaansa pyrittävä edistämään maakuntakaavaa. Jos ympäristöluvut, maa-ainesluvan tai muun ympäristöllisen luvan hakijana on viranomainen, tämän on jo hakemuksessaan otettava maakuntakaavan ohjauksivaikutus huomioon.

Ajoitus

Maakuntakaavalla linjataan maakunnan alueiden käytön ratkaisut 10–20 vuoden tähtäyksellä. Tämän maakuntakaavan tavoitevuosi on 2030

7 Maakuntakaavan oikeusvaikutukset

Lähtökohdat

Maankäyttö- ja rakennuslailla on pyritty selkeyttämään eri kaavatasojen välistä tehtäväjakoja. Maakuntakaavan tehtävät painottuvat valtakunnallisten ja maakunnallisten alueiden käyttöä ja yhdyskuntarakennetta koskevien asioiden käsittelyyn. Valtioneuvoston hyväksymät valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet välittyvät kunnan kaavoitukseen pääosin maakuntakaavoituksen kautta. Kunnan sisäiset maankäyttökysymykset ratkaistaan kunnan kaavoituksessa.

Maakuntakaavan merkitys korostuu maakunnan kehityksen sekä maakunnallisten ja seudullisten maankäyttökysymysten ohjaamisessa. Maakuntakaavan ohjausvaikutus perustuu maakuntakaavan oikeusvaikutusten ohella siihen, että keskeiset maakunnan kehitykseen vaikuttavat tahot ovat mukana yhteistyössä maakuntakaavaa laadittaessa. Tällöin näiden tahojen näkökohdat tulevat esille jo kaavaa laadittaessa ja ne voivat sitoutua edistämään maakuntakaavan toteutumista. Yhteistyön kautta maakuntakaava voi selvemmin suuntautua myös tulevaisuuteen ja tuleviin aluetarpeisiin.

Maakuntakaava on ohjeena laadittaessa ja muutettaessa yleiskaavaa ja asemakaavaa sekä ryhdyttäessä muutoin toimenpiteisiin alueiden käytön järjestämiseksi. Kuntien yhteinen yleiskaava voidaan kuitenkin laatia maakuntakaavan normaalista ohjausvaikutuksesta poiketen siten kuin laissa tarkemmin säädetään.

Maakuntakaavassa voidaan antaa määräyksiä, joita kaavan tarkoitus ja sen sisällölle asetettavat vaatimukset huomioon ottaen tarvitaan maakuntakaava-alueita suunniteltaessa tai rakennettaessa. Lisäksi maakuntakaavassa voidaan antaa seutukaavan tapaan suojelumääräyksiä.

Maakuntakaavan oikeusvaikutusten yleisperiaatteet

Maakuntakaavan oikeusvaikutukset kohdistuvat MRL 32 §:n mukaan:

- » yleis- ja asemakaavan laatimiseen ja muuttamiseen sekä muihin maankäyttö- ja rakennuslakiin perustuviin toimenpiteisiin alueiden käytön järjestämiseksi
- » viranomaisten toimintaan suunniteltaessa alueiden käyttöä koskevia toimenpiteitä ja päätettäessä niiden toteuttamisesta
- » rakentamiseen niillä alueilla, joilla on voimassa MRL 33 §:n mukainen rakentamisrajoitus

- » suojelumääräysten kautta muihin rakentamista tai alueiden käyttöä koskeviin toimenpiteisiin.

Maankäyttö- ja rakennuslain 4 §:n mukaan maakuntakaava sisältää yleispiirteisen suunnitelman alueiden käytöstä maakunnassa tai sen osa-alueella. Maakuntakaavan luonne yleispiirteisenä kaavana ilmenee myös maakunnan suunnittelun tehtävät määrittävässä MRL 25 §:ssä ja maakuntakaavan sisältövaatimuksia käsittelevässä MRL 28 §:ssä.

Lähtökohtana maakuntakaavan tulkinnaissa on yleispiirteisyys, vaikka maakuntakaavaa ei aina voidakaan laatia sisällöltään yleispiirteisenä. Tässä suhteessa maakuntakaava eroaa yleiskaavasta ja erityisesti asemakaavasta. Maakuntakaava sallii yleensä tietyn liikkumavaran esimerkiksi yksityiskohtaisemmassa kaavoituksessa tai muissa toimenpiteissä kuten viranomaisten lupaharkinnassa. Valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden huomioon ottaminen ja konkretisointi sekä maakunnan tai seudun oloista ja kehittämistarpeista johtuvien tavoitteiden huomioon ottaminen ja niitä koskevien alueiden käytön ratkaisujen osoittaminen ovat maakuntakaavan sisällön perusvaatimuksia. Maakuntakaavan ohjausvaikutuksen sallimaa liikkumavaraa arvioitaessa on näin ollen lähtökohtana pidettävä esitettävän asian merkitystä valtakunnalliselta, maakunnalliselta tai seudulliselta kannalta.

Maakuntakaavalla tavoiteltu ohjausvaikutus saattaa eri tilanteissa olla erilainen. Kaavalla voidaan osoittaa toisaalta alueiden käytön muutosalueita ja toisaalta alueita, joiden tulisi säilyä nykyisellään. Kaavassa voidaan osoittaa myös kehityksen haluttua suuntaa, joka voi olla joko alueiden käytön muutokseen pyrkiviä tai nykyisen tilan säilyttämistä tavoitteleva. Tavoiteltu ohjausvaikutus saattaa esimerkiksi vaikuttaa siihen, miltä osin kaavassa käytetään aluevarauksia osoittavia merkityksiä, miltä osin taas alueiden kehittämisperiaatteita taikka kaavan osa-alueiden erityisominaisuuksia osoittavia merkintöjä. Pääperiaatteena voidaan pitää sitä, että kehittämisperiaatteita koskevat merkinnät ja niitä täydentävät kaavamääräykset ovat sisällöltään yleispiirteisempiä kuin aluevarausmerkinnät.

Maakuntakaavan ohjausvaikutus alueiden käytön suunnitteluun

Maakuntakaava sallii kaavajärjestelmän sisällä tarkoituksenmukaisen joustavuuden. Siinä esitetyt alueiden käytön periaatteet ja aluevaraukset täsmentyvät kunnan kaavoituksessa. Toisaalta maakunnan keskeiset periaatteet ja maakuntakaavassa esitetyt maakunnalliset tai seudulliset kaavaratkaisut ovat kuntakaavoituksen lähtökohtana.

Maankäyttö- ja rakennuslain keskeisenä tavoitteena on eri kaavamuotojen tehtävien ja keskinäisten suhteiden määrittely niin, että kullakin kaavamuodolla on oma selkeä asemansa alueiden käytön suunnittelu- ja järjestelmän kokonaisuudessa. Maakuntakaavan tehtävät ja sisällön periaatteet määritellään MRL 25.4 §:ssä, jonka mukaan maakuntakaavassa esitetään alueiden käytön ja yhdyskuntarakenteen periaatteet ja osoitetaan maakunnan kehittämisen kannalta tarpeellisia alueita. Aluevarauksia osoitetaan vain siltä osin ja sillä tarkkuudella kuin alueiden käyttöä koskevien valtakunnallisten tai maakunnallisten tavoitteiden kannalta taikka useamman kuin yhden kunnan alueiden käytön yhteen sovittamiseksi on tarpeen.

Maakuntakaavalla pyritään tukemaan maakunnan kehittämisedellytyksiä, mikä edellyttää kaavalta riittävää joustavuutta. Tämä voi koskea sekä aluevarauksia, alueiden käytön kehittämisperiaatteita että kaavamääräyksiä. Yleis- ja asemakaavoituksen kautta maakuntakaava täsmentyy. Kaavajärjestelmän periaatteena on, että yleispiirteisempää maankäyttösuunnitelmaa täsmennetään yksityiskohtaisemman suunnitelman yhteydessä. Maakuntakaavassa esitetty maankäytöratkaisu tai kehittämisperiaate täsmentyy siten kuntakaavoituksessa.

Maakuntakaavan suojelualueiden tulkinta on rakennus- ja luonnonsuojelukohteiden luonteesta johtuen yleensä tarkkaa. Tarkempien selvitysten perusteella voidaan rajoihin tehdä kuitenkin perusteltuja muutoksia, mutta aluevarausten liikkumavara ei yleensä ole kovin suuri. Samoin eri väylien ja verkkojen, kuten liikenne- ja energiaverkkojen, yhteystarpeiden tulkinta on tiukkaa. Sitä vastoin tielinjausta voidaan maakuntakaavassa esitettyjen periaatteiden mukaisesti tarkemmassa suunnittelussa täsmentää tai muuttaa. Maakuntakaavaan sisältyy myös ns. valkoisia alueita, joille ei ole osoitettu mitään erityistä maankäyttöä. Tämä tarkoittaa sitä, että alueelle ei kohdistu tässä maakuntakaavassa tutkittuja ja käsiteltyjä valtakunnallisia, maakunnallisia tai seudullisia intressejä. Niille valkoisille alueille, joille on osoitettu kehittämisperiaate- tai osa-aluemerkintä, kohdistuu merkintään maakuntakaavamääräykset ja/tai -suositukset.

Viranomaisvaikutus

Maankäyttö- ja rakennuslain 32.2 §:n mukaan viranomaisen on otettava maakuntakaava huomioon alueiden käyttöä koskevien toimenpiteiden suunnittelussa ja toteuttamispäätöksissä sekä pyrittävä edistämään kaavan toteutumista. Maakuntakaavan ottaminen huomioon ja toteutuksen edistäminen koskee kaikkia sellaisia valtion ja kuntien viranomaisia, jotka ovat tekemisissä alueiden käytön suunnittelun ja toteuttamisen kanssa.

Maakuntakaavan huomioon ottamisen voidaan yleisesti katsoa tarkoittavan toimimista tavalla, joka on maakuntakaavan kanssa samansuuntaista eikä vähennä mahdollisuuksia maakuntakaavan toteuttamiseen. Maakuntakaavan toteuttamisen edistämisen puolestaan katsotaan edellyttävän aktiivisempaa, maakuntakaavan toteuttamista palvelevaa toimintatapaa.

Maakuntakaavan määräykset eivät sivuuta erityislainsäädäntöä. Maa-ainesten ottovyöhykkeillä maa-ainelaki ratkaisee edelleen maa-ainesluvan. Kiviainesvarojen kestävä käyttöä koskevan sisältövaatimuksen mukainen maakuntakaava on tukena maa-aineslain mukaisessa lupaharkinnassa ja lain muussa soveltamisessa. Maakuntakaavan ns. valkoinen alue tarkoittaa, että alueelle ei kohdistu ko. maankäyttömuodon maakuntakaavassa tutkittuja valtakunnallisia, maakunnallisia tai seudullisia intressejä. Arvokkaiden kallioalueiden osoittamiseen käytetyt ge-merkinnät eivät sido maa-aineslupaviranomaisia, joiden tulee oikeusharkintaisesti ratkaista lupahakemus. Siten maakuntakaava ei sulje pois arvokkailla harju- ja kallioalueilla esim. tavanomaista kotitarvekäyttöä tai luvan mukaista ottotoimintaa, jos luvan edellytykset muutoin ovat olemassa.

Maakuntakaavan viranomaisvaikutus ei ole MRL 32.3 §:n mukaisesti voimassa oikeusvaikutteisen yleiskaavan eikä asemakaavan alueella. Maakuntakaava on kuitenkin keskeinen kriteeri arvioitaessa yleiskaavan ja asemakaavan ajanmukaisuutta ja voi näin ollen johtaa tarpeeseen muuttaa kyseisiä kaavoja. Lisäksi on huomattava, että vaikka maakuntakaava ei ole voimassa yleiskaavan alueella, se on ohjannut yleiskaavan laatimista ja viranomaisten on MRL 42.2. §:n mukaan suunnitellessaan alueiden käyttöä koskevia toimenpiteitä katsottava, ettei toimenpiteellä vaikeuteta yleiskaavan toteutumista.

Mikäli suunnittelun yhteydessä käy ilmi, että maakuntakaavassa esitetty vaihtoehto ei ole enää ajan tasalla, ratkaisu asiaan on maakuntakaavan muuttaminen. Viranomaisvaikutuksen johdosta on muutoinkin tärkeää, että maakuntakaava pysyy ajan tasalla.

8 Taustaselvityksiä

8.1 Luonnonvarat ja luontoarvot

- » Antikainen, Merja, Olli Breilin & Ari Lyytikäinen (2001). Pohjavesien suojelun ja kiviaineshuollon yhteensovittaminen. Loppuraportti Pielisen Karjalan seudulta. Alueelliset ympäristöjulkaisut 220.
- » GTK (2006). Kalliokiviainekohteiden inventointi Pohjois-Karjala.
- » GTK (2009). Kolin ympäristössä tehtävä maa-ainesinventointi käyttökelpoisten hiekka- ja soraesiintymien sekä kalliokiviainesten löytämiseksi.
- » GTK (2011). Mustan kiven inventointi Koidanvaaran alueella 2011. Tilannekatsaus 20.2.2012.
- » GTK (2011). Pohjois-Karjalan kalliokiviainesten kulutusennuste vuoteen 2030.
- » Husa, Jukka ja Jari Teeriaho (2012). Luonnon- ja maisemansuojelun kannalta arvokkaat kallioalueet Pohjois-Karjalassa. YM. Suomen ympäristö 21/2012. 165 s.
- » Poski-projektit - Pohjavesien suojelun ja kiviaineshuollon yhteensovittaminen, Pohjois-Karjalan ympäristökeskus
 - » Loppuraportti Ilomantsin seudulta 2001
 - » Loppuraportti Pielisen Karjalan seudulta 2001
 - » Loppuraportti Joensuun seudulta 2002
 - » Loppuraportti Outokummun seudulta 2003
 - » Loppuraportti Keski-Karjalan seudulta 2005
- » Ranta, Panu, Ari Lyytikäinen & Jari Hyvärinen (2005). Pohjavesien suojelun ja kiviaineshuollon yhteensovittaminen. Loppuraportti Keski-Karjalan seudulta. Alueelliset ympäristöjulkaisut 386.

8.2 Erityistoimintojen alueet

- » GTK (2011). Pohjois-Karjalan potentiaaliset malmien ja teollisuusmineraalien esiintymisalueet.
- » Ilmatieteen laitos (2009). Suomen tuuliatlas 2009.
- » Laitinen, Timo (2012). Pohjois-Karjalan potentiaalisten tuulivoima-alueiden maisema- ja ympäristöselvitys (05/2012).
- » Liikennevirasto (2012). Tuulivoimالاohje. Liikenneviraston ohjeita 8/2012.
- » Lindblom, Kari (2013). Pohjois-Karjalan potentiaaliset tuulipuistoalueet – linnuston ja

elinympäristöarvojen huomiointi kohteiden valinnassa. Pohjois-Karjalan maakuntaliitto & Pohjois-Karjalan lintutieteellinen yhdistys ry.

- » Lohilahti, Hanne & Pasi Pitkänen (2011) Pohjois-Karjalan ilmasto- ja energiaohjelma 2020, Pohjois-Karjalan maakuntaliitto.
- » Paakkari, Merja (2012). Pohjois-Karjalan tuulivoimaselvitys - lisäalueet (21.12.2012).
- » Paakkari, Merja (2012). Pohjois-Karjalan tuulivoimaselvitys - visualisointiraportti (23.5.2012).
- » Paakkari, Merja (2012). Pohjois-Karjalan tuulivoimaselvitys - visualisointiraportti (27.12.2012).
- » Paakkari, Merja & Pasi Pitkänen (2011). Sisä-Suomen tuulivoimaselvitys & Pohjois-Karjalan potentiaaliset tuulipuistoalueet (1.7.2011).
- » Ramboll (2008). Sotinpuron ampuma- ja harjoitusalue. Ympäristömeluselvitys.
- » Tuovinen, Jouko (2013). Pohjois-Karjalan potentiaaliset tuulivoima-alueet – näkyvyysanalyysit alueista.
- » Ympäristöministeriö (2012). Tuulivoimarakentamisen suunnittelu. Ympäristöhallinnon ohjeita 4/2012.

8.3 Yhteysverkot

- » Pohjois-Karjalan liikennejärjestelmäsuunnitelma, 2010.
- » Pohjois-Karjalan liikennejärjestelmäsuunnitelma, Ilomantsi, 2010.
- » Raakapuun terminaali- ja kuormaustaikkaverkon kehittäminen, 2009.
- » Rataverkon raakapuun terminaali- ja kuormaustaikkaverkon kehittäminen, 2011.
- » Vähäliikenteisten ratojen vaikutusarvio, 2004.
- » Vähäliikenteisten ratojen tulevaisuus selvitys, 2005.

8.4 Kulttuuriympäristöt

- » Airas-Luotonen, Päivi (2004). Kotikuusten kunnilla. Tohmajärven kulttuuriympäristöohjelma. Gummerus Kirjapaino Oy, Jyväskylä.
- » Grönlund, A, Lehtelä, M, Luotonen, H. ja Hakalisto S. (1998). Pohjois-Karjalan perinnemaisemat. Alueelliset ympäristöjulkaisut 61. 167 s.
- » Kankainen, J. (1999). Maakunnan maalinnoitteet, I maailmansodan aikaiset linnoitteet Pohjois-Karjalassa.
- » Karttunen, Osmo, (2004). Kaskesta Kasvuun.

- Kontiolahden kulttuuriympäristöohjelma. Gummerus Kirjapaino Oy, Jyväskylä.
- » Kempainen, R. ja Lehtomaa, L. (2009). Perinnebiotooppien hoidon tila ja tavoitteet. Valtakunnallinen kooste perinnebiotooppien alueellisista hoito-ohjelmista. Lounais-Suomen ympäristökeskus. Lounais-Suomen ympäristökeskuksen raportteja 2/2009.
 - » Kempainen, Ritva. (2010). Ohje valtakunnallisen perinnebiotooppiaineiston luontiin ja ylläpitoon. Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus. Moniste 36 s.
 - » Keski-Karhu, H. (2009). Pohjois-Karjalan perinnebiotooppien hoito-ohjelma. Pohjois-Karjalan ympäristökeskuksen raportteja 3/2009. 64 s.
 - » Lagerstedt, John (2012). Salpalinja. Sotahistoriallisten kohteiden arkeologinen inventointi 2009–2012. Museovirasto. Kulttuuriympäristön hoito, arkeologiset kenttäpalvelut. 667 s.
 - » Lohilahti, Hanne & Laitinen Timo (2012). Pohjois-Karjalan maakunnallisesti arvokkaiden maisema-alueiden päivitysinventoinnit kesällä 2010 ja keväällä 2012. Pohjois-Karjalan maakuntaliitto.
 - » Lusa, Leena (2004). Rannoilta kyläteille. Kesälahden kulttuuriympäristöohjelma. Gummerus Kirjapaino Oy, Jyväskylä. 94 s.
 - » Museovirasto, valtakunnallisesti merkittävät rakennetut kulttuuriympäristöt 2009, www.rky.fi
 - » Museovirasto, muinaisjäännösrekisteri, <http://kulttuuriymparisto.nba.fi>
 - » Möhkönen, Mauri (2003). Virroilta ja vaaroilta. Enon kulttuuriympäristöohjelma. Gummerus Kirjapaino Oy, Jyväskylä.
 - » Pohjois-Karjalan liitto (2004). Pohjois-Karjalan kulttuuriympäristöt. Joensuu.
 - » Pohjois-Karjalan seutukaavaliitto (1984). Pohjois-Karjalan maisemaselvitys. Eno
 - » Pohjois-Karjalan seutukaavaliitto (1984). Pohjois-Karjalan maisemaselvitys. Iloantsi
 - » Pohjois-Karjalan seutukaavaliitto (1984). Pohjois-Karjalan maisemaselvitys. Juuka
 - » Pohjois-Karjalan seutukaavaliitto (1984). Pohjois-Karjalan maisemaselvitys. Kesälahti
 - » Pohjois-Karjalan seutukaavaliitto (1984). Pohjois-Karjalan maisemaselvitys. Kiihtelysvaara
 - » Pohjois-Karjalan seutukaavaliitto (1984). Pohjois-Karjalan maisemaselvitys. Kitee
 - » Pohjois-Karjalan seutukaavaliitto (1984). Pohjois-Karjalan maisemaselvitys. Kontiolahti
 - » Pohjois-Karjalan seutukaavaliitto (1984). Pohjois-Karjalan maisemaselvitys. Liperi
 - » Pohjois-Karjalan seutukaavaliitto (1984). Pohjois-Karjalan maisemaselvitys. Outokumpu
 - » Pohjois-Karjalan seutukaavaliitto (1984). Pohjois-Karjalan maisemaselvitys. Polvijärvi
 - » Pohjois-Karjalan seutukaavaliitto (1984). Pohjois-Karjalan maisemaselvitys. Pyhäselkä
 - » Pohjois-Karjalan seutukaavaliitto (1984). Pohjois-Karjalan maisemaselvitys. Rääkkylä
 - » Pohjois-Karjalan seutukaavaliitto (1984). Pohjois-Karjalan maisemaselvitys. Tohmajärvi
 - » Pohjois-Karjalan seutukaavaliitto (1984). Pohjois-Karjalan maisemaselvitys. Tuupovaara
 - » Pohjois-Karjalan seutukaavaliitto (1984). Pohjois-Karjalan maisemaselvitys. Valtimo
 - » Pohjois-Karjalan seutukaavaliitto (1984). Pohjois-Karjalan maisemaselvitys. Värtsilä
 - » Raunio, A, Schulman, A. ja Kontula, T. (toim.) (2008). Suomen luontotyypin uhanalaisuus Suomen ympäristö 8/2008, Luonto, Osa 1: 264 s., Osa 2: 572 s. Suomen ympäristökeskus.
 - » Rautiainen, Marianne (2003). Arvokasta Kiteellä. Kiteen kulttuuriympäristöohjelma. Gummerus Kirjapaino Oy, Jyväskylä.
 - » Suoranta Outi (2005). Kulttuuriympäristöselvitys. Eno, Joensuu, Kontiolahti, Liperi, Outokumpu, Polvijärvi, Pyhäselkä. Joensuun seudun yleiskaava 2020.
 - » Suoranta, Outi (2003). Suuret selät. Rääkkylän kulttuuriympäristöohjelma. Gummerus Kirjapaino Oy, Jyväskylä.
 - » Siistonen, Pasi (1999). Kiihtelysvaaran kulttuuriympäristöohjelma. Pohjois-Karjalan ympäristökeskus, Suomen ympäristö, Alueidenkäyttö 373. Joensuun yliopistopaino.
 - » Siistonen, Pasi (1999). Valtimon kulttuuriympäristöohjelma. Ympäristöministeriö, alueidenkäytön osasto, selvitys 3/1994. Painatuskeskus, Helsinki.
 - » Ympäristöministeriö (1992). Arvokkaat maisema-alueet. Maisema-alueetöryhmän mietintö I ja II. Mietintö 66/1992.
 - » Ympäristöministeriö (2011). Kulttuuriympäristö maakuntakaavoituksessa. Ympäristöministeriö. Suomen ympäristö 28/2011.

8.5 Matkailu ja reitistöt

- » Härkönen, Joonas (2012). Pohjois-Karjalan ulkoilureitistön kävijäkysely. Pohjois-Karjalan ammattikorkeakoulu.
- » Koskinen, Keijo (2009). Luonnosta elinvoimaa. Ulkoilureitteihin tukeutuvan luonnon virkistyskäytön ominaispiirteet ja luontomatkailemisen alue- ja kuntatutkimuskeskus Spatia.
- » Koskinen, Keijo (2013). Pohjois-Karjalan maakunnallisten virkistyspalvelujen ylläpito. Tavoitteellinen virkistyspalveluverkosto ja ylläpidon rahoitusmalli. Karelia –ammattikorkeakoulu, Luovan talouden keskus & Reiteistä traileiksi

- hanke. Luonnosversio.
- » Pohjois-Karjalan matkailustrategia 2007-2013 (2007). Julkaisu 108, Pohjois-Karjalan maakuntaliitto.
 - » Päivänen, Jan, Paula Leppänen, Lauri Virrankoski ja Risto Jounila (2009). Moottorikelkkäväylien tavoiteverkko. Valtakunnalliset suuntaviivat verkon suunnittelun tueksi. Ympäristöministeriön raportteja 3/2009.
 - » Reiteistä traileiksi – Karjalan kierros luontomatkailun suuntaajana -hanke, päättyy v. 2013.
 - » Vuorjoki, Katri (2008) Luontomatkailun mallimaakunta -esiselvitystyö. Pohjois-Karjalan maakuntaliitto.

9 Ehdotusvaiheen palaute

9.1 Kunnat

Lausunnon antaja	Lausunnon keskeinen sisältö	Vastine
Ilomantsi	Repovaaran tuulipuiston haitalliset vaikutukset maisemaan, rakennettuun ympäristöön ja asukkailla on arvioitava yhdessä paikalliset asukkaat mukaan ottavalla suunnittelulla. Tv-1 alue on poistettava tässä vaiheessa Repovaaran kohdalta tai ainakin merkittävästi loitonnettava asukkaista ja perinnemaisemasta.	Sonkajan tuulivoima-aluemerkinnästä maakunta-kaavassa luovutaan kokonaan. Perusteluina ovat paikallisten asukkaiden laaja vastustus suunnitelmaa kohtaan sekä alueen sijainti arvokkaiden kulttuuri- ja luonnonympäristöjen läheisyydessä. Myöskään uusilla rajaumuutoksilla ei ollut mahdollista enää hakea tyydyttävää ratkaisua alueen osoittamiseksi maakuntakaavaan. Sonkajassa pidettiin 11.4. yleisötilaisuus tuulivoima-alueesta, joka tilaisuus myös osoitti paikallisten vastustuksen hanketta kohtaan olevan laajaa.
Joensuu	Pekkalan kartanon alue olisi kuitenkin syytä merkitä kohdemerkinnällä maakunnallisesti merkittäväksi rakennetuksi kulttuuriympäristöksi (ma/km). Kaupunki omistaa alueen ja rakennukset eikä vastusta merkinnän lisäämistä maakuntakaavaehdotukseen sen nähtävillä pidon jälkeen.	Pekkalan kartano sisältyy Joensuun rantapuistovyöhykkeen valtakunnallisesti merkittävään rakennetun kulttuuriympäristön alueeseen (ma/kv), jolloin sitä ei ole tarkoituksenmukaisista esittää maakunnallisesti merkittävään rakennetun kulttuuriympäristön merkinnällä (ma/km). Ei aiheuta muutosta.
Juuka	Ei huomautettavaa.	Ei aiheuta muutosta.
Kitee	Ei huomautettavaa.	Ei aiheuta muutosta.
Kontiolahti	Ei huomautettavaa.	Ei aiheuta muutosta.
Lieksa	Ei huomautettavaa.	Ei aiheuta muutosta.
Liperi	Ei huomautettavaa.	Ei aiheuta muutosta.
Nurmes	Maakuntakaavan TP-2 –aluetta tulisi laajentaa pohjoiseen päin Nurmeksen biohiiltämön ja haketusterminalin sijoittumisesta johtuen tai merkitsemällä nämä alueet teollisuusalueiksi (T).	Esillä olevassa maakuntakaavassa ei käsitellä työpaikka-alueita. Merkitään asia tiedoksi ja käsitellään seuraavassa maakuntakaavan tarkistuksessa. Ei aiheuta muutosta.
Outokumpu	Ei huomautettavaa.	Ei aiheuta muutosta.
Polvijärvi	Ei huomautettavaa.	Ei aiheuta muutosta.
Tohmajärvi	Värtsilän kirkkorakennus voisi olla maakunnallisesti merkittävä rakennetun kulttuuriympäristön kohde.	Merkitään asia tiedoksi maakuntakaavan seuraavia vaiheita varten. Maakuntahallitus teki 22.4.2013 periaatepäätöksen maakuntakaavan 5. vaiheen (pääteemoina luonto ja kulttuuriympäristöt) käynnistämisestä. Ei aiheuta muutosta.
Valtimo	Ei huomautettavaa.	Ei aiheuta muutosta.

9.2 Viranomaiset

Lausunnon antaja	Lausunnon keskeinen sisältö	Vastine
Aluehallintovirasto	Ei huomautettavaa.	Ei aiheuta muutosta.
Itä-Suomen sotilasläänin esikunta	Ei huomautettavaa.	Ei aiheuta muutosta.
Liikennevirasto	Ei huomautettavaa.	Ei aiheuta muutosta.
Maanmittauslaitos	Ei huomautettavaa.	Ei aiheuta muutosta.
Metla	Ei huomautettavaa.	Ei aiheuta muutosta.
Museo- virasto	<p>Ilomantsin Sonkajan ja Lieksan Lakkavaaran-Julkuvaaran maisemavaikutuksia tulee tutkia tarkemmin jo maakuntakaavan 3. vaiheessa. Kulttuuriympäristölle ongelmallisin on Sonkajan tuulivoima-alue, joka rajautuu Ilomantsin valtakunnallisesti merkittäväksi maisema-alueeksi ehdotettuun Ilomantsinjärven vaaramaisemaan sekä on aivan Hakovaaran ja Kirvesvaaran valtakunnallisesti merkittävien maisema-alueiden tuntumassa.</p> <p>Nurmeksen Pyykorven, Tynnyrivaaran ja Juuan Suuren Piilovaaran tuulivoima-alueet tulevat lähelle maakunnallisesti merkittävää Keski-Vuokon kyläkeskuksen rakennettua kulttuuriympäristöä ja Vuokon maisema-alueita.</p> <p>Kaavaselistuksen sivulla 28 esitetty eri merkintöjen kumoamista ja voimassapysymistä selostava kappale on nykyisellään epäselvä.</p> <p>Kansalaisten, kaavoittajien ja kuntien kannalta tärkeää laatia yhdistelmäkartta, josta ilmenevät eri vaihekaavoissa osoitetut merkinnät samalla kartalla.</p>	<p>Sonkajan ja Julkuvaaran maisemavaikutuksia on tutkittu sekä 20 km etäisyydelle ulottuvilla paikatietopohjaisilla näkyyvyysanalyysillä että erillisillä visualisoinneilla eli kuvasovitteilla. Sonkajassa järjestettiin yleisötilaisuus 11.4., jossa käytiin läpi kaavaratkaisuja asukkaiden kanssa. Paikallisten vastustus hanketta kohtaan on merkittävä, samoin alue sijoittuu ympäristöllisesti herkälle alueelle. Myöskään uusilla rajaumuutoksilla ei ollut mahdollista enää hakea tyydyttävää ratkaisua alueen osoittamiseksi maakuntakaavaan. Lopputuloksena Sonkajan tuulivoima-alue merkintä poistetaan maakuntakaavasta. Lieksan Lakkavaaran-Julkuvaaran alueen yleisötilaisuus pidettiin 15.4. Lieksassa. Palautteen perusteella aluetta rajataan hieman kauemmaksi asutuksesta samalla kun laajennusesityksistä luovutaan.</p> <p>Nurmeksen Pyykorven ja Tynnyrivaaran sekä Juuan Suuren Piilovaaran tuulivoima-alueet sijaitsevat lähimmillään noin 2-4 km etäisyydellä maakunnallisesti arvokkaasta Vuokon maisema-alueesta. Alueiden lyhimmat etäisyydet Keski-Vuokon kyläkeskuksesta vaihtelevat Suuren Piilovaaran noin 4 km ja Pyykorven noin 11 km välillä. Kaikilta alueilta on laadittu näkyyvyysanalyysit, joiden perusteella voidaan todeta, että mahdolliset tuulivoimalat tulisivat näkymään osassa Vuokon maisema-alueita. Suuri Piilovaaran tuulivoimalat näkyisivät erityisesti maisema-alueen eteläosassa sekä Pyykorven tuulivoimalat alueen pohjoisosassa. Tynnyrivaaran tuulivoimaloiden näkyyvyys maisema-alueelle on vähäisempi. Suuren Piilovaaran ja Tynnyrivaaran osalta on laadittu myös kuvasovitteet Vuokon maisema-alueen suunnalta. Ei aiheuta muutoksia.</p> <p>Maakuntakaavatyössä on tiedostettu ongelma, joka aiheutuu siitä, että rakennetun kulttuuriympäristön kohteita on käsitelty eri kaavavaiheissa, jolloin kokonaistilanteen hahmottaminen on vaikeaa. Selvennetään kaavaselistuksen tekstiä ko. kohdan osalta ja lisätään taulukko, jossa esitetään kulttuuriympäristökohteiden kokonaistilanne maakuntakaavan 1. ja 3. vaiheissa (voimaan jäävät, muutuneet ja kumottavat merkinnät). Esitetään lisäksi kumoutuvat maakuntakaavamerkinnot 1:200 000 kartalla. Maakuntakaavoista laaditaan yhdistelmäkartta eri kaavamerkintöjen luettavuuden parantamiseksi (ks. kohta 4).</p> <p>Voimassa olevista maakuntakaavan 1. ja 2. vaiheista on toimiston sisäisessä käytössä yhdistelmäkartta. Laitetaan yhdistelmäkartta maakuntaliiton internet-sivuille. Maakuntakaavan 3. vaiheen tullessa voimaan täydennetään yhdistelmäkarttaa sen osalta.</p>

Viranomaisneuvottelussa ja kulttuuriympäristötyöryhmässä sovittuja korjauksia rakennettua kulttuuriympäristöä koskevaan liitteeseen ei ole tehty, joten aineisto on vielä melko sekava. "Maakunnallisesti merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö" –selvitys tulee täydentää ja korjata sellaiseen muotoon, että siinä esitellään kaikki kaavassa osoitetut rakennetun kulttuuriympäristön kohteet. Myös RKY-alueet ja niiden luonne tulee kuvata. Informatiivisuuden vuoksi myös 1. vaiheessa hyväksytyt kohteet (28 kpl) on syytä esittää selvityksessä. Selvitystä korjattaessa tulee ottaa huomioon ELY-keskuksen ja Museoviraston luonnosvaiheen lausunnot. Kohteiden nimien ja numeroinnin tulee olla yhteneväiset sekä kaavaslostuksessa että liitteessä.

Maakuntakaava ohjaa yleiskaavoitusta. Maakunnallisesti merkittävät rakennetun ympäristön kohteet on perustellusti arvioitu maakuntakaavaa varten. Sen vuoksi Joensuun Vanha Jokela ja PT-talo tulisi osoittaa asianmukaisella merkinnällä (ma/km).

Ma/kv ja ma/km-merkintöjen kaavamääräyksistä tulee poistaa lause "Merkintä ei tarkoita alueen kaikkien rakennusten ehdotonta suojelutarvetta". Tämä ei kuulu kaavamääräykseen, jonka ohjausvaikutus jää näin epämääräiseksi ja hyvin spekulatiiviseksi. Lausetta ei tarvita, koska asiaa on kuitenkin tarkasteltava eri intressit yhteen sovittaen alemmanasteisessa kaavoituksessa. Asian voi todeta kaavaslostuksessa.

Täydennetään ja korjataan kaavaslostuksen liitteeseen olevaa selvitystä "Valtakunnallisesti ja maakunnallisesti merkittävät rakennetut kulttuuriympäristöt Pohjois-Karjalassa" (Pohjois-Karjalan maakuntaliitto, 2013), johon kootaan kaikki maakuntakaavan 1. ja 3. vaiheen valtakunnallisesti ja maakunnallisesti merkittävät rakennetut kulttuuriympäristöt (ma/kv ja ma/km) sekä rakennussuojelukohteet (sr ja sr-1).

Pohjois-Karjalan maakuntakaavan 3. vaiheessa tehtävät ratkaisut ohjaavat maakuntakaavan vahvistamisen jälkeen tehtävää yleiskaavan laatimista tai muuttamista. Joensuun kaupungin linjaukset Joensuun keskustan osayleiskaavan kulttuuriympäristöjen osalta on otettu huomioon maakuntakaavan valmistelussa. Joensuun keskustan osayleiskaavatyön myötä on saatu käyttöön uusia taustaselvityksiä Jokelaa ja PT-taloa koskien ja siksi niille luonnosvaiheessa esitetyt ma/km-merkintöjä on tarkasteltu maakuntakaavan ehdotusvaiheessa uudelleen. Molempien rakennusten kohdalla on kyse rakennuksissa harjoitettuun toimintaan liittyneistä arvoista, joita ei voida maakunnallisesti merkittävän rakennetun kulttuuriympäristön osoittamiseen tarkoitettulla ma/km- kohdemerkinnällä säilyttää. Sr-merkintää (rakennussuojelukohde) ei Jokelalla tai PT-talolla ole ollut maakuntakaavan 3. vaiheen luonnoksessa eikä ehdotuksessa. Ei aiheuta muutosta.

Poistetaan ma/kv ja ma/km-merkintöjen kaavamääräyksistä lause "Merkintä ei tarkoita alueen kaikkien rakennusten ehdotonta suojelutarvetta". Lisätään kaavaslostukseen lause "Merkintä ei välttämättä tarkoita alueen kaikkien rakennusten suojelutarvetta" ja täsmennetään kaavaslostuksessa lauseen merkitystä.

Esittää, että neljän tuulivoima-alueen osalta tehdään tarkempia tutkimuksia ja selvityksiä jo maakuntakaavan 3.vaiheessa eikä vasta alueidenkäytön yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa kuten tuulivoimaloiden alueen suunnittelumääräyksessä on todettu.

- Juuan Panjavaara on sangen laaja, kokonaan uusi tuulivoima-alue, jonka soveltuvuutta ja vaikutuksia ei ole riittävästi ollut mahdollista arvioida. Alueelle ei ole tehty vastaavia maisema- ja näkyvyys selvityksiä kuin muille luonnosvaiheen alueille. Se sijaitsee Ala-Ruokosen länsipuolella käytännössä kiinni Juuan vanhat metsät Natura-alueeseen, jolla on useita kalasääsken pesäpuita ja Natura-alueen ulkopuolella kaakkurin pesälampi. Ruokosen alueen soilla ja lammilla on metsähanhia, joutse- nia sekä muita lintulajeja.
- Juuan Suuri Piilovaara - Rontsa on sangen laaja, käytännössä kokonaan uusi luonnosvaiheen jälkeen lisätty tuulivoima-alue, jonka soveltuvuutta ja vaikutuksia ei ole riittävästi ollut mahdollista arvioida. Alueelle ei ole tehty vastaavia maisema- ja näkyvyys selvityksiä kuin muille luonnosvaiheen alueille. Alueella on kaksi paikallisesti arvokasta kallioaluetta ja maakunnallisesti arvokas Ylemmäisen harjualue.
- Ilomantsin Sonkajan sekä Lieksan Lakkavaaran - Julkuvaaran tuulivoima-alueisiin liittyy vielä mm. maisema-, linnusto- ja Natura-vaikutusten osalta selvittämättömiä ja epävarmoja tekijöitä.

Suunnitteluperiaatteissa olisi hyvä tuoda esille melun arviointiin tarkoitettujen suunnitteluohjeavot, joita voidaan soveltaa sekä alustavaan tarkasteluun että mahdollisesti myöhemmin tarvittavaan yksityiskohtaisempaan, mallilaskentaan perustuvaan tarkasteluun. Lähtökoh- tana tulisi olla, että melutarkastelu ulotettaisiin kahteen kilometriin asti tuulivoimalaitoksesta. Tarkempaan tarkasteluun ohjattaisiin ne tuulivoima-alueet, joissa yksinkertaisen arvioinnin tai tarkastelun perusteella melu tulee todennäköi- sesti aiheuttamaan häiriöitä tai haittaa asutukselle, loma-asutukselle tai muille kohteille. Kohdan 4.2.4 mainituille 0,5 ja 1 km:n etäisyyksille ei ole ELY-keskuksen näkemyksen mukaan esitetty riittäviä perusteita.

Kaikilla esitetyillä kaivos- ja malmipotentialisilla alueilla ei ole voimassa olevaa ympäristölupaa, kuten tekstissä on todettu. Näiltä osin tekstiä tulee korjata.

Maakuntakaavaratkaisujen pohjaksi on laadittu lukuisia joukko erilaisia selvityksiä, jotka ovat laajuudeltaan ja tarkkuudeltaan yleisesti muuallakin Suomessa maakuntakaavatasolla esitettyjen tuulivoimala-alueiden perusteena. Listaus tuulivoimaan liittyvistä tehdyistä selvityksistä esitetään kaavaselostuksen kohdassa 8.2. sekä ne löytyvät maakuntakaavan internetsivuilta kaava-asiakirjoista. Juuan Panjavaara on maanomistajan esityksestä ehdotukseen tuotu uusi tuulivoima-alue. Panjavaaralle ei ole laadittu maisema- ja näkyvyys selvityksiä sen sijaitessa Suuri Piilovaara-Rontsa alueen takamaas- tossa kauempana asutuksesta ja ylipäätään maisema- tai muista herkistä alueista. Linnustose- livitys on tehty maakunnallisesti kattavana, ja sen mukaisesti alue ei sijoitu lintumuuton kannalta aralle alueelle. Aluekohtainen linnustoarvio on laadittu ehdotusvaiheessa. Lajistokohtaisia selvityksiä on tarpeen laatia yksityiskohtaisemmassa suunnitel- lussa. Juuan Suuren Piilovaaran alue on ollut mukana koko kaavoitusprosessin ajan ja alueelle on laadittu mm. visualisointi eli kuvasovitteet. Aluetta laajennettiin maanomistajan aloitteesta ehdotus- vaiheessa käsittämään myös Rontsan alueen Suu- ren Piilovaaran "läntiseen takamaastoon". Suuri Piilovaara-Rontsan alueelle on lisäksi kokonaisuutena laadittu näkyvyysanalyysi. Ilomantsin Sonkajan tuulivoima-alueesta luovutaan. Perusteluna maakuntakaavasta pois jättämiselle ovat paikallisten laaja vastustus suunnitelmaa kohtaan sekä alueen läheisyydessä olevat kulttuuri- ja luonnonympäris- tön arvot. Myöskään uusilla rajausmuutoksilla ei ollut mahdollista enää hakea tyydyttävää ratkaisua alueen osoittamiseksi maakuntakaavaan. Sonkajas- sa pidetty yleisötilaisuus 11.4. vahvisti myös paik- kallisten asukkaiden vastustuksen aluetta kohtaan. Lieksan Lakkavaaran-Julkuvaaran alueen yleisötilai- suus pidettiin puolestaan 15.4. Lieksassa. Palaut- teen perusteella aluetta rajataan hieman kauem- maksi asutuksesta samalla kun laajennusesityksistä luovutaan. Kokonaisuutena maakuntaliitto näkee jo tehtyjä selvityksiä tarkempien selvityksien kuulu- van nimenomaan yksityiskohtaisempaan suunnit- teluun. Tältä osin ei aiheuta muutoksia.

Kaavaselostuksessa viitataan ympäristöministeriön 2012 julkaisemaan oppaaseen "Tuulivoimarakentamisen suunnittelu". Oppaaseen on kirjattu mu- kaan myös tuulivoimarakentamisen ulkomelutason suunnitteluohjeavot, joita suositellaan käytettäväksi tuulivoimarakentamisen suunnittelussa. Kaa- vaselostuksessa tuulivoimaloiden alueiden (tv, tv-1) suunnittelumääräykseen on kirjattu "Suunnittelus- sa on kiinnitettävä huomioita tuulivoimapuistojen ympäristövaikutuksiin, erityisesti maisema- ja meluvaikutuksiin". Tarkemmat melutarkastelut tulee tehdä yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa. Me- luasiat, samoin kuin välkevaikutukset liittyvät kiin- teästi rakennettuun ympäristöön. Myös näitä teki- jöitä on tarkasteltu vaikutusten arviointi osioissa. 0,5 km ja 1 km etäisyydet on valittu valtakunnal- lisen yleisen tietämyksen/käytännön mukaan kaa- voituksen käynnistyttyä. Meluvaikutuksia on kui- tenkin selvitetty enemmän ja tieto vaikutuksista on lisääntynyt viime vuosina. Lisätään viittaukset valtakunnalliseen oppaaseen / melun suunnit- teluohjeavoihin sekä täydennetään meluvaikutusten osalta kaavaselostusta (erityisesti kappale 4.2.4.).

Tarkennetaan selostuksen teksti siltä osin.

Tekstin mukaan merkittävää raaka-aineiden jalostustoimintaa tapahtuu Juuassa ja Ilomantsissa. Pohjois-Karjalan selvästi merkittävin malmin rikastamo sijaitsee kuitenkin Outokummussa (Mondo Minerals B.V. Branch Finland Oy:n Vuonoksen rikastamo), joka tulisi myös mainita.

Esittää, että Joensuussa sijaitseva vanha Hammaslahden kaivosalue osoitetaan maakuntakaavan 3. vaiheessa merkinnällä ek1 (malmien tai teollisuusmineraalien esiintymisalue). Alueen erityisluonne tulee osoittaa maakuntakaavassa sen ympäristövaikutusten huomioimiseksi maankäytössä, ympäristöhaittoja ehkäisevien toimenpiteiden toteuttamiseksi ja toisaalta jo kaivosalueena olleen alueen osoittamiseksi ensisijaisesti tähän tarkoitukseen myös jatkossa.

Esittää ampumamelualuetta koskevan kaavamääräyksen muutettavaksi seuraavaan muotoon: Osa-aluemerkinnällä osoitetaan alueet, joiden impulssimaisuuslisällä korjattu melutaso (LAeq) ylittää päivämelun ohje- tai suositusarvon 55 dB(A).

Maakunnallisesti merkittävä rakennettu kulttuuriympäristöselvitys (maakuntakaavan liite 3) on edelleen varsin puutteellinen ja virheellinen. Johdantosivulla kerrotaan, että sitä täydennetään kaavaehdotuksen hyväksymisvaiheeseen mennessä. ELY -keskuksen mielestä tämän selvityksen olisi tullut olla lopullisessa muodossaan jo kaavan ehdotusvaihetta nähtävälle asetettaessa. Selvitys tulee täydentää ja korjata sellaiseen muotoon, että siinä esitellään kaikki kaavaan otetut rakennetun kulttuuriympäristön kohteet. Lisäksi siinä on syytä kuvata myös kaikki jo maakuntakaavan 1. vaiheessa suojellut rakennusperintökohteet (28 kpl) kuten liiton kulttuuriympäristöryhmässä 27.11.12 sovittiin. Näin saadaan yksiin kansiin koko Pohjois-Karjalan valtakunnallisesti ja maakunnallisesti merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö. Kohteiden nimien ja numeroinnin tulee olla samassa muodossa sekä kaavaselostuksessa että liitteessä. Selvitystä korjattaessa on otettava huomioon ELY-keskuksen ja Museoviraston luonnosvaiheesta antamat lausunnot.

Kaavamääräyksistä ma/kv ja ma/km tulee poistaa kohta "Merkintä ei tarkoita kaikkien alueen rakennusten ehdotonta suojelutarvetta". Vaikka näin onkin, toteamus ei kuulu kaavamääräykseen, koska se vesittää rakennetun kulttuuriympäristön suojelun tavoitteita. Asian voi esittää kaavaselostuksessa.

Kaavamerkintä sr-1, jolla osoitetaan kirkkolain ja ortodoksisesta kirkosta annetun lain mukaan suojellut kohteet sekä rakennusperinnön suojelemisesta annetulla lailla suojeltaviksi tarkoitettuja kohteita. Tällä merkinnällä on osoitettu kirkollisten kohteiden lisäksi neljä luonnosvaiheessa Metsähallituksen toiveesta lisättyä kohdetta; Pirhunvaara, Ikolanaho, Mäkränmaja ja Poikola. Näille Metsähallituksen kohteille oikeampi kaavamääräys on ma/km. Toisin sanoen sr-1 kohdemerkintä voidaan nyt rajoittaa vain kirkollisiin kohteisiin jolloin merkintä voisi olla myös havainnollisempi srk (kirkkolain ja ortodoksisesta kirkosta annetun lain mukaan suojellut kohteet).

Tarkennetaan selostuksen teksti siltä osin.

Voimassa olevassa maakuntakaavassa Lähdekorvan alue on osoitettu teollisuustoimintojen alueena (t-kohdemerkintä) sekä taajamatoimintojen kehittämissä kohdealueena (tkk). Osa alueesta on myös tärkeä tai vedenhankintaan soveltuva pohjavesialue (pv). Maakuntakaavan teollisuustoimintojen osalta ei ole tarkemmin esitetty alueen laajuutta, vaan se on tarkoitettu tehtävän yleiskaavassa. Joensuun seudun yleiskaavassa Lähdekorvan alue on osoitettu mm. osin teollisuus- ja varastoalueena (T), teollisuusalueena, jolla ympäristö asettaa toiminnan laadulle erityisiä vaatimuksia (TY) sekä virkistysalueena (V). Alueen osoittaminen em. seikat huomioon ottaen potentiaalisesti malmien esiintymisalueeksi ei ole mahdollista ilman koko alueen tarkempaa selvitystä ja kaavan muutosta. Ei aiheuta muutosta.

Esitetty muutos koskee merkinnän kuvausta, ei suunnittelumääräystä. Tässä maakuntakaavassa esitetty melualue on vähäinen laajennus maakuntakaavan 2. vaiheessa vahvistettuun melualueeseen. Merkinnän kuvaus on yhdenmukainen vahvistetun melualueen kanssa. Yhtenäisyyden vuoksi on tarkoituksenmukaista mukaista käyttää samaa termistöä. Ei aiheuta muutosta.

Täydennetään ja korjataan kaavaselostuksen liitteenä olevaa selvitystä "Valtakunnallisesti ja maakunnallisesti merkittävät rakennetut kulttuuriympäristöt Pohjois-Karjalassa" (Pohjois-Karjalan maakuntaliitto, 2013), johon kootaan kaikki maakuntakaavan 1. ja 3. vaiheen valtakunnallisesti ja maakunnallisesti merkittävät rakennetut kulttuuriympäristöt (ma/kv ja ma/km) sekä rakennussuojelukohteet (sr ja sr-1).

Poistetaan ma/kv ja ma/km-merkintöjen kaavamääräyksistä lause "Merkintä ei tarkoita alueen kaikkien rakennusten ehdotonta suojelutarvetta". Lisätään kaavaselostukseen lause "Merkintä ei välttämättä tarkoita alueen kaikkien rakennusten suojelutarvetta" ja täsmennetään lauseen merkitystä kaavaselostuksessa.

Osoitetaan sr-1 -kohdemerkinnällä kirkkolain ja ortodoksisesta kirkosta annetun lain mukaan suojellut kohteet. Osoitetaan Metsähallituksen esittämät kohteet Pirhunvaara, Ikolanaho, Mäkränmaja ja Poikola maakunnallisesti merkittävänä rakennetun kulttuuriympäristön kohteina ma/km -kohdemerkinnällä. Metsähallituksen edustajan kanssa sähköpostilla 18.4. käydyin neuvottelun ja kohteista käyttöön saadun kulttuuriperintöraportin perusteella merkinnän muuttaminen on perusteltu ja se voidaan tehdä.

Kaavaselostuksessa sivulla 28 esitetty eri merkintöjen kumoamista ja voimassa-pysymistä koskeva kappale on vaikeaselkoinen, siitä on vaikea ymmärtää, mikä on voimassa ja mikä ei. Olisi ollut selvempää, jos kaikki maakuntakaavan 1. vaiheen sr -kohteet olisi otettu 3. vaiheen kaavaan ja kumottu 1. vaihe myös näiltä osin, niin kuin kulttuuriympäristötyöryhmässä on esitetty.

Miksi kaavassa on esitetty kolme jo kaavan 1. vaiheessa sr -merkittyä kohdetta, nimittäin Rautatiemuseo (122), Tohtorila (175) ja Lieksan rautatieasema (199). Nyt niille on annettu ma/km merkintä.

Joensuun Hasanniemen alue (88), Liperin Ylämyllyn varuskunta-alue (223) ja Siikakosken alue (219) on syytä esittää aluekohteina.

Näyttää siltä, että Joensuun keskustan osayleiskaava on ohjannut maakuntakaavoitusta niin, että rakennetun kulttuuriympäristön kohdeluettelosta on poistettu kaksi merkittävää kohdetta Joensuun keskustassa. Kaavasta poistetut PT-talo ja Wanha Jokela ovat asiantuntijoiden mukaan maakunnallisesti merkittäviä rakennusperintökohteita, mutta niitä ei ole poliittisen päätöksenteon seurauksena suojeltu Joensuun keskustan osayleiskaavassa. Yleiskaava on valituksenalainen ainakin Jokelan osalta.

Tutkittuja, ajantasaisia perinnebiotooppialueita tai -kohteita ei ole lisätty maakuntakaavakarttaan, vaan ne on esitetty kaavaselostuksen informatiivisena liiteaineistona. ELY-keskus pitää menettelyä valitettavana, koska käytettävissä olisi ollut perinnebiotooppeja koskeva uusi päivitysinventointi, jonka tiedot olisi voitu ottaa käsittelyyn jo tässä kaavavaiheessa. Mikäli tämän asian käsittely siirretään maakuntakaavan 5. vaiheeseen, joudutaan päivitysinventointi tekemään taas uudelleen.

Rm-2 matkailupalveluja koskevalla kohdemerkinnällä on osoitettu Koli Cultural -luontomatkailukeskus. Alueelle on annettu suunnittelumääräys, jonka mukaan yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa tulee kiinnittää huomiota alueen maisema- ja kulttuuriarvojen säilymiseen, erityisesti valtakunnallisesti arvokkaan Kolin maisema-alueen säilymiseen. Suunnittelumääräys on sisällöltään liian yleisluonteinen ja se tulee muotoilla siten, että yksityiskohtaisemman maankäytön suunnittelun ja rakentamisen lähtökohdaksi on otettava valtakunnallinen maisema-alue, sen arvojen sekä erityisesti Kolin maisema-alueen arvojen säilyminen.

Maakuntakaavatyössä on tiedostettu ongelma, joka aiheutuu siitä, että rakennetun kulttuuriympäristön kohteita on käsitelty eri kaavavaiheissa, jolloin kokonaistilanteen hahmottaminen on vaikeaa. Selvennetään kaavaselostuksen tekstiä ko. kohdan osalta ja lisätään taulukko, jossa esitetään kulttuuriympäristökohteiden kokonaistilanne maakuntakaavan 1. ja 3. vaiheissa (voimaan jäävät, muutuneet ja kumottavat merkinnät). Esitetään lisäksi kumoutuvat maakuntakaavamerkinnot 1:200 000 kartalla. Maakuntakaavoista laaditaan yhdistelmäkartta eri kaavamerkintöjen luettavuuden parantamiseksi. Voimassa olevista maakuntakaavan 1. ja 2. vaiheista on toimiston sisäisessä käytössä yhdistelmäkartta. Laitetaan yhdistelmäkartta maakuntaliiton internet-sivuille. Maakuntakaavan 3. vaiheen tullessa voimaan täydennetään yhdistelmäkarttaa sen osalta.

Poistetaan päällekkäiset merkinnät, niin että maakuntakaavan 1. vaiheen sr-merkinnät jäävät voimaan ja 3. vaiheen ma/km -merkinnät poistetaan ko. kohteilta.

Pääperiaate maakuntakaavassa on, että kohdemerkinnällä osoitetaan alle 5 hehtaarin kokoiset alueet, sitä suuremmat esitetään aluekohteina. Ko. kohteiden pinta-alat on tarkistettu ja koska ne ovat alle 5 hehtaaria, ne esitetään maakuntakaavassa ma/km -kohdemerkinnällä. Ei aiheuta muutosta.

Pohjois-Karjalan maakuntakaavan 3. vaiheessa tehtävät ratkaisut ohjaavat maakuntakaavan vahvistamisen jälkeen tehtävää yleiskaavan laatimista tai muuttamista. Joensuun kaupungin linjaukset Joensuun keskustan osayleiskaavan kulttuuriympäristöjen osalta on otettu huomioon maakuntakaavan valmistelussa. Joensuun keskustan osayleiskaavatyön myötä on saatu käyttöön uusia taustaselvityksiä Jokelaa ja PT-taloa koskien ja siksi niille luonnosvaiheessa esitetyt ma/km-merkintöjä on tarkasteltu maakuntakaavan ehdotusvaiheessa uudelleen. Molempien rakennusten kohdalla on kyse rakennuksissa harjoitettuun toimintaan liittyneistä arvoista, joita ei voida maakunnallisesti merkittävän rakennetun kulttuuriympäristön osoittamiseen tarkoitettulla ma/km- kohdemerkinnällä säilyttää. Sr-merkintää (rakennussuojelukohde) ei Jokelalla tai PT-talolla ole ollut maakuntakaavan 3. vaiheen luonnoksessa eikä ehdotuksessa. Ei aiheuta muutosta.

Esitetään perinnemaisemat informatiivisessa tarkoituksessa maakuntakaavan liiteaineistossa. Perinnemaisemia koskeva aineisto saatiin luonnosvaiheen jälkeen, jolloin edellytyksiä tarkastella alueiden käsittelyä maakuntakaavassa ei aikataulusta johtuen ollut enää mahdollista tehdä. Liitekartalla esitetyllä perinnemaisema-aineistolla (ei vahvistu oikeusvaikutteiseksi) halutaan tuoda esille valtakunnallisesti ja maakunnallisesti arvokkaita perinnemaisemakohteita muodostuva kokonaisuus Pohjois-Karjalassa. Ei aiheuta muutosta.

Maakuntakaava on yleispiirteinen kaava, joka ohjaa yksityiskohtaisempien kaavojen laatimista, joten maakuntakaavan suunnittelumääräys ei voi olla kovin yksityiskohtainen. Koli Cultural -luontomatkailukeskuksen suunnittelumääräys ohjaa yksityiskohtaisempaa maankäytön suunnittelua ja rakentamista. Muutetaan suunnittelumääräys seuraavanlaisiksi: "Lisämerkinnällä -2 osoitetun matkailupalvelujen kohteen (Koli Cultural -luontomatkailu- ja kulttuuri-keskus, Lieksa) yksityiskohtaisemman suunnittelun lähtökohdaksi tulee olla alueen maisema- ja kulttuuriarvojen säilyminen, erityisesti valtakunnallisesti arvokas Kolin maisema-alue.

	<p>Kohdassa 4.2.10 vaikutukset maisemaan, kaupunkikuvaan, kulttuuriperintöön ja rakennettuun maisemaan on todettu, että Koli Culturalalla on kokonaisuuden kannalta vähäisiä maisemallisia vaikutuksia valtakunnallisesti arvokkaaseen Kolin maisema-alueeseen vedoten Kolin keskusta-alueen osayleiskaavan taustaselvitykseen. Koska asian käsittely on kesken tuomioistuimissa, ei maakuntakaavassa voida lainvoimaa vailla olevaan yleiskaavaan vedoten todeta, että hankkeella on vähäisiä maisemallisia vaikutuksia valtakunnallisesti arvokkaaseen Kolin maisema-alueeseen.</p>	<p>Arviointi Koli Culturalan maisemavaikutuksista perustuu asian kokonaisarviointiin. Tausta-aineistona on käytetty maisema-aluejärjestelmän mietinnössä "Arvokkaat maisema-alueet" esitettyä kuvausta Kolin valtakunnallisesti arvokkaasta maisema-alueesta ja sen maisemakuvasta, luonnonpiirteistä ja kulttuuripiirteistä sekä Kolin keskusta-alueen osayleiskaavan laatimisen yhteydessä tehtyjä selvityksiä (mm. maisemaselvitys ja Kolin keskusta-alueen näkyvyystarkastelut Ukko-Kolilta ja Akka-Kolilta) ja Koli Cultura -hankkeen suunnittelussa tuotettuja selvityksiä (mm. 3 D-animaatio suunnitellusta luonto- ja kulttuurimatka-alueesta ja sen sijoittumisesta alueella). Tarkennetaan selostustekstiin Koli Culturalan maisemavaikutusten arviointia ja sen perusteita.</p>
	<p>Kaavaselostuksesta puuttuu selvitys kaavan suhteesta maakuntasuunnitelmaan, alueellisiin kehittämishankkeisiin, voimassa olevaan maakuntakaavaan ja kaava-alueeseen rajoittuvien alueiden maakuntakaavoitukseen sekä kuntien suunnitteluun. Selostukseen sisältyy lyhyt kuvaus osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta, mutta yhteenveto kaavoituksen eri vaiheissa esitetyistä mielipiteistä puuttuu kuten myös se, miten eri mielipiteet on otettu huomioon kaavaratkaisua tehtäessä.</p>	<p>Täydennetään selostusta maakuntasuunnitelman, kehittämissuunnitelman ja kuntien yleiskaavoituksen osalta. Liittyminen muihin maakuntakaava-alueisiin tulee esille lausunnoista ja niiden vastineista. Maakuntakaavan eri vaiheissa saadun palautteen yhteenveto, vastineet ja niistä aiheutuneet toimenpiteet on kaava-asiakirjojen liitteinä. Voimassa olevissa maakuntakaavoissa käsitellyt asiat ja muutokset niihin tulevat esille selostuksessa.</p>
	<p>Esittää, että maakuntaliitto tekisi maakuntakaavan vaihekaavoista ajan tasalla olevan yhdistelmäkartan, jolloin voimassa olevan maakuntakaavan havainnollisuus ja luettavuus parantuu.</p>	<p>Voimassa olevista maakuntakaavan 1. ja 2. vaiheista on toimiston sisäisessä käytössä yhdistelmäkartta. Laitetaan yhdistelmäkartta maakuntaliiton internet-sivuille. Maakuntakaavan 3. vaiheen tullessa voimaan täydennetään yhdistelmäkarttaa sen osalta.</p>
	<p>Luonnonsuojelun osalta todetaan, että maakuntakaavan 3. vaiheen laatimisen aikana on julkaistu uusi luontotyyppiä koskeva selvitys "Valtakunnallisesti arvokkaat tuuli- ja rantakerrostumat" (Suomen ympäristö 32/2011). Se on vastaavan tason aineisto kuin aikaisemmin maakuntakaavassa käsitelty Valtakunnallisesti arvokkaat moreenialueet tai 3. vaiheeseen sisältyvät arvokkaat kallioalueet. Tuuli- ja rantakerrostumat tulee ottaa käsiteltäväksi 4. vaiheen jälkeen käynnistettävässä vaihemaakuntakaavassa.</p>	<p>Merkitään asia tiedoksi maakuntakaavan seuraavia vaiheita varten. Maakuntahallitus teki 22.4.2013 periaatepäätöksen maakuntakaavan 5. vaiheen (pääteemoina luonto ja kulttuuriympäristöt) käynnistämisestä. Ei aiheuta muutosta.</p>
	<p>ELY-keskus antaa myöhemmin kaavan Natura-arvioinnista erillisen lausunnon.</p>	<p>Täydennetään kaavaselostusta Natura-arvioinnin ja siitä annettujen lausuntojen osalta.</p>
Pohjois-Savon ELY-keskus	Ei huomautettavaa.	Ei aiheuta muutosta.
Rajavartiolaitos	Ei huomautettavaa.	Ei aiheuta muutosta.

9.3 Yrityksen, yhteisöt, järjestöt

Lausunnon antaja	Lausunnon keskeinen sisältö	Vastine
Fingrid	<p>Kaavaselostukseen tulisi lisätä, että maakuntakaavaehdotuksessa osoitettujen tuulivoima-alueiden toteuttamislaajuudesta riippuen voi aiheutua myös kantaverkon vahvistustarpeita. Tuulivoima-alueet sijoittuvat Pielisen ympärille, jossa kantaverkon nykyinen siirtokyky ei välttämättä riitä kaikkien hankkeiden verkkoon liittämiseen. Näin ollen tuulivoiman jatkokehittämisen ja hankkeiden tarkentumisen yhteydessä on laadittava tarkemmat liittymis- ja verkon kehittämissuunnitelmat.</p>	<p>Lisätään kaavaselostukseen tekstiä (vaikutusten arviointi -osioon) mahdollisesta kantaverkon vahvistamistarpeesta. Tarkemmat kantaverkon samoin kuin muunkin sähköverkon liittymissuunnitelmat ja verkon kehittämissuunnitelmat tapahtuvat hankkeita koskevissa suunnitelmissa.</p>

<p>GTK</p>	<p>Esittää lisättäväksi PK-Kovakivi -projektissa 2009-2010 tutkitut rakennuskivi- ja kalliokiviaineskohteet:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mustalampi, Lieksa • Sumukkavaara, Lieksa • Tiaisenvaara, Lieksa • Vehkalampi, Eno • Kiimalampi, Eno • Härkökallio, Kiihtelysvaara • Keinumäki, Tohmajärvi • Huosiovaara, Tohmajärvi • Ytykkävaara, Kiihtelysvaara • Suurivaara, Kontiolahti • Svanenvaara, Tohmajärvi 	<p>Tässä maakuntakaavassa käsitellään uutena asiana kalliokiviainesten ottoalueita, jotka perustuvat mm. kahdessa eri vaiheessa tehtyihin kalliokiviainekohteiden inventointeihin sekä maakunnallisesti toteutettuun Poski-projektiin.</p> <p>Rakennuskiven ottoalueita käsiteltiin laajemmin maakuntakaavan 2. vaiheessa. Tässä kaavassa tarkasteltiin vain 2. vaiheen yhteydessä vahvistamatta jäänyttä ns. Koidanvaaran aluetta Ilomantsissa. Esitettyjen uusien kohteiden ottaminen mukaan maakuntakaavaan edellyttää tarkempaa vaikutusten selvittämistä ennen, kuin ne voidaan ottaa mukaan maakuntakaavaan. Tässä vaiheessa siihen ei ole mahdollisuutta. Merkitään esitys tässä vaiheessa tiedoksi ja asia otetaan käsiteltäväksi tulevaisuudessa maakuntakaavan tarkistusten yhteydessä. Ei aiheuta muutosta.</p>
<p>Ilomantsin Luonnonystävät ry</p>	<p>Esittää, että Repovaaran tuulipuistoalue Ilomantsin Sonkajassa poistetaan maakuntakaavasta. Maisemavaikutus valtakunnallisesti ja maakunnallisesti arvokkaassa kulttuurimaisemassa on suuri ja laajalle vaikuttava kokonsa ja näkyvyytensä puolesta. Kuinka korkeintaan 20 vuotta toimiva tuulivoimala, joka ei ole taloudellisesti itsekannattava energian tuotantomuoto vaan vaatii runsasta yhteiskunnan tukea sekä lisäenergiaa toimiakseen, sopii karjalaiseen vaaramaisemaan ja kulttuuriympäristöön?</p> <p>Vaikutuksia linnustoon, eläimiin ja kaloihin ei ole tutkittu tarpeeksi. Tarvitaan lisäselvityksiä. Alue on vetisellä alueella, vaikuttaako tuulivoima Koitajoen planktonsiian kutemiseen nousuun?</p> <p>Mitkä ovat mahdollisen tuulipuiston vaikutukset maan ja kiinteistöjen arvoon?</p> <p>Kesonsuolla pesii arvokkaita ja uhanalaisia lintuja. Alue on myös merkittävä arktisten lintujen muuttolintualue. Kuinka linnut ja eläimet pakenevat tuulipuiston vaikutusalueelta? Tuoko tuulivoima työtä ja toimeentuloa seutukunnalle? Toteutuuko maiseman, luonnonarvojen ja kulttuuriperinnön vaaliminen? On tehtävä perusteellinen ympäristövaikutusanalyysi, jos tuulipuiston suunnittelua jatketaan. Melu-, välke-, varjostus-, linnusto-, kalasto- ja maisemavaikutukset on arvioitava huolella. Tuulivoiman terveydellisiä haittoja ihmisille ei ole tutkittu luotettavasti.</p>	<p>Sonkajan tuulivoima-aluemerkinnästä maakuntakaavassa luovutaan kokonaan. Perusteluina ovat paikallisten asukkaiden laaja vastustus suunnitelmalle kohtaan sekä alueen sijainti arvokkaiden kulttuuri- ja luonnonympäristöjen läheisyydessä. Myöskään uusilla rajausmuutoksilla ei ollut mahdollista enää hakea tyydyttävää ratkaisua alueen osoittamiseksi maakuntakaavaan. Sonkajassa pidettiin 11.4. yleisötilaisuus tuulivoima-alueesta, joka tilaisuus myös osoitti paikallisten vastustuksen hanketta kohtaan olevan laajaa.</p>
<p>Joensuun Latu</p>	<p>Yhdistys esittää seuraavia lisäyksiä:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ohjeellisen ulkoilureitin jatkaminen Heinävaaran taajama-alueelta Kerolankankaalle ja edelleen Kulhoon ja Pielisjoen rantatuntumaa myötäillen Jaamankieroksen reitistölle. • Ohjeellisen ulkoilureitin lisäys Kolinpolusta lähtevänä reittinä (Patvinpolun osa) Uimaharjuun ja edelleen Koitajoen reitistön sekä Hiiskosken kautta Palokankaan halki, yhtyen Isonpalonkankaalla (maantien varrella) Susitaipaleen reittiin. Reitti olisi parempi vaihtoehto Patvinpolulle. Koiteen eteläpuolella kulkevana lisäys liittyy Koitajoen polut reittiverkoston. Harju- maastossa kulkevana reitti on helpompi ylläpitää ja olisi maisemallisesti mielenkiintoisempi. Lisäykset (1. ja 2. kohta) loisivat yhtenäisen E10 ulkoilureittiverkoston maakunnan pohjoisosista Niiralaan saakka, josta reitti jatkuisi polkupyörä- ja / tai melontareittinä. 	<p>Maakuntakaavan 1. vaiheessa on osoitettu viheryhteystarve Heinävaaralta Karsikkoon sekä Kulhosta Kuurnan kanavalle. Lisäksi tulevassa maakuntakaavan 4. vaiheessa tarkastellaan päivytystarpeita nimenomaan Joensuun seudulla.</p> <p>Maakuntakaavan 3. vaiheessa reittien suhteen periaatteena on ollut karsia reitistöä, sillä nykyistenkin reittien ylläpitäminen on osoittautunut haasteelliseksi. Maakuntakaavassa osoitetaan siis vain maakunnallinen runkoreitistö. Toimijoita kuitenkin rohkaistaan perustamaan/kehittämään muitakin reittejä, kunhan ylläpitoonäkölle tulee huomioituksi. Luonnollisesti mahdollisesti perustettavien uusien reittien yhteys maakunnalliseen runkoreitistöön on erityisen positiivinen asia. Ei aiheuta muutosta.</p>

	<ul style="list-style-type: none"> Ohjeellinen vesiretkeilyreitti Viinijärveltä Taipaleenjoen kautta Heposelälle ja Orivedelle. 	Maakuntakaavassa esitetään maakunnalliset runkoreitit myös vesiretkeilyn osalta. Ei aiheuta muutosta.
Karjalan Retkeilijät ry	Valitettavaa, että Kolin polun ja Patvinsuon kansallispuiston yhdistävä Patvinpolku on poistumassa, samoin kuin Tapion taipaleen Susitaipaleeseen yhdistävä osuus. Seura esittää, että tätä vielä harkittaisiin.	Patvinpolun merkintä on poistumassa maakuntakaavasta, mutta se ei estä ylläpitämästä reittiä. Tapion taipaleen Susitaipaleeseen yhdistävä ohjeellinen reittimerkintä (toteuttamaton) poistuu, mutta toisaalta sen tilalle on esitetty Taitajan taipaleen ja Susitaipaleen yhdistävä uusi reitti (toteutumassa), jonka avulla saadaan muodostettua rengasreitti. Ei aiheuta muutosta.
	Ongelmallista, että lyhyitä reittejä ei juuri lainkaan esitetä maakuntakaavassa. Tämä koskee Herajärven kierrosta lukuun ottamatta kaikkia puistoja ja Ruunaan retkeilyaluetta. Osa alueista tosin on kaavassa matkailupalvelujen kohteena luonnonsuojelun ohella. Patvinsuon kansallispuistosta nämä lyhyet reitit puuttuvat kokonaan, mitä seura pitää puutteena.	Maakuntaliitto tiedostaa, että lyhyet reitit ovat erityisen suosittuja. Tärkeimmät lyhyet reittimme kuitenkin sijoittuvat suurelta osin kansallispuistojen sekä retkeily- ja virkistysalueiden yhteyteen. Maakuntakaavassa ne sisältyvät erilaisiin suojelu-, maisema- ja virkistysaluevarauksiin, joten lyhyitä reittejä ei ole tarpeen osoittaa erikseen reittimerkinnöillä. Ei aiheuta muutosta.
	Ulkoilureittejä koskevaan liitekarttaan olisi hyvä lisätä taustalle keskeisemmät suojelu- ja virkistysalueet kokonaiskuvan selventämiseksi.	Teemakartalla on jo esitetty kansallispuistot ja maakuntakaavan virkistysalueet (V). Ei aiheuta muutosta.
	Erityisesti Patvinsuon-Suomunjärven alueella olisi hyviä mahdollisuuksia lisätä "päivänkakkara" reittitarjontaa mm. Suomunjärven pohjoispuolella ja Suomunjoki-varressa. Sama koskee Ukonjokivartta Lieksan puolella. Molemmilla alueilla olisi mahdollista retkeilyn ohessa esitellä elinkeino- ja kulttuurihistoriallisesti arvokkaita uitto- ja metsätyöperinteeseen liittyviä kohteita, jotka muuten uhkaavat tuhoutua lopullisesti. Vielä olemassa olevin rakennelmien, valokuvien, piirustuksien, polkujen, raunioiden ja karttojen avulla olisi luotavissa monipuolinen alueen historiasta ja menneisyydestä kertova reitistö, joka tukisi ja laajentaisi alueen retkeilytarjontaa monipuolisemmaksi ja totuudenmukaiseksi. Ulkoilun käyttötärvealueen laajentamiseen olisi näin ollen syytä varautua alueella.	Patvinsuo-Suomunjärvi on maakuntakaavan 1. vaiheessa osoitettu luonnonsuojelualueena. Ukonjokea Suomunjärvelle puolestaan seurailee ohjeellinen ulkoilureitti. Koska kyseessä on nimenomaan ohjeellinen reitti, se antaa mahdollisuuden kehittää myös lausunnossa kuvailun kaltaista historiallista reitistöä. Ei aiheuta muutosta.
	Alueellisesti maakunnan ulkoilureitistö ei ole kattava. Koko Joensuun länsipuoli Kiteeltä ja Rääkkylästä pohjoiseen on tyhjiä UKK-reitin poistumisen jälkeen. Seuran mielestä alueen kunnilla ja maakunnan liitolla olisi velvollisuus toimia ongelman poistamiseksi. Esimerkiksi Outokummun erä- ja luontokeskus ja Vaikkojoki suojelualueineen voisivat toimia reitistön ytiminä. Reittejä voisi yleensäkin suunnitella kulkemaan myös elävien kylien kautta, kunhan ne pääosaksi noudattavat polku-reittejä maanteiden ja metsäautoteiden asemesta. Oravanpolku Kiihtelysvaarassa on esimerkki tässä suhteessa huonosta ulkoilureitistä. Sen keran läpi kulkenut tuskin sinne uudestaan palaa.	Maakuntakaavassa osoitetaan ylikunnallista merkitystä omaavat reitit. Maakunnan länsipuolella on siis hyödynnettävä lyhyitä reittejä, joita ei ole merkitty maakuntakaavaan. Todettakoon myös, että jo nykyisen reittiverkoston ylläpito on osoittautunut haasteelliseksi. Kirjoitetaan selostukseen paremmin auki, että maakuntakaavassa ei ole osoitettu kaikkia maakunnan reittejä.
	Moottorikelkkailussa karsimisperiaatteita noudattaen mm. Ilomantsista (Ukonjoen ohi) Lieksaan kulkeva reitti voitaisiin poistaa, hyvin vähäisen käytön perusteella. Käytännössä moottorikelkkailu näin ohjattuna ei juurikaan häiritse varsinaisten ulkoilureittien luonnonrauhaa.	Reitistöä ollaan kehittämässä enemmän monikäyttöön suuntautuvana reitistönä. Kyseessä on tärkeä Ilomantsin ja Lieksan yhdistävä reitti. Ei aiheuta muutoksia.
	Ukonjoen kämpppä voisi hyvin kuulua suojeltuihin kulttuuriympäristöihin siinä kuin esimerkiksi Hoskon kämpppä tai Laamankosken kämpppä Ilomantsissa.	Merkitään asia tiedoksi maakuntakaavan seuraavia vaiheita varten. Maakuntahallitus teki 22.4.2013 periaatepäätöksen maakuntakaavan 5. vaiheen (pääteemoina luonto ja kulttuuriympäristöt) käynnistämistä. Ei aiheuta muutosta.

Luonto-Liitto	<p>Loppuvuodesta 2012 julkaistusta mittavasta valtion maiden suojeluesityksestä löytyisi useita sellaisia alueellisesti ja valtakunnallisesti arvokkaita luontokohteita, joiden huomiointi maakuntakaavassa luo- tai SL-merkinnöillä olisi perusteltua. Esityksessä on Pohjois-Karjalasta 67 kohdetta. Monesta näistä (pääosa ns. luokan A-kohteista) on olemassa kohdekohtaiset kuvaukset ja riittävät luontotiedot, jolloin näiden alueiden huomiointi maakuntakaavassa pohjautuisi riittäviin selvityksiin.</p>	<p>Merkitään asia tiedoksi maakuntakaavan seuraavia vaiheita varten. Maakuntahallitus teki 22.4.2013 periaatepäätöksen maakuntakaavan 5. vaiheen (pääteemoina luonto ja kulttuuriympäristöt) käynnistämisestä. Ei aiheuta muutosta.</p>
	<p>Esittävät Koidanvaaran kahden eteläisimmän EO2-aluevarauksen poistamista. Molemmat aluevaraukset sijaitsevat välittömästi Asumajoen varressa, joka laskee puolestaan Koitajokeen. Eteläisempi aluevaraus osuu lisäksi merkittäviä metsä- ja suoarvoja sisältävälle Lavakankaan alueelle, jossa on säilynyt huomattavan edustavien vanhojen metsien ja ojittamattomien soiden edustavaa mosaiikkia. Kyseinen alue on mukana luontojärjestöjen valtakunnallisessa suojeluesityksessä (kohde 223: Lahnavaaara).</p>	<p>Maakuntakaavan ehdotusvaiheeseen on tehty Natura-arvioinnin tarveharkinta ja Natura-arviointi. Natura-arvioinnin tarveharkinnan perusteella ei ole tarpeellista tehdä varsinaista Natura-arviointia EO2-aluemerkinnällä osoitetun Koidanvaaran-livanankankaan rakennuskivien ottoalueen vuoksi, joten suunniteltu toiminta ei merkittävästi heikennä Koitajoen Natura 2000 -alueen luonnonarvoja. Myöskään Pohjois-Karjalan ELY-keskuksen asiantuntija-arvion mukaan alueeseen ei sisälly sellaisia luonto- tai maisema-arvoja, joiden vuoksi esitetty aluevarausten poistaminen olisi tarpeellista. Ei aiheuta muutosta.</p>
Metsähallitus	<p>Metsähallituksen näkemyksen mukaan erityisesti Lakkavaaran alue Pielisen itäpuolella mutta myös Joensuun Laajanvaaran alue muodostavat maisemariskin ja saattavat vaarantaa Kolin kansallismaiseman ja tästä syystä niitä ei tulisi osoittaa tuulivoima-alueiksi maakuntakaavassa. Mikäli alueet kuitenkin osoitetaan tuulivoima-alueiksi maakuntakaavassa, tulee maisemavaikutukset arvioida perusteellisesti Kolin kansallispuiston kansallismaiseman, virkistyskäytön ja luontomatkailun kannalta ja ottaa huomioon yksityiskohtaisemmassa kaavoituksessa ja suunnittelussa ja huomioida maisemalliset vaikutukset tuulivoimaloiden sijoittamisessa.</p> <p>Juussa sijaitsevan Panjavaaran etelä- ja kaakkoispuoleiset osat sijoittuvat Keihäsojen suojelualueen välittömään läheisyyteen. Suojelualueen välittömään läheisyyteen ei tule osoittaa tuulivoimaa. Suojelualue tulee ottaa huomioon yksityiskohtaisemmassa kaavoituksessa ja suunnittelussa ja huomioida luontoarvojen ohella myös maisemalliset vaikutukset tuulivoimaloiden sijoittamisessa.</p> <p>Juuan Juuanvaaran kaavamerkintä menee osittain päällekkäin Juuanvaaran SL-kaavamerkinnän kanssa. Tuulivoima-alueen rajausta tulee muuttaa SL-merkintä huomioiden ja tämä tulee ottaa huomioon yksityiskohtaisemmassa kaavoituksessa ja suunnittelussa ja huomioida luontoarvojen ohella myös maisemalliset vaikutukset tuulivoimaloiden sijoittamisessa.</p>	<p>Lieksan Lakkavaaran-Julkuvaaran ja Joensuun Laajanvaaran maisemavaikutuksia on tutkittu sekä 20 km etäisyydelle ulottuvilla paikkatietopohjaisilla näkyvyysanalyysillä että erillisillä visualisoinneilla eli kuvasovitteilla. Kuvasovitteet on nyt myös laadittu Lakkavaara-Julkuvaaran alueelle kolmesta eri kuvauspisteestä Kolin suunnasta. Tehtyjen selvitysten ja käytyjen neuvottelujen perusteella myöskään alueista ehdottomasti keskeisimmän eli Lakkavaaran-Julkuvaaran tuulivoimaloiden alueen maisemavaikutukset Kolin kansallismaisemaan eivät ole niin merkittävät, että se edellyttäisi alueen uudelleen harkintaa kaavassa. Lieksan Lakkavaaran-Julkuvaaran alueen yleisötilaisuus pidettiin 15.4. Lieksassa. Palautteen perusteella aluetta rajataan hieman kauemmaksi asutuksesta samalla kun laajennusesityksistä Julkuvaaran kylän lounaispuolelle luovutaan.</p> <p>Juuan Panjavaaran alueen rajauksessa on huomiointi suojelualueen läheisyys. Juuan Panjavaara on maanomistajan esityksestä ehdotukseen tuotu uusi tuulivoima-alue. Panjavaaralle ei ole laadittu maisema- ja näkyvyyselviytyksiä sen sijaitessa Suuri Piilovaara-Rontsa alueen takamaastossa kauempaan asutuksesta ja arvokkaista maisema-alueista. Tuulivoimaloiden alueiden suunnittelumääräykseen on kirjattu muun muassa ”Suunnittelussa on kiinnitettävä huomioita tuulivoimapuistojen ympäristövaikutuksiin, erityisesti maisema- ja meluvaikutuksiin.” Ei aiheuta muutoksia.</p> <p>Metsähallituksen tarkennettu rajausaineisto SL-luonnonsuojelualueista on tullut maakuntaliitolle tammikuussa. Nähtävillä olleessa ehdotuksessa oli merkintöjen päällekkäisyyttä. Tuulivoimaloiden alueen merkintä on kuitenkin osa-aluemerkintä, joka kuvaa potentiaalisia alueita laajamittaiselle tuulivoimatuotannolle. Koska metsähallitus maanomistajana on linjannut alueen käyttöä osittain suojeluun, niin maakuntakaavan tuulivoimaraajausta muutetaan (pienennetään) siten, että päällekkäisyys poistuu.</p>

Osa Hiivenvaaran suojavyöhyke-esityksestä (sv) menee Patvinsuon kansallispuiston päälle. Suojavyöhykkeellä sijaitsee taukopaikka ja vyöhykkeen kautta kulkee rengasreitti. Kaavamerkintä ja suunnittelumääräys aiheuttavat ristiriitaa ja Patvinsuon kansallispuiston päälle menevä osa suojavyöhykkeestä tulee poistaa. Kansallispuiston liikkumisrajoitustarpeet voidaan suunnitella yhdessä Metsähallituksen ja Rajavartiolaituksen kanssa osana kansallispuiston hoidon- ja käytön suunnittelua.

Kaavassa moottorikelkkailureitti on linjattu Kolin kansallispuistoon kuuluvan Hupelin saaren läpi. Reittimerkintä tulee poistaa saaresta ja muuttaa kulkemaan esimerkiksi saaren pohjoispuolelta. Toinen moottorikelkkailureitti on linjattu Paistinvaaran alueen vanhat metsät –Natura alueen Paistinvaaran osa-alueen kautta. Myös tämä reittimerkintä tulee poistaa suojelualueen osalta ja muuttaa kulkemaan esimerkiksi alueen länsipuolelta.

Natura-arvioinnin osalta lausuntoa täydennetään myöhemmin.

Yksityiskohtiin menevät kaavaohjeet eivät saa vaikeuttaa kuntien omaa kaavoitusta ja näin heikentää kuntien paikallista oikeutta päättää omasta maankäytöstään.

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet on luokiteltava maakuntakaavassa yleistavoitteiksi ja erityistavoitteet kohdennetaan alempiasteisille kaavoille. Jos maakunnan, kunnan tai yksityisen elinkeinonharjoittajan etu vaatii poikkeamista VAT:ista, on toimittava heidän edunmukaisesti.

Kaavan tulee ottaa huomioon yhteiskunnan muutokset, erityisesti biotalouden antamat mahdollisuudet. Yhdyskuntarakenteen tiivistäminen ja keskittäminen on lopetettava, koska biotalous nojaa paikallisuuteen ja hajautettuun yhteiskuntaan. Hajautettu yhteiskuntarakente antaa ihmiselle vapauden valita ympäristöä vähemmän kuormittava ”ekologinen jalanjälki”.

Toivovat, että maakuntakaava ei ole este avata myös muita kalliokiviainesten ottopaikkoja, jotka ovat välttämättömiä maakunnan tieninfrastruktuurin peruskunnostamiseksi.

Esitettävät poistettavaksi lauseen: ”suunnittelumääräyksen mukaan merkinnällä ma/mm-1 osoitetuilla arvokkailla maisema-alueilla suunniteltaessa toimenpiteitä esitetään lausuntopyyntöä ELY:stä ja Museovirastosta.”

Reittien suunnittelussa on huomioitava jo olemassa olevien elinkeinon toiminta. Reitit tulee ohjata pois pelloilta tuottamattomille maa-alueille, kuten sähkölinjoille ja tienvarsille. Reitien siirtäminen pois yksityisten mailta valtion ja yhtiöiden omistamille maille helpottaa sopimusten tekemistä ja saadaan pois häiritsemästä asutusta ja elinkeinotoimintaa.

Suojavyöhykkeen suunnittelumääräys on muutettu seuraavanlaiseksi: Suojavyöhykkeelle ei saa sijoittaa asumista, palveluja tai työpaikkoja.

Muutetaan ohjeellisia moottorikelkkareittejä esitetyllä tavalla.

Täydennetään kaavaselostusta Natura-arvioinnin ja siitä annettujen lausuntojen osalta.

Maakuntakaava on osa maankäyttö- ja rakennuslain mukaista kaavajärjestelmää. Maakuntakaavassa käsitellään alueidenkäyttökysymyksiä, joilla on vähintään kahta kuntaa koskevia vaikutuksia. Kaavajärjestelmän oikeusvaikutusten mukaan ylempiasteinen kaava ohjaa alempiasteista kaavaa eli maakuntakaava ylempiasteisen ohjaa laadittavia kuntakaavoja. Ei aiheuta muutosta.

Valtakunnalliset alueidenkäytön tavoitteet ovat osa maankäyttö- ja rakennuslain mukaista kaavoitusjärjestelmää ja tulee ottaa huomioon mm. maakuntakaavoituksessa ja kuntakaavoituksessa. Maakuntakaavoituksen yhteisenä keskeisenä tavoitteena on VAT:n ja maakunnallisten/seudullisten tavoitteiden yhteensovittaminen. Ei aiheuta muutosta.

Ajantasainen kaavoitus palvelee parhaiten yhdyskuntien kehitystä. Kaavoitukseen kuuluu seurata yhteiskunnassa tapahtuvia muutoksia ja varautua niiden tuomiin tarpeisiin maankäytöllisesti. Ilmaston muutos ja energiatalous, johon sisältyy mm. uusiutuvien luonnonvarojen hyödyntäminen ohjaa osaltaan maankäyttöä. Yhdyskuntarakenteen eheyttämisellä pyritään vaikuttamaan ekologisen ja energiatehokkaan yhdyskuntarakenteen kehittämiseen. Ei aiheuta muutosta.

Kalliokiviainesten otto on maa-aineslain luvalla tapahtuvaa toimintaa. Maa-ainesluvan myöntämisen edellytykset on säädetty em. laissa. Maakuntakaavassa on osoitettu vain seudullista tai maakunnallista merkitystä omaavat kalliokiviainesten ottoalueet. Muut ottoalueet ja niillä tapahtuva kalliokiviainesten ottotoiminta tapahtuu maa-aineslain rajoissa. Ei aiheuta muutosta.

Ma/mm-1 -osa-aluemerkinnällä osoitetut maiseman vaalimisen kannalta valtakunnallisesti tärkeät alueet ja ko. merkintään liittyvä kaavamääräys on poistettu maakuntakaavan ehdotusvaiheesta. Ei aiheuta muutosta.

Maakuntakaavassa esitetään reitit ohjeellisina. Niiden tarkempi suunnittelu tapahtuu yksityiskohtaisemmissa kaavoissa tai reitti-suunniteluissa. Uusia yhteystarpeita on mahdollisuuksien mukaan ohjattu siten, että niiden sijoittaminen mm. sähkölinjoille on mahdollista. Ei aiheuta muutosta.

Napa-
Koli Oy

PKS Sähkön-
siirto Oy

Perinnemaisemien esittäminen maakuntakaavassa tarpeetonta ja jopa arveluttavaa saattaa julkisuuteen yksittäisen maanomistajan omistamia maa-alueita ja vaikeuttaa hänen tulevaa maankäyttöä sopimuskauden päätyttyä. Mikä motiivi on esittää tällaista informatiivista aineistoa, jos sillä ei pyritäisi vaikuttamaan alueiden käyttöön esim. asemakaavoituksessa tai rakennuslupia haettaessa? Uhkana on, että jossain maakuntakaavan myöhemmässä vaiheessa perinnemaisemat ilmestyvät myös varsinaiseen maakuntakaavakarttaan.

Ohjausryhmälle 15.01.2013 jaetussa versiossa Kolille on merkitty noin 370 hehtaarin laajuisen RM-1 alue "Loma-Kolin laajennus". Kuitenkin 25.01.2013 päivättyyn kaavaehdotukseen merkintä on rajattu koskemaan kohdemerkintänä ainoastaan Napa-Koli Oy:n omistamaa tilaa RN:o 1:170 eli niin sanottua Koli Culturan aluetta. Päätös kohdemerkinnästä on tehty kaavan laatijoiden kesken käydyissä epävirallisissa neuvotteluissa. Rajaus kohtelee Napa-Koli Oy:ta ja Koli Cultura-hanketta epätasa-arvoisesti, koska Kolin alueella on tällä hetkellä meneillään useita muitakin Kolin kansallismaisemaan vaikuttavia hankkeita. Koli Cultura-hankkeessa maisemasuunnittelu on tehty erityisen tarkkaan Kolin maisema-arviot huomioiden. Maisema-arvot huomioiva kaavamääräys on perusteltu, mutta merkinnän pitäisi koskea laajempaa aluetta eli koko sitä osaa Kolin kansallismaisema-alueesta, jossa tällä hetkellä ja lähivuosina on suunnitteilla matkailurakentamista (koko Loma-Kolin alue, Purnuniemi ja Kolin kansallispuiston sisällä olevat hotelli- ja rinnealueet).

Ei huomautettavaa.

Esitetään perinnemaisemat informatiivisessa taroituksessa maakuntakaavan liiteaineistossa. Liitekartalla esitetyllä perinnemaisema-aineistolla (ei vahvistu oikeusvaikutteiseksi) halutaan tuoda esille valtakunnallisesti ja maakunnallisesti arvokkaita perinnemaisemakohteista muodostuva kokonaisuus Pohjois-Karjalassa. Ei aiheuta muutosta.

Maakuntakaavan 1. vaiheessa Kolin alueelle kohdistuu mm. kulttuuriympäristön tai maiseman vaalimisen kannalta tärkeä alue (ma) ja matkailupalvelujen alue (RM).

Maakuntakaavan 3. vaiheessa ohjausryhmälle jouduttiin toimittamaan aineisto ennen 16.1.2013 YM:ssä pidettyä työneuvottelua. Työneuvottelun seurauksena entistä RM-aluevarausta täydentänyt aluevaraus muutettiin kohdemerkinnäksi, josta kerrottiin ohjausryhmän kokouksessa 21.1.2013. Matkailukohdemerkinnän tarkoituksena on mahdollistaa Koli Culturan toteutuminen. Silti maakuntaliitto haluaa korostaa valtakunnallisen maisema-alueen maisema-arvojen säilymisen turvaamisen tärkeyttä. Ei aiheuta muutosta.

Ei aiheuta muutosta.

Ehdotuksessa on osoitettu tuulivoima-alueita sellaisille kohteille, joille ne eivät sovellu. Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet edellyttävät, että maakuntakaavoituksessa on osoitettava tuulivoiman hyödyntämiseen parhaiten soveltuvat alueet. Alueiden suunnittelussa on otettava huomioon myös kulttuuriympäristöjä, maisemaa ja luontoa koskevat tavoitteet. Tätä painotetaan erityisesti Vuoksen vesistöalueella, jolle on määrätty omat yleistavoitteet.

- Sonkajan tuulivoima-alue sijoittuu maakunnallisesti arvokkaalle maisema- ja perinnemaisema-alueelle. Kohteen vaikutuspiirissä sijaitsee myös valtakunnallisesti arvokas perinnemaisema, Ontronvaaran niityt (kohde 6). Sonkajan tuulivoima-alueen vaikutuksia on tarkasteltu myös Natura-arvioinnin yhteydessä. Natura-arviossa todetaan, että "valtakunnallisesti merkittävien maisema- ja luontoarvojen perusteella Sonkajaa ei tule luokitella tuulivoimarakentamiseen soveltuvaksi kohteeksi". Edelleen Natura-arvion yhteydenä todetaan, että "kaavamerkintöjen mahdollisista vaikutuksista Natura-alueen suojeluperusteena oleviin luontoarvoihin voidaan todeta, että tuulivoimarakentaminen muodostaa huomattavan riskin Natura-alueella pesiville lintudirektiivin liitteen I lajeille". Sonkajan tuulivoima-alue tulee poistaa valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden vastaisena, Natura-alueen suojeluperusteena olevien luontoarvojen uhkatekijänä ja tämän kaavaehdotuksen tavoitteiden vastaisena, kun halutaan osoittaa parhaat edellytykset täyttävät tuulivoima-alueet.
- Panjavaarakaan ei täytä "parhaita edellytyksiä" tuulivoima-alueeksi. Esitetty tuulivoima-alue rajautuu useisiin Juuan vanhat metsät –Natura-alueeseen kuuluviin suojelukohteisiin. Alue sisältää lukuisia pieniä luonnontilaisia vesistöjä ja soita. Alue on Juuan viimeisiä erämaisia alueita. Alueella tavattuja lintulajeja ovat muun muassa, huuhkaja, sääksi, metsähanhi, kuikka, kaakkuri ja selkälokki. Kohteen Natura-arviossa todetaankin, että kohteella ja sen välittömässä vaikutuspiirissä on selkeästi huomioitavia linnustoarvoja. Maakuntakaava ja yleiskaava ohjaavat yksityiskohtaisempien kaavojen laatimista ja ne voivat ohjata myös suoraan rakentamista. Tässä maakuntakaavaehdotuksessa esitetty Panjavaaran tuulivoima-alue on maankäytön ohjauksen näkökulmasta ristiriidassa alueen maankäytön suunnitelmiin. Alueella on vireillä rantakaava (Ruokosten ranta-asemakaava), jossa suunnitellaan alueelle runsasta loma-asuntorakentamista. Panjavaaran tuulivoima-alue tulee poistaa kaavaehdotuksesta alueen luonnonarvojen ja erämaisen luonteen vuoksi.

Tavoitteena maakuntakaavassa on ollut osoittaa tuulivoima niille parhaiten soveltuville alueille. Esimerkiksi Keski-Karjalaan ei ole osoitettu tässä kaavavaiheessa lainkaan tuulivoimaloiden alueita linnustotekijöiden sekä VAT Vuoksi tavoitteiden johdosta. Alueiden suunnittelussa on kiinnitetty huomiota laajasti rakennettuun ympäristöön, kulttuuri- ja luonnonympäristöön sekä lukuisiin muihin alueiden käytön erityispiirteisiin. Sonkajan tuulivoima-aluemerkinnästä maakuntakaavassa luovutaan kokonaan. Perusteluina ovat paikallisten asukkaiden laaja vastustus suunnitelmaa kohtaan sekä alueen sijainti arvokkaiden kulttuuri- ja luonnonympäristöjen läheisyydessä. Myöskään uusilla rajausmuutoksilla ei ollut mahdollista enää hakea tyydyttävää ratkaisua alueen osoittamiseksi maakuntakaavaan. Sonkajassa pidettiin 11.4. yleisötilaisuus tuulivoima-alueesta, joka tilaisuus myös osoitti paikallisten vastustuksen hanketta kohtaan olevan laajaa. Panjavaaran alue sijaitsee Juuassa Natura-alueen läheisyydessä. Ehdotusvaiheessa Natura-arvion yhteydessä tuulivoimaloiden alueen rajausta loitonnettiin kauemmaksi Natura-alueesta siten, että se ei rajaudu Natura-alueeseen. Tuulivoimaloiden alueiden suunnittelumääräyksessä tuodaan esille, että "Suunnittelussa on kiinnitettävä huomioita tuulivoimapuistojen ympäristövaikutuksiin, erityisesti maisema- ja meluvaikutuksiin." Osa-aluemerkintä osoittaa potentiaalista aluetta, jonka tarkemmat selvitykset mukaan lukien luontonselvitykset tulee tehdä yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa. Alueelta on laadittu yleinen linnustokuvaus täydentämään jo teetettyä maakunnallista tuulivoimaan liittyvää linnustonselvitystä

Kiteen AIMO toivottavasti poistaa paineita rakentaa ja ylläpitää vastaavanlaisia moottoriratoja muualla maakunnassa. Alueen kehittämisessä on kuitenkin vakavasti tarkasteltava sen sijaintia Toisen Salpausselän distaalilaidalla, siis itse asia- osana laajaa II-luokan pohjavesimuodostumaa.

Toivovat, että Jokela saa sr-merkinnän myös maakuntakaavassa maakunnallisesti/valtakunnallisesti arvokkaana rakennussuojelukohteena. Tuoreimpana perusteena sen ottaminen Europa -järjestön Euroopan uhanalaisen kulttuuriperinnön listalle.

Kummastelevat Ilomantsin kohdalle rajattua ma/mm -aluetta, joka käsittää ainoastaan kauko- maisemavyöhykkeen Pogostan näkymäpaikoilta avautuvassa Ilomantsinjärven avarassa maisemassa. Itse järvi, ja etenkin sen takaiset alavat suoalueet ovat olennainen osa tätä maisemaa, ja kyseinen rajausta tulisi laajentaa kattamaan järvi- ja suomaiseman kokonaisuudessaan, siten, että tämä maisemarajaus ylittäisi luterilaisen kirkon ympäristön arvokkaan rakennetun kulttuuriympäristön ma/kv-aluerajaukseen saakka etelän suunnalta.

Perinnemaisema-aineisto on erittäin tärkeä aineisto, joka mielestämme on ehdottoman tärkeä sisällyttää maakuntakaavaan varsinaisena sisältöaineistona. Perinneympäristöjen huolestuttava taantuminen on tällä hetkellä yksi kriittisimmän suomalaisen luonnon monimuotoisuutta heikentävä kehityskulku, ja siten muun muassa kansainvälisten biodiversiteetin suojeluun tähtäävien sopimusten mukaan erityisiä toimia vaativaa kysymys.

Kiteen AIMO on osa Keski-Karjalan matkailun kehittämistä, jossa suunnittelussa ja toteuttamisessa yhtenä keskeisenä tavoitteena on ollut keskittää erilaiset melua aiheuttavat toiminnot yhdelle alueelle. Aluetta kehitetään yksityiskohtaisemman suunnittelun kautta, jossa suunnittelussa on huomioitava myös maakuntakaavan 1. vaiheen pohjavesialuemerkintä. Pohjavesialueen suunnittelu- määräyksen mukaan aluetta koskevat toimenpiteet on suunniteltava siten, etteivät ne vaaranna pohjaveden määrää tai laatua. Ei aiheuta muutosta.

Pohjois-Karjalan maakuntakaavan 3. vaiheessa tehtävät ratkaisut ohjaavat maakuntakaavan vahvistamisen jälkeen tehtävää yleiskaavan laatimista tai muuttamista. Joensuun kaupungin linjaukset Joensuun keskustan osayleiskaavan kulttuuriympäristöjen osalta on otettu huomioon maakuntakaavan valmistelussa. Joensuun keskustan osayleiskaavatyön myötä on saatu käyttöön uusia taustaselvityksiä Jokelaa koskien ja siksi sille luonnosvaiheessa esitettyä ma/km-merkintää on tarkasteltu maakuntakaavan ehdotusvaiheessa uudelleen. Molempien rakennusten kohdalla on kyse rakennuksissa harjoitettuun toimintaan liittyneistä arvoista, joita ei voida maakunnallisesti merkittävän rakennetun kulttuuriympäristön osoittamiseen tarkoitettulla ma/km- kohdemerkinnällä säilyttää. Sr-merkintää (rakennussuojelukohde) Jokelalla tai PT-talolla ei ole ollut maakuntakaavan 3. vaiheen luonnoksessa eikä ehdotuksessa. Ei aiheuta muutosta.

Maiseman vaalimisen kannalta maakunnallisesti tärkeiden alueiden valinta ja rajaukset on tehty samojen kriteerien ja Ympäristöministeriön laatimien inventointiohjeiden mukaan kuin menneillä olevassa valtakunnallisesti arvokkaiden maisema-alueiden päivitysinventoinnissa. Aikaisempi Ilomantsin vaarakylät -kulttuuriympäristö- alueen maakuntakaavarajaus on ollut erittäin laaja. Koko alue ei täytä maisema-alueinventointiohjeissa maisema-alueelle määriteltyjä kriteereitä, koska valtaosa alueesta edustaa luonnonmaisemaa. Sen vuoksi rajausta on muutettu niin, että alueeseen on rajattu maisemallisten arvojen kannalta keskeisimmät ja perinteisimmät vaarakylät. Ei aiheuta muutosta.

Esitetään perinnemaisemat informatiivisessa tarkoituksessa maakuntakaavan liiteaineistossa. Perinnemaisemia koskeva aineisto saatiin luonnosvaiheen jälkeen, jolloin edellytyksiä tarkastella alueiden käsittelyä maakuntakaavassa ei aikataulusta johtuen ollut enää mahdollista tehdä. Liitekartalla esitetyllä perinnemaisema-aineistolla (ei vahvistu oikeusvaikutteiseksi) halutaan tuoda esille valtakunnallisesti ja maakunnallisesti arvokkaita perinnemaisemakohteista muodostuva kokonaisuus Pohjois-Karjalassa. Ei aiheuta muutosta.

Kummastelevat linjausta, jolla Kolin laajalla matkailualueella ainoastaan Koli Culturán alue on nimeltä mainiten nostettu erityismerkinnällä kohteeksi (rm-1), jossa maisema-arvot on erityisesti huomioitava. Kolin matkailualue on rajattu RM-merkinnällä jo maakuntakaavan I-vaiheessa, mutta tämä ei sisältäne erityisiä maisema-arvojen huomioimismääräyksiä. Tosiasiassa Kolin alueen rakentaminen on kehittynyt suorastaan hallitsemattomaksi, ja vakavia ja korjaamattomia maisemavaurioita on syntynyt ja syntyy edelleen eri puolella kansallismaisema-alueita. Esitämme, että maisema-arvojen suojelua korostava uusi ja koko Kolin klassisen maisemanäkymän kattava RM-merkintä asetetaan korvaamaan I-vaiheen maakuntakaavan vanhentuneet RM- ja vastaavat rajaukset. Koli Culturán kohdemerkintä on syytä poistaa, koska varsin ilmeisesti se kohdistuu perustuslain ja MRL:n tasavertaisuusperiaatteiden vastaisesti yhden maanomistajan hankkeeseen.

Kaavaesityksessä erittäin huolestuttavasti käytetään termiä moottorikelkkailureitti mikä suoraan viittaa maastoliikennelain määrittelemään viralliseen kelkkaväylästäön. Moottorikelkkailureitti on tieliikennelain 2 §:ssä määritetty tie, joka on tarkoitettu moottorikelkkaliikenteeseen. Moottorikelkkailureitti perustetaan lainvoimaisen reittisuunnitelman perusteella joko reittitoimituksessa tai maanomistajan ja reitin pitäjän välisellä kirjallisella sopimuksella.

Moottorikelkkareitistön sisällyttäminen maakuntakaavaan synnyttää kunnille veloitteen ryhtyä sitä osa osalta virallisesti toteuttamaan. Moottorikelkkaväylien tavoiteverkko –raportissa arvioidaan virallisen reitin normaaleiksi perustamiskustannuksiksi 4 900 – 7500 euroa/km normaalin uran osalta (Pohjois-Savo, Lappi), minkä lisäksi muun muassa jokainen eritasoliittymä (joita arvioidaan mukaan tarvittaisiin vähintään kolmekymmentä) maksaisi vähintään neljännesmiljoonan. Näillä arvioilla maakuntakaavaan tavoiteltu runsaan 1500 km mittainen runkoreitistö tulisi maksamaan veronmaksajille karkeasti arvioiden 15-20 miljoonaa euroa. Esittävätkin moottorikelkkailureitistön poistamista kokonaan maakuntakaavasta. Ennen kaavaan sisällyttämistä on laadittava realistinen suunnitelma hankkeen kokonaisrahoi- tuksesta. Lisäksi sen ympäristövaikutukset (melu, häiriö, päästöt jne.) on arvioitava objektiivisesti (SOVA- ja YVA-arviointi). Vakavana huomiona on mainittava lisäksi, että valtakunnallisista alueidenkäyttötavoitteista ei saa mitään johtoa eikä perustetta moottorikelkkailureitistön kaltaisen valtakunnallisen liikennejärjestelmän edistämiseksi.

Maakuntakaavan 1. vaiheessa on vahvistettu maosa-aluemerkinnällä laaja Kolin valtakunnallisesti merkittävä maiseman vaalimisen kannalta tärkeä alue, jonka merkintä jää voimaan. Tämä merkintä ohjaa alueen muitakin hankkeita.

Matkailukohdemerkinnän tarkoituksena on mahdollistaa Koli Culturán toteutuminen. Silti olennais- ta on turvata maisema-arvojen säilyminen. Ei aiheuta muutosta.

Maakuntakaavassa on tietoisesti päätetty käyttää sanaa "reitti" kaikkien reittimuotojen kohdalla riip- pumatta siitä, miten se on muodostettu tai tullaan muodostamaan. Maakuntakaavassa osoitetaan ohjeelliset reitti yhteydet maakunnalliselle reitistölle siten, että siitä muodostuu kuntakeskukset ja suurimmat matkailukeskukset yhdistävä kokonaisuus. Ei aiheuta muutosta.

Maakuntakaavalla on viranomaisia ml. kunnat velvoittava edistämismuoto, toteuttaminen sen sijaan voi tapahtua eri tavoin. Ei aiheuta muutosta.

Lintuluotojen osalta luonnonsuojelukohteet tulee huomioida esitettyä kattavammin. Pohjois-Karjalan Luonnonsuojelupiiri toteutti 2008-2012 järvilinnut-hankkeen, jossa kartoitettiin Pielisen, Höytiäisen, Oriveden ja Puruveden tärkeimmät lintuluodot. Osa kohteista on jopa valtakunnallisesti merkittäviä. Nämä kohteet tulee ottaa mukaan maakuntakaavoitukseen järviluonnon kestävän kehityksen edistämiseksi. Luonnonsuojelupiiri kartoittaa tänä vuonna linnustokohteita myös Juojärvellä, Viinijärvellä ja Koitereella. Esitämme, että maakuntakaavoituksen seuraavassa vaiheessa huomioidaan maakuntamme selkivesien tärkeimmät lintuluodot kattavasti. Jopa valtakunnallisesti merkittävät lintujen pesimäalueet Enon Viskopin-Koidansaari ja Luhtapohjanjoen kosteikko tulee huomioida suojelukohteina myös maakuntakaavassa. Kontiolahden Pitkärannan luonnonsuojelualueen välittömässä läheisyydessä sijaitseva Ruotinsaari (Pielisjoki) on myös merkittävä lintujen pesimäalue. Ruotinsaaren itäosissa pesii muun muassa satoja pikkulokkeja. Ruotinsaaren itäosat tulee liittää osaksi Pitkärannan suojelualueita ja kohde on syytä huomioida myös maakuntakaavassa.

Taulukossa 15 on hieman harhaanjohtavasti kuvattu yhtenä kokonaisuutena matkailu ja reitistöt. Tätä on tarpeen avata moottorikelkkailureitistön osalta erikseen, sillä muiden reitistöjen lihasvoimaan perustuvat liikuntamuodot toki ovat yleisesti vaikutuksiltaan myönteisiä ja ympäristöhaitoiltaan vähäisiä. Moottorikelkkailulla on katsottava olevan negatiivisia vaikutuksia oikeastaan jokaisen arvioidun laatutekijän kohdalla (liikenne, yhdyskunta- ja energiatalous, luonto, maisema, ihmisten elinolot ja -ympäristö).

Huolestuttavaa, kuinka heikosti rakennussuojeluselvytys on vaikuttanut varsinaiseen kaavaan valikoituneisiin kohteisiin etenkin Joensuun keskustan osalta. Kaavaehdotuksessa tilanne on kärjistynyt entisestään, kun muun muassa Vanha Jokela ja PT-talo on poistettu maakunnallista arvoa omaavien kohteiden joukosta lausuntojen vuoksi. Jokelan tapauksessa voisi kyse olla jopa alemman kaavatason ohjausvaikutuksesta. Toivovat, että maakunnallista arvoa omaavia rakennuskohteita tarkastellaan myös myöhemmissä kaavavaiheissa tässä kaavassa puutteellisiksi jääviltä osilta.

Ilmeisesti moottorikelkkailu on suosittu harrastus, joka hallitsemattomana olisi vaarallinen sekä ympäristölle että harrastajille, mutta kartta-aineistossa moottorikelkkailureitistö on laajempi kuin muun muassa maakunnan retkeilyreitistö.

Merkitään asia tiedoksi maakuntakaavan seuraavia vaiheita varten. Maakuntahallitus teki 22.4.2013 periaatepäätöksen maakuntakaavan 5. vaiheen (pääteemoina luonto ja kulttuuriympäristöt) käynnistämistä. Ei aiheuta muutosta.

Vaikutusten tiivistäminen kyseiseen taulukkoon ylipäätään on haastava tehtävä, sillä asiat eivät ole aina niin yksioikoisia. Taulukkoa onkin avattu sanalliseen muotoon kappaleessa 4.2 Vaikutukset maankäyttöluokittain, jossa kerrotaan myös moottorikelkkailun negatiivisista vaikutuksista. Ei aiheuta muutosta.

Pohjois-Karjalan maakuntakaavan 3. vaiheessa tehtävät ratkaisut ohjaavat maakuntakaavan vahvistamisen jälkeen tehtävää yleiskaavan laatimista tai muuttamista. Joensuun kaupungin linjaukset Joensuun keskustan osayleiskaavan kulttuuriympäristöjen osalta on otettu huomioon maakuntakaavan valmistelussa. Joensuun keskustan osayleiskaavatyön myötä on saatu käyttöön uusia taustaselvityksiä Jokelaa ja PT-taltoa koskien ja siksi niille luonnosvaiheessa esitettyjä ma/km-merkintöjä on tarkasteltu maakuntakaavan ehdotusvaiheessa uudelleen. Molempien rakennusten kohdalla on kyse rakennuksissa harjoitettuun toimintaan liittyneistä arvoista, joita ei voida maakunnallisesti merkittävän rakennetun kulttuuriympäristön osoittamiseen tarkoitetulla ma/km- kohdemerkinnällä säilyttää. Jokelalla tai PT-talolla ei ole ollut sr-merkintää (rakennussuojelukohde) maakuntakaavan 3. vaiheen luonnoksessa eikä ehdotuksessa. Maakuntahallitus teki 22.4.2013 periaatepäätöksen maakuntakaavan 5. vaiheen (pääteemoina luonto ja kulttuuriympäristöt) käynnistämistä. Ei aiheuta muutosta.

Eri reitistömuotojen harrastus vaatii eri pituisia reitistöjä. Ei aiheuta muutosta.

Sonkajan tuulivoima-alue on poistettava kaavasta sen sijainnin aiheuttamien monien ongelmien takia, ja alueelle on laadittava täydellinen ympäristövaikutusselvitys. Tuulipuiston sijaintia kyseenalaistavia seikkoja:

Maakuntakaavassa ei ole nyt näytetty Sonkaja-Hakovaara-Kirvesvaaran valtakunnallisia maisema-alueita, koska maisema-alueiden luokitukset ovat päivityksen alla. Perinnemaisemien luokitukset on palautettava alkuperäiseen arvoonsa.

Sonkajan tuulivoima-aluemerkinnästä maakuntakaavassa luovutaan kokonaan. Perusteluina ovat paikallisten asukkaiden laaja vastustus suunnitelmia kohtaan sekä alueen sijainti arvokkaiden kulttuuri- ja luonnonympäristöjen läheisyydessä. Myöskään uusilla rajaumuutoksilla ei ollut mahdollista enää hakea tyydyttävää ratkaisua alueen osoittamiseksi maakuntakaavaan. Sonkajassa pidettiin 11.4. yleisötilaisuus tuulivoima-alueesta, joka tilaisuus myös osoitti paikallisten vastustuksen hanketta kohtaan olevan laajaa.

Kesonsuon länsi- ja pohjoispuolella olevat mittavat harjualueet kuuluvat myös valtakunnalliseen harjunsuojeluohjelmaan. Suojeltavien harjujen luonnontilaa ja maisemakuva ei saa heikentää.

Ks. ensimmäinen kohta.

Kesonsuo on aikoinaan vapaaehtoisesti luovutettu luonnonsuojelualueeksi, jonka rauhaa tällä hankkeella tullaan nyt tuhoamaan. Kesonsuo on merkittävä muuttolintujen levähdys- ja ruokailualue. Alue sijoittuu maakunnallisesti runsaan arktisen muuton vyöhykkeelle. Ympäristöjärjestöjen kanta on, että tuulivoimaloita ei tule sijoittaa tärkeiden maisema-, linnusto-, kulttuuri-, perintö- tai suojelualueille.

Ks. ensimmäinen kohta.

Tuulipuistoalueen ympäristö on erittäin vetistä aluetta. Vedessä melu kulkeutuu kauas aiheuttaen kalojen katoamisen. Koitajoki on tärkeä kalastus- ja virkistysalue sekä merkittävä planktonsiian mädin keräilyalue. Melu- ja välkehaitat tulisivat karkottamaan riistaeläimetkin alueelta. Samoin muu virkistyskäyttö (sienestys ja marjastus) tulisivat kärsimään meluhaitoista. Suunnitellut voimalat sijaitsivat liian lähellä asutusta (unettomuus, elämänlaadun heikentyminen ja jopa terveyden vaarantuminen). Ongelmien on todettu olevan merkityksellisiä alle 2 km:n etäisyydellä suurista tuulivoimaloista.

Ks. ensimmäinen kohta.

Halkovaarassa ja Latvalammella sijaitsee myös kolme suurta maitotilaa. Onko tutkittu kuinka melu ja välke vaikuttavat lehmien hyvinvointiin ja maidontuotantoon?

Ks. ensimmäinen kohta.

Voimalat tulevat vaikuttamaan niiden vaikutusalueella olevien kiinteistöjen arvoon alentavasti sekä kielteisesti ihmisten välisiin suhteisiin.

Ks. ensimmäinen kohta.

Ilomantsin vaarakylät kuuluvat v. 1994 määriteltyihin Suomen kansallismaisemiin, joita on yhteensä 27. Tuulivoimahanke on ristiriitainen tämän kansallisperinnön kanssa. Koko Ilomantsin arvo luontokuntana tulee kärsimään, jos käytännössä suojelualueiden keskelle ja arktisen lintumuuton reiteille rakennetaan tuulipuisto.

Ks. ensimmäinen kohta.

Maiseman vaalimisen kannalta maakunnallisesti tärkeiden alueiden (ma/mm ja ma/mm-1) suunnittelumääräykset ovat parantuneet, mutta Tornator näkee merkinnässä ja sen määräyksissä edelleen ongelmia.

Maiseman vaalimisen kannalta maakunnallisesti tärkeiden alueiden (ma/mm) suunnittelumääräystä on täsmennetty ehdotusvaiheeseen ja ma/mm-1 -osa-aluemerkinnät ja ko. merkintään liittyvä suunnittelumääräys on poistettu ehdotusvaiheesta. Ei aiheuta muutosta.

Esittää, että Ilomantsin Sonkajan alueen tuulivoimaraajausta laajennetaan kaakkoisuuntaan liitekartan osoittamalla tavalla. Liitteessä esitetty lisäys tuulivoima-alueeseen mahdollistaisi vaihtoehtoisen kasvusuunnan, jossa myös sähköverkkoliitäntä olisi mahdollista toteuttaa lähes perille saakka Tornatorin maita pitkin. Näin sekä hankealueen rajaukseen YVAsa ja osayleiskaavassa että sähköverkkoliitäntään olisi useampia vaihtoehtoja.

Sonkajan tuulivoima-aluemerkinnästä maakuntakaavassa luovutaan kokonaan. Perusteluina ovat paikallisten asukkaiden laaja vastustus suunnitelmia kohtaan sekä alueen sijainti arvokkaiden kulttuuri- ja luonnonympäristöjen läheisyydessä. Myöskään uusilla rajaumuutoksilla ei ollut mahdollista enää hakea tyydyttävää ratkaisua alueen osoittamiseksi maakuntakaavaan. Sonkajassa pidettiin 11.4. yleisötilaisuus tuulivoima-alueesta, joka tilaisuus myös osoitti paikallisten vastustuksen hanketta kohtaan olevan laajaa.

	Ei tarvetta erityisiin tv-1 ja tv-2 merkintöihin. Maakuntakaavatasoon yltävissä isoissa tuulivoimahankkeissa tullaan joka tapauksessa selvittämään ympäristövaikutukset YVA- ja osayleiskaavoitusvaiheissa. Niiden painotukset vaihtelevat alueen mukaan ja selvityksiä ohjaavat ao. viranomaiset.	Juuanvaaran tuulivoimaloiden alueilla ja niiden läheisyydessä on arvokkaita luonnonympäristön alueita, jonka vuoksi erityinen suunnittelumääräys Juuanvaaralle nähdään tarpeellisina. Sonkajan tuulivoimaloiden aluemerkinästä luovutaan kokonaan.
UPM	Lakkavaaran tuulivoima-alue (tv) tulisi laajentaa käsittämään UPM:n suunnitelmat tuulivoima-alueista Lieksan Julkuvaaran osalta.	Lieksan Lakkavaaran-Julkuvaaran alueen yleisötilaisuus pidettiin 15.4. Lieksassa. Palautteen perusteella aluetta rajataan hieman kauemmaksi asutuksesta samalla kun maakuntakaavan osa-aluemerkinnän tv laajennusesityksistä Julkuvaaran kylän lounaispuolelle luovutaan.
Vapo	Tässä ehdotuksessa esitetyillä muutoksilla ja lisäyksillä ei nähdä olevan suoria negatiivisia vaikutuksia Vapo Oy:n liiketoiminnalle. Tulevia kaavoitushankkeita ajatellen yritys kuitenkin haluaa muistuttaa, että SL-merkinnät suunniteltava siten, että kaavamerkinöillä ei hankaloiteta tai vaaranneta rajauksen ulkopuolisen toiminnan edellytyksiä. Suojelun aiheuttamat toimenpiderajoitukset tulee kohdistua ainoastaan suojelualueen sisälle. Suojelualueen ulkopuolella tulee voida harjoittaa normaalia elinkeinotoimintaa ilman minkäänlaisia suojavyöhykkeitä tai varotoimenpiteitä. LUO – merkinnän osalta Vapo toteaa, että kyseisen merkinnän oikeusvaikutukset eivät ole selvät. Tämän vuoksi LUO –merkintää ei tulisi käyttää kaavassa.	Merkitään asia tiedoksi maakuntakaavan seuraavia vaiheita varten. Ei aiheuta muutosta.

9.4 Maakunnan ulkopuoliset

Lausunnon antaja	Lausunnon keskeinen sisältö	Vastine
Etelä-Savon maakuntaliitto	Ei huomautettavaa.	Ei aiheuta muutosta.
Heinävesi	Ei huomautettavaa.	Ei aiheuta muutosta.
Kaavi	Ei huomautettavaa.	Ei aiheuta muutosta.
Kainuun liitto	Ehdotuksessa osoitetut muutokset ulkoilu- ja moottorikelkkailureitistöön aiheuttavat edelleen jonkin verran yhteensovittamistarpeita maakuntien rajalla. Kainuun osalta runkoreitistöt ja niiden kehittämistarpeet tulevat arvioitaviksi Kainuun maakuntakaavan tarkistuksen yhteydessä.	Merkitään asia tiedoksi. Ei aiheuta muutosta.
Kuhmo	Ei huomautettavaa.	Ei aiheuta muutosta.
Parikkala	Ei huomautettavaa.	Ei aiheuta muutosta.
Pohjois-Savon liitto	Ei huomautettavaa.	Ei aiheuta muutosta.
Sotkamo	Ei huomautettavaa.	Ei aiheuta muutosta.
Tuusniemi	Pyytää huomioimaan Juojärveen kohdistuvat ympäristövaikutukset sekä vesistömatkailun kehittämismahdollisuudet.	Maakuntakaavassa Juojärveä koskeva aluevaraus on Riihilahden kaivosalue Outokummussa. Kaivoksella on kaivoslain mukainen kaivoslupa, jonka ehtojen mukaisesti toiminta tapahtuu. Ei aiheuta muutosta. Liikenneasioita on käsitelty laajemmin maakuntakaavan 1. vaiheessa. Siinä tulevat huomioon otetuiksi vt 9:n kehittämistarpeet. Ei aiheuta muutosta.
	Erityistä huomiota tulisi kiinnittää valtatie 9:n kehittämiseen ja liikennemäärien kasvamiseen.	Moottorikelkkareittien suunnittelussa on nimenomaan pyritty yhdistämään kunta- ja matkailukeskuksia. Toisaalta periaatteena on ollut karsia verkostoa ja jättää kaavaan vain keskeisimmät runkoreitit. Maakuntarajat ylittävät reitti yhteydet on otettu huomioon. Ei aiheuta muutosta.
	Moottorikelkkareittejä suunniteltaessa tulisi painottaa maakunta- ja kuntarajat ylittäviä kokonaissuunnitelmia niin, että reitit olisivat yhdistettävissä ja kattaisivat koko Itä-Suomen kunta- ja matkailukeskukset.	

9.5 Muistutukset

Lausunnon antaja	Lausunnon keskeinen sisältö	Vastine
Airaksinen Jussi, Joensuu	Kaavaehdotukseen ei ole merkitty rakennetun ympäristön suojelukohteiksi Wanhaa Jokelaa ja PT-taloo. Ratkaisu on erikoinen sikäli, että molemmat rakennukset on luetteloitu kaavan valmisteluaineistossa maakunnallisesti arvokkaiksi kohteiksi. Yleiskaava ei saa ohjata maakuntakaavan valmistelua millään muotoa, eikä etenkin vailla lainvoimaa olevana kiistanalaisilta osiltaan. Kun rakennetun kulttuuriympäristön maakunnallinen arvo on tunnustettu kaavan valmisteluaineistossa, hallintolain 45 § edellyttää perustelevaa, mistä syistä kyseiset rakennetut kulttuuriympäristöt on jätetty pois.	Pohjois-Karjalan maakuntakaavan 3. vaiheessa tehtävät ratkaisut ohjaavat maakuntakaavan vahvistamisen jälkeen tehtävää yleiskaavan laatimista tai muuttamista. Joensuun kaupungin linjaukset Joensuun keskustan osayleiskaavan kulttuuriympäristöjen osalta on otettu huomioon maakuntakaavan valmistelussa. Joensuun keskustan osayleiskaavavatyön myötä on saatu käyttöön uusia taustaselvityksiä Jokelaa ja PT-taloo koskien ja siksi niille luonnosvaiheessa esitetyt ma/km-merkintöjä on tarkasteltu maakuntakaavan ehdotusvaiheessa uudelleen. Molempien rakennusten kohdalla on kyse rakennuksissa harjoitettuun toimintaan liittyneistä arvoista, joita ei voida maakunnallisesti merkittävän rakennetun kulttuuriympäristön osoittamiseen tarkoitetulla ma/km- kohdemerkinnällä säilyttää. Jokelalla tai PT-talolla ei ole ollut sr-merkintää (rakennussuojelukohde) maakuntakaavan 3. vaiheen luonnoksessa eikä ehdotuksessa. Ei aiheuta muutosta.
Eronen Tuija, Lieksa	Tuulivoimapuistot on sijoitettava riittävän kauas asutuksesta, sillä Lieksassa on aivan asumaton seutua tällaiseen tarkoitukseen. Esimerkiksi Lieksan Korpivaara, joka on ollut mukana tuulivoimakartoituksessa, soveltuisi sijaintinsa ja muiden olosuhteiden ansiosta erittäin hyvin tuulivoiman tuotantoon. Suunniteltu Lakkavaaran tuulivoimapuisto sijaitsee liian lähellä Julkuvaaran kylää, mikäli laitteet sijoitettaisiin UPM:n omistamalle Ylävaaralle. Tuulivoimapuisto saattaisi olla mahdollista toteuttaa Sinisenvaaralle ja sen ympäristöön aiemman aluerajauksen sisällä laajentamalla aluetta UPM:n maille Julkuvaaran kylän läheisyyteen.	Maakuntakaavassa on ollut lukuisia kriteerejä mahdollisten tuulivoimaloiden alueiden löytämiseksi tuulisuuden lisäksi. Myös sähkölinjojen läheisyys sekä etäisyys arvokkaista luonnon ja kulttuuriympäristön alueista ovat painaneet valinnoissa. Julkuvaaran asutuksen määrä 1 km vyöhykkeellä maakuntakaavan rajauksesta ei ole mitenkään poikkeuksellinen suhteessa muihin maakuntakaavan alueisiin. Lieksan Lakkavaaran-Julkuvaaran alueen yleisötilaisuus pidettiin 15.4. Lieksassa. Palautteen perusteella aluetta rajataan hieman kauemmaksi asutuksesta samalla kun laajennusesityksistä Julkuvaaran kylän lounaispuolelle luovutaan.
Henttonen Sauvo, Ilomantsi	Kaavasta puuttuvat seuraavat kiinteät muinaisjäännekohteet Ilomantsista: Anninniemi, Hutunniemi 2, Kypönniemi 1, Kypönniemi 2, Lamminsärkä, Lapiopuronsuu 1, Leppävaara, Lokkiniemi 1 ja Turpeela.	Tiedot kiinteistä muinaisjäännekohteista on otettu maakuntakaavan 3. vaiheen ehdotukseen Museoviraston muinaisjäännekohteiden rekisteristä 2.1.2013 tilanteen mukaan. Muinaisjäännekohteiden rekisteri täydentyy jatkuvasti. Tiedot kiinteistä muinaisjäännekohteista päivitetään 22.4.2013 tilanteen mukaisesti.
	Kohteen Hassila (ma/km) kuva on jotain muuta kuin vanhaa rakennuskantaa, kuvatus rakennuksen ikä ei ole kahtakymmentä vuotta. Se on tietysti osa kokonaisuutta asutussa pihapiirissä, mutta kuvana olisi pitänyt näyttää vanhempaa rakennuskantaa.	Poistetaan "Maakunnallisesti merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö" -taustaselvityksestä Hassila-kohteen kuva.
	Vakava puute kulttuurihistoriallisessa kartoituksessa on patsasnavettojen puuttuminen kokonaan luettelosta. Patsasnavetat edustavat meillä tuiki harvinaisina kohteina itäkarjalaista rakennusperinnettä. Näistä ehkä edustavin on Ilomantsin Hömötin Lamminvaaran navetta (tila on juuri myytävänä). Lisäksi esim. Maukkulan Polvisessa oleva navetta on vielä olemassa. Nämä patsasnavetat ovat erittäin uhanalaisia ja useimmiten osana ehittyä pihakokonaisuutta.	Merkitään asia tiedoksi maakuntakaavan seuraavia vaiheita varten. Maakuntahallitus teki 22.4.2013 periaatepäätöksen maakuntakaavan 5. vaiheen (pääteemoina luonto ja kulttuuriympäristöt) käynnistämistä. Ei aiheuta muutosta.

	<p>Repovaaran tuulivoimama-alue (tv-1) on poistettava maakuntakaavasta. Kaavaan merkitty alue on voimakkaasti ristiriitainen siihen rajautuvan maakunnallisen maisema-alueen kanssa. Toteutuessaan voimaloiden aiheuttama maisemallinen häiriö vie pohjan maakunnallisesta maisema-alueesta. Sitä paitsi kyseessä ei ole vain maakunnallinen vaan jopa valtakunnallisesti merkittävä maisema-alue, joka v. 1994 nimettiin erääksi Suomen kansallismaisemaksi (Ilomantsin vaarakylät). On täysin mahdollista, että tämä kaavaan sinänsä hyvin rajattu maisema-alue nostetaan arvoasteikossaan valtakunnan tasolle seuraavissa päivityksissä. Elinkeinotoimintaan näillä tuulivoimaloilla on sikäli merkitystä, että vaaramaisemiin tukeutuva matkailutoiminta kärsii voimaloiden häiriövaikutuksesta (vrt. Parpeinvaara, Viinitorni ja yleensäkin Pappilanvaara sekä tietysti valtakunnalliset Sonkajan ja Kirvesvaaran-Hakovaaran maisema-alueet ja Mekrijärven kylä. Lisäksi voimalat sijoittuvat useiden suojelualueiden (Kesonsuo, Viitasuo, Korvinsuo, Ruununsuo, Timonsuo ja Syväysjokisuun Iso Ukonsuo) polttopisteeseen ja myös näiden välityksellä luovat vaaran mm. arktiselle muuttolinnustolle.</p>	<p>Sonkajan tuulivoima-aluemerkinnästä maakuntakaavassa luovutaan kokonaan. Perusteluina ovat paikallisten asukkaiden laaja vastustus suunnitelmaa kohtaan sekä alueen sijainti arvokkaiden kulttuuri- ja luonnonympäristöjen läheisyydessä. Myöskään uusilla rajausmuutoksilla ei ollut mahdollista enää hakea tyydyttävää ratkaisua alueen osoittamiseksi maakuntakaavaan. Sonkajassa pidettiin 11.4. yleisötilaisuus tuulivoima-alueesta, joka tilaisuus myös osoitti paikallisten vastustuksen hanketta kohtaan olevan laajaa.</p>
	<p>Sonkajan veroisia vähemmän hankalia rakennuspaikkoja on Ilomantsin koillisosassa. Energian talteenotto voitaisiin tällä alueella niveltää kaivosteollisuuden rakenteisiin ja energiansiirtoa varten on voitava tutkia erilaisia vaihtoehtoja.</p>	<p>Ilomantsin kaakkoisosat saattavat olla tulevaisuudessa potentiaalisia alueita, mutta ne edellyttävät jatkoselvityksiä ja mm. lisävarmuutta sähkönsiirron vahvistumisesta alueella. Sinällään yksittäisiä voimaloita voidaan suunnitella jo nyt ilman maakuntakaavan merkintää mm. kaivosten yhteyteen. Pampalon aluetta tutkittiin potentiaalisena alueena, mutta teknistaloudellisten tekijöiden perusteella alue jätettiin pois tässä vaiheessa maakuntakaavasta. Mikäli sähköverkkoa vahvistetaan, alue tulee potentiaaliseksi kohteeksi jatkossa. Ei aiheuta muutoksia.</p>
	<p>On todettava että Ilomantsin keskusta jää tuulivoimaloiden häiriövaikutuksen piiriin. Tätä maisemallista arviointia muistutuksen tekijä ei ole aineistosta löytänyt.</p>	<p>Ks. kohta 4.</p>
<p>Hirvonen Paula, Joensuu</p>	<p>Esittää siirrettäväksi nykyisen ohjeellisen moottorikelkkareitin kokonaan pois Kiihtelysvaaran Heinävaaran taajamasta ja lähistöltä. Kelkkailu aiheuttaa lukuisia vaaratilanteita alueen risteyskissa.</p>	<p>Maakuntakaavassa on osoitettu taajamat ja matkailukeskukset verkostoksi, koska moottorikelkkailijoille tärkeät palvelupisteet sijaitsevat niissä. Maakuntakaavassa osoitetaan maakunnalliset runkoreitit. Alemman tason kaavoissa tai yksityiskohtaisemman reittisuunnittelun yhteydessä ratkaistaan, mistä reitti käytännössä kulkee. Todettakoon, että taajama-alueilla suunnittelu on erityisen haastavaa, koska kelkkailijoiden pitäisi päästä palvelupisteiden luo taajaman sisään. Ei aiheuta muutosta.</p>

Hutunniemi
(55 lähi-
alueen
asukasta)

Hutunniemen metsikön kaavoittamisesta pientalotonteiksi tulisi luopua. Ilomantsin ensimmäisten asukkaiden, ev.lut. kirkon ja ortodoksisen kirkon historioiden alkujuuret ovat näillä alueilla. Mm. viime syksyn arkeologisen kartoitustyön Mikroliitti Oy:n tekemän raportin arvioinnissaan Museoviraston intendentti Päivi Kankkunen on todennut "Hutunniemen käyttömahdollisuutena: arkeologinen puisto. Kohteessa on hyvin näkyvillä ja säilyneenä ja esille raivattavissa asutus- ja maataloushistoriaa, mutta myös ajallista ulottuvuutta tuomassa rannalla oleva kivikautinen asuinpaikka. Paikan taustalla siihen nivoutuu sekä nykyasutus että Pappilanvaaran mahtavat maisemat ja monipuolinen menneisyys.

Ilomantsilla on tarjota tiiviillä alueella tuhansien vuosien kulttuurihistorian panoraama, jossa on luettavissa se miten Ilomantsista on tullut se mikä se nykyään on. Ei tule mieleen toista paikkakuntaa, jolla olisi yhtä merkittävä ja moninainen maisema hyödynnettäväksi sekä turistin, että paikkakuntalaisten ihailla."

Hutunniemen ja Pappilanvaaran kaavoitus on saatu valmiiksi jo 70-luvulla silloisten viisaiden kunnansien myötävaikutuksella. Eikä kaavoitukseen nyt enää ole tarvetta puuttua. Hutunniemen ensimmäisen kaavan tekijät ovat olleet aikaansa edellä, kun ovat pystyneet sovittamaan herkätkulttuuri- ja historialliset alueet yhdeksi kokonaisuudeksi, unohtamatta metsikköaluetta virkistysalueiksi asutuksen viereen. Onko Kalevala-kunnaksi itseään nimittävällä Ilomantsilla vara peittää oma historiansa rakentamisen alle?

Maakuntakaava ohjaa sen vahvistamisen jälkeen tehtävää yleiskaavan laatimista tai muuttamista. Maakuntakaavan 1. vaiheessa (vahvistettu valtioneuvostossa v. 2007) Hutunniemi on osoitettu taajamatoimintojen alueeksi (A). Tällä aluevarausmerkinnällä osoitetaan taajamatoimintojen alue, jolla on yhdyskuntarakenteen kehittämisen kannalta vähintään seudullista merkitystä ja jonka suunnittelussa tulee ottaa huomioon ylikunnalliset aluetarpeet. Merkintään sisältyy mm. yksityiskohtaista suunnittelua edellyttävät asumisen, palvelujen, merkittäviä ympäristöhäiriöitä aiheuttamattomien teollisuus- ja työpaikka-alueiden sekä muiden taajamatoimintojen sijoittumis- ja laajentumisalueet. Merkintä pitää sisällään myös taajaman sisäistä käyttöä palvelevat liikenneväylät, virkistysalueet ja -yhteydet, yhdyskuntateknisen huollon alueet, muut erityisalueet sekä paikalliset suojelualueet.

Maakuntakaavan 3. vaiheessa on Hutunniemeä koskevana merkintöinä kiinteiden muinaisjäännettien kohdemerkintöjä (sm). Mikroliitti Oy:n Ilomantsin kunnalle vuonna 2012 tekemässä Hutunniemen arkeologisessa kartoituksessa on selvitetty alueen muinaisjäännettötilanne. Tiedot kiinteistä muinaisjäänneksistä on otettu maakuntakaavan 3. vaiheen ehdotukseen Museoviraston muinaisjäännettorekisteristä 2.1.2013 tilanteen mukaan. Muinaisjäännettorekisteri täydentyy jatkuvasti. Tiedot kiinteistä muinaisjäänneksistä on päivitetty 22.4.2013 tilanteen mukaisesti. Kiinteät muinaismuistot ovat automaattisesti muinaismuistolain nojalla rauhoitettuja ilman erillistä hallinnollista päätöstä.

Maakuntakaavan 3. vaiheessa osoitettu valtakunnallisesti arvokas rakennettu kulttuuriympäristö (Ilomantsin Pappilanvaara) ei sijaitse Hutunniemen alueella. Maankäyttö- ja rakennuslain 9 §:n mukaan kaavan tulee perustua riittäviin tutkimuksiin ja selvityksiin. RKY on Museoviraston laatima inventointi. Kohdevalikoimaa laadittaessa 2003-2009 kohteiden ja alueiden kulttuurihistoriallinen arviointi on tehty valtakunnallisesta näkökulmasta. Ilomantsin Hutunniemi ei sisälly RKY-kohteisiin. Maakuntakaavassa esitettävät maakunnallisesti merkittävät rakennetun kulttuuriympäristön kohteet perustuvat "Maakunnallisesti merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö" -selvitykseen ja sen taustalla olevaan asiantuntijatyönä tehtyyn inventointi- ja arvottamisprosessiin. Ko. selvityksen perusteella Hutunniemi ei ole noussut maakunnallisesti merkittäväksi rakennetun kulttuuriympäristön kohteeksi. Ei aiheuta muutosta.

Hyttinen
Mauri,
Ilomantsi

Esittää Pappilanvaaran ja Hutunniemen rakentamattoman ranta-alueen Ilomantsin kunnan vuoden 2012 marraskuussa teettämän arkeologisen kartoituksen havainto- ja tulkintakarttoihin perustuen merkitsemistä ma/kv tai vähintään ma/km -merkinnällä ja esitettäväksi valtakunnallisesti merkittäväksi kulttuuriympäristöksi eli merkinnällä RKY. Hutunniemen asukkaiden toivomuksena on, ettei alueelle kaavoiteta rakennuspaikkoja vaan merkittäviä historiallisia- ja kulttuuriarvoja sisältävä ympäristö pidetään edelleen luonnontilassa asukkaiden lähimetsikkönä, virkistyskäytössä, puisto- ja venealkama-alueena.

Ks. edellisen kohdan vastine.

Ikonen
Anja ja Paa-
vo sekä
Roju Rai-
ja ja Alpo,
Nurmes

Valtakunnallisesti arvokkaalla Pyssyvaara-Välivaaran kallioalueella on ollut maa-aineksen ottolupa. Ottolupa on vanhentunut, mutta tarvitsevat maa-aineksia maa- ja metsätaloudessa etenkin metsäteiden rakentamiseen. Maakuntakaava ei saa rajoittaa normaalin lupamenettelyn mukaista moreeni/sora maa-ainesten ottolupaa.

Maanomistajien kanssa on neuvoteltu asiasta ja sovittu, että soranottoon liittyen käydään toukokuussa kohteella maastokatselmuksella. Soran ottaminen esitetyllä alueella on mahdollista eikä haittaa kallioluonnon tai maisemansuojelun tavoitteiden tai maakuntakaavan toteutumista tällä alueella. Ei aiheuta muutosta.

<p>Ikonen Sakari, Joensuu</p>	<p>Maanomistajana vaatii, että ma/km-merkintä poistetaan Pitkälähden alueelta. Sen tilalle on merkittävä rantarakentamisen kehittämisalue, joka pitää sisällään asumista sekä satama-, matkailu- ja muita palveluita. Nykyinen merkintä on kohtuuton ja vaikeuttaa kohteen jatkokehittämistä. Lisäksi kaavamerkinnän perustelut ovat virheelliset, eikä kaavamerkintää saa tehdä maanomistajaa kuulematta.</p>	<p>Pitkälähden ma/km -osa-aluemerkintä perustuu "Maakunnallisesti merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö" -selvitykseen ja sen taustalla olevaan asiantuntijatyönä tehtyyn inventointi- ja arvotamisprosessiin. Ma/km -osa-aluemerkinnän suunnittelumääräyksen mukaan alueen suunnittelussa on otettava huomioon kulttuurihistoriallisen rakennetun ympäristön kokonaisuus, ominaispiirteet ja identiteetti ja vaalittava em. selvityksessä olevissa kohdekuvauksissa selostettujen kulttuuriarvojen säilymistä. Kyseisen kohteen arvot liittyvät Pitkälähden venevajoihin ja niiden säilyttämiseen osana alueen ominaispiirteitä. Ma/km-merkinnän kaavamääräystä on tarkennettu seuraavanlaiseksi: "Merkintä ei välttämättä tarkoita alueen kaikkien rakennusten suojelutarvetta". Maakuntakaavan 1. vaiheessa Juojärvelle on vahvistettu rantojen käytön kehittämisen kohdealue (rk-1 kehittämisperiodimerkintä) ja Pitkälähteen satama-alue (LS1-v, laiva- ja vierassatama). Asiassa on kuultu 11.4. maanomistajan edustajaa ja käydyin keskustelun mukaan maaomistaja toivoo maakuntakaavassa tuotavan esille alueen arvon matkailun ja virkistykseen kehittämisalueena, jolla on myös kulttuurihistoriallista arvoa. Ei aiheuta muutosta.</p>
<p>Julkuvaaran vakituisia ja kesäasukkaita (21 allekirjoittajaa), Lieksa</p>	<p>Lakkavaara-niminen tuulivoima-alue poistettava maakuntakaavasta kokonaan tai rajausta muutettava siten, että tuulivoimaloita ei voida rakentaa 2 kilometriä lähemmäksi vakituisia tai vapaa-ajan asuntoja. Lisäksi on suuri riski, että voimalat näkyvät Kolille. Teollisuusmittakaavaisella tuulivoimatuotannolla ei saa vaarantaa myöskään Pikku-Kili –kotieläinpihan, Isäntärenki –perinnetilan ja Paaterin toimintaa.</p>	<p>Maakuntakaavassa osoitetaan mahdollisen tuulivoimaloiden alueen rajaus, ja tarkemmat varsinaiset tuulivoimaloiden paikat osoitetaan yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa. Esimerkkinä Julkuvaaran asutuksen määrä 1 km vyöhykkeellä maakuntakaavan yleispiirteisestä osa-alueerajauksesta ei ole mitenkään poikkeuksellinen suhteessa muihin maakuntakaavan alueisiin. Voimalat näkyvät Kolille, mutta vain tornien osalta, lapojen liike ei ole enää juurikaan havaittavissa. Tuulivoimatuotannon vaikutukset matkailulle voivat olla myös positiiviset ja saada alueelle kiinnostuneita voimaloiden katsojia. Lieksan Lakkavaaran-Julkuvaaran alueen yleisötilaisuus pidettiin 15.4. Lieksassa. Palautteen perusteella aluetta rajataan hieman kauemmaksi asutuksesta samalla kun laajennusesityksistä Julkuvaaran kylän lounaispuolelle luovutaan.</p>
<p>Kuiri Matti, Juuka</p>	<p>Ei hyväksy mitään rajoituksia omistamalleen tilalle. Tilalle kohdistuu nyt valtakunnallisesti arvokas Telynvaaran kallioalue.</p>	<p>Merkintä perustuu selvitykseen "Luonnon- ja maisemansuojelun kannalta arvokkaat kallioalueet Pohjois-Karjalassa", jonka mukaan Telynvaara on arvokas kallioalue (arvoluokka 4 asteikolla 1-7) ja sillä on siten sellaisia biologisia, geologisia tai maisemallisia arvoja, joilla on valtakunnallista tai muutoin huomattavaa merkitystä luonnonsuojelun kannalta. Kaavaselostukseen on täsmennetty, että em. selvitys arvokkaista kallioalueista ei ole suojeluohjelma eikä sillä ole suoraan lakiin perustuvia oikeusvaikutuksia. Selvitys on tietopohja ja tausta-aineisto alueidenkäytön suunnittelussa sekä sovellettaessa maa-ainelain säännöksiä mikäli selvityksen tarkoittamille alueille haetaan maa-ainesten ottamislupia tai alueille on suunnitteilla rakentamista. Erityisominaisuutta osoittavalla ge-2 -osa-aluemerkinnällä ei rajoiteta alueen normaalia maa- ja metsätalouskäyttöä eikä normaalia lupamenettelyn mukaista rakentamista. Maakuntakaavassa osoitetuista arvokkaiden kallioalueiden osa-aluevarauksista ei siis aiheudu esim. metsänhoidollisia rajoituksia. Myös ainestenotto tavanomaista kotitarvekäyttöä varten on mahdollista. Ei aiheuta muutosta.</p>

Kähkönen
Markku,
Lieksa

Ehdoton ei Julkuvaaran tuulivoiman kehityshankkeelle. Tuulivoimala on aiottu rakentaa liian lähelle taloja (alle 700 m), pitäisi olla etäisyyttä väh. 2-3 kilometriä. Haittoja: siipien välke, melu, liikennehaitat, metsästyshaitat (katoaako riistaeläimet), onko metsänkasvulle vahinkoa ja onko maaseudun hiljaisuus ja rauha mennyttä?

Maakuntakaavassa osoitetaan mahdollisen tuulivoimaloiden alueen rajaus, ja tarkemmat varsinaiset tuulivoimaloiden paikat osoitetaan yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa. Esimerkkinä Julkuvaaran asutuksen määrä 1 km vyöhykkeellä maakuntakaavan yleispiirteisestä osa-alueerajauksesta ei ole mitenkään poikkeuksellinen suhteessa muihin maakuntakaavan alueisiin. Maaseudun elämään suurin muutos lienee maiseman muutos, voimalat näkyvät erityisesti lähimaisemassa vahvasti. Ei ole mitään syytä pelätä metsästyshaittoja eikä vahinkoa metsänkasvulle. Maaseudun hiljaisuus asutuilla alueilla tulee pyrkiä säilyttämään tuulivoimaloiden ohjaamisella riittävän kauaksi asutuksesta. Lieksan Lakkavaaran-Julkuvaaran alueen yleisötילוisuus pidettiin 15.4. Lieksassa. Palautteen perusteella aluetta rajataan hieman kauemmaksi asutuksesta samalla kun laajennusesityksistä Julkuvaaran kylän lounaispuolelle luovutaan.

Laatikainen
Hannele,
Kontiolahti

Kontiolahden Saposentien perinnetilojen asukkaat toivovat, että tulevaisuudessa alueen yhtenäiset viljely- ja laidunalueet sekä perinteiset pihapiirit jätetään kaavoitus- ja rakennustoiminnan ulkopuolelle. Maankäytön suunnittelussa on tarkoin kartoitettava kohdealueiden luontoon, kulttuurihistoriaan ja maisemaan liittyvät arvot, jottei näitä yhtenäisiä peltomaisemia rakentamalla tuhottaisi, vaan voitaisiin hyödyntää kehitettävissä miellyttäviä virike- ja toimintaympäristöjä tuvillekin sukupolville.

Maankäyttö- ja rakennuslain 9 §:n mukaan kaavan tulee perustua riittäviin tutkimuksiin ja selvityksiin. Maakuntakaavassa esitettävät maakunnallisesti merkittävät rakennetun kulttuuriympäristön kohteet perustuvat "Maakunnallisesti merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö" -selvitykseen ja sen taustalla olevaan asiantuntijatyönä tehtyyn inventointi- ja arvottamisprosessiin.

Yhtenä maakuntakaavan 3. vaiheen taustaselvityksenä on käytetty Kaskesta Kasvuun - Kontiolahden kulttuuriympäristöohjelmaa, jonka mukaan esitetyllä alueella on merkittävä peltoalue ja lisäksi alueella sijaitsevia vanhoja maatiloja on merkitty kulttuuriympäristökohteiksi. Ko. selvityksen perusteella kohteet ovat paikallisesti arvokkaita, mutta maakunnallisesti merkittäviä kulttuuriympäristökohteita arvioitaessa ne eivät ole nousseet maakunnallisesti arvokkaiksi. Ei aiheuta muutosta.

Mutanen
Antti, Liperi

Esittää, että omistamansa perinnemaisemakohde Sammallahden laitumet poistetaan informatiivisesta liitekartasta ja luettelosta, koska kohdemerkinnän oikeellisuuden ja tarpeellisuuden arviointi on vaikeaa ellei mahdotonta. Lisäksi esittäminen informatiivisessa aineistossa on herättänyt lukuisia kysymyksiä: mikä on perinnemaisemakohteiden esittämisen motiivi, vaikuttaako informatiivinen aineisto alemman tason kaavojen laadintaan tai vaikkapa poikkeamislupapäätöksiin, voiko vaarana esimerkiksi olla aktiivisen maatalon tuotannon kehittämisen estyminen, jos luetteloon valittu perinnemaisemakohde sijaitsee lähellä tilan talouskeskusta? Määräaikaisen erityisympäristötukisopimusalueen päätyminen maakuntakaava-aineistoon voi siten merkitä, että alueeseen kohdistuu merkittäviä käytön rajoituksia huomattavasti kauemmin kuin sopimuskauden ajan.

Maakuntakaavan liitteenä olevana informatiivisena aineistona on esitetty Pohjois-Karjalan arvokkaat perinnemaisemat, jotka perustuvat Pohjois-Karjalan ELY-keskuksen asiantuntijatyönä tekemään valtakunnallisesti ja maakunnallisesti arvokkaiden perinnemaisemien inventointiin Pohjois-Karjalassa. Liitekartalla esitetyllä perinnemaisema-aineistolla (ei vahvistu oikeusvaikutteiseksi) halutaan tuoda esille valtakunnallisesti ja maakunnallisesti arvokkaista perinnemaisemakohteista muodostuva kokonaisuus Pohjois-Karjalassa. Perinnemaisemien säilyttäminen perustuu maanomistajan vapaaehtoisesti tekemään hoitotyöhön ja mahdollisesti solmimaan maatalouden ympäristötuen erityisympäristötukisopimukseen. Ei aiheuta muutosta.

<p>Nyberg Riita, Joensuu</p>	<p>Toteaa, että arveluttavaa pudottaa Wanha Jokela-Kino Karjala -kiinteistön suojelu pois maakuntakaavaehdotuksesta, vaikka se on monessa yhteydessä katsottu sekä rakennushistoriallisen että kulttuurihistoriallisen merkityksensä takia maakunnallisen suojelun arvoiseksi rakennukseksi. Parhailaan on Kuopion hallinto-oikeudessa käsiteltävänä valitus siitä, ettei Joensuun kaupunginvaltuusto nostanut ko. kohteen suojelua osaksi osayleiskaavaa. Osayleiskaavan ei tule ohjata maakuntakaavaa, vaan päinvastoin. Lisäksi viireillä on paikallisen rakennushistoriallisen yhdistyksen Räppänä ry:n rakennussuojeluesitys ELY-keskuksessa, jossa on pyydetty selvittämään, täyttääkö kohde jopa valtakunnallisen suojelun kriteerit.</p>	<p>Pohjois-Karjalan maakuntakaavan 3. vaiheessa tehtävät ratkaisut ohjaavat maakuntakaavan vahvistamisen jälkeen tehtävää yleiskaavan laatimista tai muuttamista. Joensuun kaupungin linjat Joensuun keskustan osayleiskaavan kulttuuriympäristöjen osalta on otettu huomioon maakuntakaavan valmistelussa. Joensuun keskustan osayleiskaavatyön myötä on saatu käyttöön uusia taustaselvityksiä Jokelaa koskien ja siksi sille luonnosvaiheessa esitettyä ma/km-merkintää on tarkasteltu maakuntakaavan ehdotusvaiheessa uudelleen. Jokelan kohdalla on kyse rakennuksissa harjoitettuun toimintaan liittyneistä arvoista, joita ei voida maakunnallisesti merkittävän rakennetun kulttuuriympäristön osoittamiseen tarkoitettulla ma/km-kohdemerkinnällä säilyttää. Jokelalla ei ole ollut sr-merkintää (rakennussuojelukohde) maakuntakaavan 3. vaiheen luonnoksessa eikä ehdotuksessa. Ei aiheuta muutosta.</p>
<p>Ovaskainen Viljami, Ilomantsi</p>	<p>Vastustaa Sonkajan tuulivoimapuiston rakentamista, koska tuulivoimalat turmelisivat Vehkavaaran alueen äänimaiseman jatkuvalla matalataajuisella huminallaan, joka ylittää yli kymmeneen kilometriin. Samoin tuulivoimala(t) pilaisivat myös maiseman laajalla alueella. Nämä seikat aiheuttaisivat kiinteistön arvonalennusta ja vaikeuttaisivat sen mahdollista myyntiä. Lisäksi on huolissaan läheisen Kesonsuon uhanalaisia lajeja sisältävän linnuston kohtalon puolesta – tuulivoimalat eivät sovi 15 kilometrin säteelle ko. luonnonsuojelualueesta.</p>	<p>Sonkajan tuulivoima-aluemerkinnästä maakuntakaavassa luovutaan kokonaan. Perusteluina ovat paikallisten asukkaiden laaja vastustus suunnitelmaa kohtaan sekä alueen sijainti arvokkaiden kulttuuri- ja luonnonympäristöjen läheisyydessä. Myöskään uusilla rajaumuutoksilla ei ollut mahdollista enää hakea tyydyttävää ratkaisua alueen osoittamiseksi maakuntakaavaan. Sonkajassa pidettiin 11.4. yleisötilaisuus tuulivoima-alueesta, joka tilaisuus myös osoitti paikallisten vastustuksen hanketta kohtaan olevan laajaa.</p>
<p>Pennanen Arto, Joensuu</p>	<p>Kiihtelysvaaran Heinävaaran alueen maanomistajana ei tule hyväksymään moottorikelkkareitin muuttamista mönkijä- tms. pysyväksi reitiksi. Moottorikelkkareitin tulisi kulkea muualla kuin Heinävaaran risteysalueella, jossa lukuiset teiden ym. ylitykset aiheuttavat vaaratilanteita. Mahdolliset reittilinjaukset tulee jatkossakin tehdä maanomistajien kanssa yhteistyössä eikä ai-noastaan heitä kuulemalla.</p>	<p>Maakuntakaavassa moottorikelkkareitit osoitetaan ohjeellisina reitteinä. Yksityiskohtaisen suunnittelun yhteydessä ratkaistaan, mistä reitti käytännössä kulkee ja mahdollisuuksien mukaan reittien monikäyttöisyys. Taajama-alueilla suunnittelu on erityisen haastavaa, koska kelkkailijoiden pitäisi päästä palvelupisteiden luo taajaman sisään. Pohjois-Karjalassa käytäntö on ollut, että valtaosa reitistöistä on perustettu vapaaehtoisella sopimisella maanomistajien kanssa. Ei aiheuta muutosta.</p>
<p>Siponen Jouni, Lieksa</p>	<p>Julkuvaaran tuulivoimahankkeessa lähimmät voimalat on suunniteltu 650-700 metriä lähimmistä kiinteistöistä. Voimaloista mitä ilmeisimmin aiheutuu haittaa alueen käytölle ja ihmisille.</p>	<p>Maakuntakaavassa osoitetaan mahdollisen tuulivoimaloiden alueen rajaus, ja tarkemmat varsinaiset tuulivoimaloiden paikat osoitetaan yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa. Suurimmat vaikutukset voimaloista ulottuvat lähialueille ja silloin puhutaan meluvaikutuksista (karkeasti noin 0,5 km etäisyydellä voimaloista) sekä maisemavaikutuksista (karkeasti noin 5 km etäisyydellä voimalat hallitsevina maisemaelementteinä siltä osin kuin ovat metsän peitteisyydeltä ym. havaittavissa.). Lieksan Lakkavaaran-Julkuvaaran alueen yleisötilaisuus pidettiin 15.4. Lieksassa. Palautteen perusteella aluetta rajataan hieman kauemmaksi asutuksesta samalla kun laajennusesityksistä Julkuvaaran kylän lounaispuolelle luovutaan.</p>

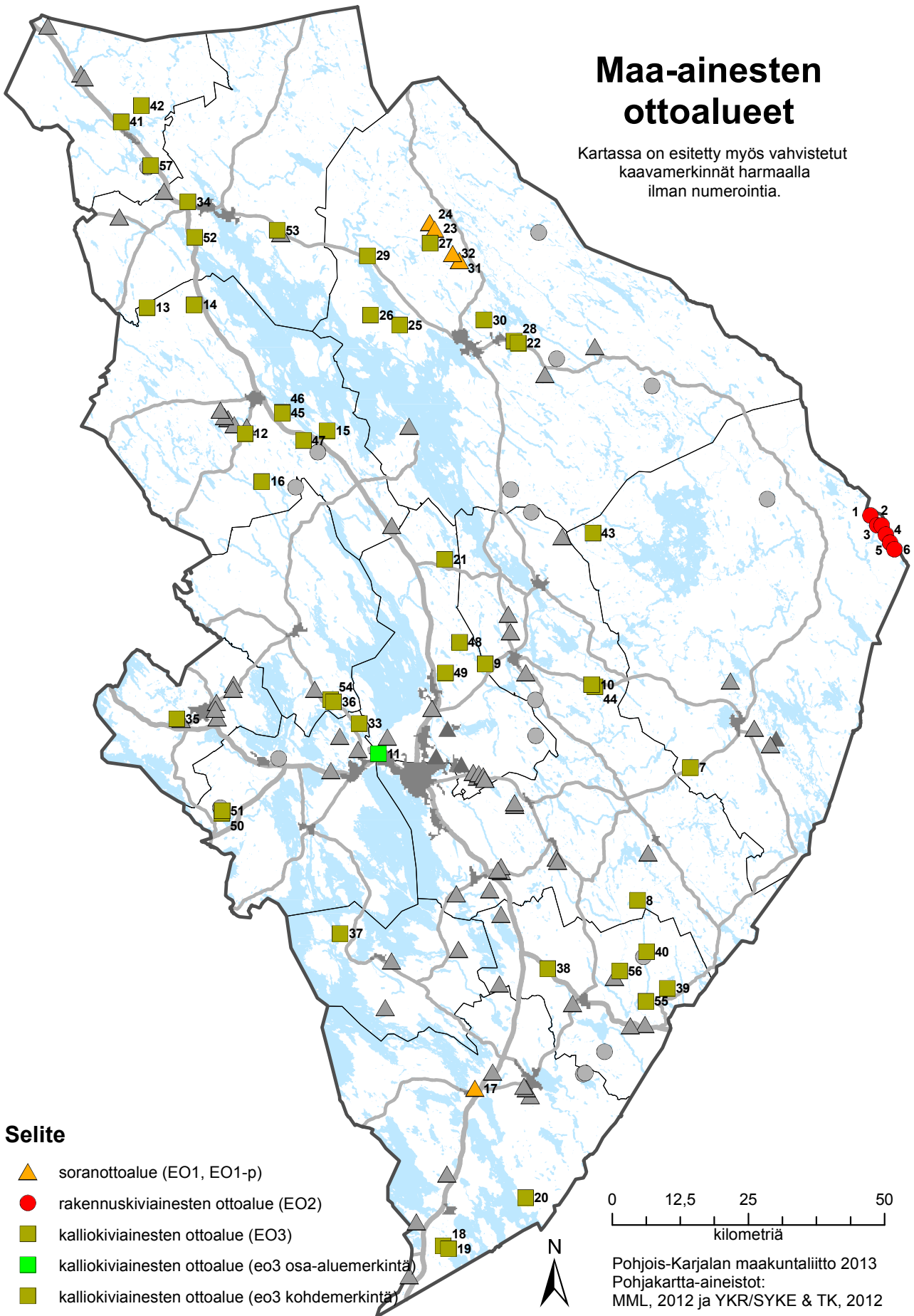
Liite 1

Liiteluettelo

Liite 1.1	Maa-ainesten ottoalueet (EO1, EO1-p, EO2, EO3, eo3, eo-3)
Liite 1.2	Arvokkaat kallioalueet (ge-2)
Liite 1.3	Tuulivoimaloiden alueet (tv, tv-1)
Liite 1.4	Kaivosalueet sekä malmien ja teollisuusmineraalien esiintymisalueet (EK, ek1)
Liite 1.5	Varuskuntien ja ampuma-alueiden suoja- ja melualueet (EAH, sv, me-1) Rajavyöhyke (er1) Monitoimikeskus (E2) Yhteysverkot: Ilomantsin rata (sivurata)
Liite 1.6	Rakennussuojelukohteet (sr-1)
Liite 1.7	Rakennettu kulttuuriympäristö (ma/kv, ma/km)
Liite 1.8	Arvokkaat maisema-alueet (ma/mm)
Liite 1.9	Perinnemaisemat (informatiivinen aineisto)
Liite 1.10	Kiinteät muinaisjäännökset (sm)
Liite 1.11	Sotahistorialliset kohteet (ma/s)
Liite 1.12	Matkailu (RM, rm, rm-1, rm-2, mv-6, mv-7)
Liite 1.13	Pyöräilyreitit (informatiivinen aineisto)
Liite 1.14	Ohjeelliset ulkoilureitit
Liite 1.15	Ohjeelliset vesiretkelyreitit
Liite 1.16	Ohjeelliset moottorikelkkailureitit
Liite 1.17	Luonnonsuojelun alueet (SL)
Liite 1.18	Luonnonsuojelukohteet (SL)
Liite 1.19	Vertailutaulukko maakuntakaavan 1. ja 3. vaiheen kulttuuriympäristömerkinnöistä

Maa-ainesten ottoalueet

Kartassa on esitetty myös vahvistetut kaavamerkinnot harmaalla ilman numerointia.

Selite

- ▲ soranottoalue (EO1, EO1-p)
- rakennuskiviainesten ottoalue (EO2)
- kalliokiviainesten ottoalue (EO3)
- kalliokiviainesten ottoalue (eo3 osa-aluemerkintä)
- kalliokiviainesten ottoalue (eo3 kohdemerkintä)

0 12,5 25 50
kilometriä

Pohjois-Karjalan maakuntaliitto 2013
Pohjakartta-aineistot:
MML, 2012 ja YKR/SYKE & TK, 2012

Maa-ainesten ottoalueet ja -kohteet

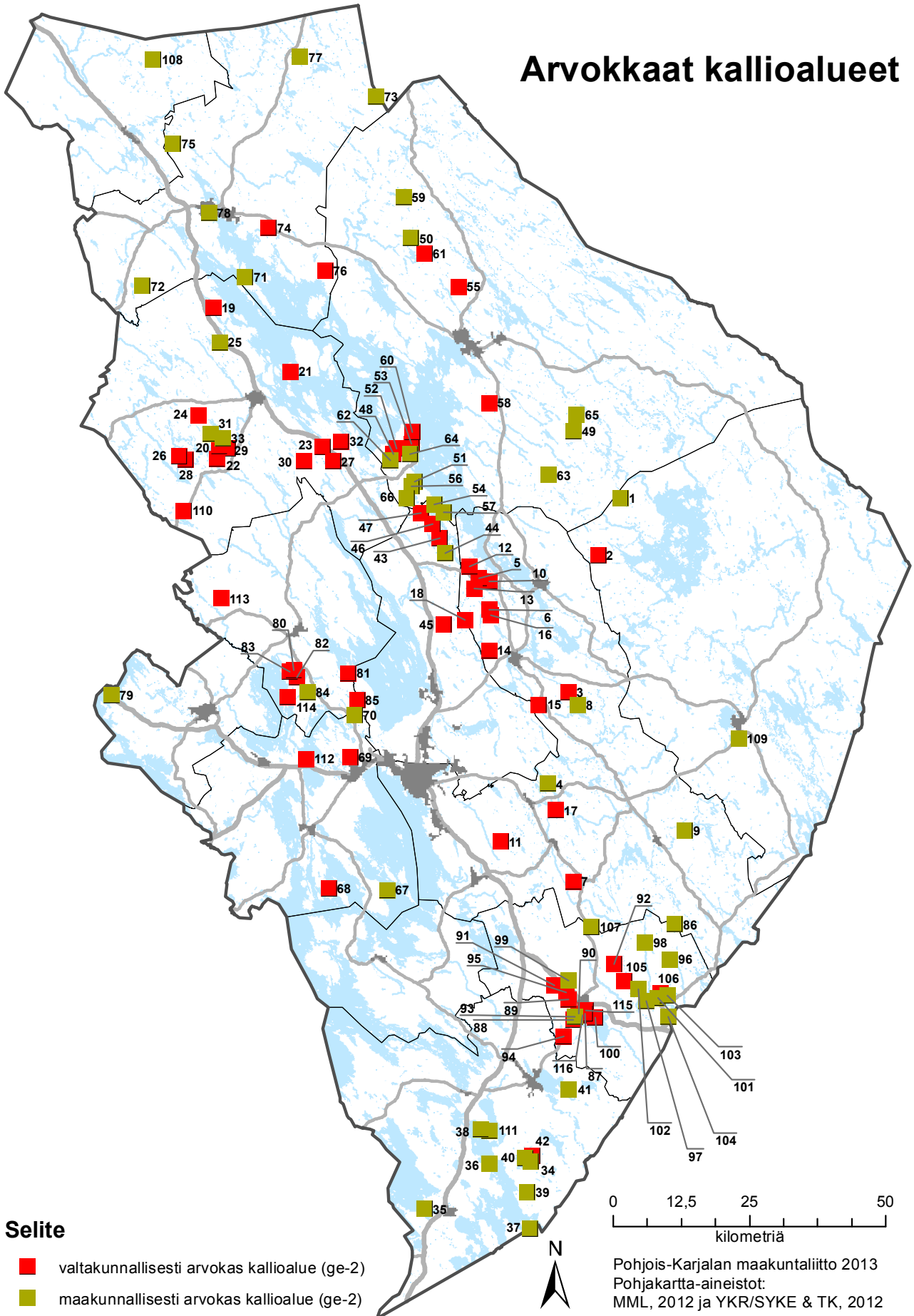
EO1, EO1-p/Soranottoalue

EO2/Rakennuskiviainesten ottoalue

EO3, eo3/Kalliokiviainesten ottoalue

Nro	Nimi	Kunta	Merk.	Lisätieto	Ha
1	Koidanvaara 1	Ilomantsi	EO2	aluevaraus	140
2	Koidanvaara 2	Ilomantsi	EO2	aluevaraus	73
3	Koidanvaara 3	Ilomantsi	EO2	aluevaraus	59
4	Koidanvaara 4	Ilomantsi	EO2	aluevaraus	38
5	Koidanvaara 5	Ilomantsi	EO2	aluevaraus	38
6	Koidanvaara 6	Ilomantsi	EO2	aluevaraus	11
7	Murhivaara	Ilomantsi	EO3	aluevaraus	15
8	Jylmäkkövaara	Joensuu	EO3	aluevaraus	39
9	Kurvisensuo	Joensuu	EO3	aluevaraus	5
10	Purosuo 1	Joensuu	EO3	aluevaraus	9
11	Suurenkivenvaara	Joensuu	eo3	osa-alue	12
12	Haapovaara	Juuka	EO3	aluevaraus	11
13	Kääriönvaara	Juuka	EO3	aluevaraus	14
14	Pahkalanvaara	Juuka	EO3	aluevaraus	17
15	Paljakkavaara	Juuka	EO3	aluevaraus	5
16	Tornivaara	Juuka	EO3	aluevaraus	6
17	Koivikonkangas	Kitee	EO1-p	aluevaraus	17
18	Mörkövaara	Kitee	EO3	aluevaraus	9
19	Mörkövaara	Kitee	EO3	aluevaraus	12
20	Repokivi	Kitee	EO3	aluevaraus	50
21	Käkkärä	Kontiolahti	EO3	aluevaraus	36
22	Emovaara	Lieksa	EO3	aluevaraus	7
23	Huosiopuro 1	Lieksa	EO1	aluevaraus	97
24	Huosiopuro 2	Lieksa	EO1	aluevaraus	8
25	Hörhö	Lieksa	EO3	aluevaraus	7
26	Jussinvaara	Lieksa	EO3	aluevaraus	7
27	Katajavaara	Lieksa	EO3	aluevaraus	5
28	Louhivaara	Lieksa	EO3	aluevaraus	9
29	Marjovaara	Lieksa	EO3	aluevaraus	7
30	Murtovaara	Lieksa	EO3	aluevaraus	30
31	Mustapuro	Lieksa	EO1	aluevaraus	17
32	Valkeinen	Lieksa	EO1	aluevaraus	14
33	Heinävaara	Liperi	EO3	aluevaraus	21
34	Hukkavaara	Nurmes	EO3	aluevaraus	18
35	Jyrinmäki	Outokumpu	EO3	aluevaraus	7
36	Lehmivaara 1	Polvijärvi	EO3	aluevaraus	6
37	Kakkari	Rääkkylä	EO3	aluevaraus	21
38	Kylmäkallio	Tohmajärvi	EO3	aluevaraus	34
39	Lammasmäki	Tohmajärvi	EO3	aluevaraus	5
40	Rekivaara	Tohmajärvi	EO3	aluevaraus	7
41	Kuokkalanvaara	Valtimo	EO3	aluevaraus	11
42	Pieni Palovaara	Valtimo	EO3	aluevaraus	5
	Yhteensä				961
43	Kivilahti	Ilomantsi	eo3	kohde	
44	Purosuo 2	Joensuu	eo3	kohde	
45	Nälkäkivi 1	Juuka	eo3	kohde	
46	Nälkäkivi 2	Juuka	eo3	kohde	
47	Pieni Särkivaara	Juuka	eo3	kohde	
48	Kokkovaara	Kontiolahti	eo3	kohde	
49	Palokangas	Kontiolahti	eo3	kohde	
50	Korpijärvi 1	Liperi	eo3	kohde	
51	Korpijärvi 2	Liperi	eo3	kohde	
52	Lampovaara	Nurmes	eo3	kohde	
53	Riihivaara	Nurmes	eo3	kohde	
54	Lehmivaara 2	Polvijärvi	eo3	kohde	
55	Murtovaara	Tohmajärvi	eo3	kohde	
56	Palovaara	Tohmajärvi	eo3	kohde	
57	Hepovaara	Valtimo	eo3	kohde	

Arvokkaat kallioalueet

Arvokkaat kallioalueet

ge-2/Arvokas kallioalue

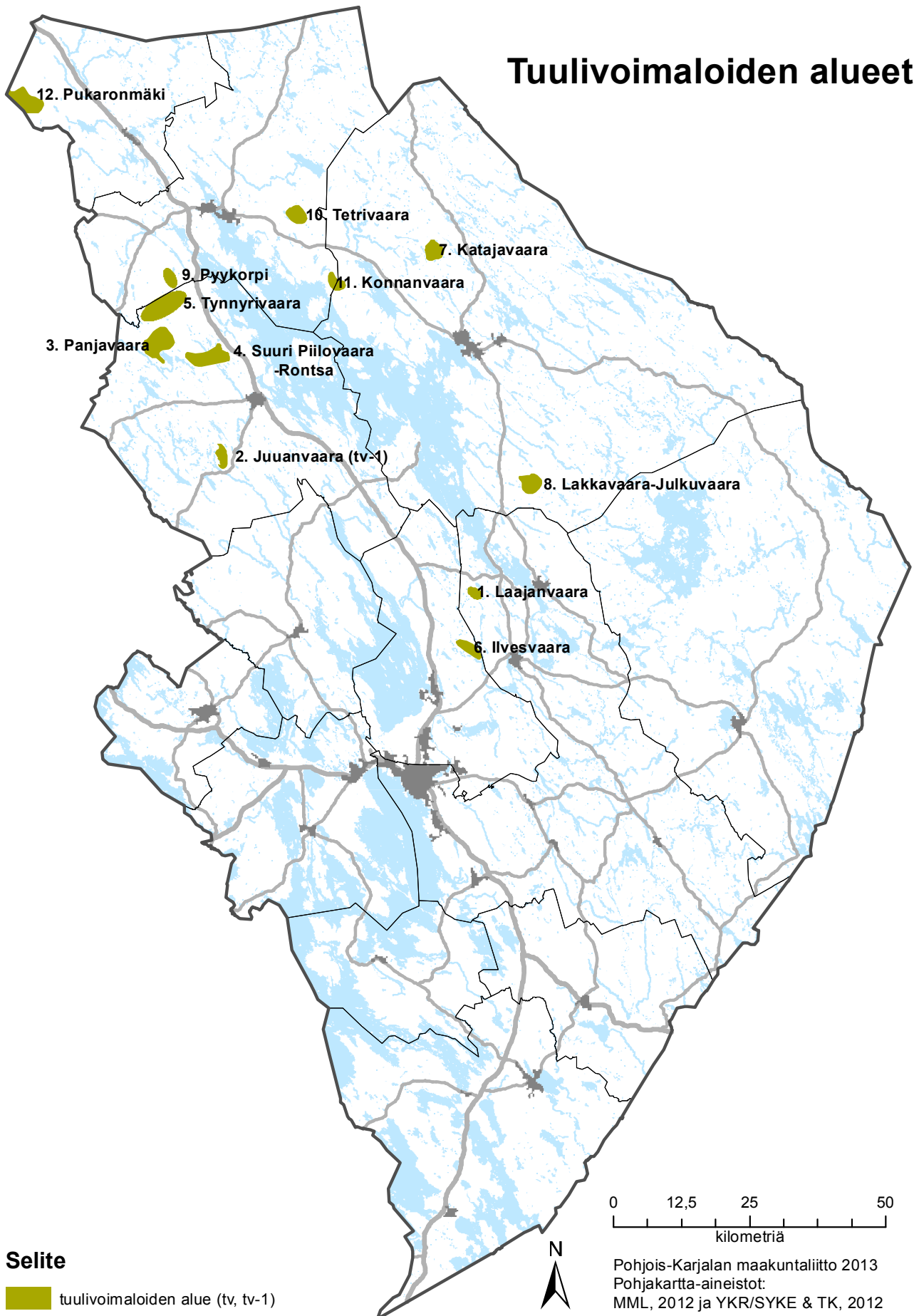
V = valtakunnallisesti arvokas

M = maakunnallisesti arvokas

Nro	Nimi	Kunta	Merk.	Lisätieto	Ha
1	Oinasvaara - Paha Oinasvaara	Ilomantsi	ge-2	M	134
2	Rotjankalliot - Rautaportti	Ilomantsi	ge-2	V	101
3	Helvetinportti	Joensuu	ge-2	V	32
4	Hiidenvaara	Joensuu	ge-2	M	32
5	Hiisvaara	Joensuu	ge-2	V	18
6	Iso Suppuravaara	Joensuu	ge-2	V	12
7	Kalkunmäki - Hyypiänvaara	Joensuu	ge-2	V	77
8	Kalliolampi	Joensuu	ge-2	M	34
9	Kivivaara	Joensuu	ge-2	M	61
10	Kuljunvaara - Paakinvaara	Joensuu	ge-2	V	130
11	Livuksenkalliorotko	Joensuu	ge-2	V	36
12	Moisseenvaara	Joensuu	ge-2	V	99
13	Pahakallio - Uuro	Joensuu	ge-2	V	90
14	Riuttakallio	Joensuu	ge-2	V	10
15	Sarvinginjoen kalliot	Joensuu	ge-2	V	91
16	Suppuravaara	Joensuu	ge-2	V	17
17	Vuorivaara	Joensuu	ge-2	V	11
18	Kolvananuuro	Joensuu, Kontiolahti	ge-2	V	215
19	Härkilouhi	Juuka	ge-2	V	8
20	Juuanvaara	Juuka	ge-2	V	186
21	Karhuniemi	Juuka	ge-2	V	7
22	Luulaminvaara	Juuka	ge-2	V	65
23	Mustanvaara	Juuka	ge-2	V	62
24	Perävaaran Volokinrinne	Juuka	ge-2	V	51
25	Pieni Piilovaara	Juuka	ge-2	M	91
26	Polvivaara	Juuka	ge-2	V	24
27	Porttikallio	Juuka	ge-2	V	23
28	Repovuori	Juuka	ge-2	V	35
29	Saunavaara	Juuka	ge-2	V	15
30	Sumukanvaara	Juuka	ge-2	V	11
31	Tahkovaara	Juuka	ge-2	M	121
32	Telynvaara	Juuka	ge-2	V	59
33	Valkealammin kallioalue	Juuka	ge-2	M	63
34	Huuhkainvuori	Kitee	ge-2	M	20
35	Jyrkätkalliot	Kitee	ge-2	M	8
36	Jätösvuori - Partasvuori	Kitee	ge-2	M	26
37	Louhisaari	Kitee	ge-2	M	5
38	Pirunkyökki - Ukko-Harmoo	Kitee	ge-2	M	9
39	Riuttavuori - Väilyvaara	Kitee	ge-2	M	8
40	Riuttavuori, Juurikka	Kitee	ge-2	M	11
41	Rosvokallio	Kitee	ge-2	M	30
42	Väistönlammen jyrkänteet	Kitee	ge-2	V	23
43	Heraniemenkoli	Kontiolahti	ge-2	V	34
44	Huuhkajavaara	Kontiolahti	ge-2	M	39
45	Salminuuro	Kontiolahti	ge-2	V	56
46	Sammakkovaara	Kontiolahti	ge-2	V	154
47	Ryläys	Kontiolahti, Lieksa	ge-2	V	256
48	Honkavaara - Pieni Honkavaara	Lieksa	ge-2	V	45
49	Kakkaravaara - Mustauuro	Lieksa	ge-2	M	31
50	Kalliojärvi	Lieksa	ge-2	M	37
51	Koli	Lieksa	ge-2	M	255
52	Kolvanankallio	Lieksa	ge-2	V	6
53	Käränkävaara	Lieksa	ge-2	V	37
54	Murhivaara - Kirkkokallio	Lieksa	ge-2	M	140
55	Mustavaara	Lieksa	ge-2	V	13
56	Paimenenvaara	Lieksa	ge-2	M	74

57	Pirunkirkko - Repokallio	Liekksa	ge-2	M	49
58	Pässivaara	Liekksa	ge-2	V	20
59	Päävaara	Liekksa	ge-2	M	73
60	Rintasenvaara	Liekksa	ge-2	V	38
61	Ruosmanjärven kalliot	Liekksa	ge-2	V	158
62	Räsävaara	Liekksa	ge-2	M	48
63	Sinisenvaara	Liekksa	ge-2	M	30
64	Sutkanvaara	Liekksa	ge-2	M	79
65	Vaskikallio	Liekksa	ge-2	M	24
66	Verkkovaara	Liekksa	ge-2	M	110
67	Kotkavuori - Jyrkänkalliot	Liperi	ge-2	M	50
68	Oinaanvaara	Liperi	ge-2	V	18
69	Pärnävaara	Liperi	ge-2	V	16
70	Riikolanvaara	Liperi	ge-2	M	31
71	Kynsisaaren vaarat	Nurmes	ge-2	M	501
72	Leiviskänkalliot	Nurmes	ge-2	M	84
73	Louhipuro - Näätävaara	Nurmes	ge-2	M	74
74	Pysyvaara - Väliavaara	Nurmes	ge-2	V	332
75	Rahkosenuuro	Nurmes	ge-2	M	83
76	Riihivaara	Nurmes	ge-2	V	42
77	Uuronrotko	Nurmes	ge-2	M	268
78	Vinkervaara	Nurmes	ge-2	M	22
79	Usinmäki - Pykälävaara	Outokumpu	ge-2	M	131
80	Hovivaara - Suoniemenkallio	Polvijärvi	ge-2	V	12
81	Huhmarisvaara	Polvijärvi	ge-2	V	17
82	Kuikkavaara	Polvijärvi	ge-2	V	6
83	Repokallio - Repovaara	Polvijärvi	ge-2	V	5
84	Rukkovaara - Pieni Rukkovaara	Polvijärvi	ge-2	M	39
85	Syvälahdenvaara	Polvijärvi, Kontiolahti	ge-2	V	82
86	Havukkavaara	Tohmajärvi	ge-2	M	11
87	Hernevaara	Tohmajärvi	ge-2	V	13
88	Hiidenvaara - Hernevaara	Tohmajärvi	ge-2	V	32
89	Hyypiänvaara	Tohmajärvi	ge-2	V	34
90	Jalajanvaara	Tohmajärvi	ge-2	V	37
91	Kanalanvaara	Tohmajärvi	ge-2	V	13
92	Kangasvaara	Tohmajärvi	ge-2	V	5
93	Korkiavaara	Tohmajärvi	ge-2	M	11
94	Kypärävaara	Tohmajärvi	ge-2	V	9
95	Lähdesuo - Havukkavaara	Tohmajärvi	ge-2	V	68
96	Mieronvaara	Tohmajärvi	ge-2	M	49
97	Murtovaara - Pitkäkallio	Tohmajärvi	ge-2	M	14
98	Määttälänvaara	Tohmajärvi	ge-2	M	69
99	Perävaara	Tohmajärvi	ge-2	M	49
100	Piilovaara	Tohmajärvi	ge-2	V	91
101	Piilovaara	Tohmajärvi	ge-2	M	48
102	Pykälävaara	Tohmajärvi	ge-2	M	29
103	Rantala - Kukkolampi	Tohmajärvi	ge-2	M	149
104	Räykynvaara	Tohmajärvi	ge-2	M	15
105	Saaronvaara	Tohmajärvi	ge-2	V	36
106	Sääperinvaara	Tohmajärvi	ge-2	V	98
107	Vatalanvaara	Tohmajärvi	ge-2	M	78
108	Murtovaara	Valtimo	ge-2	M	39
	Yhteensä				6 779
109	Havukkakallio	Ilomantsi	ge-2	M	kohde
110	Mäenvuori	Juuka	ge-2	V	kohde
111	Käärmekallio-Mykkyläkallio	Kitee	ge-2	M	kohde
112	Louhiniemi	Liperi	ge-2	V	kohde
113	Ilveskallio	Polvijärvi	ge-2	V	kohde
114	Nistinvaara	Polvijärvi	ge-2	V	kohde
115	Oravaara	Tohmajärvi	ge-2	V	kohde
116	Porttivaara	Tohmajärvi	ge-2	V	kohde

Tuulivoimaloiden alueet

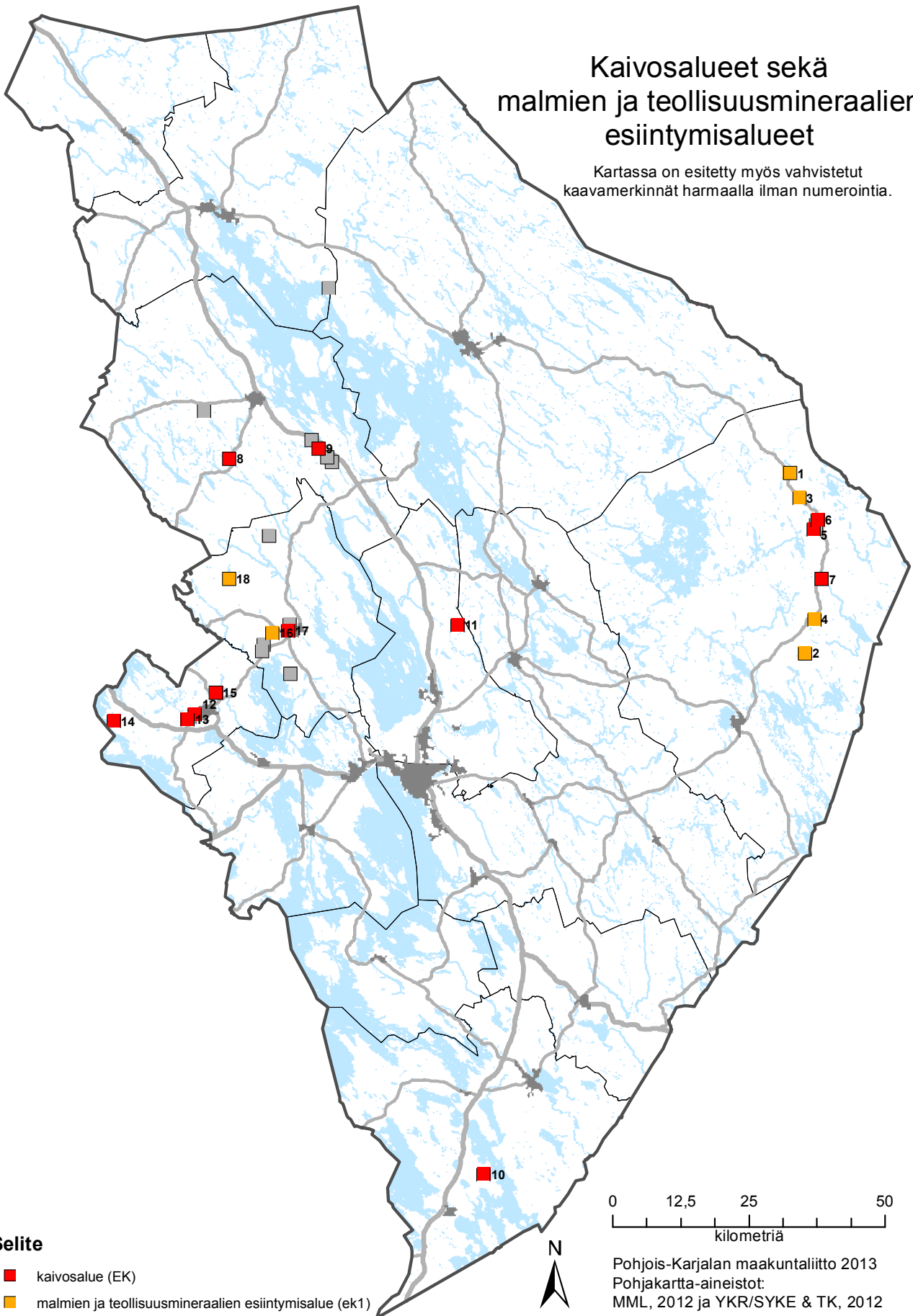
Tuulivoimaloiden alueet
tv, tv-1/Tuulivoimaloiden alue

Nro	Nimi	Kunta	Merk.	Ha
1	Laajanvaara	Joensuu	tv	468
2	Juuanvaara	Juuka	tv, tv-1	694
3	Panjavaara	Juuka	tv	2 283
4	Suuri Piilovaara-Rontsa	Juuka	tv	1 994
5	Tynnyrivaara	Juuka, Nurmes	tv	2 751
6	Ilvesvaara	Kontiolahti	tv	846
7	Katajavaara	Lieksa	tv	1 013
8	Lakkavaara-Julkuvaara	Lieksa	tv	1 176
9	Pyykorpi	Nurmes	tv	679
10	Tetrivaara	Nurmes	tv	979
11	Konnanvaara	Nurmes, Lieksa	tv	693
12	Pukaronmäki	Valtimo	tv	1 897
	Yhteensä			15 473

Liite 1.4 Kaivosalueet sekä malmien ja teollisuusmineraalien esiintymisaluet (EK, ek1)

**Kaivosalueet sekä
malmien ja teollisuusmineraalien
esiintymisaluet**

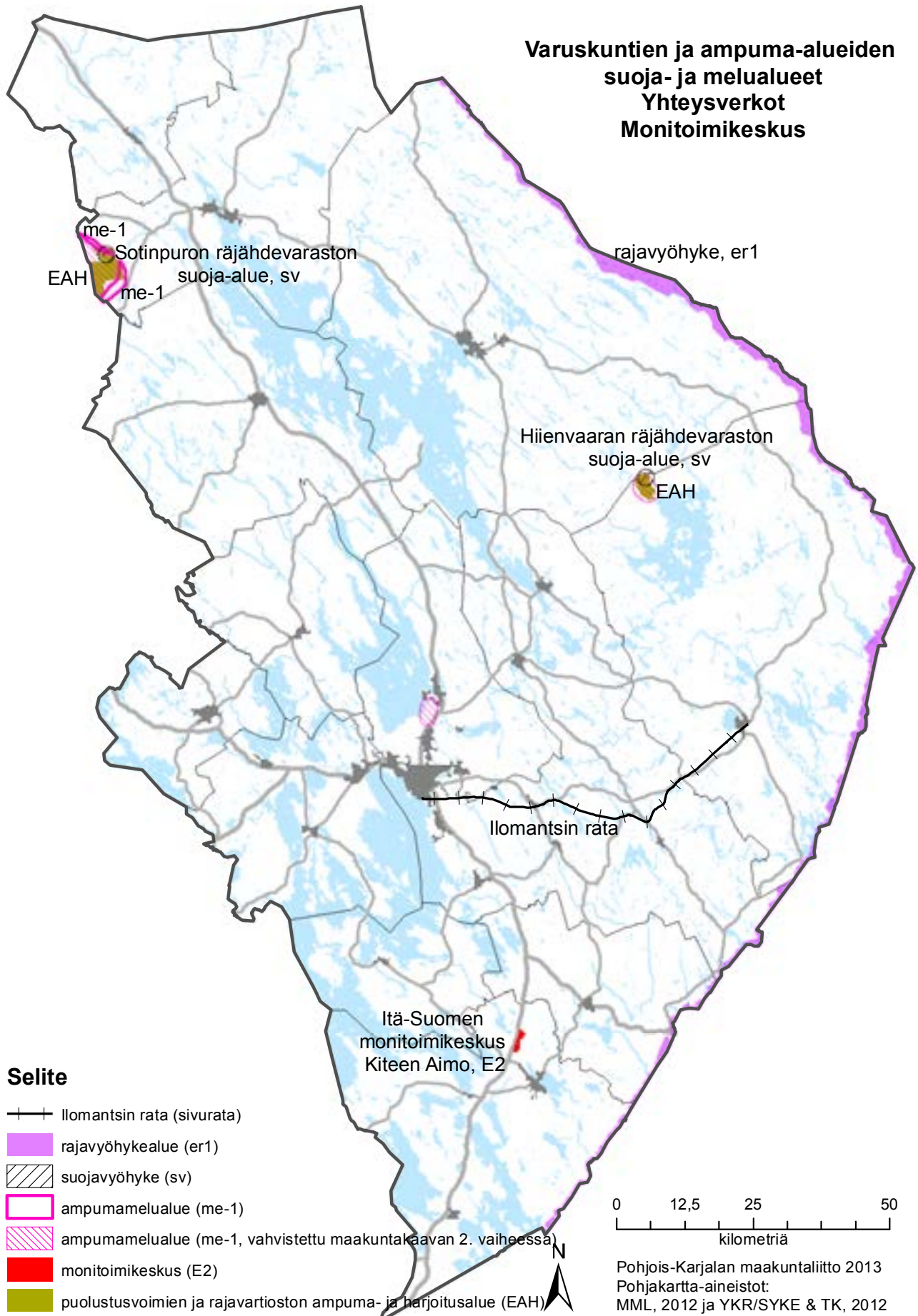
Kartassa on esitetty myös vahvistetut
kaavamerkinntät harmaalla ilman numerointia.

Kaivosalueet sekä malmien ja teollisuusmineraalien esiintymisalueet
 EK/Kaivosalueet
 ek1/Malmien tai teollisuusmineraalien esiintymisalue

Nro	Nimi	Kunta	Merk.	Ha
1	Hosko	Ilomantsi	ek1	73
2	Kuittila	Ilomantsi	ek1	125
3	Kuivisto	Ilomantsi	ek1	44
4	Muurinsuo	Ilomantsi	ek1	24
5	Pampalon laajennus 1	Ilomantsi	EK	86
6	Pampalon laajennus 2	Ilomantsi	EK	40
7	Rämepuro	Ilomantsi	EK	61
8	Ruokolanvaara	Juuka	EK	11
9	Vaaralampi	Juuka	EK	51
10	Ahola	Kitee	EK	22
11	Kapteeninautio	Kontiolahti	EK	20
12	Keretti 1	Outokumpu	EK	29
13	Keretti 2	Outokumpu	EK	84
14	Riihilahti	Outokumpu	EK	40
15	Vuonos	Outokumpu	EK	375
16	Karnukka	Polvijärvi	ek1	108
17	Kylylahden kaivos	Polvijärvi	EK	171
18	Sara 2	Polvijärvi	ek1	11
	Yhteensä			1 377

Liite 1.5 Varuskuntien ja ampuma-alueiden suoja- ja melualueet (EAH, sv, me-1), Rajavyöhyke (er1), Monitoimikeskus (E2), Yhteysverkot: Ilomantsin rata (sivurata)

Erityistoimintojen alueet

E2/Monitoimikeskus

EAH/Puolustusvoimien ja rajavartioston ampuma- ja harjoitusalue er1/Rajavyöhykealue

me-1/Ampumamelualue

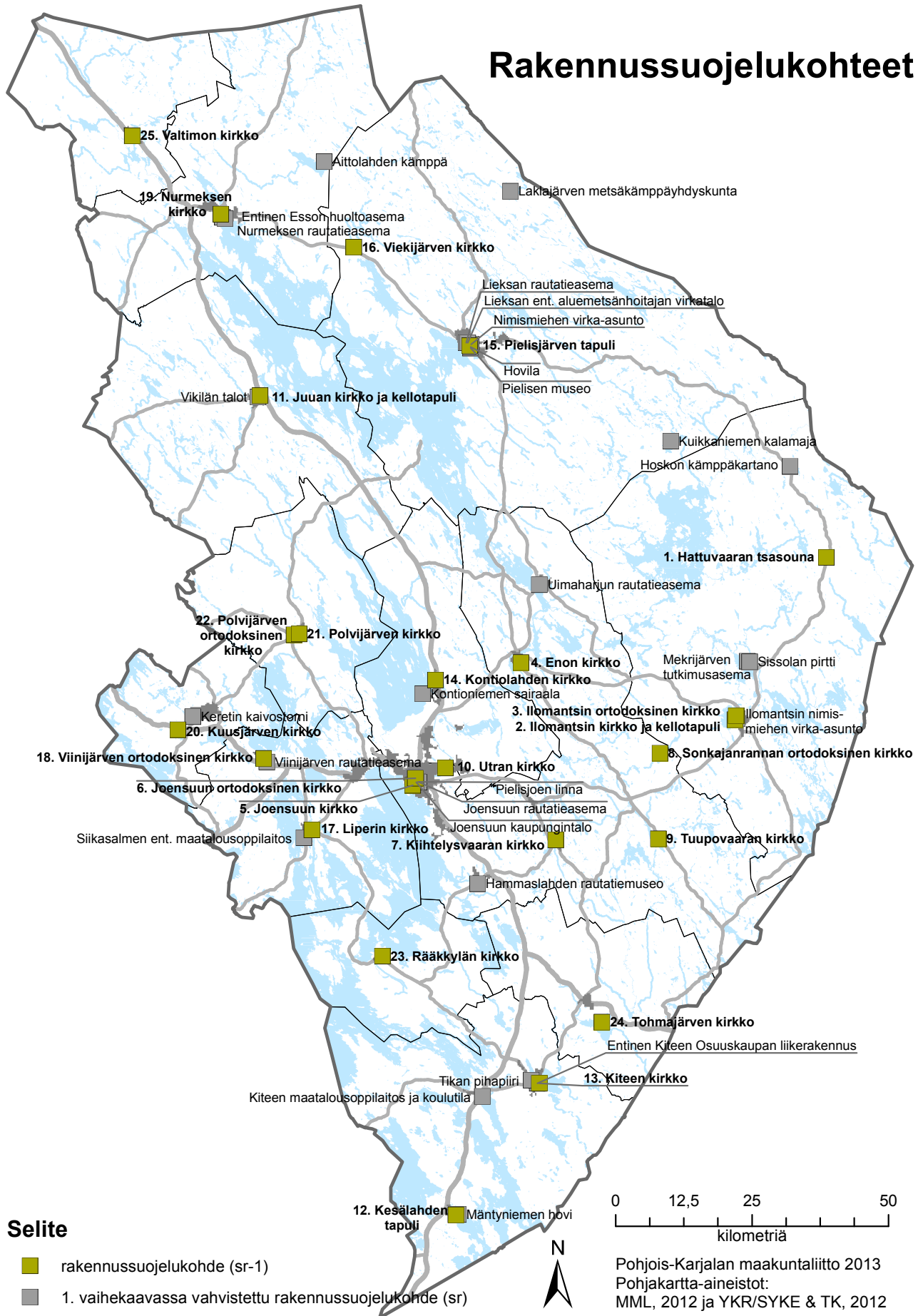
sv/Suojavyöhyke

Nimi	Kunta	Merk.	ha
Itä-Suomen monitoimikeskus, Kiteen Aimo	Kitee	E2	387
Hiiuvaaran harjoitusalue	Ilomantsi	EAH	1 120
Sotinpuron harjoitusalue	Nurmes	EAH	3 382
Sotinpuron ampuma- ja harjoitusalueen melualue 1	Nurmes	me-1	1 128
Sotinpuron ampuma- ja harjoitusalueen melualue 2	Nurmes	me-1	391
Hiiuvaaran räjähdevaraston suoja-alue	Ilomantsi, Lieksa	sv	707
Sotinpuron räjähdevaraston suoja-alue	Nurmes	sv	707
rajavyöhyke	Lieksa, Ilomantsi, Joensuu, Tohmajärvi, Kitee	er1	30 985
Yhteensä			38 807

Yhteysverkot

Nimi	Kunta	Merk.	km
Ilomantsin rata	Joensuu, Kontiolahti, Ilomantsi	sivurata	69

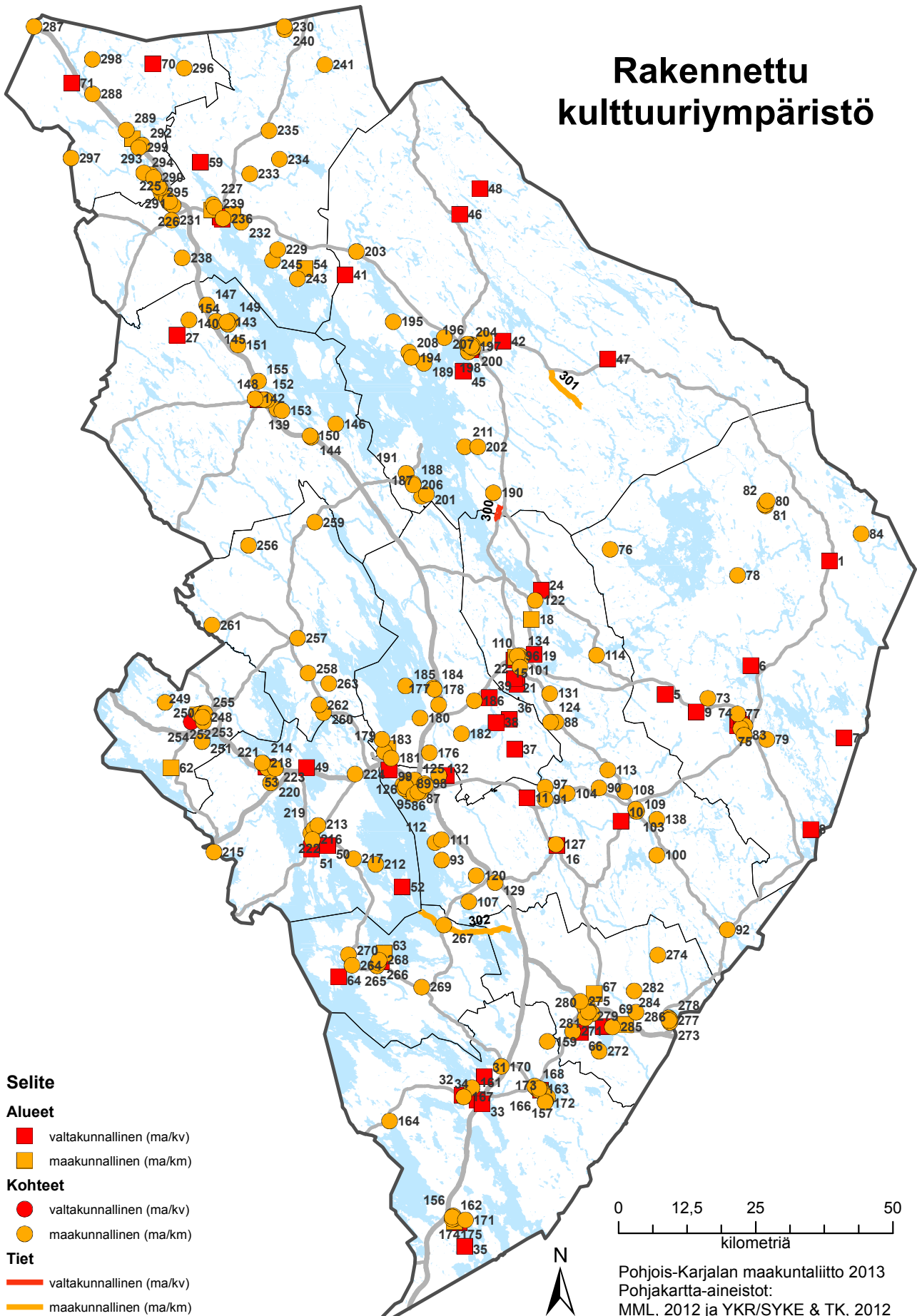
Rakennussuojelukohteet

Rakennussuojelukohteet
sr-1/Rakennussuojelukohde

Nro	Nimi	Kunta	Merk.
1	Hattuvaaran tsasouna	Iloantsi	sr-1
2	Iloantsin kirkko ja kellotapuli	Iloantsi	sr-1
3	Iloantsin ortodoksinen kirkko	Iloantsi	sr-1
4	Enon kirkko	Joensuu	sr-1
5	Joensuun kirkko	Joensuu	sr-1
6	Joensuun ortodoksinen kirkko	Joensuu	sr-1
7	Kiihtelysvaaran kirkko	Joensuu	sr-1
8	Sonkajanrannan ortodoksinen kirkko	Joensuu	sr-1
9	Tuupovaaran kirkko	Joensuu	sr-1
10	Utran kirkko	Joensuu	sr-1
11	Juuan kirkko ja kellotapuli	Juuka	sr-1
12	Kesälahden tapuli	Kitee	sr-1
13	Kiteen kirkko	Kitee	sr-1
14	Kontiolahden kirkko	Kontiolahti	sr-1
15	Pielisjärven tapuli	Lieksa	sr-1
16	Viekijärven kirkko	Lieksa	sr-1
17	Liperin kirkko	Liperi	sr-1
18	Viinijärven ortodoksinen kirkko	Liperi	sr-1
19	Nurmeksen kirkko	Nurmes	sr-1
20	Kuusjärven kirkko	Outokumpu	sr-1
21	Polvijärven kirkko	Polvijärvi	sr-1
22	Polvijärven ortodoksinen kirkko	Polvijärvi	sr-1
23	Rääkkylän kirkko	Rääkkylä	sr-1
24	Tohmajärven kirkko	Tohmajärvi	sr-1
25	Valtimon kirkko	Valtimo	sr-1

Rakennettu kulttuuriympäristö

Rakennettu kulttuuriympäristö

ma/kv (Valtakunnallisesti merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö)

ma/kv (Kulttuurihistorian ja maiseman kannalta valtakunnallisesti merkittävä tie)

ma/km (Maakunnallisesti merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö)

ma/km (Kulttuurihistorian ja maiseman kannalta maakunnallisesti merkittävä tie)

Nro	Nimi	Kunta	Merk.	Ha
1	Hattuvaaran vaarakylä	Ilomantsi	ma/kv	55
2	Ilomantsin Kauppatie ja Kotimäen alue	Ilomantsi	ma/kv	8
3	Ilomantsin Pappilanvaara	Ilomantsi	ma/kv	29
4	Ilomantsin Pappilanvaara	Ilomantsi	ma/kv	37
5	Kakonahon kylämaisema	Ilomantsi	ma/kv	88
6	Mekrijärven kylä ja Sissolan talo	Ilomantsi	ma/kv	20
7	Möhkön ruukinalue	Ilomantsi	ma/kv	84
8	Ostronsaaren Jeskalan pihapiiri	Ilomantsi	ma/kv	7
9	Salpalinja	Ilomantsi	ma/kv	18
10	Haarajoen museosilta	Joensuu	ma/kv	1
11	Heinävaaran vaara-asutus	Joensuu	ma/kv	317
12	Joensuun luterilainen ja ortodoksinen kirkko	Joensuu	ma/kv	8
13	Joensuun rantapuistovyöhyke	Joensuu	ma/kv	9
14	Joensuun rautatieasema ja sen ympäristö	Joensuu	ma/kv	80
15	Kaltimon entisen pahvitehtaan alue	Joensuu	ma/kv	4
16	Kiihtelysvaaran kirkko	Joensuu	ma/km	53
17	Otsolan asuinalue	Joensuu	ma/kv	15
18	Paukkajan sahayhdyskunta	Joensuu	ma/kv	28
19	Pielisjoen kanavat, Häihän kanava	Joensuu	ma/kv	4
20	Pielisjoen kanavat, Kaltimon kanava	Joensuu	ma/km	19
21	Pielisjoen kanavat, Kaltimon uittokanava ja voimalaitos	Joensuu	ma/km	54
22	Pielisjoen kanavat, Saapaskosken kanava	Joensuu	ma/kv	97
23	Salpalinja, Marjala	Joensuu	ma/kv	4
24	Uimaharjun rautatieasema	Joensuu	ma/kv	3
25	Utran kanava ja historiallinen teollisuusalue	Joensuu	ma/kv	95
26	Juuan kirkonkylän vanha keskusta	Juuka	ma/kv	16
27	Äyhkyrin talonpoikaistila	Juuka	ma/kv	13
28	Kesälahden kirkolliset kohteet sekä museo ja makasiini	Kitee	ma/km	32
29	Kiteen kirkko ja pappila	Kitee	ma/kv	9
30	Pohjois-Karjalan hovit, Mäntyniemen hovi	Kitee	ma/kv	104
31	Pohjois-Karjalan hovit, Suorlahden hovi	Kitee	ma/kv	30
32	Puhoksen historiallinen teollisuusympäristö	Kitee	ma/kv	49
33	Puhoksen historiallinen teollisuusympäristö, Koivikon hovi	Kitee	ma/kv	94
34	Puhoksen historiallinen teollisuusympäristö, Lehtikuusimetsä	Kitee	ma/kv	42
35	Totkunniemen kylä	Kitee	ma/kv	532
36	Mönnin ja Selkien vaarakylät	Kontiolahti	ma/kv	6
37	Mönnin ja Selkien vaarakylät	Kontiolahti	ma/kv	23
38	Pielisjoen kanavat, Haapavirta	Kontiolahti	ma/kv	306
39	Pielisjoen kanavat, Jakokoski	Kontiolahti	ma/kv	156
40	Höytiäisen kanava	Kontiolahti, Joensuu	ma/km	378
41	Mätäsvaaran kaivosyhdyskunta	Lieksa	ma/kv	1
42	Pankakosken tehdas- ja asuntoalueet	Lieksa	ma/kv	95
43	Pielisen museo ja kulttuuriympäristö	Lieksa	ma/kv	290
44	Pohjois-Karjalan hovit, Hovila	Lieksa	ma/kv	17
45	Pohjois-Karjalan hovit, Sarkkila	Lieksa	ma/kv	14
46	Puuruu, Salpalinja	Lieksa	ma/kv	53
47	Viisikko, Salpalinja	Lieksa	ma/kv	10
48	Änäkäinen, Salpalinja	Lieksa	ma/kv	15
49	Kaprakan kuntoutuslaitos	Liperi	ma/kv	20
50	Pohjois-Karjalan hovit, Lamminniemi	Liperi	ma/kv	262
51	Pohjois-Karjalan hovit, Simananniemi	Liperi	ma/kv	2 563
52	Pyhäselän uittolaitteet	Liperi	ma/kv	39
53	Viinijärven rautatieasema	Liperi	ma/kv	2
54	Höljäkän kyläkeskus	Nurmes	ma/km	22

55	Nurmeksen rautatieasema	Nurmes	ma/kv	3
56	Nurmeksen vanhan kauppalan alue	Nurmes	ma/kv	133
57	P.J. Hannikaisen lapsuudenkoti ja Lehtovaaran miljö	Nurmes	ma/km	14
58	Porokylän vanha liikekeskus	Nurmes	ma/km	19
59	Ylikylä	Nurmes	ma/kv	1 383
60	Kyykerin työväenasunnot	Outokumpu	ma/km	6
61	Outokummun vanha kaivosalue ja Keretin kaivostorni	Outokumpu	ma/kv	45
62	Pitkälahti	Outokumpu	ma/km	21
63	Paksuniemen satama-alue	Rääkkylä	ma/km	16
64	Pohjois-Karjalan hovit, Voiniemi	Rääkkylä	ma/kv	18
65	Rääkkylän kirkko ympäristöineen	Rääkkylä	ma/kv	55
66	Pohjois-Karjalan hovit, Jouhkola	Tohmajärvi	ma/kv	151
67	Tohmajärven asemanseutu	Tohmajärvi	ma/km	121
68	Tohmajärven Kirkkoniemi	Tohmajärvi	ma/kv	151
69	Uuden-Värtsilän teollisuusyhdyskunta	Tohmajärvi	ma/km	71
70	Murtovaaran talomuseo	Valtimo	ma/kv	34
71	Rasimäen asutuskylä	Valtimo	ma/kv	956
72	Valtimon kirkonkylämiljö	Valtimo	ma/km	125
	Yhteensä			9 655
73	Alapiha	Ilomantsi	ma/km	
74	Hassila	Ilomantsi	ma/km	
75	Kino Mantsi	Ilomantsi	ma/km	
76	Kivilahden rajaseutukirkko	Ilomantsi	ma/km	
77	Kuikanniemi	Ilomantsi	ma/km	
78	Käenkosken entinen ruukin kartano	Ilomantsi	ma/km	
79	Mallitalo	Ilomantsi	ma/km	
80	Naarvan rajaseutukirkko	Ilomantsi	ma/km	
81	Naarvan sairasrampaja	Ilomantsi	ma/km	
82	Pajamuseo	Ilomantsi	ma/km	
83	Parpeinvaaran museorakennukset ja rajakenraalin maja	Ilomantsi	ma/km	
84	Pirhunvaara, Koivusuon luonnonpuisto	Ilomantsi	ma/km	
85	Asuin- ja liiketalo Inari	Joensuu	ma/km	
86	Entinen yhteiskoulu	Joensuu	ma/km	
87	Entisen Pohjois-Karjalan keskusammattikoulun päärakennus	Joensuu	ma/km	
88	Halla	Joensuu	ma/km	
89	Hasaniemen alue	Joensuu	ma/km	
90	Hassila	Joensuu	ma/km	
91	Hepopuron silta	Joensuu	ma/km	
92	Hoilolan ortodoksinen kirkko	Joensuu	ma/km	
93	Hopealahti	Joensuu	ma/km	
94	Joensuun torin liikerakennukset	Joensuu	ma/km	
95	Kahilan talo	Joensuu	ma/km	
96	Kaltimon ratavartijan tupa	Joensuu	ma/km	
97	Karjamaja	Joensuu	ma/km	
98	Karsikon pappila	Joensuu	ma/km	
99	Keskussairaala	Joensuu	ma/km	
100	Koskivaara	Joensuu	ma/km	
101	Kotiseutumuseo (viljamakasiini)	Joensuu	ma/km	
102	Koulukadun varren kerrostalot	Joensuu	ma/km	
103	Koulula	Joensuu	ma/km	
104	Kuokkala	Joensuu	ma/km	
105	Liiketalo Tapio	Joensuu	ma/km	
106	Linnunniemen huvila	Joensuu	ma/km	
107	Lotokan hovi	Joensuu	ma/km	
108	Maja / Korte 2	Joensuu	ma/km	
109	Mäntyrinne	Joensuu	ma/km	
110	Nahkurinverstas	Joensuu	ma/km	
111	Niittylahden seisakki	Joensuu	ma/km	
112	Opistola	Joensuu	ma/km	
113	Paasikosken mylly	Joensuu	ma/km	
114	Pamilon voimalaitos	Joensuu	ma/km	

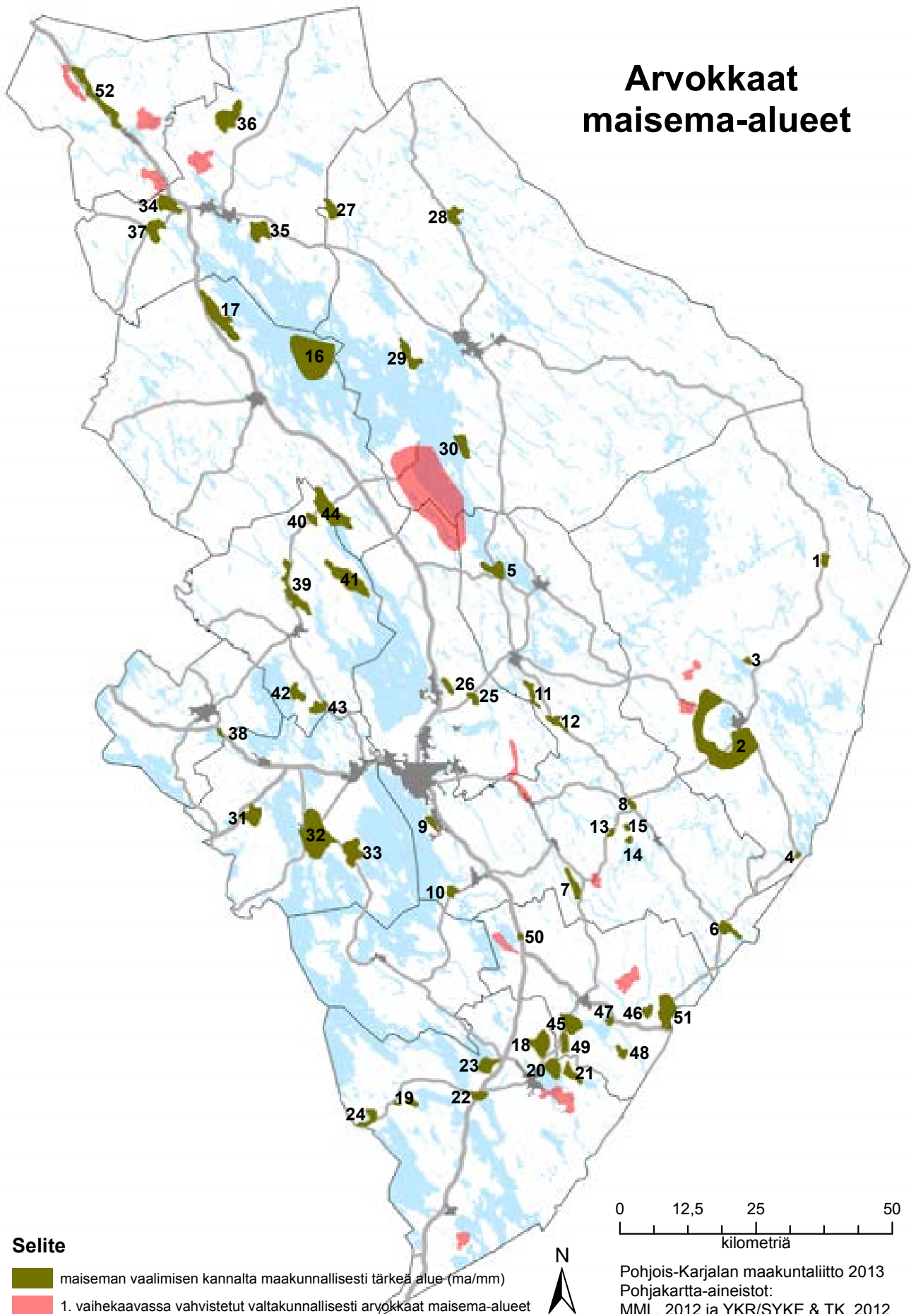
115	Penttilän hovin miljö	Joensuu	ma/km	
116	Pielisensuun kirkko	Joensuu	ma/km	
117	Piparkakkutalo	Joensuu	ma/km	
118	Puhelinlaitoksen toimitalon vanha osa	Joensuu	ma/km	
119	Puutalokortteli 48	Joensuu	ma/km	
120	Pyhäselän kirkko	Joensuu	ma/km	
121	Pärnäsen talo	Joensuu	ma/km	
122	Rahkeen saha	Joensuu	ma/km	
123	Sairaalakatu 18	Joensuu	ma/km	
124	Sarvingin vesimylly	Joensuu	ma/km	
125	Selvaag-talot	Joensuu	ma/km	
126	Siirtolapuutarha	Joensuu	ma/km	
127	Suojapirtti	Joensuu	ma/km	
128	Taidemuseon kortteli	Joensuu	ma/km	
129	Toivala	Joensuu	ma/km	
130	Tshokkisen talo	Joensuu	ma/km	
131	Tupravan tuulimylly	Joensuu	ma/km	
132	Utran työväentalo	Joensuu	ma/km	
133	Vainoniemen huvila	Joensuu	ma/km	
134	Valliniemi	Joensuu	ma/km	
135	Vanha Kettuvaara	Joensuu	ma/km	
136	"Vanha lääninhallituksen virastorakennus ja entinen maaherran asuintalo"	Joensuu	ma/km	
137	Vanhat kaupunginsairaalan rakennukset	Joensuu	ma/km	
138	Väiskilä	Joensuu	ma/km	
139	Harakkamäki	Juuka	ma/km	
140	Heinävaara	Juuka	ma/km	
141	Hovi	Juuka	ma/km	
142	Juuan Pyhän profeetta Elian tsasouna	Juuka	ma/km	
143	Kalliola	Juuka	ma/km	
144	Kalliola, Trouppin talo	Juuka	ma/km	
145	Koskenkorva	Juuka	ma/km	
146	Kosula	Juuka	ma/km	
147	Männikkölä	Juuka	ma/km	
148	Mäntyniemi	Juuka	ma/km	
149	Nevala	Juuka	ma/km	
150	Nunnanniemi	Juuka	ma/km	
151	Nurkkala	Juuka	ma/km	
152	Pappila	Juuka	ma/km	
153	Piitterin huvilava	Juuka	ma/km	
154	Pöyhölä	Juuka	ma/km	
155	Ritolahti	Juuka	ma/km	
156	Elsa	Kitee	ma/km	
157	Herrala	Kitee	ma/km	
158	Invala	Kitee	ma/km	
159	Karhula	Kitee	ma/km	
160	Koti-Ilmola	Kitee	ma/km	
161	Kotiniemi	Kitee	ma/km	
162	Kyllikin pihapiiri	Kitee	ma/km	
163	Kästekonen	Kitee	ma/km	
164	Lepokumpu	Kitee	ma/km	
165	Meijeri	Kitee	ma/km	
166	Paloasema	Kitee	ma/km	
167	Puhoksen kartanon vanha navetta	Kitee	ma/km	
168	Rantalan koulu	Kitee	ma/km	
169	Romola	Kitee	ma/km	
170	Saiho	Kitee	ma/km	
171	Savikko	Kitee	ma/km	
172	Savikon kartano	Kitee	ma/km	
173	Savikon maakauppa	Kitee	ma/km	
174	Sovintola	Kitee	ma/km	
175	Wilskan talo	Kitee	ma/km	

176	Junkkala	Kontiolahti	ma/km	
177	Kontiolahden asema	Kontiolahti	ma/km	
178	Kontiolahden Isopappila	Kontiolahti	ma/km	
179	Lykynlammen urheilumaja	Kontiolahti	ma/km	
180	Oksala	Kontiolahti	ma/km	
181	Onttolan rajavartiosto	Kontiolahti	ma/km	
182	Paiholan sairaala	Kontiolahti	ma/km	
183	Puntarikosken voimalaitos	Kontiolahti	ma/km	
184	Räsälä	Kontiolahti	ma/km	
185	Sikosaaren kalasauna	Kontiolahti	ma/km	
186	Toivola	Kontiolahti	ma/km	
187	Ikolanaho	Lieksa	ma/km	
188	Kaarnan huvila	Lieksa	ma/km	
189	Kantelelahti	Lieksa	ma/km	
190	Kelvän pysäkki	Lieksa	ma/km	
191	Kolin kylämaisema	Lieksa	ma/km	
192	Kotilaisen kauppa-alue	Lieksa	ma/km	
193	Kotiseututalo "Pytinki"	Lieksa	ma/km	
194	Kuusenjuuri	Lieksa	ma/km	
195	Kylänlahden nuorisoseuratalo	Lieksa	ma/km	
196	Lieksan Pyhän profeetta Elian kirkko	Lieksa	ma/km	
197	Lieksan pääkadun kaupunki- ja katutila	Lieksa	ma/km	
198	Lieksan rajakomppanian kasarmi	Lieksa	ma/km	
199	Moisionkadun koulu	Lieksa	ma/km	
200	Mähköntien kaarisilta	Lieksa	ma/km	
201	Mäkränmaja	Lieksa	ma/km	
202	Paateri	Lieksa	ma/km	
203	Pappila	Lieksa	ma/km	
204	Pielisentien ja Asemakadun risteysalue	Lieksa	ma/km	
205	Pohjoismaiden Yhdyspankintalo	Lieksa	ma/km	
206	Poikola	Lieksa	ma/km	
207	Sibeliuksen aitta	Lieksa	ma/km	
208	Viensuun tuulimylly	Lieksa	ma/km	
209	VR:n asuin- ja toimistorakennus	Lieksa	ma/km	
210	VR:n asuinrakennus	Lieksa	ma/km	
211	Vuonislahden asema-alue	Lieksa	ma/km	
212	Cederbergin huvila	Liperi	ma/km	
213	Harjula	Liperi	ma/km	
214	Kirkkoherran virasto	Liperi	ma/km	
215	Kytöojan mylly ja silta	Liperi	ma/km	
216	Liperin pikkupappila	Liperi	ma/km	
217	Malila	Liperi	ma/km	
218	Pirola	Liperi	ma/km	
219	Rotila	Liperi	ma/km	
220	Siikakosken alue	Liperi	ma/km	
221	Taipaleen koulu	Liperi	ma/km	
222	Vanha kunnantalo	Liperi	ma/km	
223	Viinijärven valistustalo	Liperi	ma/km	
224	Ylämyllyn varuskunta-alue	Liperi	ma/km	
225	Eevala	Nurmes	ma/km	
226	Hovila maatalousoppilaitos	Nurmes	ma/km	
227	Ikolan ulkomuseo	Nurmes	ma/km	
228	Juutila	Nurmes	ma/km	
229	Kopras	Nurmes	ma/km	
230	Kujanki	Nurmes	ma/km	
231	Kuokkaskosken ruukin alue	Nurmes	ma/km	
232	Metsäpirtti	Nurmes	ma/km	
233	Nurmeksien maaseutukoulut	Nurmes	ma/km	
234	Nurmeksien maaseutukoulut	Nurmes	ma/km	
235	Nurmeksien maaseutukoulut	Nurmes	ma/km	
236	Nurmeksien Pyhien ap. Pietarin ja Paavalin kirkko	Nurmes	ma/km	

237	Osmola, Jokikylän koulu	Nurmes	ma/km	
238	Otavanmäki	Nurmes	ma/km	
239	Pieni Pappila	Nurmes	ma/km	
240	Pitkälä	Nurmes	ma/km	
241	Pulkkila	Nurmes	ma/km	
242	Sippola	Nurmes	ma/km	
243	Suomala	Nurmes	ma/km	
244	Tapiola	Nurmes	ma/km	
245	Tuliniemen ranta-asutus	Nurmes	ma/km	
246	Abessiinia	Outokumpu	ma/km	
247	Italia	Outokumpu	ma/km	
248	Kummunkadun liikerakennukset	Outokumpu	ma/km	
249	Kyykerin entinen yleinen sauna	Outokumpu	ma/km	
250	Lähtevä	Outokumpu	ma/km	
251	Muurajan kartano	Outokumpu	ma/km	
252	Outokummun kaupungintalo	Outokumpu	ma/km	
253	Outokummun Pyhän Hengen kirkko	Outokumpu	ma/km	
254	Outokummun vanha kaivosalue ja Keretin kaivostorni	Outokumpu	ma/kv	
255	Yläpihan alue	Outokumpu	ma/km	
256	Kiikkukankaan metsäkämpä	Polvijärvi	ma/km	
257	Kirkkoherran pappila	Polvijärvi	ma/km	
258	Lampela	Polvijärvi	ma/km	
259	Martonvaaran tanssilava	Polvijärvi	ma/km	
260	Saharila	Polvijärvi	ma/km	
261	Seppälä	Polvijärvi	ma/km	
262	Sotkuman Pyhän profeetta Elian tsasouna	Polvijärvi	ma/km	
263	Ylä-Hyvärilä	Polvijärvi	ma/km	
264	Huvisalmi	Rääkkylä	ma/km	
265	Iso-Pappila	Rääkkylä	ma/km	
266	Kunnantalo	Rääkkylä	ma/km	
267	Pakarila	Rääkkylä	ma/km	
268	Pirttikallio	Rääkkylä	ma/km	
269	Rasivaaran koulu	Rääkkylä	ma/km	
270	Seppälä	Rääkkylä	ma/km	
271	Akkalan koulu	Tohmajärvi	ma/km	
272	Junnula	Tohmajärvi	ma/km	
273	Kirjastotalo	Tohmajärvi	ma/km	
274	Kutsun entinen kansakoulu	Tohmajärvi	ma/km	
275	Kuusela	Tohmajärvi	ma/km	
276	Lähtelä	Tohmajärvi	ma/km	
277	Myllymuseo	Tohmajärvi	ma/km	
278	Niiralan hovi	Tohmajärvi	ma/km	
279	Nymanin talo ja Pitäjänmuseo	Tohmajärvi	ma/km	
280	Oravaara	Tohmajärvi	ma/km	
281	Porthanin talo	Tohmajärvi	ma/km	
282	Saarion voimalaitos	Tohmajärvi	ma/km	
283	Suoniemi	Tohmajärvi	ma/km	
284	Valkoinen talo	Tohmajärvi	ma/km	
285	Varola	Tohmajärvi	ma/km	
286	Vääräkoski	Tohmajärvi	ma/km	
287	Ahola	Valtimo	ma/km	
288	Elomäen koulu	Valtimo	ma/km	
289	Hiekkalahti	Valtimo	ma/km	
290	Karhunpään koulu	Valtimo	ma/km	
291	Kirkkola	Valtimo	ma/km	
292	Koskenniemi	Valtimo	ma/km	
293	Maamiesseurantalo	Valtimo	ma/km	
294	Nevala	Valtimo	ma/km	
295	Rahkola	Valtimo	ma/km	
296	Sivakan koulu	Valtimo	ma/km	
297	Tammikoski	Valtimo	ma/km	

298	Tavikosken hierinmylly	Valtimo	ma/km	
299	Turula	Valtimo	ma/km	
	Kulttuurihistorian ja maiseman kannalta merkittävä tie	Kunta	Merk.	km
300	Vornan tie	Joensuu, Lieksa	ma/kv	3
301	Kontiovaaran-Ulkkasärkkien maisematie	Lieksa	ma/km	9
302	Sintsintien-Kostamontien maisematie	Rääkkylä, Tohmajärvi	ma/km	19
	Yhteensä			31

Arvokkaat maisema-alueet

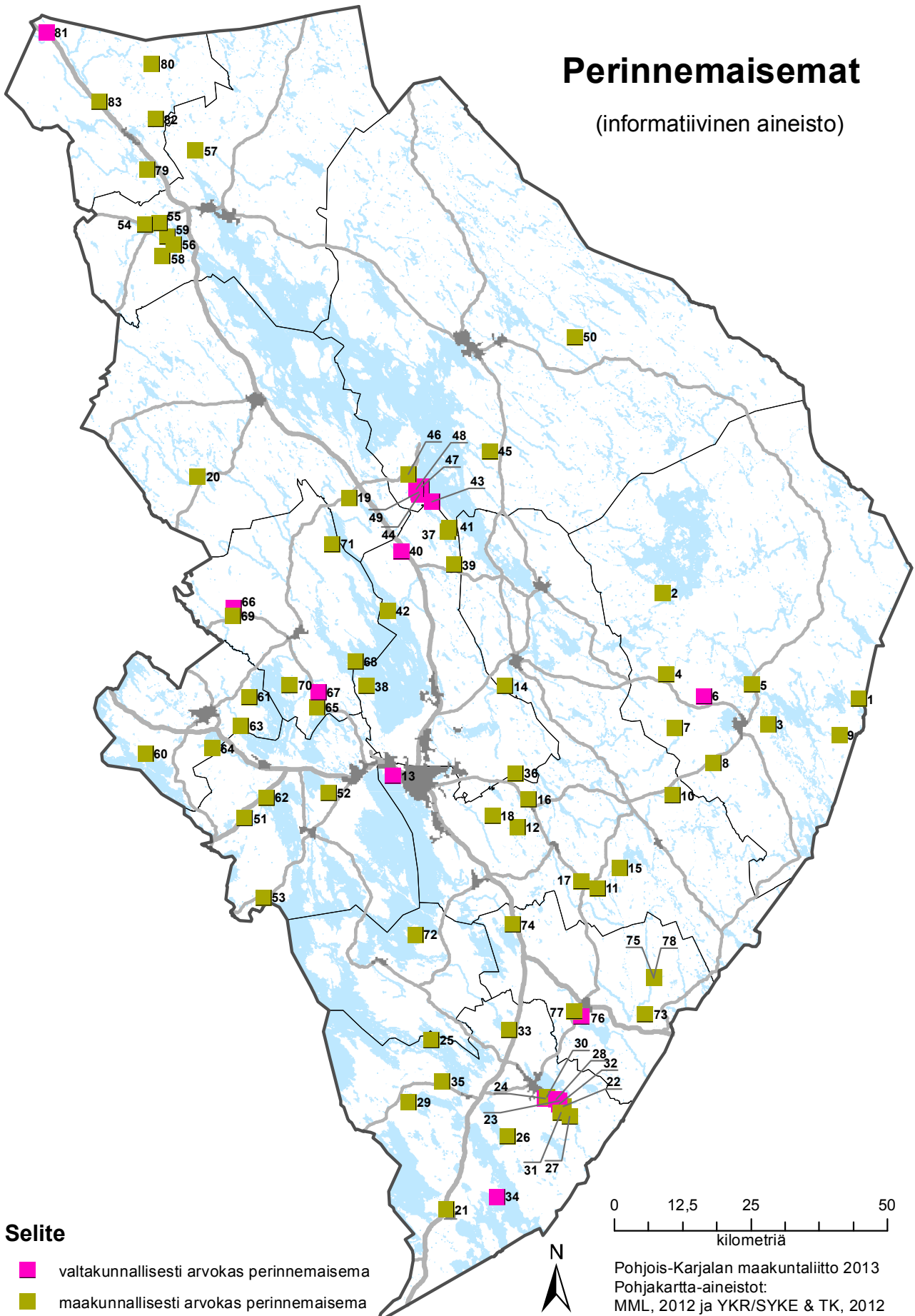
Arvokkaat maisema-alueet

ma/mm (Maiseman vaalimisen kannalta maakunnallisesti tärkeä alue)

Nro	Nimi	Kunta	Merk.	Ha
1	Hattuvaaran vaarakylä	Ilomantsi	ma/mm	331
2	Ilomantsinjärven vaaramaisema	Ilomantsi	ma/mm	6 875
3	Mekrijärven kylämaisema	Ilomantsi	ma/mm	173
4	Mutalahden kylämaisema	Ilomantsi	ma/mm	126
5	Ahvenisen-Kousan kylämaisema	Joensuu	ma/mm	897
6	Hoilolan-Saaroisten kylämaisema	Joensuu	ma/mm	675
7	Hyypiän ja Raatevaaran vaarakylät	Joensuu	ma/mm	668
8	Koveron kylämaisema	Joensuu	ma/mm	231
9	Mulon kumparekylä	Joensuu	ma/mm	340
10	Nivan kylämaisema	Joensuu	ma/mm	379
11	Pohjankylän asutusmaisema	Joensuu	ma/mm	538
12	Sarvingin kylämaisema	Joensuu	ma/mm	505
13	Tuupovaaran vaarakylät: Huosiovaara	Joensuu	ma/mm	187
14	Tuupovaaran vaarakylät: Konnuniemi	Joensuu	ma/mm	171
15	Tuupovaaran vaarakylät: Luostarivaara	Joensuu	ma/mm	141
16	Paalasmaan saaristokylä	Juuka	ma/mm	4 922
17	Vuokon kylämaisema	Juuka	ma/mm	1 999
18	Haarajärven-Ruppovaaran kylämaisema	Kitee	ma/mm	1 244
19	Hummovaaran kylämaisema	Kitee	ma/mm	337
20	Kunonniemen tuotantomaisema	Kitee	ma/mm	844
21	Potoskavaaran kylämaisema	Kitee	ma/mm	599
22	Puhoksen tuotantomaisema	Kitee	ma/mm	456
23	Suorlahden kylämaisema	Kitee	ma/mm	796
24	Villalan kylämaisema	Kitee	ma/mm	580
25	Jakokosken kylämaisema	Kontiolahti	ma/mm	352
26	Pyytivaaran vaarakylä	Kontiolahti	ma/mm	370
27	Egyptinkorven asutusmaisema	Liekksa	ma/mm	648
28	Nurmijärven kylämaisema	Liekksa	ma/mm	671
29	Viensuun kylämaisema	Liekksa	ma/mm	987
30	Vuonilahden kylämaisema	Liekksa	ma/mm	782
31	Kaatamon-Ristin kylämaisema	Liperi	ma/mm	977
32	Liperin kirkonkylän kulttuurimaisema	Liperi	ma/mm	3 561
33	Roukalahden kylämaisema	Liperi	ma/mm	1 320
34	Jokikylän kylämaisema	Nurmes	ma/mm	1 017
35	Lipinlahden kylämaisema	Nurmes	ma/mm	1 066
36	Saramon kylämaisema	Nurmes	ma/mm	1 635
37	Savikylä ja Kuokkastenkosken ruukin alue	Nurmes	ma/mm	970
38	Sysmän-Lappalan kylämaisema	Outokumpu	ma/mm	135
39	Huutokosken-Lahtolahden maisema-alue	Polvijärvi	ma/mm	1 466
40	Martonvaaran vaaramaisema	Polvijärvi	ma/mm	328
41	Ruvaslahden-Oriniemen tuotantomaisema	Polvijärvi	ma/mm	2 003
42	Solan kylämaisema	Polvijärvi	ma/mm	612
43	Sotkuman kylämaisema	Polvijärvi	ma/mm	581
44	Tuopanjoen-Kuhnustan maisema-alue	Polvijärvi, Juuka	ma/mm	2 296
45	Jouhkola-Akkalan kulttuurimaisema	Tohmajärvi	ma/mm	1 064
46	Patsolan selkäkylä	Tohmajärvi	ma/mm	352
47	Peijonniemen kylämaisema	Tohmajärvi	ma/mm	212
48	Petravaaran kylämaisema	Tohmajärvi	ma/mm	362
49	Riikolan kylämaisema	Tohmajärvi	ma/mm	491
50	Tikkalan kylämaisema	Tohmajärvi	ma/mm	135
51	Värtsilän Jänisjokilaakso	Tohmajärvi	ma/mm	1 542
52	Puukarin kylämaisema	Valtimo	ma/mm	1 855
	Yhteensä			51 804

Perinnemaisemat

(informatiivinen aineisto)

Perinnemaisemat (informatiivinen aineisto)

V=valtakunnallisesti arvokas, M=maakunnallisesti arvokas

Nro	Nimi	Kunta	Tyyppi	Arvo	ha
1	Kalliolammen pihaketo	Ilomantsi	Niitty, muu	M+	1
2	Kohtavaaran kaskimetsä	Ilomantsi	Kaskimetsä, keto, muu	M-	5
3	Lammasaaren metsälaidun	Ilomantsi	Metsälaidun	M	6
4	Lehtoinahon niityt	Ilomantsi	Niitty, keto, kangasketo	M	2
5	Metsälän niitty	Ilomantsi	Niitty	M+	1
6	Ontronvaaran niityt	Ilomantsi	Niitty, haka	V	1
7	Piippumäen lammaslaidun	Ilomantsi	Niitty, keto	M	2
8	Puustilan laitumet	Ilomantsi	Metsälaidun, haka, niitty, keto	M	6
9	Tervämäen pihakenttä	Ilomantsi	Keto, niitty	M-	1
10	Herajärven lammaslaidun	Joensuu	Metsälaidun, niitty, haka	M	17
11	Kaatiolammen laitumet	Joensuu	Haka, niitty, keto	M	5
12	Kekomäen kaskimetsä	Joensuu	Kaskimetsä	M	2
13	Koivuvaaran niityt	Joensuu	Niitty, keto, haka	V	3
14	Kokkolan laitumet	Joensuu	Haka, niitty, keto	M	3
15	Koskelan keto	Joensuu	Keto	M+	1
16	Marjovaaran hevoslaidun	Joensuu	Niitty, haka	M-	1
17	Mäkelän laitumet	Joensuu	Niitty, haka, keto	M	9
18	Riuttamäen niityt	Joensuu	Niitty	M+	1
19	Alapihan laitumet	Juuka	Suoniitty,metsälaidun,niitty	M-	2
20	Petrovaaran metsälaitumet	Juuka	Metsälaidun	M+	17
21	Hiekkapellon radanvarsiniitty	Kitee	Muu	M+	4
22	Jussilan haka	Kitee	Haka	M	1
23	Kalmistolan haka	Kitee	Haka	V	4
24	Koikkalanmäen rinnelaitumet	Kitee	Niitty, keto	V	2
25	Metsäpirtin laitumet	Kitee	Niitty, keto, haka	M-	4
26	Moiseenkallion laidun	Kitee	Kallioketo, haka	M-	1
27	Partasensaaren laitumet	Kitee	Niitty, metsälaidun, haka	M+	7
28	Pekanmäen laitumet	Kitee	Niitty, keto, haka, metsälaidun	V	6
29	Pekalan laitumet	Kitee	Niitty, haka, muu	M	1
30	Pellonmäen rinneniityt	Kitee	Niitty, keto	M-	1
31	Rannan jokivarsiniitty	Kitee	Rantaniitty, haka, niitty	M	4
32	Rieskakiven laitumet	Kitee	Haka, niitty, rantaniitty, metsälaidun	V	28
33	Savimäen laitumet	Kitee	Metsälaidun, keto, haka	M	2
34	Varmonniemen kaskikoivikko	Kitee	Kaskimetsä	V	48
35	Yläpihan laitumet	Kitee	Niitty, haka	M	5
36	Koivulan niitty	Kontiolahti	Niitty	M-	0,4
37	Lakkala	Kontiolahti	Kaskimetsä, niitty, haka	M	2
38	Mutalan laitumet	Kontiolahti	Haka, metsälaidun, niitty, keto, suoniitty	M	7
39	Mäntylammen kallioketo	Kontiolahti	Kallioketo	M+	0
40	Raja-ahon niitty	Kontiolahti	Niitty, keto	V	1
41	Seppälä	Kontiolahti	Haka, metsälaidun	M-	2
42	Teerisaaren laitumet	Kontiolahti	Metsälaidun, rantaniitty, niitty	M+	54
43	Havukka-aho	Lieksa	Niitty, keto	V	2
44	Ikolanaho	Lieksa	Niitty, keto	V	1
45	Luvehniemen laidun	Lieksa	Haka, rantaniitty, metsälaidun, niitty	M	4
46	Mattila	Lieksa	Niitty, muu	M	4
47	Mustanniityt	Lieksa	Niitty, keto	V	2
48	Mäkränaho	Lieksa	Niitty, keto	V	3
49	Purolanaho	Lieksa	Niitty	V	1
50	Siikavaaran laitumet	Lieksa	Niitty, haka	M-	8
51	Kaatamon urheilukenttä	Liperi	Niitty	M+	1
52	Kuusivalkaman metsälaidun	Liperi	Metsälaidun	M	15
53	Luhtaniemen rantalaitumet	Liperi	Rantaniitty, haka	M-	6
54	Sammallahden laitumet	Liperi	Metsälaidun, niitty, keto	M+	4

55	Järvenpään haka	Nurmes	Lehtipuuhaka	M	1
56	Metsolan keto	Nurmes	Keto	M+	1
57	Ollilan niitty	Nurmes	Niitty	M	1
58	Sulkujärven laitumet	Nurmes	Rantaniitty, metsälaidun	M	10
59	Vehkapuron niitty	Nurmes	Niitty	M-	3
60	Vehmasmäen laitumet	Nurmes	Niitty, haka	M-	4
61	Lepikkoahon kaskimetsä	Outokumpu	Kaskimetsä	M-	2
62	Mustalahden laitumet	Outokumpu	Rantaniitty, haka, niitty, keto	M+	25
63	Sätöslahden rantalaitumet	Outokumpu	Rantaniitty, haka	M	19
64	Uusituvan laitumet	Outokumpu	Haka, metsälaidun, keto	M+	5
65	Kylänlammen laitumet	Polvijärvi	Niitty, haka, metsälaidun	M	2
66	Lopotin hevoslaidun	Polvijärvi	Niitty, metsälaidun, muu	V	7
67	Riihilahden laitumet	Polvijärvi	Niitty, rantaniitty, metsälaidun	V	2
68	Saunasaaren laitumet	Polvijärvi	Metsälaidun, rantaniitty, keto	M	10
69	Silmälän lammaslaidun	Polvijärvi	Niitty, haka, metsälaidun	M+	2
70	Siltalan laitumet	Polvijärvi	Niitty, haka	M	1
71	Virstapuron laitumet	Polvijärvi	Haka, metsälaidun, niitty	M-	9
72	Niemishovin laitumet	Rääkkylä	Haka, niitty, metsälaidun, keto	M	8
73	Eerolan metsälaidun	Tohmajärvi	Metsälaidun, keto	M	5
74	Haapavaaran laitumet	Tohmajärvi	Niitty, keto	M-	2
75	Härkölän laitumet	Tohmajärvi	Niitty, haka, keto, metsälaidun	M	2
76	Jalajanvaaran kallioketo ja rinne	Tohmajärvi	Niitty, kallioketo	V	0,4
77	Luosovaaran laitumet	Tohmajärvi	Haka, niitty	M-	2
78	Tervavaaran laidun	Tohmajärvi	Metsälaidun, niitty, keto	M-	1
79	Karhunpään urheilukenttä	Valtimo	Niitty	M	1
80	Murtovaaran talomuseon niityt	Valtimo	Niitty, keto	M+	2
81	Pitkämäen niitty	Valtimo	Niitty, keto	V	4
82	Teeriniemen laitumet	Valtimo	Metsälaidun, rantaniitty, haka	M-	6
83	Väljoen laitumet	Valtimo	Metsälaidun, haka, keto, niitty	M-	1
	Yhteensä				456

Liite 1.10 Kiinteät muinaisjännökset (sm)

Kiinteät muinaisjännökset

Muinaisjännöksiä koskevat tiedot on aina tarkennettava muussa kaavoituksessa ja maankäytössä. Paikkatietoaineistot voi ladata osoitteesta http://www.nba.fi/fi/tietopalvelut/tietojarjestelmat/kympariston_tietojarjestelma/aineistojen_lataaminen

Kunnat	Yhteensä (kpl)
Ilomantsi	191
Joensuu	154
Juuka	27
Kitee	172
Kontiolahti	70
Lieksa	234
Liperi	75
Nurmes	65
Ourokumpu	54
Polvijärvi	42
Rääkkylä	87
Tohmajärvi	35
Valtimo	32
Yhteensä	1 238

Selite

● kiinteä muinaisjännös (sm)

0 12,5 25 50
kilometriä

Pohjois-Karjalan maakuntaliitto 2013
Aineistot:
MML, 2012 ja YKR/SYKE & TK, 2012
Museovirasto, 22.4.2013

Kiinteät muinaisjäännökset
sm/Kiinteä muinaisjäännös

Mj-tunnus	Nimi	Kunta	Merk	Tyyppi	Ajoitus
1000005184	Aittolahden pohjoispuoli	Ilomantsi	sm	asuinpaikat	kivikautinen
1000004377	Aittolahti	Ilomantsi	sm	asuinpaikat	kivikautinen
1000005155	Aittolahti 3	Ilomantsi	sm	asuinpaikat	kivikautinen
1000005111	Ala-Metsälampi	Ilomantsi	sm	asuinpaikat	kivikautinen
1000005135	Anninniemi	Ilomantsi	sm	asuinpaikat	kivikautinen
146010024	Eteläinen Karinsaari	Ilomantsi	sm	asuinpaikat	kivikautinen
1000004411	Haapovirta	Ilomantsi	sm	asuinpaikat	kivikautinen
1000005080	Harmaaranta 1	Ilomantsi	sm	asuinpaikat	kivikautinen
1000005081	Harmaaranta 2	Ilomantsi	sm	asuinpaikat	kivikautinen
1000005082	Harmaaranta 3	Ilomantsi	sm	asuinpaikat	kivikautinen
146010063	Hattuvaara Kuusikko	Ilomantsi	sm	hautapaikat	historiallinen
146010064	Hattuvaara Meroja	Ilomantsi	sm	hautapaikat	historiallinen
146010021	Havukkakallio	Ilomantsi	sm	puolustusvarustukset	keskikaikainen
146010023	Hemminsaari	Ilomantsi	sm	asuinpaikat	kivikautinen, pronssikautinen
146010022	Hietaniemi	Ilomantsi	sm	asuinpaikat	kivikautinen
1000005159	Hiienlahti 1	Ilomantsi	sm	asuinpaikat	kivikautinen
1000005160	Hiienlahti 2	Ilomantsi	sm	työ- ja valmistuspaikat	ajottamaton
146010073	Hutunniemi	Ilomantsi	sm	asuinpaikat	kivikautinen
1000020314	Hutunniemi 2	Ilomantsi	sm	asuinpaikat	historiallinen
1000004401	Huutoniemi	Ilomantsi	sm	asuinpaikat	kivikautinen
1000005139	Huutoniemi 2	Ilomantsi	sm	asuinpaikat	kivikautinen
1000020027	Hyökänlamminkangas 2	Ilomantsi	sm	asuinpaikat	ei määritelty
1000005259	Hämö	Ilomantsi	sm	asuinpaikat	kivikautinen
1000020026	Höykänlamminkangas 1	Ilomantsi	sm	asuinpaikat	kivikautinen
1000004396	Iknonniemi	Ilomantsi	sm	asuinpaikat	kivikautinen
1000015820	Ilajankosken harkkoyhti	Ilomantsi	sm	teollisuuskohteet	historiallinen
1000004402	Ilollinna	Ilomantsi	sm	asuinpaikat	kivikautinen
1000020028	Iso Ahvenjärvi etelä	Ilomantsi	sm	asuinpaikat	kivikautinen
146010041	Iso Vinkaransaari	Ilomantsi	sm	asuinpaikat	kivikautinen, pronssikautinen
146010030	Issakkalansärkkä	Ilomantsi	sm	asuinpaikat	keskiaikainen, rautakautinen
1000004399	Issakkalansärkkä 2	Ilomantsi	sm	asuinpaikat	kivikautinen
146010039	Jeskala 1	Ilomantsi	sm	kultti- ja tarinapaikat	ajottamaton
1000005116	Juuansaari	Ilomantsi	sm	asuinpaikat	kivikautinen
1000005258	Jänissaari	Ilomantsi	sm	asuinpaikat	kivikautinen
146010004	Jänissaari	Ilomantsi	sm	asuinpaikat	kivikautinen, pronssikautinen
1000004408	Kaitajärvi	Ilomantsi	sm	asuinpaikat	kivikautinen
146010016	Kalmotranta	Ilomantsi	sm	asuinpaikat	kivikautinen
1000004412	Karinniemi	Ilomantsi	sm	asuinpaikat	kivikautinen
146010005	Karpankangas	Ilomantsi	sm	asuinpaikat	kivikautinen
1000005068	Kauvonlahti	Ilomantsi	sm	asuinpaikat	kivikautinen, pronssikautinen
1000004384	Kinkerniemi	Ilomantsi	sm	asuinpaikat	kivikautinen
146010046	Kirkonkylä Kokonniemi	Ilomantsi	sm	hautapaikat	historiallinen
146010047	Kirkonkylä Pappilanvaara	Ilomantsi	sm	hautapaikat	historiallinen
1000004413	Kirnunpohja	Ilomantsi	sm	asuinpaikat	kivikautinen
1000005114	Kissanieniemi	Ilomantsi	sm	asuinpaikat	kivikautinen
146010013	Kiukoila	Ilomantsi	sm	asuinpaikat	moniperiodinen
1000004398	Kiukoila 2	Ilomantsi	sm	muinaisjäännösryhmät	moniperiodinen
146500015	Kivilahti Hyökönlahti	Ilomantsi	sm	asuinpaikat	historiallinen
146010065	Koitere Raatosaaari/Kalmotsaari	Ilomantsi	sm	hautapaikat	historiallinen
146010044	Kokkokallio	Ilomantsi	sm	taide, muistomerkit	ajottamaton
146010031	Kokonniemi 1	Ilomantsi	sm	asuinpaikat	kivikautinen
1000005235	Kontiovaaran Raatosaaari	Ilomantsi	sm	hautapaikat	historiallinen
146010037	Korpisaari	Ilomantsi	sm	asuinpaikat	rautakautinen
1000005113	Kotalahti	Ilomantsi	sm	työ- ja valmistuspaikat	historiallinen
1000005069	Kotalampi	Ilomantsi	sm	työ- ja valmistuspaikat	ajottamaton
1000005107	Kotaniemi	Ilomantsi	sm	asuinpaikat	kivikautinen
1000005226	Kotkatsaari	Ilomantsi	sm	asuinpaikat	kivikautinen
1000020025	Koukkulahti	Ilomantsi	sm	asuinpaikat	kivikautinen
1000004380	Kultajärvi 1	Ilomantsi	sm	asuinpaikat	kivikautinen

1000004381	Kultajärvi 2	Ilomantsi	sm	asuinpaikat	kivikautinen
1000004382	Kultajärvi 3	Ilomantsi	sm	asuinpaikat	kivikautinen
1000004383	Kultajärvi 4	Ilomantsi	sm	asuinpaikat	kivikautinen
1000005112	Kuoppaniemi	Ilomantsi	sm	asuinpaikat	kivikautinen
1000005070	Kurkilammit	Ilomantsi	sm	työ- ja valmistuspaikat	ajoittamaton
146010048	Kuuksenvaara Kalmistopelto	Ilomantsi	sm	hautapaikat	historiallinen
1000005180	Kylmäranta	Ilomantsi	sm	asuinpaikat	historiallinen
1000005153	Kypönniemi 2	Ilomantsi	sm	asuinpaikat	kivikautinen
1000005152	Kyöpönniemi 1	Ilomantsi	sm	asuinpaikat	kivikautinen
1000015874	Käenkosken harkkoyhdytti	Ilomantsi	sm	teollisuuskohteet	historiallinen
1000004390	Käkkyränlahti	Ilomantsi	sm	asuinpaikat	kivikautinen
146010043	Käklinkallio	Ilomantsi	sm	taide, muistomerkit	ajoittamaton
146010007	Kääntämänsaari	Ilomantsi	sm	asuinpaikat	kivikautinen
146010003	Kääntämänsalmi	Ilomantsi	sm	asuinpaikat	kivikautinen
1000005106	Laajalahti-Jokivarsi	Ilomantsi	sm	asuinpaikat	kivikautinen
146010014	Lapinniemi	Ilomantsi	sm	asuinpaikat	kivikautinen
1000004391	Lapinsaari	Ilomantsi	sm	työ- ja valmistuspaikat	ajoittamaton
1000005156	Lapiopuronsuu 1	Ilomantsi	sm	asuinpaikat	kivikautinen
1000005157	Lapiopuronsuu 2	Ilomantsi	sm	asuinpaikat	kivikautinen
1000005158	Lapiopuronsuu 3	Ilomantsi	sm	asuinpaikat	kivikautinen
146010019	Lapiovaara	Ilomantsi	sm	asuinpaikat	kivikautinen
1000004414	Lemilahdenkangas	Ilomantsi	sm	asuinpaikat	kivikautinen
146010015	Leppävaara	Ilomantsi	sm	asuinpaikat	kivikautinen
146010036	Liimatanlahti	Ilomantsi	sm	asuinpaikat	kivikautinen
1000004400	Likoniemi	Ilomantsi	sm	asuinpaikat	kivikautinen
146010032	Linnalampi	Ilomantsi	sm	puolustusvarustukset	keskiaikainen, rautakautinen
1000005154	Lokkiniemi	Ilomantsi	sm	asuinpaikat	kivikautinen
146010020	Luttijoki	Ilomantsi	sm	asuinpaikat	kivikautinen
146010074	Lörönlampi	Ilomantsi	sm	asuinpaikat	varhaismetallikautinen
1000005257	Maitolahti	Ilomantsi	sm	asuinpaikat	kivikautinen
1000004376	Majahiekka	Ilomantsi	sm	asuinpaikat	kivikautinen
146010025	Matkalammit	Ilomantsi	sm	asuinpaikat	kivikautinen, pronssikautinen
146010049	Maukkula Kaunislahti	Ilomantsi	sm	hautapaikat	historiallinen
146010051	Mekrijärvi Kalmistoloso	Ilomantsi	sm	hautapaikat	historiallinen
146500014	Mekrijärvi Lukansuo 1	Ilomantsi	sm	asuinpaikat	historiallinen
146500013	Mekrijärvi Lukansuo 2	Ilomantsi	sm	asuinpaikat	historiallinen
146500012	Mekrijärvi Riihisärkkä	Ilomantsi	sm	asuinpaikat	historiallinen
1000011362	Mekrijärvi Sissola	Ilomantsi	sm	asuinpaikat	historiallinen
146010040	Mekrijärvi Sissola 2	Ilomantsi	sm	kultti- ja tarinapaikat	ajoittamaton
146010068	Melaselkä Puronsilta	Ilomantsi	sm	kivirakenteet	historiallinen
146010069	Melaselkä Pasmänvirta	Ilomantsi	sm	kivirakenteet	historiallinen
1000005108	Metsälamminsalmi 1	Ilomantsi	sm	asuinpaikat	kivikautinen
1000005110	Metsälamminsalmi 3	Ilomantsi	sm	asuinpaikat	kivikautinen
1000005109	Metsälamminselkä 2	Ilomantsi	sm	asuinpaikat	kivikautinen
1000005136	Munamäki	Ilomantsi	sm	työ- ja valmistuspaikat	ajoittamaton
146010052	Mutalahti Riihimäki	Ilomantsi	sm	hautapaikat	historiallinen
146010067	Mutalahti Ristikivi	Ilomantsi	sm	kultti- ja tarinapaikat	historiallinen
1000005183	Mäntyniemi	Ilomantsi	sm	asuinpaikat	kivikautinen
1000018298	Möhkön ruukki	Ilomantsi	sm	teollisuuskohteet	historiallinen
146010066	Naarvanjärvi Matinsaari	Ilomantsi	sm	hautapaikat	historiallinen
146010035	Nilakan kämppä	Ilomantsi	sm	asuinpaikat	kivikautinen
146010053	Ostronsaari Jeskala	Ilomantsi	sm	hautapaikat	historiallinen
1000005209	Paloniemi	Ilomantsi	sm	asuinpaikat	kivikautinen
1000005224	Pannuniemi	Ilomantsi	sm	asuinpaikat	kivikautinen
1000005115	Partalanlahti	Ilomantsi	sm	työ- ja valmistuspaikat	historiallinen
1000004378	Paskalahti	Ilomantsi	sm	asuinpaikat	kivikautinen
146010026	Paskopohja	Ilomantsi	sm	asuinpaikat	kivikautinen
146010054	Patriikka Kolmikanta	Ilomantsi	sm	hautapaikat	historiallinen
146010071	Patriikka Rutnikkaranta	Ilomantsi	sm	työ- ja valmistuspaikat	historiallinen
146010076	Petkeljärvi 1	Ilomantsi	sm	asuinpaikat	kivikautinen
146010077	Petkeljärvi 2	Ilomantsi	sm	asuinpaikat	kivikautinen
1000005260	Pikku-Hämö	Ilomantsi	sm	asuinpaikat	kivikautinen

146010034	Pirttivaara	Ilomantsi	sm	asuinpaikat	kivikautinen
146010009	Pitkäniemi	Ilomantsi	sm	asuinpaikat	kivikautinen
1000005227	Pitkänniementyvi	Ilomantsi	sm	asuinpaikat	kivikautinen
146010055	Putkela Ihanus	Ilomantsi	sm	hautapaikat	historiallinen
1000005210	Päivynniemi	Ilomantsi	sm	asuinpaikat	kivikautinen
146010075	Pötönniemi	Ilomantsi	sm	asuinpaikat	kivikautinen
1000004397	Raivio	Ilomantsi	sm	asuinpaikat	kivikautinen
1000004394	Rantala	Ilomantsi	sm	asuinpaikat	kivikautinen
1000004389	Repolahti	Ilomantsi	sm	asuinpaikat	kivikautinen
146010012	Ristiniemi	Ilomantsi	sm	asuinpaikat	kivikautinen
1000005245	Risulahti	Ilomantsi	sm	asuinpaikat	kivikautinen
1000004385	Risulampi	Ilomantsi	sm	asuinpaikat	kivikautinen
1000004386	Risuniemi	Ilomantsi	sm	asuinpaikat	kivikautinen
146010027	Ruotahiekka	Ilomantsi	sm	asuinpaikat	kivikautinen
1000005104	Ruotinlamminmäki	Ilomantsi	sm	maarakenteet	ajoittamaton
1000005103	Ruotinlampi 1	Ilomantsi	sm	asuinpaikat	kivikautinen
1000005105	Ruotinlampi 2	Ilomantsi	sm	asuinpaikat	varhaismetallikautinen
1000004109	Ruotinniemi 1	Ilomantsi	sm	asuinpaikat	kivikautinen
1000004113	Ruotinniemi 2	Ilomantsi	sm	asuinpaikat	kivikautinen
1000004114	Ruotinniemi 3	Ilomantsi	sm	asuinpaikat	kivikautinen
1000004379	Ruotinniemi 4	Ilomantsi	sm	asuinpaikat	kivikautinen
1000005117	Rutnikkaniemi 1	Ilomantsi	sm	työ- ja valmistuspaikat	historiallinen
1000005118	Rutnikkaniemi 2	Ilomantsi	sm	asuinpaikat	historiallinen
146010001	Ruukinniemi	Ilomantsi	sm	asuinpaikat	kivikautinen
146500011	Ryökkylä Viikatekivi	Ilomantsi	sm	asuinpaikat	historiallinen
146010033	Sauna-Hämö	Ilomantsi	sm	asuinpaikat	kivikautinen
146010042	Savilahti	Ilomantsi	sm	asuinpaikat	kivikautinen
1000004407	Sikoaho	Ilomantsi	sm	asuinpaikat	kivikautinen
146010045	Sikrenlahti	Ilomantsi	sm	asuinpaikat	kivikautinen
146010057	Sonkaja Autio	Ilomantsi	sm	hautapaikat	historiallinen
1000018647	Suiponlahti	Ilomantsi	sm	työ- ja valmistuspaikat	historiallinen
146010028	Suiponniemi	Ilomantsi	sm	asuinpaikat	kivikautinen, pronssikautinen
1000018648	Suiponniemi NW	Ilomantsi	sm	työ- ja valmistuspaikat	historiallinen
1000005137	Surinlahti	Ilomantsi	sm	asuinpaikat	kivikautinen
146010002	Synnytyslaitos	Ilomantsi	sm	asuinpaikat	kivikautinen
146010006	Sysmänsärkkä	Ilomantsi	sm	asuinpaikat	kivikautinen
1000004405	Syvälähti	Ilomantsi	sm	asuinpaikat	kivikautinen
1000004375	Syvänlahdenniemi	Ilomantsi	sm	työ- ja valmistuspaikat	historiallinen
146010017	Syväys I	Ilomantsi	sm	asuinpaikat	kivikautinen, pronssikautinen
146010018	Syväys II	Ilomantsi	sm	asuinpaikat	kivikautinen
1000004395	Sänkiäho	Ilomantsi	sm	asuinpaikat	kivikautinen
1000004392	Särkilahti	Ilomantsi	sm	asuinpaikat	kivikautinen
1000020023	Tammisalmi	Ilomantsi	sm	asuinpaikat	kivikautinen
1000020024	Tammiselkä kaakkoinen	Ilomantsi	sm	asuinpaikat	kivikautinen
1000020022	Tammiselkä pohjoinen	Ilomantsi	sm	asuinpaikat	kivikautinen
146010029	Tervaruukki	Ilomantsi	sm	asuinpaikat	kivikautinen
146010072	Tervaslahdenniemi	Ilomantsi	sm	hautapaikat	pronssikautinen, rautakautinen
1000005071	Tielammit 1	Ilomantsi	sm	asuinpaikat	kivikautinen, pronssikautinen
1000005072	Tielammit 3	Ilomantsi	sm	työ- ja valmistuspaikat	ajoittamaton
146010059	Tokrajärvi Kalmistolahti	Ilomantsi	sm	hautapaikat	historiallinen
146010011	Turpeela	Ilomantsi	sm	asuinpaikat	kivikautinen
1000005254	Tyrjänlahti	Ilomantsi	sm	asuinpaikat	kivikautinen
146010060	Tyrjänsaari Kalmotranta	Ilomantsi	sm	hautapaikat	historiallinen
1000005230	Tytinniemi	Ilomantsi	sm	asuinpaikat	kivikautinen
1000005236	Tytinsaari	Ilomantsi	sm	asuinpaikat	kivikautinen
1000004404	Tytärniemi	Ilomantsi	sm	asuinpaikat	kivikautinen
146010038	Urvonsaari	Ilomantsi	sm	asuinpaikat	kivikautinen
146010010	Uusi Savinala	Ilomantsi	sm	asuinpaikat	kivikautinen
1000020018	Valkeajärvi Kylmälahti 1	Ilomantsi	sm	asuinpaikat	esihistoriallinen
1000020019	Valkeajärvi Kylmälahti 2	Ilomantsi	sm	asuinpaikat	historiallinen
1000020020	Valkeajärvi Kylmälahti 3	Ilomantsi	sm	asuinpaikat	historiallinen
1000020016	Valkeajärvi Pitkäniemi 1	Ilomantsi	sm	asuinpaikat	esihistoriallinen

1000020017	Valkeajärvi Pitkäniemi 2	Ilomantsi	sm	asuinpaikat	esihistoriallinen
1000020021	Valkeajärvi Salmiselkä	Ilomantsi	sm	maarakenteet	historiallinen
1000004415	Varisniemi	Ilomantsi	sm	asuinpaikat	kivikautinen
146010008	Varissaari	Ilomantsi	sm	asuinpaikat	kivikautinen
1000004406	Verkkosaari	Ilomantsi	sm	asuinpaikat	kivikautinen
1000004403	Vilunvedenjuoksu	Ilomantsi	sm	asuinpaikat	kivikautinen
1000005119	Vuotsanlahti	Ilomantsi	sm	asuinpaikat	kivikautinen
1000004393	Ylä-Lyly	Ilomantsi	sm	asuinpaikat	kivikautinen
632010006	Alttinakivi	Joensuu	sm	kultti- ja tarinapaikat	ajoittamaton
1000000622	Asemanpuro	Joensuu	sm	asuinpaikat	kivikautinen
1000000719	Autioranta 1	Joensuu	sm	asuinpaikat	varhaismetallikautinen
1000000723	Autioranta 2	Joensuu	sm	asuinpaikat	kivikautinen
1000020102	Elso	Joensuu	sm	asuinpaikat	kivikautinen
45010002	Eno Hirviniemi	Joensuu	sm	kivirakenteet	ajoittamaton
45010003	Eno Riuttavaara	Joensuu	sm	kivirakenteet	historiallinen
1000001125	Haapajoki	Joensuu	sm	asuinpaikat	kivikautinen
632000001	Haavanpää 1 Saarela	Joensuu	sm	muinaisjäännösryhmät	historiallinen
632000002	Haavanpää 2 Pylölä	Joensuu	sm	hautapaikat	historiallinen
1000000759	Halkoniemi 1	Joensuu	sm	asuinpaikat	kivikautinen
1000000760	Halkoniemi 2	Joensuu	sm	asuinpaikat	kivikautinen
1000000781	Hautakangas	Joensuu	sm	asuinpaikat	kivikautinen
1000015816	Herajoen kuparisulatto	Joensuu	sm	teollisuuskohteet	historiallinen
1000000747	Hirvilahti 1	Joensuu	sm	asuinpaikat	kivikautinen
1000000748	Hirvilahti 2	Joensuu	sm	asuinpaikat	kivikautinen
1000000749	Hirvilahti 3	Joensuu	sm	asuinpaikat	kivikautinen
1000000774	Huosiapuro	Joensuu	sm	työ- ja valmistuspaikat	esihistoriallinen
1000000691	Häihänniemi etelä	Joensuu	sm	asuinpaikat	kivikautinen
1000000701	Häihänniemi pohjoinen	Joensuu	sm	asuinpaikat	kivikautinen
1000001118	Hölhönsärkkä 1	Joensuu	sm	asuinpaikat	kivikautinen
1000001119	Hölhönsärkkä 2	Joensuu	sm	asuinpaikat	kivikautinen
167010006	liksenjoki itäranta	Joensuu	sm	asuinpaikat	kivikautinen
45010008	Jakainsaaret	Joensuu	sm	asuinpaikat	kivikautinen
1000000752	Jokisuu 1	Joensuu	sm	asuinpaikat	kivikautinen
1000000753	Jokisuu 2	Joensuu	sm	asuinpaikat	kivikautinen
1000000754	Jokisuu 3	Joensuu	sm	asuinpaikat	kivikautinen
1000000782	Jokivarsi 1	Joensuu	sm	asuinpaikat	kivikautinen
1000000783	Jokivarsi 2	Joensuu	sm	asuinpaikat	kivikautinen
1000000780	Joutenjoensuu	Joensuu	sm	asuinpaikat	kivikautinen
1000000784	Kaiskunsärkkä 1	Joensuu	sm	asuinpaikat	kivikautinen
1000020561	Kaltimon kanava	Joensuu	sm	puolustusvarustukset	historiallinen
1000000878	Karjalanlahti	Joensuu	sm	työ- ja valmistuspaikat	historiallinen
632010003	Kaskiniemi	Joensuu	sm	asuinpaikat	kivikautinen
1000002732	Kasperinniemi	Joensuu	sm	asuinpaikat	kivikautinen
1000000788	Keskimmäisenpohja	Joensuu	sm	asuinpaikat	kivikautinen
1000000769	Kesälampi 1	Joensuu	sm	asuinpaikat	kivikautinen
1000000770	Kesälampi 2	Joensuu	sm	asuinpaikat	kivikautinen
1000000771	Kesälampi 3	Joensuu	sm	asuinpaikat	kivikautinen
856010010	Kirkkopelto 2	Joensuu	sm	kultti- ja tarinapaikat	ajoittamaton
856010009	Konnunniemi Tuupala	Joensuu	sm	asuinpaikat	historiallinen
1000000627	Koposenpuro	Joensuu	sm	asuinpaikat	kivikautinen
1000001075	Kosola	Joensuu	sm	asuinpaikat	kivikautinen
45010009	Koukkulahti a	Joensuu	sm	asuinpaikat	kivikautinen
45010006	Koukkulahti b	Joensuu	sm	asuinpaikat	kivikautinen
45010001	Koukkuniemi	Joensuu	sm	asuinpaikat	kivikautinen
45010005	Kousanniemi Ollukkala	Joensuu	sm	asuinpaikat	historiallinen, kivikautinen
45500004	Kousanniemi Ollukkalan kalmisto	Joensuu	sm	hautapaikat	historiallinen
1000000778	Koussanlampi	Joensuu	sm	asuinpaikat	kivikautinen
856010001	Kovero	Joensuu	sm	asuinpaikat	kivikautinen
856500002	Kovero Kirkkopelto	Joensuu	sm	hautapaikat	historiallinen
856010002	Kovero Posti	Joensuu	sm	kultti- ja tarinapaikat	rautakautinen
1000003477	Kuikkalampi	Joensuu	sm	työ- ja valmistuspaikat	ajoittamaton
167010008	Kukkosensaari/Kuhasalo	Joensuu	sm	hautapaikat	historiallinen

100000634	Kääpäniemenlahti	Joensuu	sm	asuinpaikat	kivikautinen
100000633	Kääpäniemi	Joensuu	sm	asuinpaikat	kivikautinen
45010004	Laivaranta	Joensuu	sm	asuinpaikat	kivikautinen
100000775	Laukanlampi 1	Joensuu	sm	työ- ja valmistuspaikat	esihistoriallinen
100000739	Laukkala	Joensuu	sm	asuinpaikat	historiallinen
100000740	Laukkalan pelto	Joensuu	sm	asuinpaikat	kivikautinen
100000741	Laukkalanlahti	Joensuu	sm	asuinpaikat	kivikautinen
100000738	Laukkalanlampi	Joensuu	sm	asuinpaikat	kivikautinen
100000758	Lua	Joensuu	sm	asuinpaikat	kivikautinen
100000764	Luotsiniemi 1	Joensuu	sm	asuinpaikat	kivikautinen
100000765	Luotsiniemi 2	Joensuu	sm	asuinpaikat	kivikautinen
100000766	Luotsiniemi 3	Joensuu	sm	asuinpaikat	kivikautinen
100000790	Lähtevänsärkkä	Joensuu	sm	työ- ja valmistuspaikat	esihistoriallinen
100000881	Lätäkkö	Joensuu	sm	työ- ja valmistuspaikat	historiallinen
100008324	Mainiemi	Joensuu	sm	asuinpaikat	kivikautinen
100000728	Malahvinlahti	Joensuu	sm	asuinpaikat	kivikautinen
100000746	Marinlahti	Joensuu	sm	asuinpaikat	kivikautinen
100000750	Marinniemi 1	Joensuu	sm	asuinpaikat	kivikautinen
100000751	Marinniemi 2	Joensuu	sm	asuinpaikat	kivikautinen
100002733	Marjolahti	Joensuu	sm	asuinpaikat	kivikautinen
100001120	Matolahti	Joensuu	sm	asuinpaikat	kivikautinen
100001126	Mattila 1	Joensuu	sm	asuinpaikat	kivikautinen
100001127	Mattila 2	Joensuu	sm	asuinpaikat	kivikautinen
100000882	Mujeniemi 2	Joensuu	sm	työ- ja valmistuspaikat	historiallinen
100017292	Multimäki	Joensuu	sm	asuinpaikat	kivikautinen
167010001	Mutala	Joensuu	sm	asuinpaikat	kivikautinen
100000688	Muuraisniemi etelä	Joensuu	sm	asuinpaikat	kivikautinen
100000628	Mäntyniemi	Joensuu	sm	asuinpaikat	kivikautinen
100020562	Nahkurintie	Joensuu	sm	puolustusvarustukset	historiallinen
45010010	Nesterinsaari Kalmistoniemi	Joensuu	sm	hautapaikat	historiallinen
632010005	Nivanjoki	Joensuu	sm	asuinpaikat	kivikautinen
100000631	Nokanniemi pohjoinen	Joensuu	sm	asuinpaikat	kivikautinen
100020564	Noljakka	Joensuu	sm	puolustusvarustukset	historiallinen
100000789	Ojakorpi	Joensuu	sm	työ- ja valmistuspaikat	esihistoriallinen
100000779	Orilampi 1	Joensuu	sm	työ- ja valmistuspaikat	esihistoriallinen
100000874	Paavilanniemi 1	Joensuu	sm	työ- ja valmistuspaikat	historiallinen
100002731	Paavonlampi	Joensuu	sm	asuinpaikat	kivikautinen
45010007	Pajarinniemi	Joensuu	sm	asuinpaikat	kivikautinen
100000629	Paksuniemi 1	Joensuu	sm	asuinpaikat	kivikautinen
100000630	Paksuniemi 2	Joensuu	sm	asuinpaikat	kivikautinen
100000792	Palokankaanmäki	Joensuu	sm	asuinpaikat	kivikautinen
100000708	Parviaisenlahti	Joensuu	sm	asuinpaikat	kivikautinen
167010004	Pataluoto	Joensuu	sm	asuinpaikat	kivikautinen
100006089	Peltoniemi	Joensuu	sm	asuinpaikat	kivikautinen
100003473	Pesolansuo	Joensuu	sm	asuinpaikat	kivikautinen
100000761	Piilolahti	Joensuu	sm	työ- ja valmistuspaikat	esihistoriallinen
100020565	Pilko	Joensuu	sm	puolustusvarustukset	historiallinen
100000742	Pitkälampi 1	Joensuu	sm	asuinpaikat	kivikautinen
100000743	Pitkälampi 2	Joensuu	sm	asuinpaikat	kivikautinen
100000785	Pohjanpää	Joensuu	sm	asuinpaikat	kivikautinen
632010002	Porolahti	Joensuu	sm	asuinpaikat	varhaismetallikautinen
100001121	Poroniemi	Joensuu	sm	asuinpaikat	kivikautinen, pronssikautinen
100000757	Putrakko	Joensuu	sm	asuinpaikat	kivikautinen
100000737	Puuskansärkkä	Joensuu	sm	asuinpaikat	kivikautinen
100000745	Pörölahti	Joensuu	sm	työ- ja valmistuspaikat	esihistoriallinen
100000787	Rahakangas 1	Joensuu	sm	asuinpaikat	kivikautinen
100000888	Rahakangas 2	Joensuu	sm	työ- ja valmistuspaikat	historiallinen
100000682	Rahkeenvaara 1	Joensuu	sm	asuinpaikat	kivikautinen
100000686	Rahkeenvaara 2	Joensuu	sm	asuinpaikat	kivikautinen
167010005	Ranta-Mutala	Joensuu	sm	asuinpaikat	kivikautinen
100000791	Rekilampi	Joensuu	sm	työ- ja valmistuspaikat	esihistoriallinen
100000762	Rukavaaran pohjoispää 1	Joensuu	sm	asuinpaikat	kivikautinen

100000763	Rukavaaran pohjoispää 2	Joensuu	sm	asuinpaikat	kivikautinen
100000756	Rykiniemi	Joensuu	sm	työ- ja valmistuspaikat	esihistoriallinen
45010013	Saartilampi	Joensuu	sm	työ- ja valmistuspaikat	ajoittamaton
856010007	Saaronen Korpijärvi	Joensuu	sm	asuinpaikat	historiallinen
856010008	Saaronen Saaroisranta	Joensuu	sm	asuinpaikat	historiallinen
100000621	Sahaniemi	Joensuu	sm	asuinpaikat	kivikautinen
45010012	Sarvinki Halla	Joensuu	sm	hautapaikat	historiallinen
1000001124	Saunakallio	Joensuu	sm	asuinpaikat	kivikautinen
100000776	Saunalahti	Joensuu	sm	asuinpaikat	kivikautinen
1000008325	Saunalahti 2	Joensuu	sm	asuinpaikat	kivikautinen
1000003474	Savilahti	Joensuu	sm	asuinpaikat	kivikautinen
856010004	Savilahti Suvensaari	Joensuu	sm	hautapaikat	historiallinen
632010001	Saviniemi	Joensuu	sm	asuinpaikat	kivikautinen
167010002	Siihtala	Joensuu	sm	asuinpaikat	kivikautinen
167010007	Siihtala 4	Joensuu	sm	hautapaikat	kivikautinen
1000020563	Siilainen	Joensuu	sm	puolustusvarustukset	historiallinen
1000000623	Siimelä 1	Joensuu	sm	asuinpaikat	kivikautinen
1000000624	Siimelä 2	Joensuu	sm	asuinpaikat	kivikautinen
1000000625	Siimelä 3	Joensuu	sm	asuinpaikat	kivikautinen
1000001123	Sillankorva	Joensuu	sm	asuinpaikat	kivikautinen
1000000877	Sirkanpuro	Joensuu	sm	työ- ja valmistuspaikat	historiallinen
1000003478	Sonkajanpuro	Joensuu	sm	työ- ja valmistuspaikat	ajoittamaton
1000001115	Suhmuran pururata	Joensuu	sm	asuinpaikat	kivikautinen
1000002730	Suuri Hietajärvi	Joensuu	sm	asuinpaikat	kivikautinen
1000020101	Suuri Ylälampi	Joensuu	sm	asuinpaikat	kivikautinen
1000000632	Taavinaho 1	Joensuu	sm	asuinpaikat	kivikautinen
1000000885	Tervalahki	Joensuu	sm	työ- ja valmistuspaikat	historiallinen
632010004	Tuohimäki	Joensuu	sm	kivirakenteet	ajoittamaton
1000000712	Tuupasenniemi, veneranta	Joensuu	sm	asuinpaikat	kivikautinen
1000001117	Törisevänpuro	Joensuu	sm	asuinpaikat	kivikautinen
1000000772	Umpilampi	Joensuu	sm	asuinpaikat	kivikautinen
1000015465	Utra	Joensuu	sm	teollisuuskohteet	historiallinen
1000000883	Valkealampi	Joensuu	sm	työ- ja valmistuspaikat	historiallinen
167010003	Varaslampi	Joensuu	sm	asuinpaikat	pronssikautinen
1000000626	Variskallio	Joensuu	sm	asuinpaikat	kivikautinen
1000000713	Vehkalahti	Joensuu	sm	asuinpaikat	kivikautinen
856010005	Ällölä Pörsämö	Joensuu	sm	hautapaikat	historiallinen
856010006	Ällölä Ällölänniemi	Joensuu	sm	hautapaikat	historiallinen
176000010	Ahmovaara Kaakkuri	Juuka	sm	taide, muistomerkit	historiallinen
176010007	Anttila	Juuka	sm	asuinpaikat	kivikautinen
176010010	Halola	Juuka	sm	asuinpaikat	kivikautinen
176000001	Harakkamäki Kalmoniemi	Juuka	sm	hautapaikat	historiallinen
176010015	Härkinpuro	Juuka	sm	asuinpaikat	kivikautinen
176010004	Kiikkusärkkä	Juuka	sm	asuinpaikat	kivikautinen
176000015	Kiikkusärkän tienhaara	Juuka	sm	työ- ja valmistuspaikat	historiallinen
176010011	Kuivaniemi	Juuka	sm	asuinpaikat	kivikautinen
176010003	Kytökorpi	Juuka	sm	asuinpaikat	kivikautinen
176010002	Mietinlahti	Juuka	sm	asuinpaikat	kivikautinen
176010014	Mäkelä	Juuka	sm	asuinpaikat	kivikautinen
176000017	Mökkiniemi	Juuka	sm	työ- ja valmistuspaikat	historiallinen
176010005	Nauriskorpi	Juuka	sm	asuinpaikat	kivikautinen
176010009	Nevala	Juuka	sm	asuinpaikat	kivikautinen
176010008	Niemelä	Juuka	sm	asuinpaikat	kivikautinen
176010012	Raatosärkkä	Juuka	sm	asuinpaikat	kivikautinen
176000005	Rauanjärvi Kalmosaaret	Juuka	sm	hautapaikat	historiallinen
1000020080	Retuniemen karsikko	Juuka	sm	kultti- ja tarinapaikat	historiallinen
176010006	Retuniemi	Juuka	sm	asuinpaikat	kivikautinen
1000003622	Riihikangas	Juuka	sm	asuinpaikat	kivikautinen
176010001	Riihisärkkä	Juuka	sm	asuinpaikat	kivikautinen
1000020079	Sorveuksenkangas	Juuka	sm	työ- ja valmistuspaikat	ei määritelty
1000006145	Sorveussuo	Juuka	sm	asuinpaikat	kivikautinen
1000001777	Vaikkojärvi Kalmosaari	Juuka	sm	hautapaikat	historiallinen

176000016	Vihtasuo Tervapuro	Juuka	sm	työ- ja valmistuspaikat	historiallinen
176000008	Vuokko Pyötikkö	Juuka	sm	hautapaikat	historiallinen
176010013	Vuokonjoki	Juuka	sm	asuinpaikat	kivikautinen
1000003358	Aittolahti	Kitee	sm	asuinpaikat	historiallinen
248010028	Aluslampi	Kitee	sm	työ- ja valmistuspaikat	ajoittamaton
1000003411	Halkoniemi 2	Kitee	sm	ei määritelty	kivikautinen
891010007	Hannonranta 1	Kitee	sm	työ- ja valmistuspaikat	ajoittamaton
891010008	Hannonranta 2	Kitee	sm	työ- ja valmistuspaikat	ajoittamaton
1000003335	Haudanlahti	Kitee	sm	asuinpaikat	varhaismetallikautinen
1000003389	Hautakangas	Kitee	sm	asuinpaikat	kivikautinen
260010002	Heikkilä	Kitee	sm	asuinpaikat	kivikautinen
1000006477	Heinoniemi Everstinkangas	Kitee	sm	hautapaikat	historiallinen
260010010	Hiekanpää I	Kitee	sm	asuinpaikat	kivikautinen
260010011	Hiekanpää II	Kitee	sm	asuinpaikat	kivikautinen
260010012	Hiekanpää III	Kitee	sm	asuinpaikat	kivikautinen
260010017	Hiekanpää IV	Kitee	sm	asuinpaikat	kivikautinen
260010024	Hiekkakaarre	Kitee	sm	työ- ja valmistuspaikat	ajoittamaton
260010022	Hietaniemi	Kitee	sm	työ- ja valmistuspaikat	ajoittamaton
1000009130	Hietasaari	Kitee	sm	kivirakenteet	historiallinen
248010052	Hiidenlahti	Kitee	sm	asuinpaikat	kivikautinen
1000003341	Hiidenniemi	Kitee	sm	asuinpaikat	moniperiodinen
1000003374	Hirvolansuo	Kitee	sm	työ- ja valmistuspaikat	ajoittamaton
1000003112	Hovinlampi	Kitee	sm	asuinpaikat	kivikautinen
1000003343	Härköniemi	Kitee	sm	asuinpaikat	kivikautinen
1000003385	Jaakonlampi	Kitee	sm	työ- ja valmistuspaikat	ajoittamaton
1000006542	Jaamansalmi	Kitee	sm	kivirakenteet	historiallinen
1000006478	Juurikkajärvi Kalmistola	Kitee	sm	hautapaikat	historiallinen
260010003	Juurikkasalmi	Kitee	sm	asuinpaikat	kivikautinen
248010008	Jyrkätkalliot	Kitee	sm	taide, muistomerkit	ajoittamaton
248010005	Kainula	Kitee	sm	kultti- ja tarinapaikat	rautakautinen
260010038	Kallio	Kitee	sm	asuinpaikat	keskiaikainen, rautakautinen
260010037	Kalliolahti	Kitee	sm	kivirakenteet	pronssikautinen
1000003035	Kangassaari	Kitee	sm	asuinpaikat	varhaismetallikautinen
1000006499	Kantosyrjä Niemelänpellot	Kitee	sm	asuinpaikat	historiallinen
260010036	Karistaja	Kitee	sm	asuinpaikat	kivikautinen
1000003029	Karistaja 2	Kitee	sm	asuinpaikat	kivikautinen
1000003390	Kauniskangas	Kitee	sm	asuinpaikat	kivikautinen
1000003338	Ketunniemi-Ketunlahti	Kitee	sm	muinaisjäännösryhmät	moniperiodinen
260000002	Kiermi	Kitee	sm	asuinpaikat	keskiaikainen, rautakautinen
1000003398	Kiima-aho	Kitee	sm	asuinpaikat	kivikautinen
260010025	Kilolahti	Kitee	sm	työ- ja valmistuspaikat	ajoittamaton
248010030	Kirkkosärkät	Kitee	sm	työ- ja valmistuspaikat	ajoittamaton
248010013	Kirkonkylä Kerelin kalmistopelto	Kitee	sm	hautapaikat	historiallinen
1000002372	Kirkonkylä Kerelinpelto	Kitee	sm	asuinpaikat	historiallinen
1000006492	Kirkonkylä Selkue	Kitee	sm	kirkkorakenteet	historiallinen
1000006164	Kirkonkylän vanha hautausmaa	Kitee	sm	hautapaikat	historiallinen
1000006508	Kiteenlahti Jussila	Kitee	sm	asuinpaikat	historiallinen
260010030	Kiteenlahti Kalmistola	Kitee	sm	hautapaikat	historiallinen
1000006493	Kiteenlahti Ukonmäki	Kitee	sm	muinaisjäännösryhmät	historiallinen
260010015	Kiukuunniemi	Kitee	sm	hautapaikat	pronssikautinen, rautakautinen
260010004	Koivikko	Kitee	sm	asuinpaikat	kivikautinen
260010014	Koivurinne	Kitee	sm	asuinpaikat	kivikautinen
1000003125	Kokonniemi	Kitee	sm	työ- ja valmistuspaikat	historiallinen
1000003388	Koppananniemi 1	Kitee	sm	asuinpaikat	kivikautinen
1000003405	Koppananniemi 2	Kitee	sm	asuinpaikat	kivikautinen
1000003406	Koppananniemi 3	Kitee	sm	asuinpaikat	kivikautinen
248010045	Kulhankangas A	Kitee	sm	asuinpaikat	kivikautinen
248010046	Kulhankangas B	Kitee	sm	asuinpaikat	kivikautinen, pronssikautinen
248010047	Kulhankangas C	Kitee	sm	työ- ja valmistuspaikat	ajoittamaton
248010048	Kulhankangas D	Kitee	sm	asuinpaikat	kivikautinen, pronssikautinen
248010049	Kulhankangas E	Kitee	sm	asuinpaikat	kivikautinen, pronssikautinen
248010050	Kulhankangas F	Kitee	sm	asuinpaikat	kivikautinen, pronssikautinen

248010051	Kulhankangas G	Kitee	sm	työ- ja valmistuspaikat	ajoitamaton
1000003378	Kulhankangas H	Kitee	sm	asuinpaikat	kivikautinen
248010044	Kulhanlampi A	Kitee	sm	asuinpaikat	kivikautinen
1000003031	Kumpuniemensuo	Kitee	sm	asuinpaikat	kivikautinen
1000003355	Kurtsunlampi	Kitee	sm	asuinpaikat	kivikautinen
260010008	Kytänniemi	Kitee	sm	asuinpaikat	kivikautinen
260010019	Kyöpelinvuori 1	Kitee	sm	asuinpaikat	kivikautinen
260010020	Kyöpelinvuori 2	Kitee	sm	työ- ja valmistuspaikat	ajoitamaton
260010021	Kyöpelinvuori 3-4	Kitee	sm	asuinpaikat	kivikautinen
260010033	Kyöpelinvuori 5	Kitee	sm	työ- ja valmistuspaikat	ajoitamaton
248010001	Lahtela	Kitee	sm	asuinpaikat	kivikautinen
1000003395	Leppälahti	Kitee	sm	asuinpaikat	kivikautinen
260010013	Lopola	Kitee	sm	asuinpaikat	kivikautinen
1000006532	Loukunvaara Alapiha	Kitee	sm	asuinpaikat	historiallinen
260010031	Loukunvaara Kalmistonmäki	Kitee	sm	hautapaikat	historiallinen
1000003336	Lovenmäki	Kitee	sm	asuinpaikat	moniperiodinen
1000003033	Lovonranta 1	Kitee	sm	asuinpaikat	kivikautinen
1000003034	Lovonranta 2	Kitee	sm	asuinpaikat	kivikautinen
1000008005	Lovonranta 3	Kitee	sm	asuinpaikat	kivikautinen
1000003345	Lughtiensärkkä	Kitee	sm	asuinpaikat	kivikautinen
1000003044	Löytölampi 1	Kitee	sm	asuinpaikat	kivikautinen
1000003045	Löytölampi 2	Kitee	sm	työ- ja valmistuspaikat	esihistoriallinen
260010005	Makkola	Kitee	sm	asuinpaikat	kivikautinen
260500008	Muljula Hiekkakaarre	Kitee	sm	työ- ja valmistuspaikat	historiallinen
260500004	Muljula Hietaniemi	Kitee	sm	työ- ja valmistuspaikat	historiallinen
260500007	Muljula Kilolahti	Kitee	sm	työ- ja valmistuspaikat	historiallinen
260500006	Muljula Kyöpelinvuori tervahauta	Kitee	sm	työ- ja valmistuspaikat	historiallinen
260010029	Muljulan kalmisto	Kitee	sm	hautapaikat	historiallinen
1000003030	Musta Majalahti	Kitee	sm	asuinpaikat	kivikautinen
1000003337	Mustapohja	Kitee	sm	asuinpaikat	kivikautinen, pronssikautinen
1000003032	Myllynluhta 1	Kitee	sm	asuinpaikat	kivikautinen
1000003408	Mäntyniemi 1	Kitee	sm	asuinpaikat	kivikautinen
1000003409	Mäntyniemi 2	Kitee	sm	asuinpaikat	varhaismetallikautinen
1000003363	Mäntyranan leirintäalue	Kitee	sm	työ- ja valmistuspaikat	historiallinen
248010007	Naukkarila	Kitee	sm	asuinpaikat	kivikautinen
1000003120	Niinikumpu Hovi	Kitee	sm	hautapaikat	historiallinen
1000003399	Nuottisillanjoki	Kitee	sm	asuinpaikat	kivikautinen
1000003039	Ollilansärkät	Kitee	sm	asuinpaikat	kivikautinen
1000003420	Pajamäki	Kitee	sm	asuinpaikat	historiallinen
260010016	Pajarin hauta	Kitee	sm	kultti- ja tarinapaikat	historiallinen
1000003123	Pajarinmäki	Kitee	sm	asuinpaikat	historiallinen
248010032	Parrikangas	Kitee	sm	asuinpaikat	kivikautinen
1000003342	Pieni Norpanlahti	Kitee	sm	asuinpaikat	kivikautinen
248010009	Piilopirtti	Kitee	sm	asuinpaikat	kivikautinen
1000003043	Piimäjärvenranta	Kitee	sm	asuinpaikat	kivikautinen
1000003344	Piitulainen	Kitee	sm	asuinpaikat	ajoitamaton
248010004	Pirunpöytä	Kitee	sm	kultti- ja tarinapaikat	rautakautinen
1000006177	Purujärvi Halola	Kitee	sm	työ- ja valmistuspaikat	historiallinen
1000003362	Purujärvi Suuri Norpanlahti	Kitee	sm	työ- ja valmistuspaikat	historiallinen
1000013456	Puruveden Kärjäkallio	Kitee	sm	kivirakenteet	historiallinen
260010009	Päppäri	Kitee	sm	asuinpaikat	kivikautinen
1000003026	Päppäri 2	Kitee	sm	asuinpaikat	kivikautinen
1000003119	Pöyhönniemi	Kitee	sm	työ- ja valmistuspaikat	historiallinen
1000003027	Rantala	Kitee	sm	asuinpaikat	kivikautinen
1000003041	Riitavaara 1	Kitee	sm	asuinpaikat	kivikautinen
1000003042	Riitavaara 2	Kitee	sm	asuinpaikat	kivikautinen
1000006482	Rokkala Kalmistopelto	Kitee	sm	hautapaikat	historiallinen
260010023	Ropposenlahti	Kitee	sm	työ- ja valmistuspaikat	ajoitamaton
1000003038	Rostinsaareke	Kitee	sm	asuinpaikat	kivikautinen
248010003	Ruokkeenlahti	Kitee	sm	asuinpaikat	kivikautinen
1000003129	Ruunalampi	Kitee	sm	työ- ja valmistuspaikat	historiallinen
260010006	Salmela	Kitee	sm	asuinpaikat	kivikautinen

260010026	Salmenkangas	Kitee	sm	työ- ja valmistuspaikat	ajoittamaton
260010007	Salmenmäki	Kitee	sm	asuinpaikat	kivikautinen
1000003040	Salmenmäki 2	Kitee	sm	asuinpaikat	kivikautinen
260010018	Sarvisuo	Kitee	sm	asuinpaikat	kivikautinen, pronssikautinen
1000003377	Saunalahti	Kitee	sm	asuinpaikat	kivikautinen
1000006505	Savikko Vaara	Kitee	sm	asuinpaikat	historiallinen
1000006501	Selkue 1	Kitee	sm	asuinpaikat	historiallinen
1000006503	Selkue 2	Kitee	sm	asuinpaikat	historiallinen
1000003339	Siikasaari	Kitee	sm	asuinpaikat	kivikautinen
260010035	Siliänkangas	Kitee	sm	asuinpaikat	pronssikautinen
1000003037	Simonniemi	Kitee	sm	asuinpaikat	varhaismetallikautinen
248010002	Sirnihta	Kitee	sm	asuinpaikat	kivikautinen, pronssikautinen
1000003421	Sorsasaari	Kitee	sm	työ- ja valmistuspaikat	historiallinen
1000006489	Suorlahti Kalmoniemi	Kitee	sm	hautapaikat	historiallinen
260010039	Suorlahti Pajalahti	Kitee	sm	asuinpaikat	keskiaikainen, rautakautinen
1000006537	Suorlahti Viilniemi	Kitee	sm	kivirakenteet	ajoittamaton
1000006174	Suurenkylän kalmisto	Kitee	sm	hautapaikat	historiallinen
248010011	Suurenkylänlahti 1	Kitee	sm	asuinpaikat	historiallinen
248010012	Suurenkylänlahti 2	Kitee	sm	asuinpaikat	kivikautinen, pronssikautinen
1000003348	Suurenkylänlahti 3	Kitee	sm	asuinpaikat	historiallinen
248010010	Suurikylä Myllyjoki	Kitee	sm	asuinpaikat	keskiaikainen, rautakautinen
260000001	Säynejärvi Koivikkola	Kitee	sm	asuinpaikat	historiallinen
260010028	Säynejärvi Marttila	Kitee	sm	hautapaikat	historiallinen
1000003392	Taipaleenlahti	Kitee	sm	asuinpaikat	kivikautinen
1000003419	Totkunniemi Hovinmäki	Kitee	sm	asuinpaikat	historiallinen
1000003046	Tuohtaansalo 1	Kitee	sm	asuinpaikat	kivikautinen
1000003047	Tuohtaansalo 2	Kitee	sm	asuinpaikat	kivikautinen
260010001	Turusenniemi	Kitee	sm	asuinpaikat	kivikautinen, pronssikautinen
1000003394	Uitonjoensuu	Kitee	sm	asuinpaikat	kivikautinen
1000003028	Uitonkangas	Kitee	sm	asuinpaikat	varhaismetallikautinen
1000003391	Ukonmäki	Kitee	sm	asuinpaikat	kivikautinen
1000003349	Ukonrepäisemä	Kitee	sm	työ- ja valmistuspaikat	ajoittamaton
1000003127	Ukotiinkangas	Kitee	sm	maarakenteet	historiallinen
260010040	Vaaranmäki	Kitee	sm	asuinpaikat	keskiaikainen, rautakautinen
1000003370	Valkianlamminlahti 1	Kitee	sm	asuinpaikat	kivikautinen
1000003371	Valkianlamminlahti 2	Kitee	sm	työ- ja valmistuspaikat	ajoittamaton
1000006540	Vallinsilta	Kitee	sm	puolustusvarustukset	historiallinen
1000006176	Vanha kirkonpaikka	Kitee	sm	kirkkorakenteet	historiallinen
248010006	Vanhanpaikan kallio	Kitee	sm	kultti- ja tarinapaikat	rautakautinen
1000003417	Varmonniemi Immolanniemi	Kitee	sm	asuinpaikat	historiallinen
1000003414	Varmonniemi Mujula	Kitee	sm	asuinpaikat	historiallinen
1000003415	Varmonniemi Rantala	Kitee	sm	asuinpaikat	historiallinen
1000003036	Viilniemenjärki	Kitee	sm	asuinpaikat	varhaismetallikautinen
260010034	Viilniemi	Kitee	sm	asuinpaikat	pronssikautinen
1000003373	Viinamäenkorpi	Kitee	sm	työ- ja valmistuspaikat	ajoittamaton
1000003397	Viitaniemi	Kitee	sm	hautapaikat	varhaismetallikautinen
248500003	Villala Ristimäki	Kitee	sm	hautapaikat	historiallinen
1000006178	Villala Tervola	Kitee	sm	työ- ja valmistuspaikat	historiallinen
1000003364	Vinkuvansärkkä 1	Kitee	sm	työ- ja valmistuspaikat	ajoittamaton
1000003365	Vinkuvansärkkä 5	Kitee	sm	työ- ja valmistuspaikat	ajoittamaton
1000003379	Väntkä	Kitee	sm	kultti- ja tarinapaikat	rautakautinen
1000017023	Ahokkalan koulu	Kontiolahti	sm	kivirakenteet	
1000002667	Alapiha	Kontiolahti	sm	asuinpaikat	kivikautinen
1000002663	Anttila	Kontiolahti	sm	asuinpaikat	kivikautinen
1000002641	Autio	Kontiolahti	sm	asuinpaikat	kivikautinen
1000002644	Aution keittiöpuutarha	Kontiolahti	sm	asuinpaikat	kivikautinen
276010003	Ehronkangas	Kontiolahti	sm	asuinpaikat	kivikautinen
1000002664	Erolanniemi 1	Kontiolahti	sm	asuinpaikat	kivikautinen, pronssikautinen
1000002665	Erolanniemi 2	Kontiolahti	sm	asuinpaikat	varhaismetallikautinen
1000002646	Herneniemi	Kontiolahti	sm	asuinpaikat	kivikautinen
1000020571	Hiekkalahti	Kontiolahti	sm	puolustusvarustukset	historiallinen
1000002678	Hiekkaniemi	Kontiolahti	sm	asuinpaikat	kivikautinen

1000013339	Hokka (Hokankallio, Hukkalampi)	Kontiolahti	sm	raaka-aineen hankintapaikat	historiallinen
1000002649	Honkaharju	Kontiolahti	sm	hautapaikat	varhaismetallikautinen
1000002662	Hovila	Kontiolahti	sm	asuinpaikat	kivikautinen
1000002634	Itäranta	Kontiolahti	sm	asuinpaikat	kivikautinen, pronssikautinen
1000020568	Jakkilanvaara	Kontiolahti	sm	puolustusvarustukset	historiallinen
1000020577	Jakokoski itä	Kontiolahti	sm	puolustusvarustukset	historiallinen
1000020576	Jakokoski länsi	Kontiolahti	sm	puolustusvarustukset	historiallinen
1000002648	Jokela	Kontiolahti	sm	asuinpaikat	kivikautinen
1000020578	Jokirannantie	Kontiolahti	sm	puolustusvarustukset	historiallinen
1000002661	Joutenpuro	Kontiolahti	sm	asuinpaikat	kivikautinen
1000015822	Jukajoen harkkohytti	Kontiolahti	sm	teollisuuskohteet	historiallinen
1000013340	Jussinsuo	Kontiolahti	sm	raaka-aineen hankintapaikat	historiallinen
276010002	Jynkkä	Kontiolahti	sm	asuinpaikat	kivikautinen
1000002680	Kaisakanranta S	Kontiolahti	sm	muinaisjäännösryhmät	historiallinen
276010006	Kaivonotkon lähde	Kontiolahti	sm	kultti- ja tarinapaikat	ajoittamaton
1000020567	Karpalosuo	Kontiolahti	sm	puolustusvarustukset	historiallinen
1000020566	Kivelä	Kontiolahti	sm	puolustusvarustukset	historiallinen
1000017024	Kokkpelto	Kontiolahti	sm	asuinpaikat	kivikautinen
1000020888	Konnunmäki	Kontiolahti	sm	kulkuväylät	historiallinen
1000020575	Kontiolampi	Kontiolahti	sm	puolustusvarustukset	historiallinen
1000002677	Kontioranta	Kontiolahti	sm	asuinpaikat	kivikautinen
1000002668	Kuikkalampi	Kontiolahti	sm	asuinpaikat	kivikautinen
1000020890	Kuusoja	Kontiolahti	sm	työ- ja valmistuspaikat	historiallinen
1000013341	Kyykkä	Kontiolahti	sm	raaka-aineen hankintapaikat	historiallinen
1000020581	Kyyrönsuo	Kontiolahti	sm	puolustusvarustukset	historiallinen
1000020580	Lehmönsärkkä	Kontiolahti	sm	puolustusvarustukset	historiallinen
276010001	Marjosärkkä	Kontiolahti	sm	asuinpaikat	kivikautinen
1000002637	Matkalahti	Kontiolahti	sm	asuinpaikat	kivikautinen
1000002676	Mustola	Kontiolahti	sm	asuinpaikat	kivikautinen
1000002638	Nekkilänaho 1	Kontiolahti	sm	asuinpaikat	kivikautinen
1000002639	Nekkilänaho 2	Kontiolahti	sm	asuinpaikat	kivikautinen
1000002640	Nekkilänaho 3	Kontiolahti	sm	asuinpaikat	kivikautinen
1000002635	Nieminen	Kontiolahti	sm	asuinpaikat	varhaismetallikautinen
1000020572	Ollila-Särkkälä	Kontiolahti	sm	puolustusvarustukset	historiallinen
1000002632	Onkilampi	Kontiolahti	sm	asuinpaikat	kivikautinen
1000002642	Paavilanlahti	Kontiolahti	sm	asuinpaikat	kivikautinen
1000002681	Pajamäki	Kontiolahti	sm	hautapaikat	historiallinen
1000002636	Papulanniemi	Kontiolahti	sm	asuinpaikat	kivikautinen
1000020574	Pyytivaara	Kontiolahti	sm	puolustusvarustukset	historiallinen
1000002633	Rajapolku	Kontiolahti	sm	asuinpaikat	kivikautinen
1000002645	Riihiaho	Kontiolahti	sm	asuinpaikat	kivikautinen
1000002682	Romppala	Kontiolahti	sm	hautapaikat	historiallinen
276500002	Selkie Päntön saari	Kontiolahti	sm	hautapaikat	historiallinen
276010005	Sohmeron uhrilähde	Kontiolahti	sm	kultti- ja tarinapaikat	ajoittamaton
276010004	Suoniemi	Kontiolahti	sm	hautapaikat	historiallinen
1000017712	Susisalo	Kontiolahti	sm	työ- ja valmistuspaikat	historiallinen
1000020573	Särkkälä-Ojala	Kontiolahti	sm	puolustusvarustukset	historiallinen
1000002670	Taivaanpankontie 8	Kontiolahti	sm	asuinpaikat	kivikautinen
1000020891	Terttulanvaara	Kontiolahti	sm	puolustusvarustukset	historiallinen
1000002647	Tuomipuro	Kontiolahti	sm	asuinpaikat	kivikautinen
1000020579	Utranharju	Kontiolahti	sm	puolustusvarustukset	historiallinen
1000002643	Vaapurinsuo	Kontiolahti	sm	asuinpaikat	kivikautinen
276010007	Vanhan kansan lähde	Kontiolahti	sm	kultti- ja tarinapaikat	ajoittamaton
1000020569	Vaskela	Kontiolahti	sm	puolustusvarustukset	historiallinen
1000002650	Vaskela	Kontiolahti	sm	asuinpaikat	kivikautinen
276010008	Vaskiportinaho	Kontiolahti	sm	kivirakenteet	ajoittamaton
1000020570	Vierevänniemi	Kontiolahti	sm	puolustusvarustukset	historiallinen
1000002679	Välikangas	Kontiolahti	sm	työ- ja valmistuspaikat	ajoittamaton
1000002666	Yläpiha	Kontiolahti	sm	asuinpaikat	kivikautinen
1000006296	Aarrekangas	Liekksa	sm	asuinpaikat	kivikautinen
1000004674	Ahvenlampi 1	Liekksa	sm	asuinpaikat	kivikautinen
1000004675	Ahvenlampi 2	Liekksa	sm	asuinpaikat	kivikautinen

1000004669	Ahvenniemi 1	Lieksa	sm	asuinpaikat	kivikautinen
1000004670	Ahvenniemi 2	Lieksa	sm	asuinpaikat	kivikautinen
1000004672	Ahvenniemi 3	Lieksa	sm	asuinpaikat	kivikautinen
1000004673	Ahvenniemi 4	Lieksa	sm	asuinpaikat	kivikautinen
1000004749	Alimmaisien Päälammenjoki	Lieksa	sm	asuinpaikat	kivikautinen
422010026	Haasiinniemi	Lieksa	sm	asuinpaikat	kivikautinen
422010019	Hannola	Lieksa	sm	kivirakenteet	ajoittamaton
1000002566	Hannola 5	Lieksa	sm	asuinpaikat	kivikautinen
1000004716	Hattulampi 1	Lieksa	sm	asuinpaikat	kivikautinen
1000004717	Hattulampi 2	Lieksa	sm	asuinpaikat	kivikautinen
1000004747	Haukikaarre	Lieksa	sm	asuinpaikat	kivikautinen
1000006302	Heinäjärven kämppä	Lieksa	sm	asuinpaikat	kivikautinen
1000006305	Heinäjärvenkangas 1	Lieksa	sm	asuinpaikat	kivikautinen
1000006306	Heinäjärvenkangas 2	Lieksa	sm	asuinpaikat	kivikautinen
1000004738	Heinäniemi	Lieksa	sm	asuinpaikat	kivikautinen
1000006308	Heinäsalmi	Lieksa	sm	asuinpaikat	kivikautinen
422010038	Hiekkaniemi	Lieksa	sm	asuinpaikat	kivikautinen
422010039	Hietaniemi	Lieksa	sm	asuinpaikat	kivikautinen
1000019650	Hirsikangas 1	Lieksa	sm	työ- ja valmistuspaikat	historiallinen
1000004677	Hirviniemi 1	Lieksa	sm	asuinpaikat	kivikautinen
1000004679	Hirviniemi 2	Lieksa	sm	asuinpaikat	kivikautinen
1000004680	Hirviniemi 3	Lieksa	sm	asuinpaikat	kivikautinen
1000006295	Hompanniemi 1	Lieksa	sm	asuinpaikat	kivikautinen
422010011	Honkala	Lieksa	sm	asuinpaikat	kivikautinen, pronssikautinen
1000002561	Hupelinkangas	Lieksa	sm	asuinpaikat	kivikautinen
422010021	Iso Mahosaari	Lieksa	sm	kivirakenteet	pronssikautinen
422010015	Jokela	Lieksa	sm	asuinpaikat	kivikautinen
1000020604	Jokilampi	Lieksa	sm	asuinpaikat	esihistoriallinen
1000004736	Junginniemen vastaranta	Lieksa	sm	asuinpaikat	kivikautinen
1000004718	Junginniemi	Lieksa	sm	asuinpaikat	kivikautinen
1000004755	Jylmäkänsaari	Lieksa	sm	asuinpaikat	kivikautinen
1000004684	Kaivotjoki	Lieksa	sm	asuinpaikat	varhaismetallikautinen
1000020103	Kakkisenpyörre 1	Lieksa	sm	työ- ja valmistuspaikat	historiallinen
1000004654	Kaltiala	Lieksa	sm	asuinpaikat	kivikautinen
1000004653	Kankaala	Lieksa	sm	asuinpaikat	kivikautinen
1000002569	Kannelkoski	Lieksa	sm	asuinpaikat	kivikautinen
1000020104	Kasarmikangas 1	Lieksa	sm	työ- ja valmistuspaikat	historiallinen
1000020105	Kasarmikangas 2	Lieksa	sm	työ- ja valmistuspaikat	ajoittamaton
1000008816	Kaunisniemenkangas 1	Lieksa	sm	asuinpaikat	kivikautinen
1000008817	Kaunisniemenkangas 2	Lieksa	sm	asuinpaikat	kivikautinen
1000004655	Kaunisniemi	Lieksa	sm	asuinpaikat	kivikautinen
1000008323	Kaunisniemi 2	Lieksa	sm	ei määritelty	kivikautinen
1000004754	Kellolahti	Lieksa	sm	asuinpaikat	kivikautinen
1000006303	Kelloniemi	Lieksa	sm	asuinpaikat	kivikautinen
1000006291	Keloniemi	Lieksa	sm	asuinpaikat	kivikautinen
422010013	Kelovaara	Lieksa	sm	asuinpaikat	kivikautinen
1000020611	Kiertäjänvaara	Lieksa	sm	työ- ja valmistuspaikat	historiallinen
1000002551	Kinahmonlampi N	Lieksa	sm	asuinpaikat	kivikautinen
422010001	Kinnulanvaara	Lieksa	sm	asuinpaikat	kivikautinen
1000020088	Kirkkotie 1	Lieksa	sm	kultti- ja tarinapaikat	historiallinen
422010041	Kitsin tsasouanpaikka	Lieksa	sm	kirkkorakenteet	historiallinen
422010043	Kitsinkylän Kalmosaari	Lieksa	sm	hautapaikat	historiallinen
1000002557	Kivivaara	Lieksa	sm	asuinpaikat	kivikautinen
1000004697	Kohosenkoski	Lieksa	sm	asuinpaikat	kivikautinen
1000004649	Koirilammit 1	Lieksa	sm	asuinpaikat	kivikautinen
1000004651	Koirilammit 2	Lieksa	sm	asuinpaikat	kivikautinen
422010036	Kokkokangas 1	Lieksa	sm	asuinpaikat	kivikautinen
1000004750	Kokkokangas 2	Lieksa	sm	asuinpaikat	kivikautinen
1000002564	Kokkosaari 1	Lieksa	sm	asuinpaikat	kivikautinen
1000002565	Kokkosaari 2	Lieksa	sm	asuinpaikat	kivikautinen
422010042	Kolin uhrihalkeama	Lieksa	sm	kultti- ja tarinapaikat	ajoittamaton
1000002544	Korpilahti	Lieksa	sm	asuinpaikat	kivikautinen

1000002567	Korpiniemi	Lieksa	sm	asuinpaikat	kivikautinen
1000002554	Kotaniemi	Lieksa	sm	asuinpaikat	kivikautinen
1000004682	Kuikkalahti	Lieksa	sm	asuinpaikat	kivikautinen
1000004692	Kuikkaniementyvi	Lieksa	sm	asuinpaikat	kivikautinen
1000004686	Kuikkaniemi 1	Lieksa	sm	asuinpaikat	kivikautinen
1000004688	Kuikkaniemi 2	Lieksa	sm	asuinpaikat	kivikautinen
1000004689	Kuikkaniemi 3	Lieksa	sm	asuinpaikat	kivikautinen
1000002545	Kuikkasuo 1	Lieksa	sm	asuinpaikat	kivikautinen
1000002546	Kuikkasuo 2	Lieksa	sm	asuinpaikat	kivikautinen
1000002568	Kuoreniemi	Lieksa	sm	asuinpaikat	kivikautinen
422010014	Kuusenjuuri	Lieksa	sm	asuinpaikat	kivikautinen
1000006314	Kämppäniemi	Lieksa	sm	asuinpaikat	kivikautinen
1000006292	Laajalahti 1	Lieksa	sm	asuinpaikat	kivikautinen
1000006294	Laajalahti 2	Lieksa	sm	asuinpaikat	kivikautinen
1000020610	Lahnasuo	Lieksa	sm	kultti- ja tarinapaikat	historiallinen
422010016	Lahtela	Lieksa	sm	asuinpaikat	kivikautinen
1000008822	Lapinlahti	Lieksa	sm	löytöpaikat	kivikautinen
1000004683	Lehtoniemi	Lieksa	sm	asuinpaikat	kivikautinen
1000004695	Leipäsuo	Lieksa	sm	asuinpaikat	kivikautinen
1000002570	Lentokenttä 1	Lieksa	sm	asuinpaikat	kivikautinen
1000002571	Lentokenttä 2	Lieksa	sm	asuinpaikat	kivikautinen
1000018908	Lentokenttä 3	Lieksa	sm	asuinpaikat	kivikautinen
1000018909	Lentokenttä 4	Lieksa	sm	asuinpaikat	kivikautinen
1000006301	Lietekangas	Lieksa	sm	asuinpaikat	kivikautinen
1000006286	Lieteniemensaari 1	Lieksa	sm	asuinpaikat	kivikautinen
1000006287	Lieteniemensaari 2	Lieksa	sm	asuinpaikat	kivikautinen
1000004703	Lieteniemi	Lieksa	sm	asuinpaikat	kivikautinen
1000004700	Lontanlahti	Lieksa	sm	asuinpaikat	kivikautinen
422010040	Lontsinniemen kalmisto	Lieksa	sm	hautapaikat	historiallinen
422010025	Lontsinniemi	Lieksa	sm	asuinpaikat	kivikautinen
1000018914	Luokkisärkät	Lieksa	sm	asuinpaikat	kivikautinen
1000018872	Lähdeahonkalliot 1	Lieksa	sm	asuinpaikat	kivikautinen
1000018873	Lähdeahonkalliot 2	Lieksa	sm	asuinpaikat	kivikautinen
1000018874	Lähdeahonkalliot 3	Lieksa	sm	asuinpaikat	kivikautinen
1000018875	Lähdeahonkangas 1	Lieksa	sm	asuinpaikat	kivikautinen
1000018876	Lähdeahonkangas 2	Lieksa	sm	asuinpaikat	kivikautinen
1000018877	Lähdeahonkangas 3	Lieksa	sm	asuinpaikat	kivikautinen
1000018915	Lähdeahonkangas 5	Lieksa	sm	työ- ja valmistuspaikat	esihistoriallinen
1000018899	Lähteensuo 1	Lieksa	sm	asuinpaikat	kivikautinen
1000018900	Lähteensuo 2	Lieksa	sm	asuinpaikat	kivikautinen
1000018901	Lähteensuo 3	Lieksa	sm	asuinpaikat	kivikautinen
1000018903	Lähteensuo 5	Lieksa	sm	asuinpaikat	kivikautinen
1000004681	Löppö	Lieksa	sm	asuinpaikat	kivikautinen
1000004737	Löttöpuro	Lieksa	sm	asuinpaikat	kivikautinen
1000006304	Majakankaanniemi	Lieksa	sm	asuinpaikat	kivikautinen
1000006312	Marjosaari	Lieksa	sm	asuinpaikat	kivikautinen
1000018882	Martinpuro 1	Lieksa	sm	asuinpaikat	kivikautinen
1000018883	Martinpuro 2	Lieksa	sm	asuinpaikat	kivikautinen
1000018884	Martinpuro 3	Lieksa	sm	asuinpaikat	kivikautinen
422010031	Matkalahti	Lieksa	sm	kivirakenteet	ajottamaton
1000006300	Melakangas 1	Lieksa	sm	asuinpaikat	kivikautinen
422010035	Metelinniemi 1	Lieksa	sm	asuinpaikat	kivikautinen
1000004693	Metelinniemi 2	Lieksa	sm	asuinpaikat	kivikautinen
422010010	Metelinsaari 1	Lieksa	sm	asuinpaikat	kivikautinen
1000006274	Metelinsaari 2	Lieksa	sm	asuinpaikat	kivikautinen
1000006275	Metelinsaari 3	Lieksa	sm	asuinpaikat	kivikautinen
1000006277	Metelinsaari 4	Lieksa	sm	asuinpaikat	kivikautinen
1000006278	Metelinsaari 5	Lieksa	sm	asuinpaikat	kivikautinen
1000006279	Metelinsaari 6	Lieksa	sm	asuinpaikat	kivikautinen
1000020100	Miikkulankangas 1	Lieksa	sm	työ- ja valmistuspaikat	historiallinen
1000004746	Mukalampi	Lieksa	sm	asuinpaikat	kivikautinen
1000018905	Multikangas 2	Lieksa	sm	asuinpaikat	kivikautinen

1000018906	Multikangas 3	Lieksa	sm	asuinpaikat	kivikautinen
1000004698	Multisärkkä 1	Lieksa	sm	asuinpaikat	kivikautinen
1000006299	Multivieru	Lieksa	sm	asuinpaikat	kivikautinen
1000020089	Murroonkangas 1	Lieksa	sm	työ- ja valmistuspaikat	historiallinen
1000006307	Mustanpuronniemi	Lieksa	sm	asuinpaikat	varhaismetallikautinen
1000006298	Mustapyörre	Lieksa	sm	asuinpaikat	kivikautinen
422010005	Mustola	Lieksa	sm	asuinpaikat	kivikautinen
422010004	Märäjälähti	Lieksa	sm	asuinpaikat	kivikautinen
1000004739	Naarajärven itäranta	Lieksa	sm	asuinpaikat	kivikautinen
1000020096	Naarajärvi 1	Lieksa	sm	työ- ja valmistuspaikat	historiallinen
1000020098	Naarajärvi 3	Lieksa	sm	työ- ja valmistuspaikat	historiallinen
1000020099	Naarajärvi 4	Lieksa	sm	työ- ja valmistuspaikat	historiallinen
1000004745	Naarakoski	Lieksa	sm	asuinpaikat	kivikautinen
1000004742	Naarasalmi E	Lieksa	sm	asuinpaikat	kivikautinen
1000004743	Naarasalmi W	Lieksa	sm	asuinpaikat	kivikautinen
1000020606	Naukkajanlampi	Lieksa	sm	työ- ja valmistuspaikat	historiallinen
1000019648	Neitisaari 1	Lieksa	sm	asuinpaikat	kivikautinen
1000004751	Nukkiniemi 1	Lieksa	sm	asuinpaikat	kivikautinen
1000020605	Numerokangas	Lieksa	sm	kultti- ja tarinapaikat	historiallinen
1000019543	Nurmela	Lieksa	sm	asuinpaikat	kivikautinen
422010006	Nurmijärven hautausmaa	Lieksa	sm	asuinpaikat	kivikautinen
422010007	Nurmijärven leirintäalue	Lieksa	sm	asuinpaikat	kivikautinen
1000006309	Oinasjärven eteläranta	Lieksa	sm	asuinpaikat	varhaismetallikautinen
1000006310	Oinaskallio	Lieksa	sm	asuinpaikat	kivikautinen
1000004701	Oinassalmi 1	Lieksa	sm	asuinpaikat	kivikautinen
1000004702	Oinassalmi 2	Lieksa	sm	asuinpaikat	kivikautinen
422010017	Paateri	Lieksa	sm	asuinpaikat	kivikautinen
422010037	Paimenensalmi	Lieksa	sm	asuinpaikat	kivikautinen
422010032	Pajujärvi	Lieksa	sm	asuinpaikat	moniperiodinen
1000018907	Palokangas 3	Lieksa	sm	asuinpaikat	kivikautinen
422500017	Pankajärvi Metelinsaari	Lieksa	sm	hautapaikat	historiallinen
1000002549	Pekkala S	Lieksa	sm	asuinpaikat	kivikautinen
1000002548	Pekkala W	Lieksa	sm	asuinpaikat	kivikautinen
1000002543	Petronniemi 2	Lieksa	sm	asuinpaikat	kivikautinen
422010022	Pieni Mahosaari	Lieksa	sm	kivirakenteet	pronssikautinen
1000008815	Pieni Siikalampi	Lieksa	sm	asuinpaikat	kivikautinen
422010028	Piitilänkangas	Lieksa	sm	asuinpaikat	kivikautinen
1000002555	Pirtamonkangas 1	Lieksa	sm	asuinpaikat	kivikautinen
1000002556	Pirtamonkangas 2	Lieksa	sm	asuinpaikat	kivikautinen
1000006313	Pirttiniemi	Lieksa	sm	asuinpaikat	kivikautinen
1000020607	Pitkäkangas	Lieksa	sm	kultti- ja tarinapaikat	historiallinen
1000004753	Pitkäniemi	Lieksa	sm	asuinpaikat	kivikautinen
1000004752	Pohjanlahti	Lieksa	sm	asuinpaikat	kivikautinen
422010024	Pokronlampi	Lieksa	sm	asuinpaikat	kivikautinen, pronssikautinen
1000004748	Pussilanvaara	Lieksa	sm	asuinpaikat	kivikautinen
422010008	Puuruunaho	Lieksa	sm	asuinpaikat	kivikautinen
422010029	Raatokallio	Lieksa	sm	asuinpaikat	kivikautinen
1000004756	Rajala	Lieksa	sm	asuinpaikat	kivikautinen
1000004704	Reitsanvaara 1	Lieksa	sm	asuinpaikat	kivikautinen
1000004706	Reitsanvaara 2	Lieksa	sm	asuinpaikat	kivikautinen
422010027	Rekiniemi	Lieksa	sm	asuinpaikat	kivikautinen
1000002559	Rekiniemi 2	Lieksa	sm	asuinpaikat	kivikautinen
1000002560	Rekiniemi hautausmaa	Lieksa	sm	asuinpaikat	kivikautinen
1000019649	Ruunaan Kuikkasuo	Lieksa	sm	työ- ja valmistuspaikat	
1000004657	Saavanniemi 1	Lieksa	sm	asuinpaikat	kivikautinen
1000002563	Sammalniemi	Lieksa	sm	asuinpaikat	kivikautinen
1000006289	Sampsurinkangas	Lieksa	sm	asuinpaikat	kivikautinen
1000002547	Saunakangas	Lieksa	sm	asuinpaikat	kivikautinen
1000004741	Saunalahti	Lieksa	sm	asuinpaikat	kivikautinen
1000020095	Saunaniemi 1	Lieksa	sm	asuinpaikat	historiallinen
1000004744	Saunasalmi	Lieksa	sm	asuinpaikat	kivikautinen
1000002558	Selkäranta	Lieksa	sm	asuinpaikat	kivikautinen

422010012	Serti	Lieksa	sm	asuinpaikat	kivikautinen
1000004740	Siikalahti	Lieksa	sm	asuinpaikat	kivikautinen
1000002552	Siikaniemi	Lieksa	sm	asuinpaikat	kivikautinen
1000020090	Siklalahti 2	Lieksa	sm	työ- ja valmistuspaikat	
1000020091	Siklalahti 3	Lieksa	sm	työ- ja valmistuspaikat	historiallinen
1000020092	Siklalahti 6	Lieksa	sm	työ- ja valmistuspaikat	historiallinen
1000020093	Siklalahti 7	Lieksa	sm	työ- ja valmistuspaikat	historiallinen
1000020094	Siklalahti 8	Lieksa	sm	työ- ja valmistuspaikat	historiallinen
422010034	Sillankorva	Lieksa	sm	asuinpaikat	kivikautinen
1000006282	Suokkolansaari 1	Lieksa	sm	asuinpaikat	kivikautinen
1000006283	Suokkolansaari 2	Lieksa	sm	asuinpaikat	kivikautinen
1000002592	Suokkolansaari 3	Lieksa	sm	asuinpaikat	kivikautinen
422010020	Suuriniemi	Lieksa	sm	kivirakenteet	pronssikautinen
1000018904	Syväjoki	Lieksa	sm	asuinpaikat	kivikautinen
422010002	Syvälähti	Lieksa	sm	asuinpaikat	kivikautinen
1000004652	Särkkälä	Lieksa	sm	asuinpaikat	kivikautinen
422000001	Temmes	Lieksa	sm	asuinpaikat	kivikautinen
1000002553	Tervalahi 2	Lieksa	sm	asuinpaikat	kivikautinen
422010003	Tervola	Lieksa	sm	asuinpaikat	kivikautinen
422010009	Tuhkala	Lieksa	sm	asuinpaikat	kivikautinen
1000004690	Tursaanlahti	Lieksa	sm	asuinpaikat	kivikautinen
1000006297	Tuulijoensuu	Lieksa	sm	asuinpaikat	varhaismetallikautinen
1000004719	Törisevänvirta 1	Lieksa	sm	asuinpaikat	kivikautinen
1000004728	Törisevänvirta 2	Lieksa	sm	asuinpaikat	kivikautinen
1000004734	Törisevänvirta 3	Lieksa	sm	asuinpaikat	kivikautinen
1000004735	Törisevänvirta 4	Lieksa	sm	asuinpaikat	kivikautinen
1000018910	Umpilampi	Lieksa	sm	asuinpaikat	kivikautinen
1000018879	Valkeislampi kaakko	Lieksa	sm	asuinpaikat	kivikautinen
1000018880	Valkeislampi koillinen 1	Lieksa	sm	asuinpaikat	kivikautinen
1000018881	Valkeislampi koillinen 2	Lieksa	sm	asuinpaikat	
1000018916	Valkeislampi koillinen 3	Lieksa	sm	työ- ja valmistuspaikat	esihistoriallinen
1000018917	Valkeislampi koillinen 4	Lieksa	sm	raaka-aineen hankintapaikat	esihistoriallinen
1000006311	Vasikkavirta	Lieksa	sm	asuinpaikat	kivikautinen
1000002572	Viekijoki 1	Lieksa	sm	asuinpaikat	kivikautinen
1000004662	Viekijoki 2	Lieksa	sm	asuinpaikat	kivikautinen
1000004664	Viekijoki 3	Lieksa	sm	asuinpaikat	kivikautinen
1000004665	Viekijoki 4	Lieksa	sm	asuinpaikat	kivikautinen
1000004666	Viekijoki 5	Lieksa	sm	asuinpaikat	kivikautinen
1000004667	Viekijoki 6	Lieksa	sm	asuinpaikat	kivikautinen
422010023	Viensuunniemi	Lieksa	sm	asuinpaikat	pronssikautinen
1000020608	Vihari 2	Lieksa	sm	kultti- ja tarinapaikat	historiallinen
1000020609	Vihari 3	Lieksa	sm	kultti- ja tarinapaikat	historiallinen
422010033	Virsulahti	Lieksa	sm	asuinpaikat	moniperiodinen
1000006281	Virtaniemi 1	Lieksa	sm	asuinpaikat	kivikautinen
1000008819	Virtasalmi	Lieksa	sm	asuinpaikat	kivikautinen
426010059	Aholampi	Liperi	sm	asuinpaikat	kivikautinen
426010061	Akankannas	Liperi	sm	kulkuväylät	historiallinen
1000020582	Heponiemi	Liperi	sm	puolustusvarustukset	historiallinen
1000020583	Hirvolanvaara	Liperi	sm	puolustusvarustukset	historiallinen
426010051	Härkinlampi	Liperi	sm	työ- ja valmistuspaikat	varhaismetallikautinen
426010008	Jakaranniemi	Liperi	sm	asuinpaikat	kivikautinen
426010056	Juoppola	Liperi	sm	asuinpaikat	varhaismetallikautinen
426010020	Juurikkalahti	Liperi	sm	asuinpaikat	kivikautinen
426010040	Juurikkalahti 2	Liperi	sm	asuinpaikat	kivikautinen
426010002	Juvonen	Liperi	sm	asuinpaikat	pronssikautinen
426010009	Jyrinlahti 1-4	Liperi	sm	muinaisjäännösryhmät	moniperiodinen
426010018	Kaatamo Täyssiän rauhan rajakivi	Liperi	sm	kivirakenteet	historiallinen
426010006	Kangasranta 1	Liperi	sm	asuinpaikat	kivikautinen
426010022	Kangasranta 10 (Suoranta)	Liperi	sm	asuinpaikat	kivikautinen
426010024	Kangasranta 11	Liperi	sm	asuinpaikat	kivikautinen
426010033	Kangasranta 12	Liperi	sm	asuinpaikat	kivikautinen
426010034	Kangasranta 13	Liperi	sm	asuinpaikat	kivikautinen

426010035	Kangasranta 14	Liperi	sm	asuinpaikat	kivikautinen
426010036	Kangasranta 15	Liperi	sm	asuinpaikat	kivikautinen
426010037	Kangasranta 16	Liperi	sm	asuinpaikat	kivikautinen
426010007	Kangasranta 2	Liperi	sm	asuinpaikat	kivikautinen
426010012	Kangasranta 3	Liperi	sm	asuinpaikat	kivikautinen
426010013	Kangasranta 4	Liperi	sm	asuinpaikat	kivikautinen
426010014	Kangasranta 5	Liperi	sm	asuinpaikat	kivikautinen
426010015	Kangasranta 6	Liperi	sm	asuinpaikat	kivikautinen
426010016	Kangasranta 7	Liperi	sm	asuinpaikat	kivikautinen
426010017	Kangasranta 8	Liperi	sm	asuinpaikat	kivikautinen
426010021	Kangasranta 9	Liperi	sm	asuinpaikat	kivikautinen
426010003	Karpalosuo	Liperi	sm	asuinpaikat	kivikautinen
426010032	Katmoniemi	Liperi	sm	työ- ja valmistuspaikat	esihistoriallinen
426010031	Kaunisniemi	Liperi	sm	työ- ja valmistuspaikat	esihistoriallinen
1000020586	Kaunissaari	Liperi	sm	puolustusvarustukset	historiallinen
1000004709	Kellolampi	Liperi	sm	asuinpaikat	kivikautinen
1000017653	Kellolampi SE	Liperi	sm	työ- ja valmistuspaikat	ajoittamaton
1000017655	Kellolampi SW	Liperi	sm	työ- ja valmistuspaikat	historiallinen
426010039	Kiukoonkoski	Liperi	sm	asuinpaikat	kivikautinen
426000007	Kuisma	Liperi	sm	työ- ja valmistuspaikat	historiallinen
426010005	Kuoppala	Liperi	sm	asuinpaikat	historiallinen, kivikautinen
426010001	Kyläsärkkä	Liperi	sm	asuinpaikat	kivikautinen
426010048	Käpylä	Liperi	sm	asuinpaikat	kivikautinen
1000020584	Likokanta	Liperi	sm	puolustusvarustukset	historiallinen
426010049	Likolahti 1	Liperi	sm	asuinpaikat	varhaismetallikautinen
426010050	Likolahti 2	Liperi	sm	työ- ja valmistuspaikat	varhaismetallikautinen
426010044	Likolampi	Liperi	sm	asuinpaikat	kivikautinen
426010060	Linnonkallio	Liperi	sm	työ- ja valmistuspaikat	esihistoriallinen
426010028	Liukunlampi 1	Liperi	sm	työ- ja valmistuspaikat	esihistoriallinen
426010030	Liukunlampi 3	Liperi	sm	muinaisjäännösryhmät	esihistoriallinen
426010057	Louhiaho 1	Liperi	sm	asuinpaikat	kivikautinen
426010029	Luikunlampi 2	Liperi	sm	työ- ja valmistuspaikat	esihistoriallinen
426000008	Mieronjuoksu	Liperi	sm	työ- ja valmistuspaikat	historiallinen
426010052	Nivankangas 1	Liperi	sm	työ- ja valmistuspaikat	varhaismetallikautinen
426010053	Nivankangas 2	Liperi	sm	työ- ja valmistuspaikat	varhaismetallikautinen
426010054	Nivankangas 3	Liperi	sm	työ- ja valmistuspaikat	varhaismetallikautinen
426010055	Nivankangas 4	Liperi	sm	työ- ja valmistuspaikat	varhaismetallikautinen
1000020459	Onkisaari	Liperi	sm	puolustusvarustukset	
1000020585	Onkisaari	Liperi	sm	puolustusvarustukset	historiallinen
426010041	Papinmäki	Liperi	sm	asuinpaikat	kivikautinen
426010038	Puromäki	Liperi	sm	asuinpaikat	kivikautinen
426010045	Rannanpää	Liperi	sm	asuinpaikat	kivikautinen
426000006	Rieponkallio	Liperi	sm	työ- ja valmistuspaikat	historiallinen
426010023	Riihilahti	Liperi	sm	asuinpaikat	varhaismetallikautinen
426010004	Rinteelä	Liperi	sm	asuinpaikat	kivikautinen
426010026	Rinteelänkangas	Liperi	sm	asuinpaikat	kivikautinen
426010064	Ristimäki	Liperi	sm	hautapaikat	historiallinen, varhaismetallikautinen
426010047	Ruostesarckä	Liperi	sm	asuinpaikat	kivikautinen
426010025	Ruunanselkonen	Liperi	sm	asuinpaikat	kivikautinen
426010043	Sepänsärkkä 1	Liperi	sm	asuinpaikat	kivikautinen
1000021223	Siikakosken vanha silta	Liperi	sm	kulkuväylät	historiallinen
426010062	Sompalampi	Liperi	sm	työ- ja valmistuspaikat	esihistoriallinen
426010063	Suolampi	Liperi	sm	työ- ja valmistuspaikat	esihistoriallinen
426010046	Suursaari Kiukoonniemi	Liperi	sm	hautapaikat	varhaismetallikautinen
426010042	Topinmäki	Liperi	sm	asuinpaikat	kivikautinen
426000003	Tuomaala	Liperi	sm	työ- ja valmistuspaikat	historiallinen
426010058	Tuulensuu	Liperi	sm	asuinpaikat	kivikautinen
426010019	Väinölä	Liperi	sm	asuinpaikat	kivikautinen
541010026	Heinälä	Nurmes	sm	asuinpaikat	kivikautinen
541010033	Hetesuo	Nurmes	sm	asuinpaikat	kivikautinen
541010003	Hiekkämäki	Nurmes	sm	asuinpaikat	kivikautinen

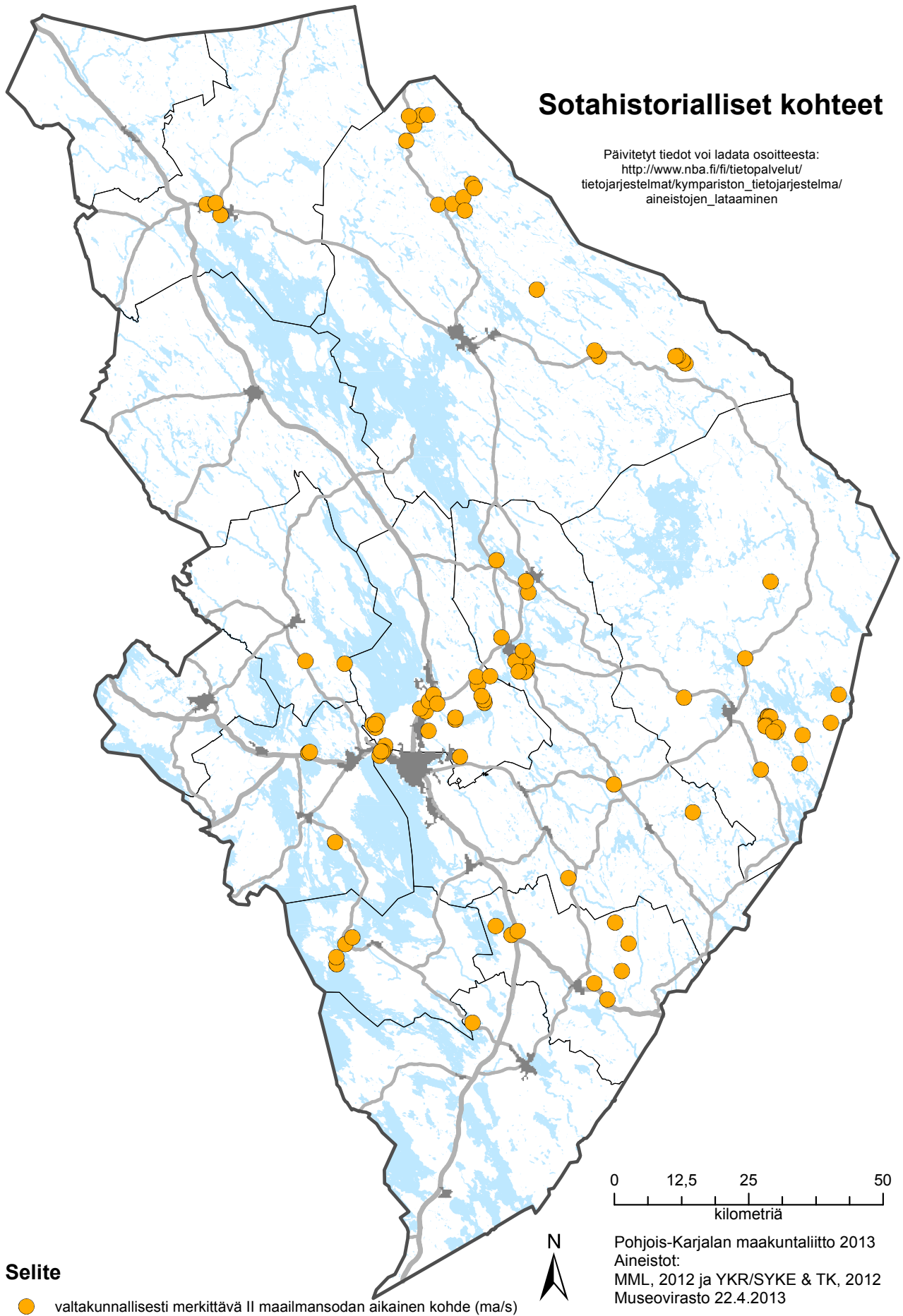
541010020	Honkala	Nurmes	sm	asuinpaikat	kivikautinen
1000020626	Hytelönkangas	Nurmes	sm	kultti- ja tarinapaikat	historiallinen
1000010394	Jokipolvi	Nurmes	sm	asuinpaikat	kivikautinen
541010008	Kalmoniemi	Nurmes	sm	asuinpaikat	kivikautinen
1000018350	Kalmosaari	Nurmes	sm	hautapaikat	historiallinen
541010013	Karsikkoselkä Saunasaari	Nurmes	sm	hautapaikat	historiallinen
541010010	Kelokoski	Nurmes	sm	asuinpaikat	kivikautinen
1000010430	Kivikkola	Nurmes	sm	asuinpaikat	kivikautinen
541010028	Koirilammit	Nurmes	sm	työ- ja valmistuspaikat	ajoittamaton
541010030	Koirilammit 2	Nurmes	sm	työ- ja valmistuspaikat	ajoittamaton
1000013452	Koirilammit 3	Nurmes	sm	työ- ja valmistuspaikat	historiallinen
541010002	Kokkola	Nurmes	sm	asuinpaikat	kivikautinen
541010011	Kuohattijärvi Kalmosaari	Nurmes	sm	hautapaikat	historiallinen
541500012	Kuohattijärvi Sikosaari	Nurmes	sm	hautapaikat	historiallinen
1000015849	Kuokkastenkosken ruukki	Nurmes	sm	teollisuuskohteet	historiallinen
541010015	Lipinlahti Karsikkoniemi	Nurmes	sm	kultti- ja tarinapaikat	historiallinen
1000020624	Loukkulampi 2	Nurmes	sm	kultti- ja tarinapaikat	historiallinen
541010032	Maunola	Nurmes	sm	asuinpaikat	esihistoriallinen
1000013453	Mujejärvi 1	Nurmes	sm	hautapaikat	historiallinen
1000013454	Mujejärvi 2	Nurmes	sm	asuinpaikat	kivikautinen
1000013460	Mujejärvi 4	Nurmes	sm	asuinpaikat	kivikautinen
541010012	Mujejärvi Kalmoniemi	Nurmes	sm	hautapaikat	historiallinen
541010016	Mujejärvi Kalmosaari	Nurmes	sm	hautapaikat	historiallinen
541010029	Multiniemi	Nurmes	sm	asuinpaikat	kivikautinen
1000010429	Myllyniemi	Nurmes	sm	asuinpaikat	kivikautinen
1000010407	Naurislahti	Nurmes	sm	asuinpaikat	kivikautinen
1000010395	Niemelä	Nurmes	sm	asuinpaikat	kivikautinen
541010019	Niittylehto	Nurmes	sm	asuinpaikat	kivikautinen
541010005	Niittyrinne	Nurmes	sm	asuinpaikat	kivikautinen
1000010397	Paskolampi	Nurmes	sm	asuinpaikat	kivikautinen
541010009	Pekkala	Nurmes	sm	asuinpaikat	kivikautinen
1000020618	Peurajärvi	Nurmes	sm	asuinpaikat	kivikautinen
1000020619	Peurajärvi 2	Nurmes	sm	asuinpaikat	kivikautinen
1000013461	Peurakangas	Nurmes	sm	työ- ja valmistuspaikat	historiallinen
541010006	Pietula	Nurmes	sm	asuinpaikat	kivikautinen
541010007	Piimäpuro	Nurmes	sm	asuinpaikat	kivikautinen
541010027	Poroinjärvi	Nurmes	sm	ei määritelty	esihistoriallinen
1000010431	Pörtsy	Nurmes	sm	asuinpaikat	kivikautinen
1000010422	Rantala	Nurmes	sm	asuinpaikat	kivikautinen
541500009	Saramo Määttälä	Nurmes	sm	hautapaikat	historiallinen
541010014	Savikylä Koivistola	Nurmes	sm	hautapaikat	historiallinen, kivikautinen
541010017	Seppola	Nurmes	sm	työ- ja valmistuspaikat	ajoittamaton
1000010402	Simola	Nurmes	sm	asuinpaikat	kivikautinen
541010024	Sulkujärvi Urheilukenttä	Nurmes	sm	asuinpaikat	kivikautinen
541010001	Suomalanniemi	Nurmes	sm	asuinpaikat	moniperiodinen
541010031	Syvälampi	Nurmes	sm	työ- ja valmistuspaikat	ajoittamaton
541010035	Taipale	Nurmes	sm	asuinpaikat	kivikautinen
1000020627	Talajärvi Kalmosaari	Nurmes	sm	hautapaikat	historiallinen
1000010396	Tapiola	Nurmes	sm	asuinpaikat	kivikautinen
1000010425	Tervalampi	Nurmes	sm	asuinpaikat	kivikautinen
1000013462	Tetrijärvi 1	Nurmes	sm	asuinpaikat	kivikautinen
1000013463	Tetrijärvi 2	Nurmes	sm	asuinpaikat	kivikautinen
1000013464	Tetrijärvi 3	Nurmes	sm	asuinpaikat	kivikautinen
1000013486	Tetrijärvi 4	Nurmes	sm	asuinpaikat	kivikautinen
1000010424	Toivala	Nurmes	sm	asuinpaikat	kivikautinen
1000020628	Turkkijärvi Kalmosaari	Nurmes	sm	hautapaikat	historiallinen
1000010413	Uksola	Nurmes	sm	asuinpaikat	kivikautinen
1000020625	Uuronvaara	Nurmes	sm	kultti- ja tarinapaikat	historiallinen
541010004	Uusi hautausmaa	Nurmes	sm	asuinpaikat	kivikautinen
1000020623	Venetjärvi	Nurmes	sm	kultti- ja tarinapaikat	historiallinen
541010022	Viitaniemi 1	Nurmes	sm	asuinpaikat	pronssikautinen, rautakautinen
541010023	Viitaniemi 2	Nurmes	sm	asuinpaikat	pronssikautinen, rautakautinen

309010047	Aittoniemi 1	Outokumpu	sm	asuinpaikat	kivikautinen
309010048	Aittoniemi 2	Outokumpu	sm	asuinpaikat	kivikautinen
309010010	Aittosärkkä	Outokumpu	sm	asuinpaikat	kivikautinen
309010003	Antinkangas	Outokumpu	sm	asuinpaikat	kivikautinen
309010045	Anttila	Outokumpu	sm	asuinpaikat	kivikautinen
309010035	Heinä-Oskamo	Outokumpu	sm	asuinpaikat	kivikautinen
309010016	Iso-Juurikka 1	Outokumpu	sm	asuinpaikat	kivikautinen
309010041	Iso-Juurikka 2	Outokumpu	sm	työ- ja valmistuspaikat	esihistoriallinen
309010008	Isäntälänkangas	Outokumpu	sm	asuinpaikat	kivikautinen
309010011	Kaalainsalmi	Outokumpu	sm	asuinpaikat	moniperiodinen
309010042	Karhukangas	Outokumpu	sm	asuinpaikat	kivikautinen
309010012	Kaunisniemi	Outokumpu	sm	asuinpaikat	kivikautinen
309010020	Kirkkosuo	Outokumpu	sm	raaka-aineen hankintapaikat	kivikautinen
309010031	Kokinsaari	Outokumpu	sm	asuinpaikat	kivikautinen
309010046	Kolmikannan itäraanta	Outokumpu	sm	asuinpaikat	kivikautinen
309010013	Konstinhiekkä	Outokumpu	sm	asuinpaikat	kivikautinen
309010014	Kortesuo S	Outokumpu	sm	asuinpaikat	kivikautinen
309010050	Kuminlampi	Outokumpu	sm	asuinpaikat	kivikautinen
309010033	Kumpu	Outokumpu	sm	asuinpaikat	kivikautinen
309010052	Kurimuksensuo	Outokumpu	sm	työ- ja valmistuspaikat	esihistoriallinen
309010023	Laavuspuro	Outokumpu	sm	asuinpaikat	kivikautinen
309010006	Laavussuo	Outokumpu	sm	asuinpaikat	kivikautinen
309010022	Lahdensuo	Outokumpu	sm	asuinpaikat	kivikautinen
309010001	Laitasaari	Outokumpu	sm	asuinpaikat	kivikautinen
309010051	Leväniemi	Outokumpu	sm	asuinpaikat	keskiaikainen, rautakautinen
309010017	Lintutori	Outokumpu	sm	asuinpaikat	kivikautinen
309010025	Lösmänkangas	Outokumpu	sm	asuinpaikat	kivikautinen
309010019	Majalahti	Outokumpu	sm	asuinpaikat	kivikautinen
309010007	Majoonlampi	Outokumpu	sm	asuinpaikat	pronssikautinen
309010004	Majoonsuo	Outokumpu	sm	asuinpaikat	kivikautinen, pronssikautinen
309010043	Mustakangas	Outokumpu	sm	asuinpaikat	kivikautinen
309010049	Mustalahti	Outokumpu	sm	asuinpaikat	kivikautinen
309010053	Mustantammen laavu	Outokumpu	sm	asuinpaikat	kivikautinen
309010024	Pasilanniemi	Outokumpu	sm	asuinpaikat	kivikautinen
309010030	Perttilahti Sukkulanniemi	Outokumpu	sm	asuinpaikat	historiallinen
309010039	Pitkähiekka	Outokumpu	sm	asuinpaikat	kivikautinen
309010018	Pitkälampi 1	Outokumpu	sm	asuinpaikat	kivikautinen
309010034	Pitkälampi 2	Outokumpu	sm	asuinpaikat	kivikautinen
309010044	Poroin kangas	Outokumpu	sm	asuinpaikat	kivikautinen
309010009	Puromäki	Outokumpu	sm	asuinpaikat	kivikautinen
309010015	Pytylampi	Outokumpu	sm	asuinpaikat	kivikautinen
309010026	Rikkajoki	Outokumpu	sm	asuinpaikat	kivikautinen
309010027	Rikkavesi Kalmasaari	Outokumpu	sm	hautapaikat	historiallinen
309010032	Saari-Oskamo 1	Outokumpu	sm	työ- ja valmistuspaikat	esihistoriallinen
309010037	Somerhiekkä	Outokumpu	sm	asuinpaikat	kivikautinen
309010029	Symä Antinkankaanmetsä	Outokumpu	sm	maarakenteet	historiallinen
309010002	Sätös	Outokumpu	sm	asuinpaikat	kivikautinen
309010021	Sätöskoski	Outokumpu	sm	raaka-aineen hankintapaikat	kivikautinen
309010038	Tiprusniemi	Outokumpu	sm	asuinpaikat	kivikautinen
309010054	Uittosalmi	Outokumpu	sm	asuinpaikat	kivikautinen
309010040	Vanhamaja	Outokumpu	sm	työ- ja valmistuspaikat	esihistoriallinen
309010028	Varislahti Aurinkokallio	Outokumpu	sm	taide, muistomerkit	historiallinen
309010036	Väärälammen länsipää	Outokumpu	sm	työ- ja valmistuspaikat	esihistoriallinen
309010005	Väärälampi	Outokumpu	sm	asuinpaikat	kivikautinen
607010015	Ahopelto	Polvijärvi	sm	asuinpaikat	kivikautinen
607010021	Ala-Kisko	Polvijärvi	sm	asuinpaikat	kivikautinen
607010002	Hautakari	Polvijärvi	sm	asuinpaikat	kivikautinen
607010005	Heikkilä	Polvijärvi	sm	asuinpaikat	kivikautinen
607010024	Hirvikumpu	Polvijärvi	sm	asuinpaikat	kivikautinen
607010029	Huosiolampi 1	Polvijärvi	sm	asuinpaikat	kivikautinen
607010030	Huosiolampi 2	Polvijärvi	sm	asuinpaikat	kivikautinen
607010031	Huosiolampi 3	Polvijärvi	sm	asuinpaikat	moniperiodinen

607010032	Huosiolampi 4	Polvijärvi	sm	asuinpaikat	moniperiodinen
1000020587	Huosionlammentie	Polvijärvi	sm	puolustusvarustukset	historiallinen
607010004	Ketola	Polvijärvi	sm	asuinpaikat	kivikautinen
607010025	Kuikkapuro	Polvijärvi	sm	asuinpaikat	kivikautinen
1000020590	Kuikkapurontie	Polvijärvi	sm	puolustusvarustukset	
607010028	Kultalampi	Polvijärvi	sm	asuinpaikat	kivikautinen
1000020589	Kuorevaara	Polvijärvi	sm	puolustusvarustukset	historiallinen
1000016549	Kusipuro	Polvijärvi	sm	asuinpaikat	kivikautinen
607010022	Lahnasuo	Polvijärvi	sm	asuinpaikat	kivikautinen
607010006	Multavieru	Polvijärvi	sm	asuinpaikat	moniperiodinen
607010017	Mäntyaho	Polvijärvi	sm	asuinpaikat	kivikautinen
1000020588	Mäntyvaara	Polvijärvi	sm	puolustusvarustukset	historiallinen
607010009	Niittyrinta	Polvijärvi	sm	asuinpaikat	kivikautinen, pronssikautinen
607010016	Nisäpuro	Polvijärvi	sm	asuinpaikat	kivikautinen
607010027	Paskalampi	Polvijärvi	sm	asuinpaikat	moniperiodinen
1000016550	Paskalampi 2	Polvijärvi	sm	työ- ja valmistuspaikat	historiallinen
607010023	Pohjanperänkangas	Polvijärvi	sm	asuinpaikat	kivikautinen
607010020	Rajapelto	Polvijärvi	sm	asuinpaikat	kivikautinen
607010019	Rukoushuone	Polvijärvi	sm	asuinpaikat	kivikautinen
607010003	Saarikoski	Polvijärvi	sm	asuinpaikat	kivikautinen
607010026	Saarvalampi	Polvijärvi	sm	asuinpaikat	kivikautinen
607010018	Sillankorva	Polvijärvi	sm	asuinpaikat	kivikautinen
607000002	Sotkuma Iljala	Polvijärvi	sm	asuinpaikat	historiallinen
607010011	Sotkuma Kylänlampi 1	Polvijärvi	sm	asuinpaikat	historiallinen
607010012	Sotkuma Kylänlampi 2	Polvijärvi	sm	asuinpaikat	historiallinen
607010010	Sotkuma Lamminniemi	Polvijärvi	sm	asuinpaikat	historiallinen
607010013	Sotkuma Ortodoksikalmisto	Polvijärvi	sm	hautapaikat	historiallinen
1000016545	Suopolvenkangas	Polvijärvi	sm	asuinpaikat	kivikautinen
607010001	Suovaara	Polvijärvi	sm	asuinpaikat	kivikautinen
1000012387	Tyttölampi	Polvijärvi	sm	työ- ja valmistuspaikat	ajoittamaton
1000016552	Uuronkorpi	Polvijärvi	sm	työ- ja valmistuspaikat	historiallinen
607010008	Vaarala	Polvijärvi	sm	asuinpaikat	kivikautinen
607010014	Veihtisuo	Polvijärvi	sm	asuinpaikat	kivikautinen
607010007	Veihtivaara	Polvijärvi	sm	asuinpaikat	kivikautinen
707010025	Akkamäki 2	Rääkkylä	sm	asuinpaikat	kivikautinen
707010005	Anninkangas	Rääkkylä	sm	asuinpaikat	kivikautinen
707500016	Haapasalmi Murtosaari	Rääkkylä	sm	kivirakenteet	historiallinen
1000004342	Hakola	Rääkkylä	sm	asuinpaikat	kivikautinen
707010026	Harila	Rääkkylä	sm	asuinpaikat	keskiaikainen, rautakautinen
1000004338	Heinäsuu	Rääkkylä	sm	työ- ja valmistuspaikat	eshistoriallinen
1000004339	Heiskankangas	Rääkkylä	sm	asuinpaikat	kivikautinen, pronssikautinen
707010002	Hiekkala 1-2	Rääkkylä	sm	muinaisjäännösryhmät	kivikautinen, pronssikautinen
1000004333	Hotolopankangas 1	Rääkkylä	sm	asuinpaikat	kivikautinen
1000004334	Hotolopankangas 2	Rääkkylä	sm	asuinpaikat	kivikautinen
707010019	Huotinniemi	Rääkkylä	sm	asuinpaikat	kivikautinen, pronssikautinen
707010049	Huuronniemen kalmisto	Rääkkylä	sm	hautapaikat	historiallinen
1000014319	Härkäkangas	Rääkkylä	sm	työ- ja valmistuspaikat	historiallinen
707500020	Jaama Akkamäki	Rääkkylä	sm	työ- ja valmistuspaikat	historiallinen
707500010	Jaama Järvenpää	Rääkkylä	sm	työ- ja valmistuspaikat	historiallinen
707010041	Jouhtenuslampi	Rääkkylä	sm	asuinpaikat	kivikautinen
707010037	Järvenpää	Rääkkylä	sm	asuinpaikat	kivikautinen
707010040	Kannas	Rääkkylä	sm	työ- ja valmistuspaikat	ajoittamaton
707010033	Kapakanmäki	Rääkkylä	sm	asuinpaikat	kivikautinen
707010035	Kapakkaselkä 1	Rääkkylä	sm	asuinpaikat	kivikautinen
707010036	Kapakkaselkä 2	Rääkkylä	sm	asuinpaikat	kivikautinen
707010048	Karpanlahti	Rääkkylä	sm	asuinpaikat	kivikautinen
1000004151	Kaunisniemi	Rääkkylä	sm	asuinpaikat	kivikautinen
1000004346	Kirjavanniemi	Rääkkylä	sm	asuinpaikat	kivikautinen, pronssikautinen
707010020	Kivilamminsuu	Rääkkylä	sm	asuinpaikat	kivikautinen
1000004347	Kivilamminsuu 2	Rääkkylä	sm	työ- ja valmistuspaikat	ajoittamaton
707010015	Kivilampi	Rääkkylä	sm	asuinpaikat	kivikautinen
707010014	Kotaniemi 1	Rääkkylä	sm	asuinpaikat	varhaismetallikautinen

1000004330	Kotaniemi 2	Rääkkylä	sm	työ- ja valmistuspaikat	ajoittamaton
707010012	Kotilansalo	Rääkkylä	sm	asuinpaikat	kivikautinen
707010031	Kumpulantie	Rääkkylä	sm	asuinpaikat	kivikautinen
1000004335	Kylynsuo	Rääkkylä	sm	asuinpaikat	kivikautinen
1000014320	Kääppäniemen tervahauta	Rääkkylä	sm	työ- ja valmistuspaikat	historiallinen
707010003	Kääppäniemi	Rääkkylä	sm	kivirakenteet	ajoittamaton
1000004327	Laakianlahti	Rääkkylä	sm	asuinpaikat	kivikautinen
1000004341	Laakkola	Rääkkylä	sm	työ- ja valmistuspaikat	ajoittamaton
707010001	Lammingsalonkangas	Rääkkylä	sm	asuinpaikat	kivikautinen
707010009	Lappalaissuo 1-2	Rääkkylä	sm	muinaisjäännösryhmät	kivikautinen, pronssikautinen
707010013	Läävälahdensuo	Rääkkylä	sm	asuinpaikat	kivikautinen
1000004153	Majasalmi	Rääkkylä	sm	työ- ja valmistuspaikat	historiallinen
1000004348	Malila	Rääkkylä	sm	työ- ja valmistuspaikat	esihistoriallinen
1000001330	Malilankallio	Rääkkylä	sm	kultti- ja tarinapaikat	historiallinen
707010006	Mehonlahti 1	Rääkkylä	sm	asuinpaikat	kivikautinen, pronssikautinen
707010008	Mehonlahti 2	Rääkkylä	sm	asuinpaikat	kivikautinen, pronssikautinen
707010032	Mikinlahti	Rääkkylä	sm	asuinpaikat	kivikautinen
707010011	Mikinsuo	Rääkkylä	sm	asuinpaikat	kivikautinen
707010016	Mikinsärkkä	Rääkkylä	sm	asuinpaikat	kivikautinen, pronssikautinen
707500011	Oravisalo Kiieskangas	Rääkkylä	sm	työ- ja valmistuspaikat	historiallinen
1000004331	Pienikangas	Rääkkylä	sm	asuinpaikat	varhaismetallikautinen
707010044	Pihlajaniemi	Rääkkylä	sm	asuinpaikat	kivikautinen
707010047	Pihlajaniemi 2	Rääkkylä	sm	asuinpaikat	kivikautinen
707010042	Piimä	Rääkkylä	sm	työ- ja valmistuspaikat	ajoittamaton
707500007	Piimälahti Hietaniemi	Rääkkylä	sm	kivirakenteet	historiallinen
707010043	Pirranlahti	Rääkkylä	sm	asuinpaikat	kivikautinen
1000004343	Päivälaita	Rääkkylä	sm	asuinpaikat	kivikautinen
707010004	Päivärinta	Rääkkylä	sm	asuinpaikat	kivikautinen
707010007	Pörrinmökki	Rääkkylä	sm	muinaisjäännösryhmät	kivikautinen, pronssikautinen
707010017	Rantala 1	Rääkkylä	sm	asuinpaikat	kivikautinen, pronssikautinen
707010034	Rantala 2	Rääkkylä	sm	työ- ja valmistuspaikat	ajoittamaton
707010018	Rasivaaran koulu	Rääkkylä	sm	asuinpaikat	rautakautinen
707010051	Ruotinniemi 1	Rääkkylä	sm	työ- ja valmistuspaikat	esihistoriallinen
1000004344	Ruotinniemi 2	Rääkkylä	sm	työ- ja valmistuspaikat	esihistoriallinen
1000004328	Saitala 1	Rääkkylä	sm	työ- ja valmistuspaikat	ajoittamaton
1000004329	Saitala 2	Rääkkylä	sm	työ- ja valmistuspaikat	ajoittamaton
1000004336	Saitala 3	Rääkkylä	sm	työ- ja valmistuspaikat	ajoittamaton
707010023	Salmentie	Rääkkylä	sm	asuinpaikat	kivikautinen, pronssikautinen
707500017	Sangenlahti Purpanniemi	Rääkkylä	sm	työ- ja valmistuspaikat	historiallinen
1000004152	Siimeslahti	Rääkkylä	sm	työ- ja valmistuspaikat	historiallinen
707500015	Sintsi Kirkkokuuri	Rääkkylä	sm	maarakenteet	moniperiodinen
1000004332	Suosaari	Rääkkylä	sm	asuinpaikat	kivikautinen
707010038	Suurisuo	Rääkkylä	sm	asuinpaikat	kivikautinen
707010030	Suurisärkkä 1	Rääkkylä	sm	asuinpaikat	kivikautinen
1000004349	Suurisärkkä 2	Rääkkylä	sm	asuinpaikat	kivikautinen
1000004340	Syvälahti	Rääkkylä	sm	työ- ja valmistuspaikat	ajoittamaton
707010050	Tapion perunapello	Rääkkylä	sm	asuinpaikat	kivikautinen
1000004345	Tervalampi	Rääkkylä	sm	asuinpaikat	varhaismetallikautinen
707500018	Täitimenniemi Anninkangas	Rääkkylä	sm	muinaisjäännösryhmät	historiallinen
707500019	Täitimenniemi Anninkankaansuo	Rääkkylä	sm	puolustusvarustukset	historiallinen
707500022	Täitimenniemi Metsonlahti	Rääkkylä	sm	työ- ja valmistuspaikat	historiallinen
707500008	Täitimenniemi Pörrinmökki	Rääkkylä	sm	työ- ja valmistuspaikat	historiallinen
707010045	Vihi 1	Rääkkylä	sm	asuinpaikat	kivikautinen, pronssikautinen
707010046	Vihi 2	Rääkkylä	sm	asuinpaikat	kivikautinen
1000004154	Vänskänsalmi	Rääkkylä	sm	työ- ja valmistuspaikat	historiallinen
707010022	Yläjoki	Rääkkylä	sm	asuinpaikat	kivikautinen
707010029	Ylälamminsuu	Rääkkylä	sm	työ- ja valmistuspaikat	ajoittamaton
707010052	Ylälamminsuu 2	Rääkkylä	sm	asuinpaikat	kivikautinen
707010021	Ylälampi-Sarvisuo 1-2	Rääkkylä	sm	muinaisjäännösryhmät	moniperiodinen
1000004896	Anttila	Tohmajärvi	sm	asuinpaikat	kivikautinen
1000004899	Ilomäki	Tohmajärvi	sm	asuinpaikat	kivikautinen
848010003	Jokiniemi	Tohmajärvi	sm	asuinpaikat	kivikautinen
1000004893	Jussila	Tohmajärvi	sm	asuinpaikat	kivikautinen

848010006	Järventaus Kirkkorinne	Tohmajärvi	sm	hautapaikat	historiallinen
1000004890	Kaivanto	Tohmajärvi	sm	asuinpaikat	kivikautinen
1000004891	Kattilakoski	Tohmajärvi	sm	työ- ja valmistuspaikat	ajoittamaton
943010004	Kenraalin hauta	Tohmajärvi	sm	kultti- ja tarinapaikat	historiallinen
1000009846	Koepiilolahti	Tohmajärvi	sm	asuinpaikat	kivikautinen
1000004894	Koivula	Tohmajärvi	sm	asuinpaikat	kivikautinen
848010012	Lietunniemi	Tohmajärvi	sm	asuinpaikat	kivikautinen
1000004902	Lähteelä	Tohmajärvi	sm	asuinpaikat	kivikautinen
943010001	Lösönlähti	Tohmajärvi	sm	asuinpaikat	kivikautinen
1000004901	Notkola	Tohmajärvi	sm	asuinpaikat	kivikautinen
1000004892	Onnela	Tohmajärvi	sm	asuinpaikat	kivikautinen
943010002	Patsola Kalmanloso	Tohmajärvi	sm	hautapaikat	historiallinen
848010009	Peijonniemi Niemelä	Tohmajärvi	sm	asuinpaikat	historiallinen
848010010	Peijonniemi Valopelto	Tohmajärvi	sm	asuinpaikat	historiallinen
848010007	Peijonniemi Varola	Tohmajärvi	sm	hautapaikat	historiallinen
848010005	Pesonen	Tohmajärvi	sm	asuinpaikat	kivikautinen
848010011	Piilolahti	Tohmajärvi	sm	asuinpaikat	kivikautinen
1000004889	Piilolahti 2	Tohmajärvi	sm	työ- ja valmistuspaikat	historiallinen
1000004887	Pitkälampi	Tohmajärvi	sm	asuinpaikat	kivikautinen
848010008	Pitkälampi	Tohmajärvi	sm	asuinpaikat	historiallinen
1000004888	Pitkälampi 2	Tohmajärvi	sm	asuinpaikat	kivikautinen
848010004	Rantakoto	Tohmajärvi	sm	asuinpaikat	kivikautinen
1000004897	Rantala	Tohmajärvi	sm	asuinpaikat	kivikautinen
1000004898	Rantala 2	Tohmajärvi	sm	asuinpaikat	kivikautinen
1000004886	Rumpanlampi	Tohmajärvi	sm	asuinpaikat	kivikautinen
1000004900	Räykynvaara	Tohmajärvi	sm	asuinpaikat	kivikautinen
848010001	Satulanranta	Tohmajärvi	sm	asuinpaikat	kivikautinen
1000004895	Savikko	Tohmajärvi	sm	asuinpaikat	kivikautinen
943010003	Uusikylä Seppälä	Tohmajärvi	sm	asuinpaikat	historiallinen
848010002	Väinölä	Tohmajärvi	sm	asuinpaikat	kivikautinen
1000004885	Ylipäänlahti	Tohmajärvi	sm	asuinpaikat	kivikautinen
1000010328	Ahola	Valtimo	sm	asuinpaikat	kivikautinen
1000020601	Alimmainen Jokijärvi	Valtimo	sm	työ- ja valmistuspaikat	historiallinen
911010007	Autiojärvi Kalmosaari	Valtimo	sm	hautapaikat	historiallinen
1000020117	Elomäki Kalliokoski	Valtimo	sm	hautapaikat	rautakautinen
1000010331	Herranen	Valtimo	sm	asuinpaikat	kivikautinen
1000010332	Hiekkalahti	Valtimo	sm	asuinpaikat	kivikautinen
1000010339	Ikipiha	Valtimo	sm	hautapaikat	historiallinen
1000020591	Kirkkomäki	Valtimo	sm	puolustusvarustukset	historiallinen
1000010337	Kortepuro	Valtimo	sm	asuinpaikat	kivikautinen
911010006	Kylänlahti Kalmanniemi	Valtimo	sm	hautapaikat	historiallinen
1000010336	Laatikaisenkangas	Valtimo	sm	asuinpaikat	kivikautinen
1000010341	Laavu	Valtimo	sm	kultti- ja tarinapaikat	historiallinen
911010005	Levälahti	Valtimo	sm	asuinpaikat	kivikautinen
1000010335	Lähdemäki	Valtimo	sm	asuinpaikat	kivikautinen
911500004	Murtovaara	Valtimo	sm	kultti- ja tarinapaikat	historiallinen
1000010329	Mäkelä	Valtimo	sm	asuinpaikat	kivikautinen
1000020598	Palokangas	Valtimo	sm	asuinpaikat	kivikautinen
1000020599	Palokangas 2	Valtimo	sm	asuinpaikat	kivikautinen
1000010327	Peltola	Valtimo	sm	asuinpaikat	kivikautinen
911010002	Pitkäniemi	Valtimo	sm	asuinpaikat	kivikautinen
1000020603	Pitkäsalonaho	Valtimo	sm	työ- ja valmistuspaikat	historiallinen
1000010330	Pohjajärvi	Valtimo	sm	asuinpaikat	kivikautinen
1000010334	Pursiala	Valtimo	sm	asuinpaikat	kivikautinen
1000010338	Rumonkoski	Valtimo	sm	asuinpaikat	kivikautinen
1000020600	Ruostekorpi	Valtimo	sm	kultti- ja tarinapaikat	historiallinen
1000020118	Sivakkajärvi Kalmosaari	Valtimo	sm	hautapaikat	historiallinen
1000020602	Sivakkavaara	Valtimo	sm	työ- ja valmistuspaikat	historiallinen
911010001	Syvälähti	Valtimo	sm	asuinpaikat	kivikautinen
1000010333	Tuliniemi	Valtimo	sm	asuinpaikat	kivikautinen
911010004	Tuupankangas	Valtimo	sm	asuinpaikat	kivikautinen
911010003	Valtimonniemi	Valtimo	sm	asuinpaikat	varhaismetallikautinen
911010008	Vastaskankaan kalmisto	Valtimo	sm	hautapaikat	historiallinen

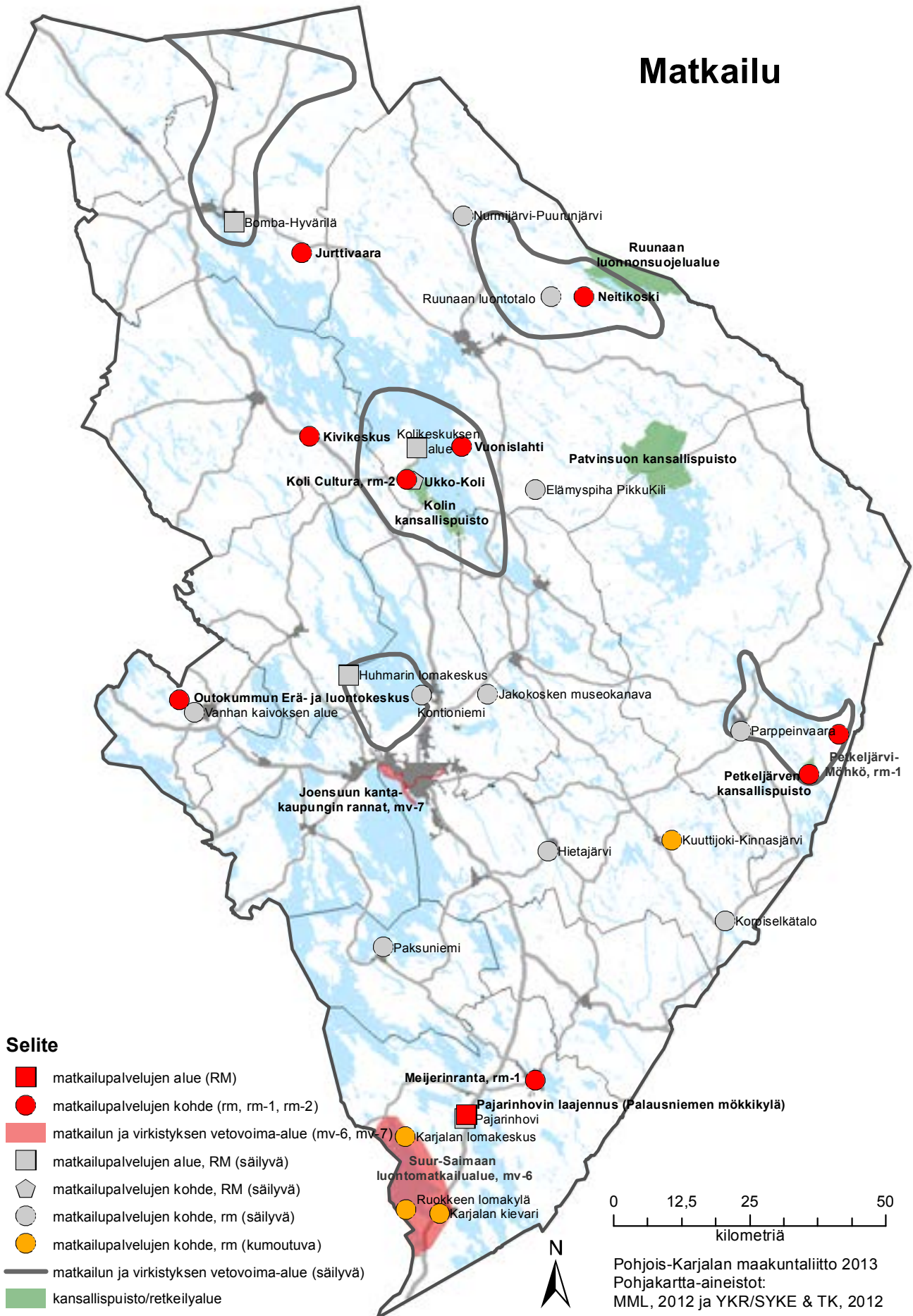

Valtakunnallisesti merkittävät II maailmansodan aikaiset kohteet
ma/s (Valtakunnallisesti merkittävä II maailmansodan aikainen kohde)

Nro	Nimi	Kunta	Merk.	Tyyppi
1	Hautaniemi 1	Iloantsi	ma/s	taistelukaivannot
2	Hautaniemi 2	Iloantsi	ma/s	taistelukaivannot
3	Issojärvi	Iloantsi	ma/s	ei määritelty
4	Issojärvi	Iloantsi	ma/s	ei määritelty
5	Kaatiolampi	Iloantsi	ma/s	taistelukaivannot
6	Kirviönniemi 1	Iloantsi	ma/s	taistelukaivannot
7	Kirviönniemi 2	Iloantsi	ma/s	taistelukaivannot
8	Kätöniemi	Iloantsi	ma/s	taistelukaivannot
9	Möhkö Lotinankoski	Iloantsi	ma/s	ei määritelty
10	Oinassalmi	Iloantsi	ma/s	taistelukaivannot
11	Patriikka	Iloantsi	ma/s	ei määritelty
12	Peikaloniemi	Iloantsi	ma/s	taistelukaivannot
13	Petranieni	Iloantsi	ma/s	taistelukaivannot
14	Pohjalampi-Kaunisniemi	Iloantsi	ma/s	ei määritelty
15	Pohjalampi-Kaunisniemi	Iloantsi	ma/s	ei määritelty
16	Pohjalampi-Kaunisniemi	Iloantsi	ma/s	ei määritelty
17	Ruhkaranta 1	Iloantsi	ma/s	taistelukaivannot
18	Sonkaja	Iloantsi	ma/s	panssariesteet
19	Valkeajärvi 1	Iloantsi	ma/s	ei määritelty
20	Harpatti	Joensuu	ma/s	taistelukaivannot
21	Hiekkaperä	Joensuu	ma/s	panssariesteet
22	Häihänvaara	Joensuu	ma/s	taistelukaivannot
23	Kinnasjärvi kanava	Joensuu	ma/s	ei määritelty
24	Koreikkosärkät	Joensuu	ma/s	panssariesteet
25	Kovero Hömmönkangas	Joensuu	ma/s	ei määritelty
26	Kulmala	Joensuu	ma/s	panssariesteet
27	Laiskanniemi	Joensuu	ma/s	taistelukaivannot
28	Lossilahti	Joensuu	ma/s	taistelukaivannot
29	Marjala	Joensuu	ma/s	taistelukaivannot
30	Marjala	Joensuu	ma/s	taistelukaivannot
31	Marjala	Joensuu	ma/s	taistelukaivannot
32	Raatevaara	Joensuu	ma/s	ei määritelty
33	Rahkeenvaaran linnoitteet	Joensuu	ma/s	tykkiasemat
34	Rypymäki	Joensuu	ma/s	panssariesteet
35	Tannilanvaara	Joensuu	ma/s	tykkiasemat
36	Törmä	Joensuu	ma/s	taistelukaivannot
37	Välitila	Joensuu	ma/s	taistelukaivannot
38	Ruutanalampi	Kitee	ma/s	ei määritelty
39	Hietalahti	Kontiolahti	ma/s	taistelukaivannot
40	Kanavanranta	Kontiolahti	ma/s	taistelukaivannot
41	Kiviniemi	Kontiolahti	ma/s	ei määritelty
42	Kontiolampi	Kontiolahti	ma/s	ei määritelty
43	Kulho-Aittovaara	Kontiolahti	ma/s	ei määritelty
44	Kuusaja	Kontiolahti	ma/s	ei määritelty
45	Kuusaja, pohjoinen	Kontiolahti	ma/s	ei määritelty
46	Kuusojankangas	Kontiolahti	ma/s	ei määritelty
47	Lepikkoaho	Kontiolahti	ma/s	taistelukaivannot
48	Leppävirta etelä	Kontiolahti	ma/s	taistelukaivannot
49	Lähtelä	Kontiolahti	ma/s	ei määritelty
50	Muuntajanmaasto	Kontiolahti	ma/s	panssariesteet
51	Paihola, sairaala	Kontiolahti	ma/s	ei määritelty
52	Paihola, sairaala	Kontiolahti	ma/s	ei määritelty
53	Soikkelinlahti	Kontiolahti	ma/s	ei määritelty
54	Uuro	Kontiolahti	ma/s	taistelukaivannot
55	Uuronsuo	Kontiolahti	ma/s	taistelukaivannot
56	Vihola-Uitonvirta	Kontiolahti	ma/s	ei määritelty
57	Vihola-Uitonvirta	Kontiolahti	ma/s	ei määritelty

58	Voimala	Kontiolahti	ma/s	ei määritelty
59	Aittokoski	Liekksa	ma/s	taistelukaivannot
60	Hatunkylä	Liekksa	ma/s	taistelukaivannot
61	Haukilampi	Liekksa	ma/s	taistelukaivannot
62	Häähniivaara	Liekksa	ma/s	taistelukaivannot
63	Kaatiinlampi	Liekksa	ma/s	taistelukaivannot
64	Koivujoki	Liekksa	ma/s	taistelukaivannot
65	Korsukangas	Liekksa	ma/s	taistelukaivannot
66	Myllylammenpuro	Liekksa	ma/s	taistelukaivannot
67	Sarvijoki	Liekksa	ma/s	taistelukaivannot
68	Tähkäkangas	Liekksa	ma/s	ei määritelty
69	Törisevänlammit	Liekksa	ma/s	taistelukaivannot
70	Valamantie	Liekksa	ma/s	tulipesäkkeet
71	Valkealampi	Liekksa	ma/s	taistelukaivannot
72	Valkeanlamminkangas	Liekksa	ma/s	taistelukaivannot
73	Viisikko	Liekksa	ma/s	taistelukaivannot
74	Vilponlammit	Liekksa	ma/s	taistelukaivannot
75	Vornosenvaara	Liekksa	ma/s	taistelukaivannot
76	Änäkäinen	Liekksa	ma/s	taistelukaivannot
77	Liukunlampi NE	Liperi	ma/s	taistelukaivannot
78	Liukunlampi W	Liperi	ma/s	taistelukaivannot
79	Päivilänvaara	Liperi	ma/s	ei määritelty
80	Kärpäsärkkä	Nurmes	ma/s	taistelukaivannot
81	Pohjoispää	Nurmes	ma/s	taistelukaivannot
82	Porokylä	Nurmes	ma/s	taistelukaivannot
83	Huhmarisvaara	Polvijärvi	ma/s	tykkiasemat
84	Lahnasuo 2	Polvijärvi	ma/s	taistelukaivannot
85	Pirkonniemi	Rääkkylä	ma/s	ei määritelty
86	Reijola	Rääkkylä	ma/s	taistelukaivannot
87	Ukonlahti	Rääkkylä	ma/s	panssariesteet
88	Voiniemi	Rääkkylä	ma/s	panssariesteet
89	Juoksuhauda	Tohmajärvi	ma/s	taistelukaivannot
90	Kattilakoski	Tohmajärvi	ma/s	ei määritelty
91	Lahdenperä	Tohmajärvi	ma/s	taistelukaivannot
92	Lahdenvaara	Tohmajärvi	ma/s	taistelukaivannot
93	Pekkula	Tohmajärvi	ma/s	ei määritelty
94	Saario	Tohmajärvi	ma/s	ei määritelty
95	Simola	Tohmajärvi	ma/s	panssariesteet
96	Viehkänpää	Tohmajärvi	ma/s	taistelukaivannot

Liite 1.12 Matkailu (RM, rm, rm-1, rm-2, mv-6, mv-7)

Matkailu

mv-6, mv-7/Matkailun ja virkistyksen vetovoima-alue

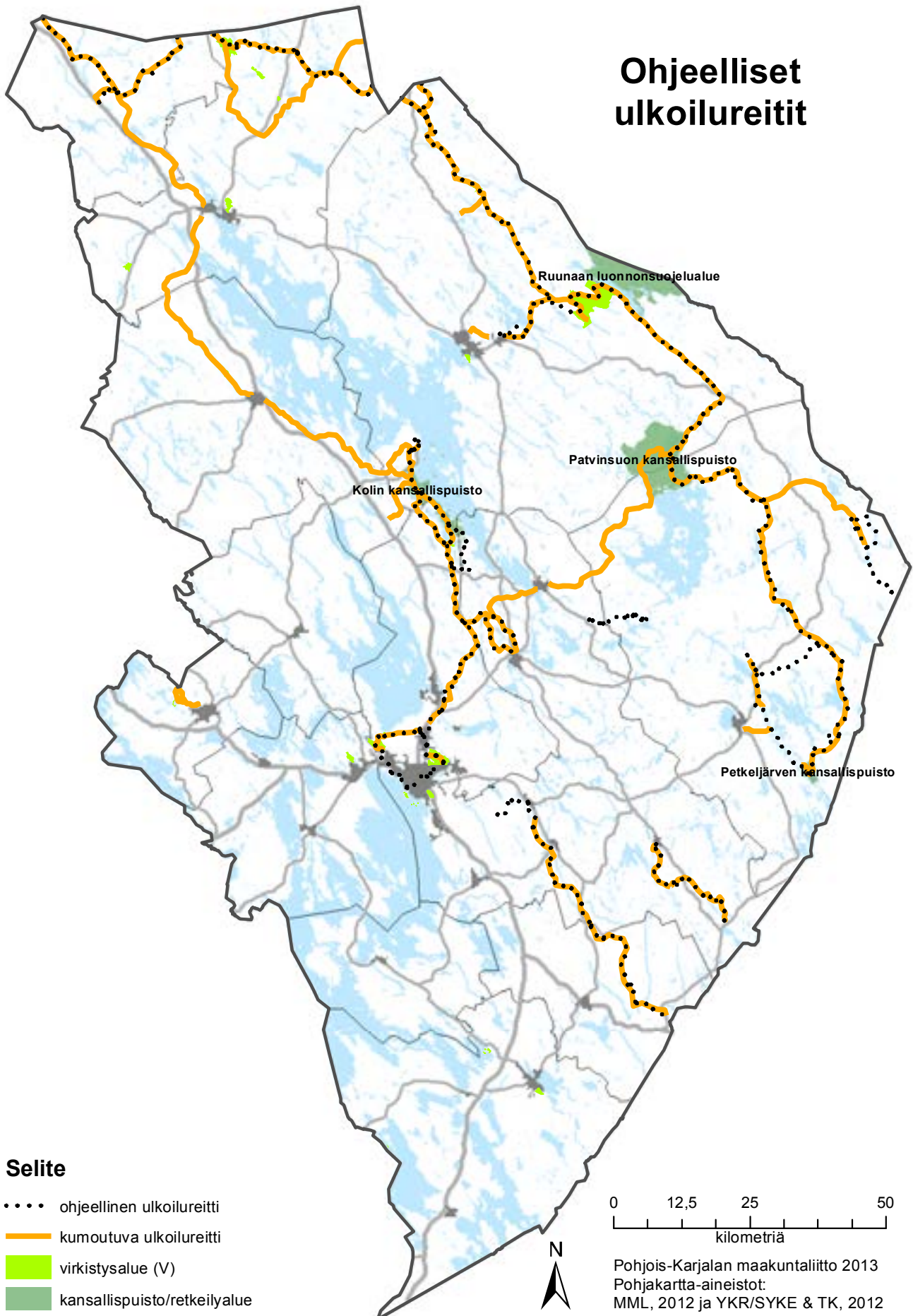
RM/Matkailupalvelujen alue

rm, rm-1, rm-2/Matkailupalvelujen kohde

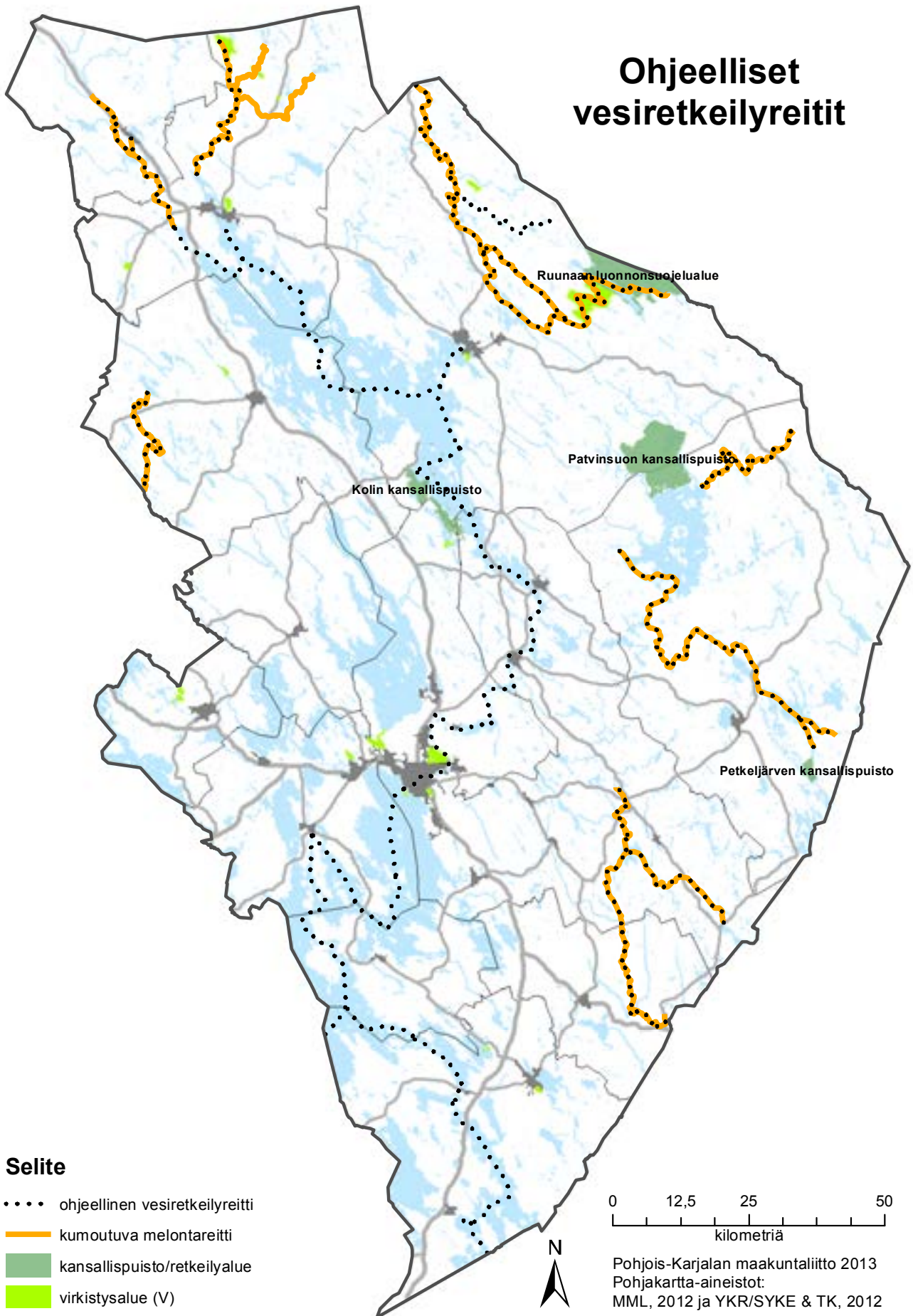
Nro	Nimi	Kunta	Merk.	Ha
1	Joensuun kantakaupungin rannat	Joensuu	mv-7	1 595
2	Pajarinhovin laajennus (Palausniemen mökkikylä)	Kitee	RM	16
3	Suur-Saimaan luontomatkailualue	Kitee	mv-6	18 268
	Yhteensä			19 879
4	Möhkö	Ilomantsi	rm-1	kohde
4	Petkeljärvi	Ilomantsi	rm-1	kohde
5	Kivikeskus	Juuka	rm	kohde
6	Meijerinranta	Kitee	rm-1	kohde
7	Koli Cultura	Lieksa	rm-2	kohde
8	Neitikoski	Lieksa	rm	kohde
9	Vuonisahti	Lieksa	rm	kohde
10	Jurttivaara	Nurmes	rm	kohde
11	Outokummun Erä- ja luontokeskus	Outokumpu	rm	kohde

Ohjeelliset ulkoilureitit

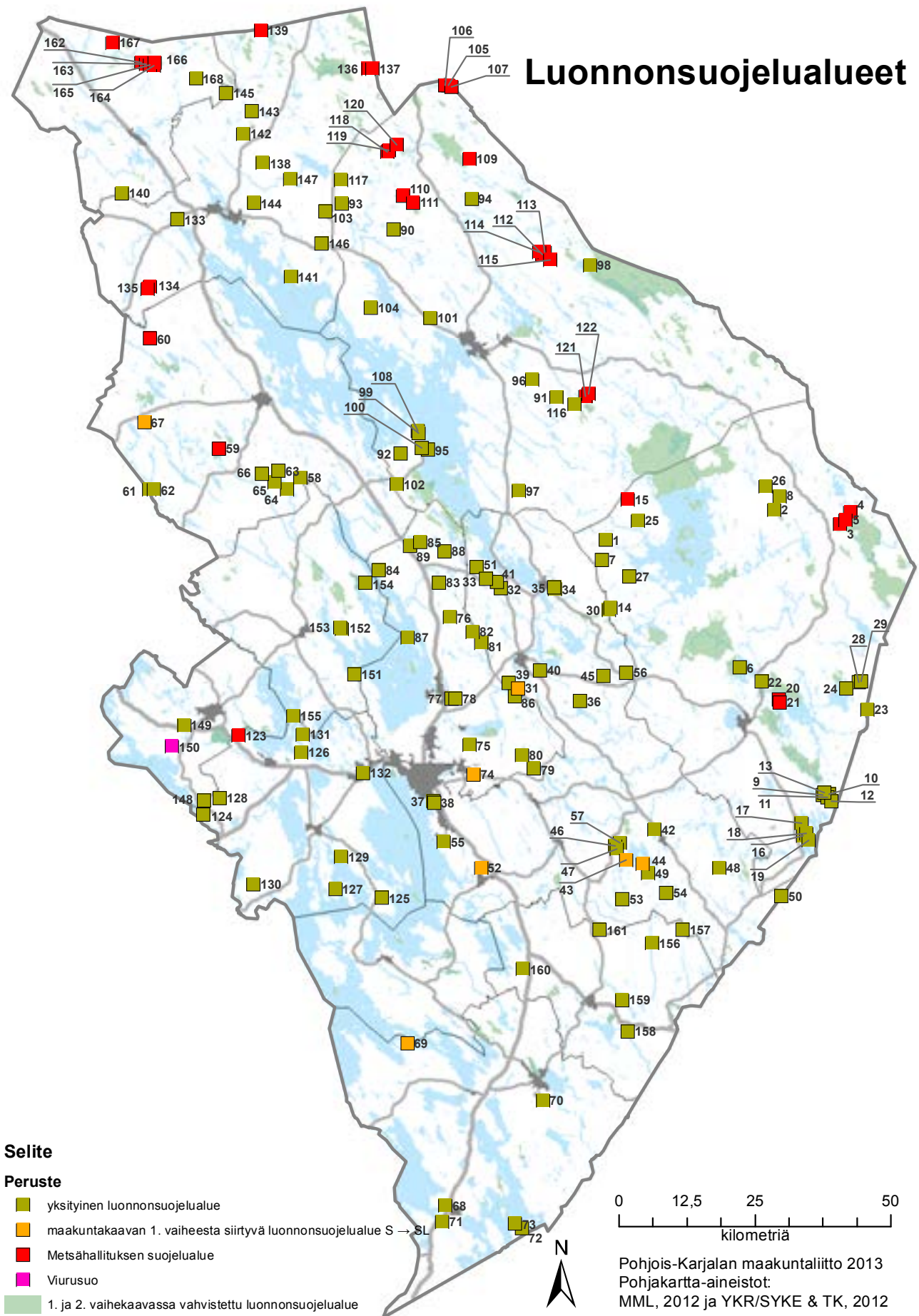
Ohjeelliset vesiretkeilyreitit

Ohjeelliset moottorikelkkailureitit

Liite 1.17 Luonnonsuojelualueet (SL)

Luonnonsuojelualueet

SL/Luonnonsuojelualue

mk1 = maakuntakaavan 1. vaiheesta siirtyvä luonnonsuojelualue

MH = Metsähallituksen suojelualue

YSA = yksityinen luonnonsuojelualue

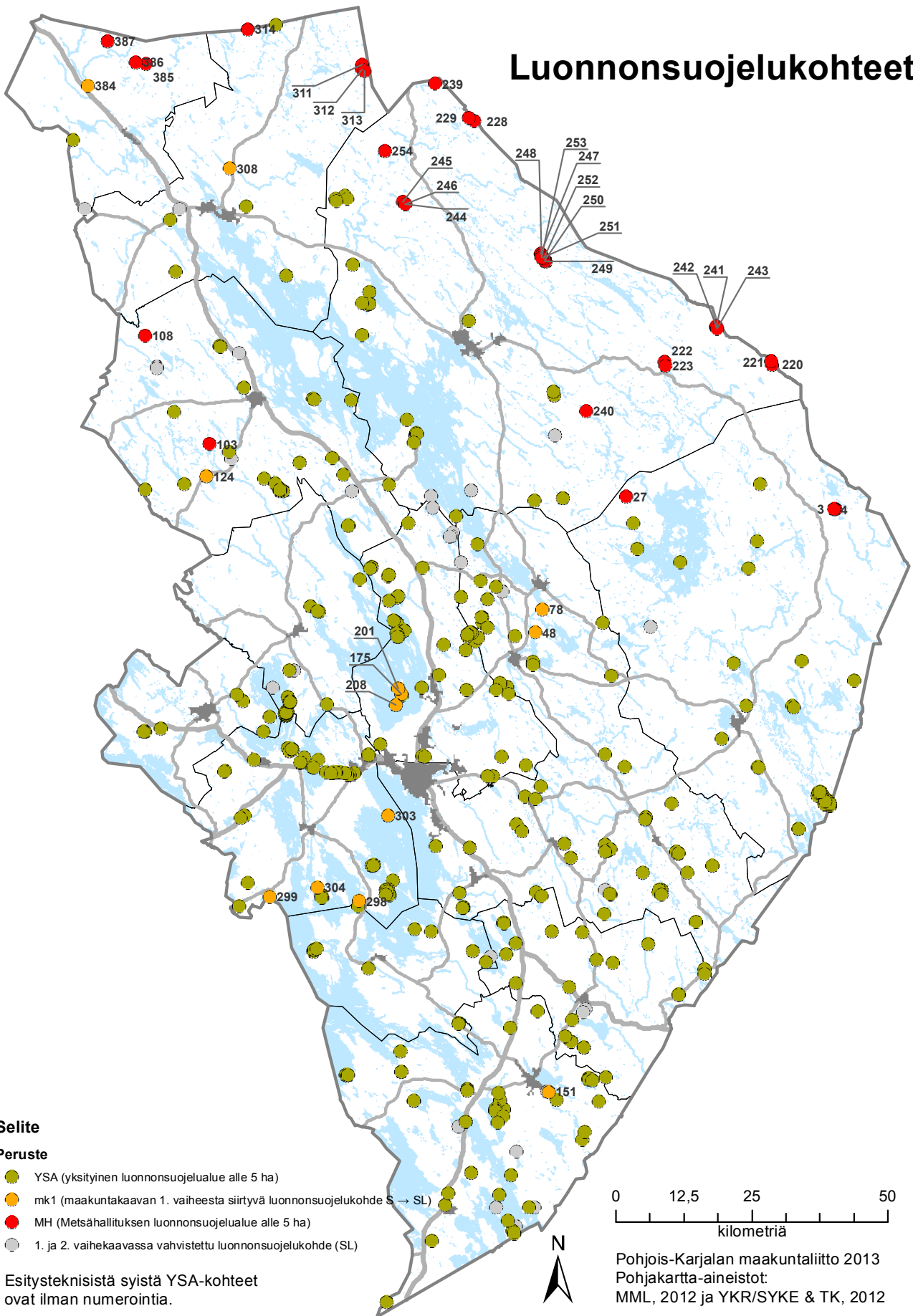
Nro	Nimi	Kunta	Ha	Merk.	Peruste
1	Eilankallion luonnonsuojelualue	Ilomantsi	11	SL	YSA
2	Hirvolan luonnonsuojelualue	Ilomantsi	6	SL	YSA
3	Hoikka	Ilomantsi	26	SL	MH
4	Hoikka	Ilomantsi	189	SL	MH
5	Hoikka	Ilomantsi	260	SL	MH
6	Korvinsuon luonnonsuojelualue 2	Ilomantsi	21	SL	YSA
7	Kumpulan luonnonsuojelualue	Ilomantsi	6	SL	YSA
8	Kölkän kolan luonnonsuojelualue	Ilomantsi	6	SL	YSA
9	Nietalahden luonnonsuojelualue	Ilomantsi	10	SL	YSA
10	Nietalahden luonnonsuojelualue	Ilomantsi	11	SL	YSA
11	Nietalahden luonnonsuojelualue	Ilomantsi	16	SL	YSA
12	Nietalahden luonnonsuojelualue	Ilomantsi	25	SL	YSA
13	Nietalahden luonnonsuojelualue	Ilomantsi	8	SL	YSA
14	Notkolan luonnonsuojelualue	Ilomantsi	13	SL	YSA
15	Oinasvaara	Ilomantsi	229	SL	MH
16	Ostronsaaren ja Kohtikankaan luonnonsuojelualue	Ilomantsi	11	SL	YSA
17	Ostronsaaren ja Kohtikankaan luonnonsuojelualue	Ilomantsi	71	SL	YSA
18	Ostronsaaren ja Kohtikankaan luonnonsuojelualue	Ilomantsi	21	SL	YSA
19	Ostronsaaren ja Kohtikankaan luonnonsuojelualue	Ilomantsi	17	SL	YSA
20	Puohtiinsuon eteläosa (sso)	Ilomantsi	6	SL	MH
21	Puohtiinsuon eteläosa (sso)	Ilomantsi	12	SL	MH
22	Sikosaaren luonnonsuojelualue	Ilomantsi	10	SL	YSA
23	Sompurinniemen luonnonsuojelualue	Ilomantsi	11	SL	YSA
24	Susitaipaleen luonnonsuojelualue	Ilomantsi	26	SL	YSA
25	Taikametsän luonnonsuojelualue	Ilomantsi	11	SL	YSA
26	Taunolan luonnonsuojelualue	Ilomantsi	5	SL	YSA
27	Välikankaan luonnonsuojelualue	Ilomantsi	6	SL	YSA
28	Yrjönsalon luonnonsuojelualue	Ilomantsi	16	SL	YSA
29	Yrjönsalon luonnonsuojelualue	Ilomantsi	5	SL	YSA
30	Notkolan luonnonsuojelualue	Ilomantsi ja Jns	26	SL	YSA
31	Alusveden selkäluodot ja saaret	Joensuu	194	SL	mk1
32	Enonvaaran luonnonsuojelualue	Joensuu	14	SL	YSA
33	Hiisvaaran luonnonsuojelualue	Joensuu	5	SL	YSA
34	Ikosensuon luonnonsuojelualue	Joensuu	11	SL	YSA
35	Ikosensuon luonnonsuojelualue	Joensuu	8	SL	YSA
36	Kalliolammen metsän luonnonsuojelualue	Joensuu	9	SL	YSA
37	Karhunmäki	Joensuu	6	SL	YSA
38	Karhunmäki	Joensuu	6	SL	YSA
39	Kokonkallion luonnonsuojelualue	Joensuu	13	SL	YSA
40	Koreikkopuron luonnonsuojelualue	Joensuu	9	SL	YSA
41	Kuljunvaaran luonnonsuojelualue	Joensuu	6	SL	YSA
42	Lastuharjun luonnonsuojelualue	Joensuu	5	SL	YSA
43	Loitimon lahdet	Joensuu	40	SL	mk1
44	Loitimon lahdet	Joensuu	28	SL	mk1
45	Majoinkankaan luonnonsuojelualue	Joensuu	11	SL	YSA
46	Melavaaran luonnonsuojelualue 3	Joensuu	8	SL	YSA
47	Melavaaran luonnonsuojelualue 3	Joensuu	9	SL	YSA
48	Merilän luonnonsuojelualue	Joensuu	6	SL	YSA
49	Mustapuron luonnonsuojelualue	Joensuu	7	SL	YSA
50	Rajakorven luonnonsuojelualue	Joensuu	22	SL	YSA
51	Salmilampien luonnonsuojelualue	Joensuu	15	SL	YSA
52	Sintsonlampi	Joensuu	42	SL	mk1
53	Sitkansolan luonnonsuojelualue	Joensuu	10	SL	YSA
54	Sorsankankaan luonnonsuojelualue	Joensuu	10	SL	YSA
55	Särkän luonnonsuojelualue	Joensuu	9	SL	YSA

56	Variksen luonnonsuojelualue	Joensuu	5	SL	YSA
57	Variskallion luonnonsuojelualue	Joensuu	6	SL	YSA
58	Isän maan luonnonsuojelualue	Juuka	32	SL	YSA
59	Juuanvaara	Juuka	432	SL	MH
60	Louhipanja	Juuka	23	SL	MH
61	Makkarasärkän luonnonsuojelualue	Juuka	32	SL	YSA
62	Makkarasärkän luonnonsuojelualue	Juuka	16	SL	YSA
63	"Pitkäniemen, Hoskonsaarten, Teerisuon, Tattervaaran ja Hönkönvaaran luonnonsuojelualueet	Juuka	18	SL	YSA
64	"Pitkäniemen, Hoskonsaarten, Teerisuon, Tattervaaran luonnonsuojelualueet	Juuka	23	SL	YSA
65	"Pitkäniemen, Hoskonsaarten, Teerisuon, Tattervaaran luonnonsuojelualueet	Juuka	8	SL	YSA
66	Teerisuon-Hönkönvaaran luonnonsuojelualue	Juuka	12	SL	YSA
67	Vellikosken putaat	Juuka	9	SL	mk1
68	Hiekkapellon koivikon luonnonsuojelualue	Kitee	14	SL	YSA
69	Härkölampi	Kitee	18	SL	mk1
70	Komolinmäen luonnonsuojelualue	Kitee	16	SL	YSA
71	Metsolan luonnonsuojelualue	Kitee	5	SL	YSA
72	Suitsansaaren luonnonsuojelualue 2	Kitee	8	SL	YSA
73	Suitsansaaren luonnonsuojelualue 2	Kitee	12	SL	YSA
74	Aittolammen dyynit	Kontiolahti	25	SL	mk1
75	Betlehemin luonnonsuojelualue	Kontiolahti	9	SL	YSA
76	Eerolan luonnonsuojelualue	Kontiolahti	6	SL	YSA
77	Hakkaralan luonnonsuojelualue	Kontiolahti	9	SL	YSA
78	Hakkaralan luonnonsuojelualue	Kontiolahti	5	SL	YSA
79	Havukkavaaran ja Havukkarinteen luonnonsuojelualue	Kontiolahti	10	SL	YSA
80	Heikkilän ja Ollilan luonnonsuojelualue	Kontiolahti	6	SL	YSA
81	Huuhkajanvaaran luonnonsuojelualue	Kontiolahti	6	SL	YSA
82	Kerälänvaaran luonnonsuojelualue	Kontiolahti	10	SL	YSA
83	Koivukorven luonnonsuojelualue	Kontiolahti	11	SL	YSA
84	Korpelan luonnonsuojelualue	Kontiolahti	28	SL	YSA
85	Liipolan luonnonsuojelualue	Kontiolahti	10	SL	YSA
86	Mustikka-ahon luonnonsuojelualue	Kontiolahti	6	SL	YSA
87	Onnin Saarten luonnonsuojelualue	Kontiolahti	5	SL	YSA
88	Pusonkolin luonnonsuojelualue	Kontiolahti	18	SL	YSA
89	Sormusenahon luonnonsuojelualue	Kontiolahti	9	SL	YSA
90	Harjulan luonnonsuojelualue	Lieksa	9	SL	YSA
91	Helmilehdon luonnonsuojelualue	Lieksa	17	SL	YSA
92	Honkakallion luonnonsuojelualue	Lieksa	6	SL	YSA
93	Huuronvaaran luonnonsuojelualue	Lieksa	8	SL	YSA
94	Häähnijoen luonnonsuojelualue	Lieksa	60	SL	YSA
95	Isohiekkan hiekkaranta	Lieksa	6	SL	YSA
96	Junkivaaran luonnonsuojelualue	Lieksa	21	SL	YSA
97	Kalliovaaran luonnonsuojelualue	Lieksa	18	SL	YSA
98	Koronsuon luonnonsuojelualue	Lieksa	58	SL	YSA
99	Kärjäkallion luonnonsuojelualue	Lieksa	22	SL	YSA
100	Kärängänsuon luonnonsuojelualue	Lieksa	7	SL	YSA
101	Leipävaaran luonnonsuojelualue	Lieksa	5	SL	YSA
102	Louhilampien luonnonsuojelualue	Lieksa	12	SL	YSA
103	Loukkuvaaran luonnonsuojelualue	Lieksa	6	SL	YSA
104	Notkolan ja Honkapellon luonnonsuojelualue	Lieksa	9	SL	YSA
105	Otrosvaara	Lieksa	13	SL	MH
106	Otrosvaara	Lieksa	9	SL	MH
107	Otrosvaara	Lieksa	5	SL	MH
108	Patalampi	Lieksa	5	SL	YSA
109	Rasvasuo-Kitkasuo	Lieksa	234	SL	MH
110	Salmivaara	Lieksa	18	SL	MH
111	Salmivaara	Lieksa	62	SL	MH
112	Sinivaara	Lieksa	34	SL	MH
113	Sinivaara	Lieksa	5	SL	MH
114	Sinivaara	Lieksa	14	SL	MH

115	Sinivaara	Lieksa	6	SL	MH
116	Suksikankaan luonnonsuojelualue	Lieksa	25	SL	YSA
117	Talkoorinteen luonnonsuojelualue	Lieksa	9	SL	YSA
118	Tolkeenvaara	Lieksa	8	SL	MH
119	Tolkeenvaara	Lieksa	8	SL	MH
120	Tolkeenvaara	Lieksa	5	SL	MH
121	Vankonvaara	Lieksa	32	SL	MH
122	Vankonvaara	Lieksa	66	SL	MH
123	Iso-Juurikka	Liperi	16	SL	MH
124	Karpanrimmen luonnonsuojelualue	Liperi	14	SL	YSA
125	Kiimasuon luonnonsuojelualue	Liperi	5	SL	YSA
126	Käsämänlammen luonnonsuojelualue 2	Liperi	36	SL	YSA
127	Oinaanvaaran luonnonsuojelualue	Liperi	11	SL	YSA
128	Pykäläsärkän luonnonsuojelualue	Liperi	6	SL	YSA
129	Päivilän luonnonsuojelualue	Liperi	14	SL	YSA
130	Rokkalamminsuon luonnonsuojelualue	Liperi	8	SL	YSA
131	Saari Niemien-Tervalahden luonnonsuojelualue 3	Liperi	16	SL	YSA
132	Ylämyllyn ratapiha	Liperi	5	SL	YSA
133	Kuokkastenkosken luonnonsuojelualue	Nurmes	12	SL	YSA
134	Leiviskänkalliot	Nurmes	15	SL	MH
135	Leiviskänkalliot	Nurmes	22	SL	MH
136	Leväjärvi	Nurmes	5	SL	MH
137	Leväjärvi	Nurmes	39	SL	MH
138	Pyykölän luonnonsuojelualue	Nurmes	9	SL	YSA
139	Pääskivaara-Turkkijärvi	Nurmes	37	SL	MH
140	Rastaanmäen luonnonsuojelualue	Nurmes	8	SL	YSA
141	Retusaaren luonnonsuojelualue	Nurmes	9	SL	YSA
142	Ruhmon luonnonsuojelualue	Nurmes	7	SL	YSA
143	Sammakkovaaran luonnonsuojelualue 2	Nurmes	8	SL	YSA
144	Tervavaaran luonnonsuojelualue	Nurmes	46	SL	YSA
145	Tihulaisenlouhen luonnonsuojelualue	Nurmes	6	SL	YSA
146	Uuronsuon luonnonsuojelualue	Nurmes	14	SL	YSA
147	Väljoen luonnonsuojelualue	Nurmes	10	SL	YSA
148	Petäikköahon luonnonsuojelualue	Outokumpu	26	SL	YSA
149	Vilhonpuron luonnonsuojelualue	Outokumpu	7	SL	YSA
150	Viurusuo	Outokumpu	362	SL	mk2
151	Huhmarisvaaran luonnonsuojelualue	Polvijärvi	15	SL	YSA
152	Kinahmon luonnonsuojelualue	Polvijärvi	5	SL	YSA
153	Kinahmon luonnonsuojelualue	Polvijärvi	5	SL	YSA
154	Myhkyrin luonnonsuojelualue	Polvijärvi	7	SL	YSA
155	Veihtisen luonnonsuojelualue	Polvijärvi	19	SL	YSA
156	Laasolanvaaran luonnonsuojelualue	Tohmajärvi	14	SL	YSA
157	Metsäyhtymä Hallbergin Havukkalan luonnonsuojelualue	Tohmajärvi	13	SL	YSA
158	Pappilan luonnonsuojelualue	Tohmajärvi	5	SL	YSA
159	Pappilansuon luonnonsuojelualue 2	Tohmajärvi	59	SL	YSA
160	Rönnisuon luonnonsuojelualue	Tohmajärvi	6	SL	YSA
161	Vatalanvaaran luonnonsuojelualue	Tohmajärvi	5	SL	YSA
162	Murtovaara	Valtimo	33	SL	MH
163	Murtovaara	Valtimo	35	SL	MH
164	Murtovaara	Valtimo	11	SL	MH
165	Murtovaara	Valtimo	10	SL	MH
166	Murtovaara	Valtimo	31	SL	MH
167	Syvälammit	Valtimo	8	SL	MH
168	Yläpihan luonnonsuojelualue	Valtimo	5	SL	YSA
	Yhteensä		4 343		

Liite 1.18 Luonnonsuojelualukohteet (SL)

Luonnonsuojelukohteet

Luonnonsuojelukohteet

SL/Luonnonsuojelualue

mk1 = maakuntakaavan 1. vaiheesta siirtyvä luonnonsuojelualue

MH = Metsähallituksen suojelualue

YSA yksityinen luonnonsuojelualue

Nro	Nimi	Kunta	Merk.	Peruste
1	Haikansaarten luonnonsuojelualue	Ilomantsi	SL	YSA
2	Haikansaarten luonnonsuojelualue	Ilomantsi	SL	YSA
3	Hoikka	Ilomantsi	SL	MH
4	Hoikka	Ilomantsi	SL	MH
5	Huutoniemen hiekkaranta	Ilomantsi	SL	YSA
6	Hyttivaara	Ilomantsi	SL	YSA
7	Hyttivaara	Ilomantsi	SL	YSA
8	Korvinsuon luonnonsuojelualue 2	Ilomantsi	SL	YSA
9	Kuivaniemen hiekkaranta	Ilomantsi	SL	YSA
10	Lammasaari-Yppylän luonnonsuojelualue 2	Ilomantsi	SL	YSA
11	Nietalahden luonnonsuojelualue	Ilomantsi	SL	YSA
12	Nietalahden luonnonsuojelualue	Ilomantsi	SL	YSA
13	Nietalahden luonnonsuojelualue	Ilomantsi	SL	YSA
14	Nietalahden luonnonsuojelualue	Ilomantsi	SL	YSA
15	Nietalahden luonnonsuojelualue	Ilomantsi	SL	YSA
16	Nietalahden luonnonsuojelualue	Ilomantsi	SL	YSA
17	Nietalahden luonnonsuojelualue	Ilomantsi	SL	YSA
18	Nietalahden luonnonsuojelualue	Ilomantsi	SL	YSA
19	Nietalahden luonnonsuojelualue	Ilomantsi	SL	YSA
20	Nietalahden luonnonsuojelualue	Ilomantsi	SL	YSA
21	Nietalahden luonnonsuojelualue	Ilomantsi	SL	YSA
22	Nietalahden luonnonsuojelualue	Ilomantsi	SL	YSA
23	Nietalahden luonnonsuojelualue	Ilomantsi	SL	YSA
24	Nietalahden luonnonsuojelualue	Ilomantsi	SL	YSA
25	Nietalahden luonnonsuojelualue	Ilomantsi	SL	YSA
26	Nietalahden luonnonsuojelualue	Ilomantsi	SL	YSA
27	Oinasvaara	Ilomantsi	SL	MH
28	Onnin Opotan luonnonsuojelualue	Ilomantsi	SL	YSA
29	Ostronsaaren ja Kohtikankaan luonnonsuojelualue	Ilomantsi	SL	YSA
30	Ostronsaaren ja Kohtikankaan luonnonsuojelualue	Ilomantsi	SL	YSA
31	Papinlamminsuon luonnonsuojelualue	Ilomantsi	SL	YSA
32	Petäjävaaran luonnonsuojelualue	Ilomantsi	SL	YSA
33	Taikametsän luonnonsuojelualue	Ilomantsi	SL	YSA
34	Taunolan luonnonsuojelualue	Ilomantsi	SL	YSA
35	Yrjönsalon luonnonsuojelualue	Ilomantsi	SL	YSA
36	Ilkönahon luonnonsuojelualue	Ilomantsi	SL	YSA
37	Ainolan luonnonsuojelualue	Joensuu	SL	YSA
38	Ala-Piippolan luonnonsuojelualue	Joensuu	SL	YSA
39	Anttilan luonnonsuojelualue	Joensuu	SL	YSA
40	Enonvaaran luonnonsuojelualue 2	Joensuu	SL	YSA
41	Harpatin luonnonsuojelualue	Joensuu	SL	YSA
42	Harpatin luonnonsuojelualue	Joensuu	SL	YSA
43	Honkavaara	Joensuu	SL	YSA
44	Kaislojan luonnonsuojelualue	Joensuu	SL	YSA
45	Kalliovaaran luonnonsuojelualue	Joensuu	SL	YSA
46	Kannelvaaran luonnonsuojelualue	Joensuu	SL	YSA
47	Karhusalon luonnonsuojelualue	Joensuu	SL	YSA
48	Karjalanlahden luodot	Joensuu	SL	mk1
49	Kaunislahden hiekkaranta	Joensuu	SL	YSA
50	Kekonmäen luonnonsuojelualue	Joensuu	SL	YSA
51	Kemppaanautio	Joensuu	SL	YSA
52	Kemppaanautio	Joensuu	SL	YSA
53	Kiperkotskan luonnonsuojelualue	Joensuu	SL	YSA
54	Kirkkokankaan luonnonsuojelualue	Joensuu	SL	YSA
55	Kirkkokankaan luonnonsuojelualue	Joensuu	SL	YSA
56	Kirkkokankaan luonnonsuojelualue	Joensuu	SL	YSA

57	Kokkonkallion luonnonsuojelualue	Joensuu	SL	YSA
58	Kokkonkallion luonnonsuojelualue	Joensuu	SL	YSA
59	Kokkonkallion luonnonsuojelualue	Joensuu	SL	YSA
60	Koljolan luonnonsuojelualue	Joensuu	SL	YSA
61	Litviikin luonnonsuojelualue	Joensuu	SL	YSA
62	Louhelan luonnonsuojelualue	Joensuu	SL	YSA
63	Melapuron luonnonsuojelualue	Joensuu	SL	YSA
64	Melavaaran luonnonsuojelualue	Joensuu	SL	YSA
65	Melavaaran luonnonsuojelualue	Joensuu	SL	YSA
66	Melavaaran luonnonsuojelualue	Joensuu	SL	YSA
67	Merilän luonnonsuojelualue	Joensuu	SL	YSA
68	Mielentilan luonnonsuojelualue	Joensuu	SL	YSA
69	Mielentilan luonnonsuojelualue	Joensuu	SL	YSA
70	Mielentilan luonnonsuojelualue	Joensuu	SL	YSA
71	Mustapuron luonnonsuojelualue	Joensuu	SL	YSA
72	Mustarannan luonnonsuojelualue	Joensuu	SL	YSA
73	Mustarannan luonnonsuojelualue	Joensuu	SL	YSA
74	Myllypuron luonnonsuojelualue	Joensuu	SL	YSA
75	Otralan luonnonsuojelualue	Joensuu	SL	YSA
76	Paljakkasuon luonnonsuojelualue	Joensuu	SL	YSA
77	Pamilonrannan luonnonsuojelualue 1	Joensuu	SL	YSA
78	Papinsaari	Joensuu	SL	mk1
79	Paukkajanpää	Joensuu	SL	YSA
80	Petralahden lehmusmetsä	Joensuu	SL	YSA
81	Pikkaralan luonnonsuojelualue	Joensuu	SL	YSA
82	Pohjantikan luonnonsuojelualue	Joensuu	SL	YSA
83	Rajaheikin hiekkaranta	Joensuu	SL	YSA
84	Rähäkälänmäen luonnonsuojelualue	Joensuu	SL	YSA
85	Sorsankankaan luonnonsuojelualue	Joensuu	SL	YSA
86	Sorsankankaan luonnonsuojelualue	Joensuu	SL	YSA
87	Sorsankankaan luonnonsuojelualue	Joensuu	SL	YSA
88	Sorsankankaan luonnonsuojelualue	Joensuu	SL	YSA
89	Sulkupuron luonnonsuojelualue	Joensuu	SL	YSA
90	Särkän luonnonsuojelualue	Joensuu	SL	YSA
91	Tanikanniemen luonnonsuojelualue	Joensuu	SL	YSA
92	Tanikanniemen luonnonsuojelualue	Joensuu	SL	YSA
93	Tervalahden lehmusmetsä	Joensuu	SL	YSA
94	Töyhtöiaisen luonnonsuojelualue	Joensuu	SL	YSA
95	Vilvasjoen luonnonsuojelualue	Joensuu	SL	YSA
96	Vilvasjoen luonnonsuojelualue	Joensuu	SL	YSA
97	Vilvasjoen luonnonsuojelualue	Joensuu	SL	YSA
98	Välikummun luonnonsuojelualue	Joensuu	SL	YSA
99	Yläpihan luonnonsuojelualue	Joensuu	SL	YSA
100	Ala-Aittovaaran luonnonsuojelualue	Juuka	SL	YSA
101	Harmolan luonnonsuojelualue	Juuka	SL	YSA
102	Havukkovaaran luonnonsuojelualue	Juuka	SL	YSA
103	Juuanvaara	Juuka	SL	MH
104	Kari Tiaisen luonnonsuojelualue	Juuka	SL	YSA
105	Koivikkolan luonnonsuojelualue 2	Juuka	SL	YSA
106	Koveronsaaren luonnonsuojelualue	Juuka	SL	YSA
107	Koveronsaaren luonnonsuojelualue	Juuka	SL	YSA
108	Louhipanja	Juuka	SL	MH
109	Makarin luonnonsuojelualue	Juuka	SL	YSA
110	Makarin luonnonsuojelualue	Juuka	SL	YSA
111	Makkarasärkän luonnonsuojelualue	Juuka	SL	YSA
112	Mustaniemen luonnonsuojelualue	Juuka	SL	YSA
113	Pirunkallion luonnonsuojelualue	Juuka	SL	YSA
114	Pitkäniemen, Hoskonsaarten, Teerisuon, Tattervaaran luonnonsuo	Juuka	SL	YSA
115	Pitkäniemen, Hoskonsaarten, Teerisuon, Tattervaaran luonnonsuo	Juuka	SL	YSA
116	Pitkäniemen, Hoskonsaarten, Teerisuon, Tattervaaran luonnonsuo	Juuka	SL	YSA
117	Pitkäniemen, Hoskonsaarten, Teerisuon, Tattervaaran luonnonsuo	Juuka	SL	YSA

118	Pitkäniemen, Hoskonsaarten, Teerisuon, Tattervaaran luonnonsuo	Juuka	SL	YSA
119	Rauanjärven Keihässaarien luonnonsuojelualue	Juuka	SL	YSA
120	Rauanjärven Keihässaarien luonnonsuojelualue	Juuka	SL	YSA
121	Rauanjärven Keihässaarien luonnonsuojelualue	Juuka	SL	YSA
122	Saapukkavaaran luonnonsuojelualue	Juuka	SL	YSA
123	Satjangon luonnonsuojelualue 1	Juuka	SL	YSA
124	Sotisaari	Juuka	SL	mk1
125	Suuren Piilovaaran luonnonsuojelualue 2	Juuka	SL	YSA
126	Suuren Piilovaaran luonnonsuojelualue 2	Juuka	SL	YSA
127	Ansoniemen luonnonsuojelualue	Kitee	SL	YSA
128	Ansoniemen luonnonsuojelualue	Kitee	SL	YSA
129	Ansoniemen luonnonsuojelualue	Kitee	SL	YSA
130	Heinlahden-Suurisuon luonnonsuojelualue	Kitee	SL	YSA
131	Hiekkapelto	Kitee	SL	YSA
132	Huosio-ojan tervaleppäkorpi	Kitee	SL	YSA
133	Huukinkummun luonnonsuojelualue	Kitee	SL	YSA
134	Jääkellarin louhi (luonnonmuistomerkki)	Kitee	SL	YSA
135	Kattilavaara	Kitee	SL	YSA
136	Koivuniemen luonnonsuojelualue	Kitee	SL	YSA
137	Koivuniemen luonnonsuojelualue	Kitee	SL	YSA
138	Koivurannan luonnonsuojelualue	Kitee	SL	YSA
139	Koivurannan luonnonsuojelualue	Kitee	SL	YSA
140	Koivurannan luonnonsuojelualue	Kitee	SL	YSA
141	Koivurannan luonnonsuojelualue	Kitee	SL	YSA
142	Koivurannan luonnonsuojelualue	Kitee	SL	YSA
143	Kutusaareke	Kitee	SL	YSA
144	Kyllikin metsän luonnonsuojelualue	Kitee	SL	YSA
145	Lavakankaan luonnonsuojelualue	Kitee	SL	YSA
146	Leinävaaran luonnonsuojelualue	Kitee	SL	YSA
147	Leviäkiven luonnonsuojelualue	Kitee	SL	YSA
148	Majakkametsän luonnonsuojelualue	Kitee	SL	YSA
149	Makonsaaren luonnonsuojelualue	Kitee	SL	YSA
150	Otravaaran-Salkolammen luonnonsuojelualue	Kitee	SL	YSA
151	Pajarinmäki	Kitee	SL	mk1
152	Ruotsinvaara	Kitee	SL	YSA
153	Ruunamäki	Kitee	SL	YSA
154	Salovaaran luonnonsuojelualue	Kitee	SL	YSA
155	Sarikko	Kitee	SL	YSA
156	Siimelän luonnonsuojelualue	Kitee	SL	YSA
157	Siimelän luonnonsuojelualue	Kitee	SL	YSA
158	Siimelän luonnonsuojelualue	Kitee	SL	YSA
159	Siimelän luonnonsuojelualue	Kitee	SL	YSA
160	Suitsa-Korventauksen ja Perälän ls-alueet	Kitee	SL	YSA
161	Suitsansaaren luonnonsuojelualue 2	Kitee	SL	YSA
162	Suosopen luonnonsuojelualue	Kitee	SL	YSA
163	Suuriluhdan luonnonsuojelualue	Kitee	SL	YSA
164	Syrjäsalmen suppalehto (luonnonsuojelualue)	Kitee	SL	YSA
165	Tuomiston luonnonsuojelualue	Kitee	SL	YSA
166	Tuomiston luonnonsuojelualue	Kitee	SL	YSA
167	Tölkinsaaren luonnonsuojelualue	Kitee	SL	YSA
168	Ulriksbergin luonnonsuojelualue	Kitee	SL	YSA
169	Viita-aho	Kitee	SL	YSA
170	Haapalan luonnonsuojelualue	Kontiolahti	SL	YSA
171	Havukkarinteen luonnonsuojelualue	Kontiolahti	SL	YSA
172	Heinävaaran-Kyykän lammet 1	Kontiolahti	SL	YSA
173	Huuhkajanvaaran luonnonsuojelualue	Kontiolahti	SL	YSA
174	Jukajoen tervaleppäkorpi	Kontiolahti	SL	YSA
175	Kaiskun kalliot	Kontiolahti	SL	mk1
176	Kaiskun luonnonsuojelualue	Kontiolahti	SL	YSA
177	Kaukaansärkät	Kontiolahti	SL	YSA
178	Kaunisrannan luonnonsuojelualue	Kontiolahti	SL	YSA

179	Kiiesvaaran luonnonsuojelualue	Kontiolahti	SL	YSA
180	Kiiesvaaran luonnonsuojelualue	Kontiolahti	SL	YSA
181	Koivulan luonnonsuojelualue	Kontiolahti	SL	YSA
182	Kontioniemen lehmusmetsä	Kontiolahti	SL	YSA
183	Lehmönsärkkä-Suutela	Kontiolahti	SL	YSA
184	Lehmönsärkkä-Suutela	Kontiolahti	SL	YSA
185	Lehmönsärkkä-radansi	Kontiolahti	SL	YSA
186	Lykynvaara	Kontiolahti	SL	YSA
187	Mustikka-ahon luonnonsuojelualue	Kontiolahti	SL	YSA
188	Mustikkakorven luonnonsuojelualue	Kontiolahti	SL	YSA
189	Myllykosken luonnonsuojelualue	Kontiolahti	SL	YSA
190	Niinivaaran luonnonsuojelualue	Kontiolahti	SL	YSA
191	Niinivaaran luonnonsuojelualue	Kontiolahti	SL	YSA
192	Niinivaaran luonnonsuojelualue	Kontiolahti	SL	YSA
193	Onnin Saarten luonnonsuojelualue	Kontiolahti	SL	YSA
194	Onnin Saarten luonnonsuojelualue	Kontiolahti	SL	YSA
195	Onnin Saarten luonnonsuojelualue	Kontiolahti	SL	YSA
196	Onnin Saarten luonnonsuojelualue	Kontiolahti	SL	YSA
197	Onnin Saarten luonnonsuojelualue	Kontiolahti	SL	YSA
198	Palojoen luonnonsuojelualue	Kontiolahti	SL	YSA
199	Pohjan luonnonsuojelualue	Kontiolahti	SL	YSA
200	Pohjan luonnonsuojelualue	Kontiolahti	SL	YSA
201	Puolimatkankalliot	Kontiolahti	SL	mk1
202	Purolahden luonnonsuojelualue	Kontiolahti	SL	YSA
203	Riihimäen luonnonsuojelualue	Kontiolahti	SL	YSA
204	Riihimäen luonnonsuojelualue	Kontiolahti	SL	YSA
205	Riihirannan luonnonsuojelualue	Kontiolahti	SL	YSA
206	Rutjan luonnonsuojelualue	Kontiolahti	SL	YSA
207	Siposvaaran luonnonsuojelualue	Kontiolahti	SL	YSA
208	Tarmanluodot	Kontiolahti	SL	mk1
209	Teerisaaren luonnonsuojelualue 5	Kontiolahti	SL	YSA
210	Teerisaaren luonnonsuojelualue 5	Kontiolahti	SL	YSA
211	Teerisaaren luonnonsuojelualue 5	Kontiolahti	SL	YSA
212	Alangonniityn luonnonsuojelualue	Liekksa	SL	YSA
213	Heiskalansaaren luonnonsuojelualue	Liekksa	SL	YSA
214	Herralanniemen luonnonsuojelualue	Liekksa	SL	YSA
215	Huuronvaaran luonnonsuojelualue	Liekksa	SL	YSA
216	Huuronvaaran luonnonsuojelualue	Liekksa	SL	YSA
217	Häkinlahden itäinen hiekkaranta	Liekksa	SL	YSA
218	Häkinlahden läntinen hiekkaranta	Liekksa	SL	YSA
219	Ikkalan luonnonsuojelualue	Liekksa	SL	YSA
220	Juurikkasuonkangas	Liekksa	SL	MH
221	Juurikkasuonkangas	Liekksa	SL	MH
222	Jäkäläkangas	Liekksa	SL	MH
223	Jäkäläkangas	Liekksa	SL	MH
224	Kaiskunlahden hiekkaranta	Liekksa	SL	YSA
225	Kankivaaran luonnonsuojelualue	Liekksa	SL	YSA
226	Kankivaaran luonnonsuojelualue	Liekksa	SL	YSA
227	Kiprun luonnonsuojelualue	Liekksa	SL	YSA
228	Korkea-aho	Liekksa	SL	MH
229	Korkea-aho	Liekksa	SL	MH
230	Kortelahden luonnonsuojelualue	Liekksa	SL	YSA
231	Koveronkosken luonnonsuojelualue	Liekksa	SL	YSA
232	Kuikkalammit	Liekksa	SL	YSA
233	Kyttöpuron luonnonsuojelualue	Liekksa	SL	YSA
234	Kyttöpuron luonnonsuojelualue	Liekksa	SL	YSA
235	Louhilampien luonnonsuojelualue	Liekksa	SL	YSA
236	Notkolan ja Honkapellon luonnonsuojelualue	Liekksa	SL	YSA
237	Notkolan ja Honkapellon luonnonsuojelualue	Liekksa	SL	YSA
238	Notkolan ja Honkapellon luonnonsuojelualue	Liekksa	SL	YSA
239	Otrosvaara	Liekksa	SL	MH

240	Ritosärkkä	Liekksa	SL	MH
241	Ruunavaara	Liekksa	SL	MH
242	Ruunavaara	Liekksa	SL	MH
243	Ruunavaara	Liekksa	SL	MH
244	Salmivaara	Liekksa	SL	MH
245	Salmivaara	Liekksa	SL	MH
246	Salmivaara	Liekksa	SL	MH
247	Sinivaara	Liekksa	SL	MH
248	Sinivaara	Liekksa	SL	MH
249	Sinivaara	Liekksa	SL	MH
250	Sinivaara	Liekksa	SL	MH
251	Sinivaara	Liekksa	SL	MH
252	Sinivaara	Liekksa	SL	MH
253	Sinivaara	Liekksa	SL	MH
254	Tolkeenvaara	Liekksa	SL	MH
255	Honkalampi	Liperi	SL	YSA
256	Honkalampi	Liperi	SL	YSA
257	Honkalampi	Liperi	SL	YSA
258	Honkalampi	Liperi	SL	YSA
259	Honkalampi	Liperi	SL	YSA
260	Honkalampi	Liperi	SL	YSA
261	Honkalampi	Liperi	SL	YSA
262	Honkalampi	Liperi	SL	YSA
263	Honkalampi	Liperi	SL	YSA
264	Honkalampi	Liperi	SL	YSA
265	Honkalampi	Liperi	SL	YSA
266	Honkalampi	Liperi	SL	YSA
267	Jaamanlampi	Liperi	SL	YSA
268	Jaamanlampi	Liperi	SL	YSA
269	Kaatamo	Liperi	SL	YSA
270	Kangasranta	Liperi	SL	YSA
271	Kaunistlahden luonnonsuojelualue	Liperi	SL	YSA
272	Kaunistlahden luonnonsuojelualue	Liperi	SL	YSA
273	Kaunistlahden luonnonsuojelualue	Liperi	SL	YSA
274	Kaunistniemen luonnonsuojelualue	Liperi	SL	YSA
275	Kaunistniemen luonnonsuojelualue	Liperi	SL	YSA
276	Kolisevan luonnonsuojelualue	Liperi	SL	YSA
277	Kolisevan luonnonsuojelualue	Liperi	SL	YSA
278	Kuorinka	Liperi	SL	YSA
279	Kuorinka	Liperi	SL	YSA
280	Kuorinka	Liperi	SL	YSA
281	Käsämä-Parakkikangas	Liperi	SL	YSA
282	Käsämä-Parakkikangas	Liperi	SL	YSA
283	Käsämänlammen luonnonsuojelualue 3	Liperi	SL	YSA
284	Käsämänlammen luonnonsuojelualue 4	Liperi	SL	YSA
285	Liimontaus	Liperi	SL	YSA
286	Louhiniemen tervaleppäkorpi	Liperi	SL	YSA
287	Loukonsaaren luonnonsuojelualue	Liperi	SL	YSA
288	Loukonsaaren luonnonsuojelualue	Liperi	SL	YSA
289	Loukonsaaren luonnonsuojelualue	Liperi	SL	YSA
290	Matilan luonnonsuojelualue	Liperi	SL	YSA
291	Matilan luonnonsuojelualue	Liperi	SL	YSA
292	Matilan luonnonsuojelualue	Liperi	SL	YSA
293	Matilan luonnonsuojelualue	Liperi	SL	YSA
294	Matilan luonnonsuojelualue	Liperi	SL	YSA
295	Matilan luonnonsuojelualue	Liperi	SL	YSA
296	Matilan luonnonsuojelualue	Liperi	SL	YSA
297	Nätsinsaaren tervaleppäkorpi	Liperi	SL	YSA
298	Pajuluodot	Liperi	SL	mk1
299	Pumisko	Liperi	SL	mk1
300	Purolan luonnonsuojelualue	Liperi	SL	YSA

301	Rokkalamminsuon luonnonsuojelualue	Liperi	SL	YSA
302	Sorsaniemen lehmusmetsä	Liperi	SL	YSA
303	Tuiskavanluoto	Liperi	SL	mk1
304	Tölkäänlahden kalliot	Liperi	SL	mk1
305	Ylämyllyn ratapiha	Liperi	SL	YSA
306	Ylämyllyn ratapiha	Liperi	SL	YSA
307	Kiekerön luonnonsuojelualue	Nurmes	SL	YSA
308	Kohisevankoski	Nurmes	SL	mk1
309	Kuokkastenkosken luonnonsuojelualue	Nurmes	SL	YSA
310	Lehdokin luonnonsuojelualue	Nurmes	SL	YSA
311	Leväjärvi	Nurmes	SL	MH
312	Leväjärvi	Nurmes	SL	MH
313	Leväjärvi	Nurmes	SL	MH
314	Pääskivaara-Turkkijärvi	Nurmes	SL	MH
315	Retusaaren luonnonsuojelualue 2	Nurmes	SL	YSA
316	Verkkovaaran luonnonsuojelualue	Nurmes	SL	YSA
317	Häränsaaren lehmusmetsä	Outokumpu	SL	YSA
318	Kuosmalan luonnonsuojelualue 2	Outokumpu	SL	YSA
319	Kuosmalan luonnonsuojelualue 2	Outokumpu	SL	YSA
320	Louhisaaren lehmusmetsä	Outokumpu	SL	YSA
321	Mirjalan luonnonsuojelualue	Outokumpu	SL	YSA
322	Mirjalan luonnonsuojelualue	Outokumpu	SL	YSA
323	Salmirannan luonnonsuojelualue	Outokumpu	SL	YSA
324	Tuomaalan luonnonsuojelualue	Outokumpu	SL	YSA
325	Koivusaaren luonnonsuojelualue	Polvijärvi	SL	YSA
326	Lahnasaarten luonnonsuojelualue	Polvijärvi	SL	YSA
327	Lahnasaarten luonnonsuojelualue	Polvijärvi	SL	YSA
328	Myhkyrin luonnonsuojelualue	Polvijärvi	SL	YSA
329	Niinisaaren lehmusmetsä	Polvijärvi	SL	YSA
330	Nistinvaara	Polvijärvi	SL	YSA
331	Pertinsaaren luonnonsuojelualue	Polvijärvi	SL	YSA
332	Pertinsaaren luonnonsuojelualue	Polvijärvi	SL	YSA
333	Pertinsaaren luonnonsuojelualue	Polvijärvi	SL	YSA
334	Pertinsaaren luonnonsuojelualue	Polvijärvi	SL	YSA
335	Pitkäsenlahden luonnonsuojelualue	Polvijärvi	SL	YSA
336	Repokallio	Polvijärvi	SL	YSA
337	Veihtisen luonnonsuojelualue	Polvijärvi	SL	YSA
338	Veihtisen luonnonsuojelualue	Polvijärvi	SL	YSA
339	Veihtisen luonnonsuojelualue	Polvijärvi	SL	YSA
340	Veihtisen luonnonsuojelualue	Polvijärvi	SL	YSA
341	Veihtisen luonnonsuojelualue	Polvijärvi	SL	YSA
342	Veihtisen luonnonsuojelualue	Polvijärvi	SL	YSA
343	Veihtisen luonnonsuojelualue	Polvijärvi	SL	YSA
344	Veihtisen luonnonsuojelualue	Polvijärvi	SL	YSA
345	Veihtisen luonnonsuojelualue	Polvijärvi	SL	YSA
346	Veihtisen luonnonsuojelualue	Polvijärvi	SL	YSA
347	Veihtisen luonnonsuojelualue	Polvijärvi	SL	YSA
348	Veihtisen luonnonsuojelualue	Polvijärvi	SL	YSA
349	Veihtisen luonnonsuojelualue	Polvijärvi	SL	YSA
350	Apajalahden luonnonsuojelualue	Rääkkylä	SL	YSA
351	Apajalahden luonnonsuojelualue	Rääkkylä	SL	YSA
352	Apajalahden luonnonsuojelualue	Rääkkylä	SL	YSA
353	Apajalahden luonnonsuojelualue	Rääkkylä	SL	YSA
354	Kaukametsän luonnonsuojelualue	Rääkkylä	SL	YSA
355	Nallesaaren luonnonsuojelualue	Rääkkylä	SL	YSA
356	Niemishovin tervaleppäkorppe	Rääkkylä	SL	YSA
357	Suurisaaren lehmusmetsä	Rääkkylä	SL	YSA
358	Suurisärkkä	Rääkkylä	SL	YSA
359	Suurisärkkä	Rääkkylä	SL	YSA
360	Tiilitehtaan luonnonsuojelualue	Rääkkylä	SL	YSA
361	Ukonlahden luonnonsuojelualue	Rääkkylä	SL	YSA

362	Hiidenvaaran luonnonsuojelualue 3	Tohmajärvi	SL	YSA
363	Jouhkolan valkovuokkoesiintymä (ls.alue)	Tohmajärvi	SL	YSA
364	Kirstilän stauoliittikalliot (ls.alue)	Tohmajärvi	SL	YSA
365	Kypärävaaran luonnonsuojelualue	Tohmajärvi	SL	YSA
366	Laasolanvaaran luonnonsuojelualue	Tohmajärvi	SL	YSA
367	Lähteelän luonnonsuojelualue	Tohmajärvi	SL	YSA
368	Länsirinne	Tohmajärvi	SL	YSA
369	Miilunlammen tervaleppäkorpi	Tohmajärvi	SL	YSA
370	Multisärkkä-Likolamminkangas	Tohmajärvi	SL	YSA
371	Niinikon lehmusmetsä	Tohmajärvi	SL	YSA
372	Perttilän luonnonsuojelualue	Tohmajärvi	SL	YSA
373	Perttilän luonnonsuojelualue	Tohmajärvi	SL	YSA
374	Perttilän luonnonsuojelualue	Tohmajärvi	SL	YSA
375	Rantalan luonnonsuojelualue	Tohmajärvi	SL	YSA
376	Rantalan luonnonsuojelualue	Tohmajärvi	SL	YSA
377	Ristilammen luonnonsuojelualue	Tohmajärvi	SL	YSA
378	Ristilammen luonnonsuojelualue	Tohmajärvi	SL	YSA
379	Silmäke	Tohmajärvi	SL	YSA
380	Säkäsuo	Tohmajärvi	SL	YSA
381	Vaaranpää luonnonsuojelualue	Tohmajärvi	SL	YSA
382	Viehkanpään luonnonsuojelualue	Tohmajärvi	SL	YSA
383	Havukkavaaran luonnonsuojelualue	Valtimo	SL	YSA
384	Kalliokoski	Valtimo	SL	mk1
385	Murtovaara	Valtimo	SL	MH
386	Murtovaara	Valtimo	SL	MH
387	Syvälammit	Valtimo	SL	MH

Liite 1.19 Vertailutaulukko maakuntakaavan 1. ja 3. vaiheen kulttuuriympäristömerkinnöistä (voimaan jäävät, muuttuneet ja kumottavat merkinnät)

Valtakunnallisesti arvokkaat maisema-alueet (voimaan jäävät merkinnät)								
Nimi (mk 1. vaihe)	Kunta	Merkintä	Kuvaus	Mk 3. vaihe	Nimi (mk 3. vaihe)	Kunta	Merkintä	Kuvaus
Huhtilammen kylämaisema	Joensuu	ma-1	Alue 374 ha	Jää voimaan				
Karhunpään rantakylä	Valtimo	ma-1	Alue 1 121 ha	Jää voimaan				
Kirvesvaara-Hakovaaran vaarakylät	Ilomantsi	ma-1	Alue 538 ha	Jää voimaan				
Kiteenlahden-Savikon kylämaisema	Kitee	ma-1	Alue 1 497 ha	Jää voimaan				
Kolin maisema-alue	Eno, Kontiolahti, Lieksa	ma-1	Alue 14 892 ha	Jää voimaan				
Onkamon Kannaksenkylän kylämaisema	Tohmajärvi	ma-2	Alue 676 ha	Jää voimaan				
Rasimäen siirtokarjalaiskylä	Valtimo	ma-1	Alue 956 ha	Jää voimaan + uusi merkintä	Rasimäen asutuskylä	Valtimo	ma/kv	Alue 956 ha
Saaron kylämaisema	Tohmajärvi	ma-1	Alue 1 135 ha	Jää voimaan				
Selkie-Lehtoi-Heinävaara ja vanha maantie	Kontiolahti, Joensuu	ma-1	Alue 1 144 ha	Jää voimaan + kaksi uutta merkintää	Heinävaaran vaara-asutus + Möninin ja Selkien vaarakylät	Joensuu, Kontiolahti	ma/kv + ma/kv	Alue 317 ha ja alue 156 ha
Sonkajan kylämaisema	Ilomantsi	ma-1	Alue 628 ha	Jää voimaan				
Totkunniemen kylämaisema	Kesälahti	ma-1	Alue 553 ha	Jää voimaan + uusi merkintä	Totkunniemen kylä	Kitee	ma/kv	Alue 532 ha
Ylikylän kylämaisema	Nurmes	ma-1	Alue 1 365 ha	Jää voimaan + uusi merkintä	Ylikylä	Nurmes	ma/kv	Alue 1 383 ha
Ylä-Valtimon kylämaisema	Valtimo	ma-1	Alue 1 283 ha	Jää voimaan				
Rakennussuojelukohteet (voimaan jäävät merkinnät)								
Nimi (mk 1. vaihe)	Kunta	Merkintä	Kuvaus	Mk 3. vaihe	Nimi (mk 3. vaihe)	Kunta	Merkintä	Kuvaus
Aittolahden kämppä	Nurmes	sr	Kohde	Jää voimaan				
Entinen Esson huoltoasema	Nurmes	sr	Kohde	Jää voimaan + sisältyy uuteen aluemerkin­tään	Nurmeksen vanhan kauppalan alue	Nurmes	ma/kv	
Entinen Kiteen Osuuskaupan liikerakennus	Kitee	sr	Kohde	Jää voimaan				
Hammaslahden rautatiemuseo	Pyhäselkä	sr	Kohde	Jää voimaan				
Hoskon kämppäkartano	Ilomantsi	sr	Kohde	Jää voimaan				
Hovila	Lieksa	sr	Kohde	Jää voimaan + sisältyy uuteen aluemerkin­tään	Hovilan hovi, Pohjois-Karjalan hovit	Lieksa	ma/kv	Alue 1 ha
Ilomantsin nimismiehen virka-asunto	Ilomantsi	sr	Kohde	Jää voimaan				
Joensuun kaupungintalo	Joensuu	sr	Kohde	Jää voimaan + sisältyy uuteen aluemerkin­tään	Joensuun rantapuistovyöhyke	Joensuu	ma/kv	Alue 80 ha
Joensuun rautatieasema	Joensuu	sr	Kohde	Jää voimaan + sisältyy uuteen aluemerkin­tään	Joensuun rautatieasema ja sen ympäristö	Joensuu	ma/kv	Alue 4 ha

Keretin kaivostorni	Outokumpu	sr	Kohde	Jää voimaan + sisältyy uuteen aluemerkin­tään	Outokummun vanha kaivosalue ja Keretin kaivostorni	Outokumpu	ma/kv	Kohde
Kiteen maatalousoppilaitos ja koulutila	Kitee	sr	Kohde	Jää voimaan + sisältyy uuteen aluemerkin­tään	Puhoksen historiallinen teollisuusympäristö	Kitee	ma/kv	Alue 104 ha
Kontioniemen sairaala	Kontiolahti	sr	Kohde	Jää voimaan				
Kuikkaniemen kalamaja	Lieksa	sr	Kohde	Jää voimaan				
Laklajärven metsäkämpäyhdykskunta	Lieksa	sr	Kohde	Jää voimaan				
Lieksan ent. alue-metsänhoitajan virkatalo	Lieksa	sr	Kohde	Jää voimaan				
Lieksan rautatieasema	Lieksa	sr	Kohde	Jää voimaan				
Mekrijärven tutkimusasema	Ilomantsi	sr	Kohde	Jää voimaan + sisältyy uuteen aluemerkin­tään	Mekrijärven kylä ja Sissolan talo	Ilomantsi	ma/kv	Alue 20 ha
Mäntyniemen hovi	Kesälahti	sr	Kohde	Jää voimaan + sisältyy uuteen aluemerkin­tään	Pohjois-Karjalan hovit, Mäntyniemen hovi	Kitee	ma/kv	Alue 49 ha
Nimismiehen virka-asunto	Lieksa	sr	Kohde	Jää voimaan				
Nurmeksen rautatieasema	Nurmes	sr	Kohde	Jää voimaan + sisältyy uuteen aluemerkin­tään	Nurmeksen rautatieasema	Nurmes	ma/kv	Alue 3 ha
Pielisen museo	Lieksa	sr	Kohde	Jää voimaan + sisältyy uuteen aluemerkin­tään	Pielisen museo ja kulttuuriympäristö	Lieksa	ma/kv	Alue 17 ha
Pielisjoen linna	Joensuu	sr	Kohde	Jää voimaan + uusi merkintä	Kohde sisältyy alueeseen Joensuun rantapuistovyöhyke	Joensuu	ma/kv	Alue 80 ha
Siikalammen ent. maatalousoppilaitos	Liperi	sr	Kohde	Jää voimaan				
Sissolan pirtti	Ilomantsi	sr	Kohde	Jää voimaan + sisältyy uuteen aluemerkin­tään	Mekrijärven kylä ja Sissolan talo	Ilomantsi	ma/kv	Alue 20 ha
Tikan pihapiiri	Kitee	sr	Kohde	Jää voimaan				
Uimaharjun rautatieasema	Eno	sr	Kohde	Jää voimaan + sisältyy uuteen aluemerkin­tään	Uimaharjun rautatieasema	Joensuu	ma/kv	Alue 3 ha
Viinijärven rautatieasema	Liperi	sr	Kohde	Jää voimaan + sisältyy uuteen aluemerkin­tään	Viinijärven rautatieasema	Liperi	ma/kv	Alue 2 ha
Vikilän talot	Juuka	sr	Kohde	Jää voimaan + sisältyy uuteen aluemerkin­tään	Juuan kirkonkylän vanha keskusta	Joensuu	ma/kv	Alue 16 ha
Muut kulttuuriympäristökohteet (muuttuneet merkinnät)								
Nimi (mk 1. vaihe)	Kunta	Merkintä	Kuvaus	Mk 3. vaihe	Nimi (mk 3. vaihe)	Kunta	Merkintä	Kuvaus
Ahvenisen-Kousan kylämaisema	Eno	ma-2	Alue 897 ha	Muuttunut merkintä	Ahvenisen-Kousan kylämaisema	Joensuu	ma/mm	Alue 897 ha
Egyptinkorven asutusmaisema	Lieksa	ma-2	Alue 743 ha	Muuttunut merkintä ja rajaus	Egyptinkorven asutusmaisema	Lieksa	ma/mm	Alue 648 ha

Enon Kaltimokosken alue	Eno	ma-2	Alue 177 ha	Muuttunut merkintä ja rajaus	Kaltimon entisen pahvitehtaan alue + Pielisjoen kanavat, Kaltimon kanava	Joensuu	ma/km + ma/kv	Alue 53 ha + alue 15 ha
Enon kirkkomaisema	Eno	ma-1	Alue 85 ha	Muuttunut merkintä ja rajaus	Enon kirkko	Joensuu	sr-1	Kohde
Gabriel Walleniuksen maisema	Tohmajärvi	ma-2	Alue 1 595 ha	Muuttunut merkintä ja rajaus	Jouhkola-Akkalan kulttuurimaisema	Tohmajärvi	ma/mm	Alue 1 064 ha
Haapavirran kanava	Kontiolahti	ma	Kohde	Muuttunut merkintä ja rajaus	Pielisjoen kanavat, Haapavirran kanava	Kontiolahti	ma/kv	Alue 6 ha
Haarajoen museosilta	Joensuu	ma	Kohde	Muuttunut merkintä ja rajaus	Haarajoen museosilta	Joensuu	ma/kv	Alue 1 ha
Haarajärven-Ruppovaaran kylämaisema	Kitee	ma-2	Alue 1 017 ha	Muuttunut merkintä ja rajaus	Haarajärven-Ruppovaaran kylämaisema	Kitee	ma/mm	Alue 1 244 ha
Hattuvaaran kylämaisema	Iломantsi	ma-2	Alue 400 ha	Muuttunut merkintä ja rajaus	Hattuvaaran vaarakylä (kaksi eri merkintää)	Iломantsi	ma/mm + ma/kv	Alue 331 ha + alue 55 ha
Heinävaaran vaara-asutus	Joensuu	ma-1	Alue 1 141 ha	Muuttunut merkintä ja rajaus	Heinävaaran vaara-asutus	Joensuu	ma/kv	Alue 317 ha
Hoilolan-Saaroisten kylämaisema	Joensuu	ma-2	Alue 675 ha	Muuttunut merkintä	Hoilolan-Saaroisten kylämaisema	Joensuu	ma/mm	Alue 675 ha
Hummovaaran kylämaisema	Kesälahti	ma-2	Alue 376 ha	Muuttunut merkintä ja rajaus	Hummovaaran kylämaisema	Kitee	ma/mm	Alue 337 ha
Hyypiän ja Raatevaaran kansallismaisema	Joensuu	ma-1	Alue 651 ha	Muuttunut merkintä ja rajaus	Hyypiän ja Raatevaaran vaarakylät	Joensuu	ma/mm	Alue 668 ha
Häihän kanava	Eno	ma	Kohde	Muuttunut merkintä ja rajaus	Pielisjoen kanavat, Häihän kanava	Joensuu	ma/kv	Alue 8 ha
Höljäkän kylämaisema	Nurmes	ma-2	Alue 1 252 ha	Muuttunut merkintä ja rajaus	Höljäkän kyläkeskus	Nurmes	ma/km	Alue 22 ha
Höytiäisen kanava, bunkkerit ja salpalinja	Joensuu, Kontiolahti	ma-2	Alue 873 ha	Muuttunut merkintä ja rajaus	Höytiäisen kanava + Salpalinja Marjala	Kontiolahti, Joensuu	ma/km + ma/kv	Alue 378 ha + alue 4 ha
Iломantsin pappilanvaara ja kirkot	Iломantsi	ma-1	Kohde	Muuttunut merkintä ja rajaus	Iломantsin Pappilanvaara (alue kahdessa osassa)	Iломantsi	ma/kv	Alue 29 ha + alue 37 ha
Iломantsinjärven vaaramaisema	Iломantsi	ma-2	Alue 10 762 ha	Muuttunut merkintä ja rajaus	Iломantsinjärven vaaramaisema	Iломantsi	ma/mm	Alue 6 875 ha
Itäranta ja Siihtalan-Sirkkalan teollisuusmiljööt	Joensuu	ma-2	Alue 181 ha	Muuttunut merkintä ja rajaus	Joensuun rantapuistovyöhyke + Joensuun kantakaupungin ranta-alue	Joensuu	ma/kv + mv-7	Alue 80 ha + alue 1 595 ha
Jaamankankaan salpalinjat	Kontiolahti	ma-2	Alue 78 ha	Muuttunut merkintä ja rajaus	Uuronsuo ja Muuntajansuo	Kontiolahti	sm	Kohde (2 kpl)
Jakokosken kylämaisema	Kontiolahti	ma-2	Alue 445 ha	Muuttunut merkintä ja rajaus	Jakokosken kylämaisema	Kontiolahti	ma/mm	Alue 352 ha
Joensuun kaupunkimaisema	Joensuu	ma-1	Alue 74 ha	Muuttunut merkintä ja rajaus	Joensuun rantapuistovyöhyke + Joensuun kantakaupungin ranta-alue	Joensuu	ma/kv + mv-7	Alue 80 ha + alue 1 595 ha
Jokikylän kylämaisema	Nurmes	ma-2	Alue 1 014 ha	Muuttunut merkintä ja rajaus	Jokikylän kylämaisema	Nurmes	ma/mm	Alue 1 017 ha

Kaatamon-Ristin kylämaisema	Liperi	ma-2	Alue 1 237 ha	Muuttunut merkintä ja rajaus	Kaatamon-Ristin kylämaisema	Liperi	ma/mm	Alue 977 ha
Kaatiolammen taistelupaikka	Ilomantsi	ma-1	Alue 57 ha	Muuttunut merkintä ja rajaus	Kaatiolampi	Ilomantsi	ma/s	Kohde
Kaprakan rakennusmiljö	Liperi	ma-1	Alue 68 ha	Muuttunut merkintä ja rajaus	Kaprakan kuntoutuslaitos	Liperi	ma/kv	Alue 20 ha
Kelvän rautatieasema	Lieksa	ma	Kohde	Muuttunut merkintä	Kelvän pysäkki	Lieksa	ma/km	Kohde
Kesälahden kirkonkylämiljö	Kesälahti	ma-1	Alue 189 ha	Muuttunut merkintä ja rajaus	Kesälahden kirkolliset kohteet sekä museo ja makasiini + Pohjois-Karjalan hovit, Mäntyniemi	Kitee	ma/km ja ma/kv	Alue 32 ha ja alue 49 ha
Kiihtelysvaaran kirkkomaisema	Joensuu	ma-1	Alue 42 ha	Muuttunut merkintä ja rajaus	Kiihtelysvaaran kirkko	Joensuu	ma/kv	Alue 4 ha
Kirkkoniemi ja Peijonniemen kylämaisema	Tohmajärvi	ma-1	Alue 312 ha	Muuttunut merkintä ja rajaus	Tohmajärven Kirkkoniemi + Peijonniemen kylämaisema	Tohmajärvi	ma/kv + ma/mm	Alue 151 ha + alue 212 ha
Kiteen kirkkomaisema	Kitee	ma-1	Kohde	Muuttunut merkintä ja rajaus	Kiteen kirkko ja pappila	Kitee	ma/kv	Alue 9 ha
Kontiovaaran-Ulkkasärkkien maisematie	Lieksa	ma-2	Alue 236 ha	Muuttunut merkintä ja rajaus	Kontiovaaran-Ulkkasärkkien maisematie	Lieksa	ma/km	Viiva 9 km
Kosulan pihapiiri	Juuka	ma	Kohde	Muuttunut merkintä	Kosula	Juuka	ma/km	Kohde
Koveron kylämaisema	Joensuu	ma-2	Alue 399 ha	Muuttunut merkintä ja rajaus	Koveron kylämaisema	Joensuu	ma/mm	Alue 231 ha
Lieksanjoen suu	Lieksa	ma-1	Alue 173 ha	Muuttunut merkintä ja rajaus	Pielisen museo ja kulttuuriympäristö + Pohjois-Karjalan hovit, Hovila	Lieksa	ma/kv + ma/kv	Alue 17 ha + alue 1 ha
Liperin kirkonkylän kulttuurimaisema	Liperi	ma-2	Alue 3 726 ha	Muuttunut merkintä ja rajaus	Liperin kirkonkylän kulttuurimaisema	Liperi	ma/mm	Alue 3 561 ha
Lipinlahden kylämaisema	Nurmes	ma-2	Alue 3 017 ha	Muuttunut merkintä ja rajaus	Lipinlahden kylämaisema	Nurmes	ma/mm	Alue 1 066 ha
Martonvaaran vaaramaisema	Polvijärvi	ma-2	Alue 279 ha	Muuttunut merkintä ja rajaus	Martonvaaran vaaramaisema	Polvijärvi	ma/mm	Alue 328 ha
Mekrijärven kylä	Ilomantsi	ma-1	Alue 172 ha	Muuttunut merkintä ja rajaus	Mekrijärven kylä ja Sissolan talo + Mekrijärven kylämaisema	Ilomantsi	ma/kv + ma/mm	Alue 20 ha + alue 173 ha
Melaselän ortodoksis kylät, Mutalahti ja Nehvonniemi	Ilomantsi	ma-1	Alue 263 ha	Muuttunut merkintä ja rajaus	Mutalahden kylämaisema	Ilomantsi	ma/mm	Alue 126 ha
Mulon kylämaisema	Pyhäselkä	ma-1	Alue 255 ha	Muuttunut merkintä ja rajaus	Mulon kumparekylä	Joensuu	ma/mm	Alue 340 ha
Murtovaaran talomuseo	Valtimo	ma	Kohde	Muuttunut merkintä ja rajaus	Murtovaaran talomuseo	Valtimo	ma/kv	Alue 34 ha
Mätäsvaaran kaivosyhdyskunta	Lieksa	ma-1	Alue 93 ha	Muuttunut merkintä ja rajaus	Mätäsvaaran kaivosyhdyskunta	Lieksa	ma/kv	Alue 95 ha
Möhkön ruukki-alue	Ilomantsi	ma-1	Alue 123 ha	Muuttunut merkintä ja rajaus	Möhkön ruukki-alue	Ilomantsi	ma/kv	Alue 84 ha
Mönnin vaarakylä ja maantie	Kontiolahti	ma-1	Alue 346 ha	Muuttunut merkintä ja rajaus	Mönnin ja Selkien vaarakylät (alue kahdessa osassa)	Kontiolahti	ma/kv	Alue 306 ha ja alue 156 ha

Niittylahden rautatieasema	Pyhäselkä	ma	Kohde	Muuttunut merkintä	Niittylahden seisakki	Joensuu	ma/km	Kohde
Nivan kylämaisema	Pyhäselkä	ma-2	Alue 397 ha	Muuttunut merkintä ja rajaus	Nivan kylämaisema	Joensuu	ma/mm	Alue 379 ha
Nurmeksen vanha kauppala	Nurmes	ma-1	Alue 136 ha	Muuttunut merkintä ja rajaus	Nurmeksen vanhan kauppalan alue + Nurmeksen rautatieasema	Nurmes	ma/kv + ma/kv	Alue 133 ha ja alue 3 ha
Nurmijärven kylämaisema	Lieksa	ma-2	Alue 678 ha	Muuttunut merkintä ja rajaus	Nurmijärven kylämaisema	Lieksa	ma/mm	Alue 671 ha
Oinassalmen-Petkeljärven taistelupaikka	Ilomantsi	ma-2	Alue 108 ha	Muuttunut merkintä ja rajaus	Oinassalmi	Ilomantsi	ma/s	Kohde
Ostronsaarten Jeskalan pihapiiri	Ilomantsi	ma	Kohde	Muuttunut merkintä ja rajaus	Ostronsaaren Jeskalan pihapiiri	Ilomantsi	ma/kv	Alue 7 ha
Outokummun Vanha Kaivos	Outokumpu	ma-1	Alue 139 ha	Muuttunut merkintä ja rajaus	Outokummun vanha kaivosalue ja Keretin kaivostorni + Kyykerin työväenasunnot	Outokumpu	ma/kv + ma/km	Alue 45 ha ja alue 6 ha
Paalasmaan saaristokylä	Juuka	ma-2	Alue 694 ha	Muuttunut merkintä ja rajaus	Paalasmaan saaristokylä	Juuka	ma/mm	Alue 4 922 ha
Paksuniemen satama	Rääkkylä	ma-2	Alue 36 ha	Muuttunut merkintä ja rajaus	Paksuniemen satama-alue	Rääkkylä	ma/km	Alue 16 ha
Pankakosken tehdas- ja asuntoalueet	Lieksa	ma-1	Alue 292 ha	Muuttunut merkintä ja rajaus	Pankakosken tehdas- ja asuntoalueet	Lieksa	ma/kv	Alue 290 ha
Patsolan Selkäkylä	Tohmajärvi	ma-2	Alue 352 ha	Muuttunut merkintä	Patsolan selkäkylä	Tohmajärvi	ma/mm	Alue 352 ha
Paukkajan sahan yhdyskunta	Eno	ma-2	Alue 50 ha	Muuttunut merkintä ja rajaus	Paukkajan sahayhdyskunta	Joensuu	ma/km	Alue 54 ha
Petravaaran kylämaisema	Tohmajärvi	ma-2	Alue 362 ha	Muuttunut merkintä	Petravaaran kylämaisema	Tohmajärvi	ma/mm	Alue 362 ha
Pohjankylän asutusmaisema	Eno	ma-2	Alue 634 ha	Muuttunut merkintä ja rajaus	Pohjankylän asutusmaisema	Joensuu	ma/mm	Alue 538 ha
Potoskavaaran kylämaisema	Kitee	ma-2	Alue 1 017 ha	Muuttunut merkintä ja rajaus	Potoskavaaran kylämaisema	Kitee	ma/mm	Alue 599 ha
Puhoksen-Koivikon tuotantomaisema	Kitee	ma-1	Alue 731 ha	Muuttunut merkintä ja rajaus	Puhoksen tuotantomaisema + Puhoksen historiallinen teollisuusympäristö + Koivikon hovi + lehtikuusimetsä	Kitee	ma/mm + ma/kv	Alue 456 ha + alueet 94 ha + 104 ha + 30 ha
Puu-Juuka ja Juuan kirkkomaisema	Juuka	ma-1	Alue 72 ha	Muuttunut merkintä ja rajaus	Juuan kirkonkylän vanha keskusta	Juuka	ma/kv	Alue 16 ha
Puukarin kylämaisema	Valtimo	ma-2	Alue 1 833 ha	Muuttunut merkintä ja rajaus	Puukarin kylämaisema	Valtimo	ma/mm	Alue 1 855 ha
Pyhäselän kirkkomaisema	Pyhäselkä	ma-2	Alue 19 ha	Muuttunut merkintä ja rajaus	Pyhäselän kirkko	Joensuu	ma/km	Kohde
Pyhäselän rannat	Joensuu	ma-2	Alue 445 ha	Muuttunut merkintä ja rajaus	Joensuun kantakaupungin ranta-alue	Joensuu	mv-7	Alue 1 595 ha
Pyhäselän uittolaitteet	Liperi	ma-1	Alue 2 630 ha	Muuttunut merkintä ja rajaus	Pyhäselän uittolaitteet	Liperi	ma/kv	Alue 2 563 ha
Pyytivaaran vaarakylä	Kontiolahti	ma-2	Alue 562 ha	Muuttunut merkintä ja rajaus	Pyytivaaran kylämaisema	Kontiolahti	ma/mm	Alue 370 ha

Riikolan kylämaisema	Tohmajärvi	ma-2	Alue 501 ha	Muuttunut merkintä ja rajaus	Riikolan kylämaisema	Tohmajärvi	ma/mm	Alue 491 ha
Roukalahden kylämaisema	Liperi	ma-2	Alue 1 270 ha	Muuttunut merkintä ja rajaus	Roukalahden kylämaisema	Liperi	ma/mm	Alue 1 320 ha
Rääkkylän kirkkomaisema	Rääkkylä	ma-1	Alue 61 ha	Muuttunut merkintä ja rajaus	Rääkkylän kirkko ympäristöineen	Rääkkylä	ma/kv	Alue 18 ha
Saapaskosken kanava	Eno	ma	Kohde	Muuttunut merkintä ja rajaus	Saapaskosken kanava, Pielisjoen kanavat	Joensuu	ma/kv	Alue 97 ha
Saramon kylämaisema	Nurmes	ma-2	Alue 2 329 ha	Muuttunut merkintä ja rajaus	Saramon kylämaisema	Nurmes	ma/mm	Alue 1 635 ha
Sarkkilan hovi	Liekka	ma	Kohde	Muuttunut merkintä ja rajaus	Sarkkilan hovi, Pohjois-Karjalan hovit	Liekka	ma/kv	Alue 53 ha
Sarvingin kylämaisema	Eno	ma-2	Alue 470 ha	Muuttunut merkintä ja rajaus	Sarvingin kylämaisema	Joensuu	ma/mm	Alue 505 ha
Savikylä ja Kuokastenkosken ruukin alue	Nurmes	ma-2	Alue 1 009 ha	Muuttunut merkintä ja rajaus	Savikylä ja Kuokastenkosken ruukin alue + Kuokastenkosken ruukin alue	Nurmes	ma/mm + ma/km	Alue 969 ha + kohde
Siikakosken teollisuusmiljö	Liperi	ma	Kohde	Muuttunut merkintä	Siikakosken alue	Liperi	ma/km	Kohde
Solan kylämaisema	Polvijärvi	ma-2	Alue 543 ha	Muuttunut merkintä ja rajaus	Solan kylämaisema	Polvijärvi	ma/mm	Alue 612 ha
Sotkuman kylämaisema	Polvijärvi	ma-2	Alue 581 ha	Muuttunut merkintä	Sotkuman kylämaisema	Polvijärvi	ma/mm	Alue 581 ha
Suorlahden kylämaisema	Kitee	ma-2	Alue 796 ha	Muuttunut merkintä + uusi merkintä	Suorlahden kylämaisema + Pohjois-Karjalan hovit, Suorlahti	Kitee	ma/mm + ma/kv	Alue 796 ha + alue 10 ha
Sysmän-Lappalan kylämaisema	Outokumpu	ma-2	Alue 135 ha	Muuttunut merkintä	Sysmän-Lappalan kylämaisema	Outokumpu	ma/mm	Alue 135 ha
Tikkalan kylämaisema	Tohmajärvi	ma-2	Alue 315 ha	Muuttunut merkintä ja rajaus	Tikkalan kylämaisema	Tohmajärvi	ma/mm	Alue 135 ha
Tohmajärven asemanseutu	Tohmajärvi	ma-2	Alue 236 ha	Muuttunut merkintä ja rajaus	Tohmajärven asemanseutu	Tohmajärvi	ma/km	Alue 121 ha
Utran teollisuusyhdyskunta	Joensuu	ma-1	Alue 88 ha	Muuttunut merkintä ja rajaus	Utran kanava ja historiallinen teollisuusalue	Joensuu	ma/kv	Alue 95 ha
Uuden-Värtsilän teollisuusyhdyskunta	Tohmajärvi	ma-2	Alue 44 ha	Muuttunut merkintä ja rajaus	Uuden-Värtsilän teollisuusyhdyskunta	Tohmajärvi	ma/km	Alue 71 ha
Valtimon kirkonkylämiljö	Valtimo	ma-1	Alue 453 ha	Muuttunut merkintä ja rajaus	Valtimon kirkonkylämiljö	Valtimo	ma/km	Alue 125 ha
Viensuun kylämaisema	Liekka	ma-2	Alue 974 ha	Muuttunut merkintä ja rajaus	Viensuun kylämaisema	Liekka	ma/mm	Alue 987 ha
Viinirannan ja Taipaleen ortodoksinen kirkonkylä	Liperi	ma-2	Alue 735 ha	Muuttunut merkintä ja rajaus	Viinijärven rautatieasema	Liperi	ma/kv	Alue 2 ha
Viisikon linja Hatunkylä	Liekka	ma-2	Kohde	Muuttunut merkintä ja rajaus	Salpalinja, Viisikko	Liekka	ma/kv	Alue 10 ha
Villalan kylämaisema	Kesälahti	ma-2	Alue 630 ha	Muuttunut merkintä ja rajaus	Villalan kylämaisema	Kitee	ma/mm	Alue 580 ha
Voiniemen hovi	Rääkkylä	ma	Kohde	Muuttunut merkintä ja rajaus	Voiniemen hovi, Pohjois-Karjalan hovit	Rääkkylä	ma/kv	Alue 55 ha

Vornan museotie	Eno, Lieksa	ma-1	Alue 60 ha	Muuttunut merkintä ja rajaus	Vornan tie	Joensuu, Lieksa	ma/kv	Viiva 3 km
Vuokon kylämaisema	Juuka	ma-2	Alue 1 868 ha	Muuttunut merkintä ja rajaus	Vuokon kylämaisema	Juuka		Alue 1 999 ha
Vuonilahden kylämaisema	Lieksa	ma-2	Alue 465 ha	Muuttunut merkintä ja rajaus	Vuonilahden kylämaisema	Lieksa	ma/mm	Alue 782 ha
Värtsilän Jänisjokilaakso	Tohmajärvi	ma-2	Alue 1 532 ha	Muuttunut merkintä ja rajaus	Värtsilän Jänisjokilaakso	Tohmajärvi	ma/mm	Alue 1 542 ha
Änäkäisen salpa-asema ja luolasto	Lieksa	ma-2	Kohde	Muuttunut merkintä	Salpalinja, Änäkäinen	Lieksa	ma/s	Kohde
Ähkyrin pihapiiri	Juuka	ma	Kohde	Muuttunut merkintä ja rajaus	Ähkyrin talonpoikaistila	Juuka	ma/kv	Alue 13 ha

Muut kulttuuriympäristökohteet (poistuneet merkinnät)

Nimi (mk 1. vaihe)	Kunta	Merkintä	Kuvaus	Mk 3. vaihe	Nimi (mk 3. vaihe)	Kunta	Merkintä	Kuvaus
Ilajan metsäkämpä	Ilomantsi	ma	Kohde	Kumotaan				
Kemien vaarataajama	Tohmajärvi	ma-1	Alue	Kumotaan				
Kerelin rantakylämaisema	Kesälahti	ma-2	Alue	Kumotaan				
Koitaajoen vanha uoma ja uitonrakenteet	Eno, Ilomantsi	ma-2	Alue	Kumotaan				
Korpivaaran Anttilan pihapiiri	Liperi	ma	Kohde	Kumotaan				
Kuurman kanava	Kontiolahti	ma	Kohde	Kumotaan				
Kuusjärven kylämaisema	Eno	ma-2	Alue	Kumotaan				
Laamankosken uittokämpä	Ilomantsi	ma	Kohde	Kumotaan				
Mujejärven alue	Nurmes	ma-1	Alue	Kumotaan				
Nunnanlahden kylämaisema	Juuka	ma-2	Alue	Kumotaan				
Ohtaansalmen silta- ja lossimaisema	Outokumpu	ma-2	Kohde	Kumotaan				
Petrovaaran kylämaisema	Juuka	ma-2	Alue	Kumotaan				
Polvikosken kämpä	Ilomantsi	ma	Kohde	Kumotaan				
Tyynelän pihapiiri	Pyhäselkä	ma	Kohde	Kumotaan				
Ukkolan saha ja yhdyskunta	Eno	ma-2	Alue	Kumotaan				
Öllölän kylämaisema	Joensuu	ma-2	Alue	Kumotaan				

Kaavaselostuksen erilliset liitteet

- Liite 1 Valtakunnallisesti ja maakunnallisesti merkittävät rakennetut kulttuuriympäristöt Pohjois-Karjalassa. Pohjois-Karjalan maakuntaliitto, 2013.
- Liite 2 Natura-arviointi
- Liite 3 Kiinteät muinaisjäännökset -kartta (1:200 000)
- Liite 4 Kumoutuvat maakuntakaavamerkinnot -kartta (1:200 000)

Pohjois-Karjalan maakuntaliiton julkaisuja

Pohjois-Karjalan liiton nimi muuttui 1.1.2005
Pohjois-Karjalan maakuntaliitoksi

1993

- 1 Toimintasuunnitelma ja talousarvio 1.6.–31.12.1993
- 2 Kuntayhtymäsuunnitelma vuosiksi 1994–1998, toimintasuunnitelma ja talousarvio vuodeksi 1994
- 3 Joensuun seudun seutukaava

1994

- 4 Toimintakertomus 1.6.–31.12.1993
- 5 Selvitys Tanskan maaseutualueille kohdistetuista EY:n rakennerahastojen tuista
- 6 Kuntayhtymäsuunnitelma 1995–1999, toimintasuunnitelma ja talousarvio 1995
- 7 Pohjois-Karjalan kehittämissuunnitelma vuosille 1995–1999
- 8 Pohjois-Karjalan maaseutuohjelma vuosille 1995–1999
- 9 Pohjois-Karjalan saaristo-ohjelma
- 10 Pohjois-Karjalan jätehuollon alueellinen yhteistyö sekä uudet käsittelymenetelmät
- 11 Pohjois-Karjalan EU-ohjelma vuosille 1995–1999
- 2. korjattu painos 1995
- 3. osittain korjattu painos 1996
- 12 Joensuun seudun kansainvälinen asema ja sen vaikutus seudun kehittämissuunnitelmaan

1995

- 13 Kylät ja kunnat kehittäjinä Itävallassa
- esimerkkinä syrjäinen Waldviertel
- 14 Maakunnan kehittämissuunnitelman seurantaraportti vuodelta 1994
- 15 Raja-alueen kehittämissuunnitelma: Itä-Suomi ja Karjalan tasavalta
- 16 Asumisen tulevaisuus ja yhteistyö Joensuun seudulla
- 17 Toimintakertomus 1994
- 18 Pohjois-Karjalan kehittämissuunnitelma vuosille 1996–2000
- 19 Kuntayhtymäsuunnitelma 1996–2000, toimintasuunnitelma ja talousarvio 1996

1996

- 20 Pohjois-Karjalan kansainvälistymisstrategia
- 21 Maakunnan kehittämissuunnitelman seurantaraportti vuodelta 1995
- 22 Toimintakertomus vuodelta 1995
- 23 Asunto-ohjelmointi Joensuun seudun kuntayhteyksissä
- 24 Pohjois-Karjalan matkailustrategia 1996–2000
- 25 Pohjois-Karjalan matkailufakta 1994
- 26 Pohjois-Karjalan maankäytön ja aluerakenteen periaatteet

- 27 Toiminta- ja taloussuunnitelma 1997–1999 sekä tulostavoitteet ja talousarvio 1997

1997

- 28 Pohjois-Karjalan maakunnallinen tietostrategia, oppiva maakunta – luova periferia
- 29 Maakunnan kehittämissuunnitelman seurantaraportti vuodelta 1996
- 30 Maakunnan kehittämissuunnitelma ja EU-raha Pohjois-Karjalassa vuosina 1995–1996
- 31 Toimintakertomus 1996
- 32 Toiminta- ja taloussuunnitelma 1998–2000 sekä tulostavoitteet ja talousarvio 1998

1998

- 33 POKAT 2006: Pohjois-Karjalan maakunnan kehittämisen puitteet vuoteen 2006
- 34 Maakunnan kehittämissuunnitelman seurantaraportti vuodelta 1997
- 35 POKAT 2006: Pohjois-Karjala uudelle vuosituhannelle
- 36 Toimintakertomus 1997 ja tilinpäätös 31.12.1997
- 37 Euroopan metsämaakunta 2010
- Pohjois-Karjalan metsästrategia vuosiksi 1998–2010
- 38 Kauneimmat Karjalasta – Karjalasta parhaimmat
- Pohjois-Karjalan maakuntatapahtuma Helsingissä 13.–15.6.1997, loppuraportti
- 39 Pohjois-Karjalan yritys- ja toimipaikkaselvitys vuosilta 1990–1997
- 40 Toiminta- ja taloussuunnitelma 1999–2001 sekä tulostavoitteet ja talousarvio 1999

1999

- 41 Talkoilla tietoyhteiskuntaan
- Pohjois-Karjalan tietoyhteiskuntastrategia ja toimenpideohjelma 1999–2006
- 42 By Joint Work Party to the Information Society
- 43 Hyvinvointiklusteri Pohjois-Karjalassa
- realismia vai idealismia
- 44 Maakunnan kehittämissuunnitelman seurantaraportti vuodelta 1998
- 45 Toimintakertomus 1998
- 46 Pohjois-Karjala – Osaamisen maakunta
- Maakunnan koulutusta koskevia kehittämissuunnitelmia

2000

- 47 Toiminta- ja taloussuunnitelma 2000–2002 sekä tulostavoitteet ja talousarvio 2000

- 48 Maakunnan kehittämisrahan seurantaraportti vuodelta 1999
- 49 Tilinpäätös 31.12.1999
- 50 Katsaus Pohjois-Karjalan toimialarakenteeseen vuosina 1990–1997
- 51 Suurpedot Pohjois-Karjalassa
- Pohjoiskarjalaisten luonnonkäyttäjien kokemuksia suurpedoista
Large terrestrial carnivores in North Karelia
- 52 Toiminta- ja taloussuunnitelma 2000–2003 sekä tulostavoitteet ja talousarvio 2001
- 53 Pohjois-Karjalan elintarvikeklusterin kehittämisstrategia 2000–2006

2001

- 54 Ihmisen mittainen Pohjois-Karjala
- Metkujen maaseutupolitiikka
- 55 Tilinpäätös 31.12.2000
- 56 Palvelujen haun suuntautuminen Pohjois-Karjalassa vuonna 2000
- 57 Pohjois-Karjalan aluerakenteen vaihtoehtoja
- Keskusteluasiakirja
- 58 Pohjois-Karjalan aluerakenteen vaihtoehtoja
- Tiivistelmä
- 59 Urban regions in KASPNET area
- Urban structures
- 60 Pohjois-Karjalan palvelurakenneselvitys
- 61 KASPNET – Summary of Urban Structures
- 62 Teknologian kehittämisen haasteet ja mahdollisuudet Pohjois-Karjalassa
- 63 Toiminta- ja taloussuunnitelma 2002–2004 sekä tulostavoitteet ja talousarvio 2002

2002

- 64 Pohjois-Karjalan maakunnan TASKUTIETO 2002–
- 65 Pohjois-Karjalan liikennejärjestelmäsuunnitelma
- 66 Toimintakertomus 2001
- 67 Hyvinvointi Pohjois-Karjalassa 2006
- 68 Pohjois-Karjalan yritys- ja toimipaikkaselvitys
- 69 Toiminta- ja taloussuunnitelma 2003–2005 sekä tulostavoitteet ja talousarvio 2003

2003

- 70 Toimintakertomus 2002
- 71 Kulttuurista lisää voimaa ja työtä!
- Pohjois-Karjalan kulttuuristrategia 2003–2006
- 72 Maakuntaohjelma POKAT 2006
- Pohjois-Karjala hyvästä paremmaksi
- 73 Pohjois-Karjalan matkailun nousu vuoteen 2006
- Pohjois-Karjalan matkailustrategian päivitys
- 74 Pohjois-Karjalan aluerakenteen ja maankäytön tavoitteet ja aluerakenne 2020

- 75 Pohjois-Karjalan virkistys- ja luontopalvelut
- 76 Raitis Elämä -projekti 2000–2003
- Loppuraportti
- 77 Toiminta- ja taloussuunnitelma 2004–2006 sekä tulostavoitteet ja talousarvio 2004
- 78 Pohjois-Karjalan Hyvinvointiohjelman toimeenpanosuunnitelma

2004

- 79 Nopeat tietoliikenneyhteydet kylille ja haja-asutusalueille
- 80 Pohjois-Karjalan kehittämisrahasto 10 vuotta
- 1994–2003
- 81 Toimintakertomus 2003
- 82 Pohjois-Karjalan muovi- ja metalliteollisuuden kehittämisstrategia
- 83 Pohjois-Karjalan kulttuuriympäristöt
- 84 Pohjois-Karjalan Eurooppa-strategia
- 85 Toiminta- ja taloussuunnitelma 2005–2007 sekä tulostavoitteet ja talousarvio 2005
- 86 Joensuun ydinkaupunkiseudun palvelu- ja rakenneselvitys
- 87 Rantojen käytön periaatteet Pohjois-Karjalassa

2005

- 88 Innovatiiviset toimet Itä-Suomessa
- 89 Elävänä Pohjois-Karjalassa 2025
- 90 Toimintakertomus 2004
- 91 Näkökulmia Pohjois-Karjalan tietoyhteiskunta-kehitykseen
- 92 Tilaa tulevaisuuden tekijöille
- Pohjois-Karjalan nuorisostrategia
- 93 Toiminta- ja taloussuunnitelma 2006–2008 sekä tulostavoitteet ja talousarvio 2006
- 94 Pohjois-Karjalan maakuntasuunnitelma 2025
- 95 Pohjois-Karjalan työllisyysstrategia 2005–2010
- 96 Maakunta liikkumaan – Pohjois-Karjalan liikunta- ja urheilustrategia

2006

- 97 Pohjois-Karjalan maakuntakaava, maakuntavaltuusto 21.11.2005
- Tiivistelmä
- 98 Toimintakertomus 2005
- 99 POKAT 2010
- Pohjois-Karjalan maakuntaohjelma 2007–2010
- 100 Toiminta- ja taloussuunnitelma 2007–2009 sekä tulostavoitteet ja talousarvio 2007
- 101 POKAT 2010 – Pohjois-Karjalan maakuntaohjelma 2007–2010
- Ympäristöselostus

2007

- 102 Pohjoiskarjalaisen koulutusyhteistyön uusi malli
- Hankkeen loppuraportti
- 103 Niiralan raja-aseman liikenneselvitys 2007
- 104 Toimintakertomus 2006
- 105 Pohjois-Karjalan bioenergiaohjelma 2015
- 106 Yhteistä Hyvää – Pohjois-Karjalan hyvinvointialan järjestöstrategia 2015
- 107 Pohjoiskarjalainen hyvinvointi – Pohjois-Karjalan hyvinvointiraportti 2007
- 108 Pohjois-Karjalan matkailustrategia 2007–2013
- 109 Ruoaasta Elämys – Pohjois-Karjalan elintarvikealan kehittämisohjelma 2007–2010
- 110 Kulttuuri Pohjois-Karjalan aluekehityksessä
- Strategiset valinnat 2007–2013
- 111 Kohti kilpailukykyistä ja osaavaa Itä-Suomea
Aluerakenteen kehityksen suuntaviivoja/
Tiivistelmä
Towards a Competitive and Competent Eastern
Finland
Regional structure development trends/
Summary
- 112 Kohti kilpailukykyistä ja osaavaa Itä-Suomea
Aluerakenteen kehityksen suuntaviivoja
- 113 Toiminta- ja taloussuunnitelma 2008–2010 sekä tulostavoitteet ja talousarvio 2008

2008

- 114 Pohjois-Karjalan maakuntakaava (1. vaihekaava)
Osa A: Kaavaselostus
Osa B: Ehdotusvaiheen palaute
Osa C: Liitekartat
- 115 Toimintakertomus 2007
- 116 Toiminta- ja taloussuunnitelma 2009–2011 sekä tulostavoitteet ja talousarvio 2009
- 117 Kehittämisprojektista palveluksi – Itä-Suomen Innovatiiviset toimet -ohjelman arviointi
- 118 The Path from Development Project to Service –
Evaluation of the Innovative Actions in Eastern
Finland Programme
Summary
Kehittämisprojektista palveluksi – Itä-Suomen
Innovatiiviset toimet -ohjelman arviointi
Tiivistelmä

2009

- 119 Pohjois-Karjalan yritys selvitys 2008
- 120 Toimintakertomus 2008
- 121 Pohjois-Karjalan hyvinvointiohjelma 2015
- Strategiaosa
- 122 Pohjois-Karjalan kuntien ja kuntayhtymien sosiaali- ja terveyssektorin työvoimatarpeiden ennakointiraportti 2010–2030
- 123 Pohjois-Karjalan terveydenhuolto- ja sosiaalipalveluyritysten tunnuslukuja 2000-luvulta
- 124 Ilmastonmuutos Pohjois-Karjalan mahdollisuutena

- 125 Toiminta- ja taloussuunnitelma 2010–2012 sekä tulostavoitteet ja talousarvio 2010

2010

- 126 Kaivannaistoiminta Pohjois-Karjalan aluekehityksessä – Strategiset valinnat 2010–2014
- 127 Pohjois-Karjalan strategia 2030
- Maakuntasuunnitelma
- 128 POKAT 2014 – Pohjois-Karjalan maakuntaohjelma 2011–2014
- 129 POKAT 2014 – Pohjois-Karjalan maakuntaohjelma 2011–2014
- Ympäristöselostus
- 130 Pohjois-Karjalan hyvinvointiohjelma 2015
- Toteuttamissuunnitelma 2010–2011
- 131 Pohjois-Karjalan teknologiateollisuuden kehittämisohjelma 2015 – Uusiutuva teknologiateollisuus
- 132 Pohjois-Karjalan liikennejärjestelmäsuunnitelma
- 133 Tilinpäätös 2009
- 134 Rural Transport Solutions in Northern Periphery
- 135 Pysäkillä vai kotoa – Joukkoliikenteen nykytila ja tulevaisuuden suunta Pohjois-Karjalassa
- 136 Pohjois-Karjalan maakuntakaavan täydennys (2.vaihe)
- 137 Siitä on lähdettävä, että tähän on tultu – Hyvinvointialan monitoimijaisen yhteistyökäytäntöjen selvitystyö Joensuun seudun kunnissa liittyen sosiaalipalvelujen tuottamiseen
- 138 Toiminta- ja taloussuunnitelma 2011–2013 sekä tulostavoitteet ja talousarvio 2011

2011

- 139 Pietarin ja Helsingin välinen nopea ratayhteys – Liikenteelliset ja aluetaloudelliset vaikutukset Karjalan kehityskäytävällä
- 140 Pohjois-Karjalan liikennejärjestelmäsuunnitelma, Ilomantsi
- 141 Pohjois-Karjalan liikennejärjestelmäsuunnitelma, Pielisen Karjala
- 142 Pohjois-Karjalan koulutus- ja sivistysstrategia 2014,
Osa 1: Strategiaosa
Osa 2: Liitteet
- 143 "Tankit täyteen" Pohjois-Karjalan elintarvikeohjelma 2014
- 144 Tilinpäätös 2010
- 145 Paikallisesti – Uusiutuvasti – Vietävän tehokkaasti Pohjois-Karjalan ilmasto- ja energiaohjelma 2020
- 146 Pohjois-Karjalan kv-toimintaohjelma
- 147 Toiminta- ja taloussuunnitelma 2012–2014 ja talousarvio 2012
- 148 Itä-Suomi uusiutuu – Itä-Suomen bioenergiaohjelma 2020
- 149 Pielisen Karjalan joukkoliikenteen palvelutaso

2012

- 150 Pohjois-Karjalan hyvinvointiohjelma 2015
- Toteuttamissuunnitelma 2012–2013
- 151 Paikallisesti – Uusiutuvasti – Vietävän tehokkaasti
Pohjois-Karjalan ilmasto- ja energiaohjelma 2020
Tiivistelmä
Locally – Renewably – Efficiently
Climate and Energy Programme of North Karelia 2020
A Summary
- 152 Vaikuttavuutta etsimässä – Pohjoiskarjalaisten,
vuonna 2004–2010 toteutettujen
bioenergiahankkeiden arviointi
- 153 Kysely venäläisille matkailijoille Niiralassa 2011
- 154 Tilinpäätös 2011
- 155 Materiaali- ja energiatehokas toimisto
- 156 DART – Declining Ageing and Regional Transformation
Suomenkielinen käsikirja väestön ikääntymisen ja
vähenemisen alueellisista ratkaisumalleista
- 157 Pielisen Karjalan työmarkkinaselvitys
- 158 Toiminta- ja taloussuunnitelma 2013–2015 ja
talousarvio 2013

2013

- 159 Pohjois-Karjalan hyvinvointiohjelma 2015
- Toteuttamissuunnitelma 2013–2014
- 160 Tilinpäätös 2012
- 161 Uusia kokemuksia – vaihtuvia maisemia
Selvitys pohjoiskarjalaisten vanhuuseläkeläisten
matkailukokemuksista ja -tarpeista
- 162 Pohjois-Karjalan maakunnallisten virkistyspalvelujen
ylläpito
Osaraportti 1: Kärkireitit ja ylläpidon rahoitusmalli
Osaraportti 2: Ylläpidon vaihtoehtoiset toimintamallit
Osaraportti 3: Monikäyttöreitistöjen sopimusmallit
Tiivistelmä
- 163 Venäjän ja EU:n välisen viisumivapauden vaikutukset
Pohjois-Karjalassa
- 164 Toiminta- ja taloussuunnitelma 2014–2016 sekä
tulostavoitteet ja talousarvio 2014

2014

- 165 Pohjois-Karjalan maakuntakaavan 3. vaihe
Maakuntakaavaselostus
Liite 1 Valtakunnallisesti ja maakunnallisesti
merkittävät rakennetut kulttuuriympäristöt
Pohjois-Karjalassa
Liite 2 Natura-arviointi

ISBN 978-952-6623-15-3
ISSN 1795-5610
www.pohjois-karjala.fi